

การพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

นายโสภณ นาปรัง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

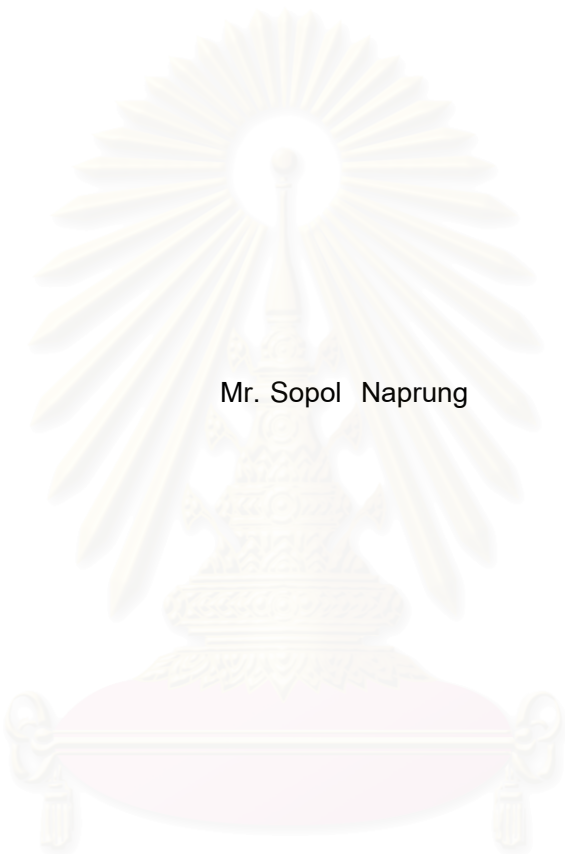
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-1067-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL STANDARDS
FOR BORDER PATROL POLICE SCHOOLS

Mr. Sopol Naprung

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research
Department of Educational Research

Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2000
ISBN 974-13-1067-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
โดย นายโสภณ นาปริง
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร. ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)

.....กรรมการ
(พล.ต.ต. สมศักดิ์ นุบผาสุวรรณ)

โสภณ นาปรัง : การพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

(A DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL STANDARDS FOR BORDER PATROL

POLICE SCHOOLS) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม, อ.ที่

ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, 266 หน้า. ISBN 974-13-1067-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
วิธีวิจัยประกอบด้วยการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานกองบัญชา
การตำรวจตระเวนชายแดนและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ
ตระเวนชายแดน การศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 2 แห่ง และการสนทนากลุ่มครูตำรวจ
ตระเวนชายแดนและนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งเป็นหน่วยงาน
ที่ปฏิบัติภารกิจ 3 ลักษณะคือ การจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการรักษาความมั่นคง
ควรประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และ
มาตรฐานด้านปัจจัย โดยควรมีมาตรฐานทั้งหมด 34 มาตรฐานที่ครอบคลุม 108 ตัวบ่งชี้ ซึ่งแต่ละ
ด้านควรมีลักษณะดังนี้

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเน้นพัฒนาการอย่าง
รอบด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มี
ความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการเรียนรู้
ทักษะในการทำงานและมีชีวิตที่มีคุณภาพ

2. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 13 มาตรฐาน 44 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเน้นในด้าน
กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานโครงการตามพระราช
ดำริ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และการดำเนินงานด้านความมั่นคง

3. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นการกำหนดคุณ
ลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน

ภาควิชา....วิจัยการศึกษา.....	ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา...วิจัยการศึกษา.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2543.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

428 38603 27: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: A DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL STANDARDS FOR BORDER

PATROL POLICE SCHOOLS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. SUWATANA
SUWANAKETNIKOM, Ph.D. THESIS COADVISOR : DUANGKAMOL
TRAIWICHITKHUN, Ph.D. 266 pp. ISBN 974-13-1067-6

The objective of this research was to develop educational standards for border patrol police schools. The research procedure included a document analysis, interview of administrators and experts in educational management of border patrol police schools, a multiple case study of 2 border patrol police schools and 5 focus groups discussion of teachers and supervisors of the border patrol police schools.

The results of the research found that the standards for border patrol police schools that had their mission i.e. educational management, quality of life development and stabilization should cover 3 aspects and composed of 34 standards and 108 indicators.

1. The educational standards of the student aspect covered 12 standards and 40 indicators. These standards emphasized in total development of student with aspect in physical, psychological, intellectual, emotional and social developments which enhanced on a student to be a good man, with capability and happiness. A student was expected to be knowledge and capable in learning and working for a quality life.
2. The educational standards of the process aspect covered 13 standards and 44 indicators. These standards emphasized on management process teaching process, process of conducting the Royal Princess's projects, the achieve their objectives and the process of the stabilization.
3. The educational standards of the input aspect covered 9 standards and 24 indicator. These standards emphasized on characteristics or readiness on appropriateness of administrators, teachers, curriculum, buildings and community.

Department.....Educational Research..... Student's signature.....
Field of study...Educational Research..... Advisor's signature.....
Academic Year.....2000..... Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาอิงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนินคม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่คอยให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอาจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ระหว่างการศึกษาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทุกท่าน พล.ต.ต. สมศักดิ์ นุบผาสุวรรณ ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน อาจารย์ดร.สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ และโดยเฉพาะพ.ต.ต.หญิงสายสวาท บัณฑิตวิทย์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณศาลินา บุญเกื้อ และคุณพัชรี นาปรัง ที่คอยให้คำปรึกษา และความช่วยเหลือ เสนอแนะแนวทางการทำวิจัย รวมทั้งเพื่อน ๆ นิสิตภาค วิชาวิจัยการศึกษาศึกษาทุกท่าน

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่เพ็ญ นาปรัง คุณพ่อดวงจันทร์ ชันอาสาชะวะ และคุณแม่จำปา ชันอาสาชะวะที่คอยสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษาในชั้นนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โสภณ นาปรัง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้.....	9
ตอนที่ 2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ตชด. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกสำหรับระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน การประเมินภายใน และการประเมินภายนอก.....	17
ตอนที่ 3 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน.....	34
ตอนที่ 4 เทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 สภาพทั่วไปของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน	
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก.....	72
ความเป็นมาของโรงเรียน ตชด. ก.....	72
แผนงานการดำเนินงานโรงเรียน ตชด. ก.....	75
ผลการดำเนินงานของครูโรงเรียน ตชด. ก.....	76
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข.....	84
ความเป็นมาของโรงเรียน ตชด. ข.....	84
แผนงานการดำเนินงานโรงเรียน ตชด. ข.....	86
ผลการดำเนินงานของครูโรงเรียน ตชด. ข.....	87
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการพัฒนามาตรฐานโรงเรียน ตชด.....	95
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐาน ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน.....	96
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม.....	101
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม.....	193
ผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียน ตชด.	207
ตอนที่ 1 กรอบมาตรฐานการศึกษา.....	207
ตอนที่ 2 มาตรฐานการศึกษาฉบับร่าง.....	208
ตอนที่ 3 มาตรฐานการศึกษาฉบับนำเสนอ.....	217
6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	227
สรุปผลการวิจัย.....	228
อภิปรายผลการวิจัย.....	238
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	240
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	241
รายการอ้างอิง.....	242

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	248
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	249
ภาคผนวก ข หนังสืออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูล.....	256
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม.....	258
ภาคผนวก ง ร่างมาตรฐานการศึกษาโรงเรียน ตชด.ที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ จากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน.....	262
ประวัติผู้วิจัย.....	266

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	บุคลากร และหน้าที่รับผิดชอบ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก.....102
2	บุคลากร และหน้าที่รับผิดชอบ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข.....105
3	จำนวนและร้อยละของครู ตชด. ในการตรวจสอบความเหมาะสมของ ตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น.....184
4	ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่พัฒนาขึ้นตามกรอบมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ ภายนอกกับปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน.....217

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
1 สภาพอาคารเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก.....	73
2 แผนผังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก.....	74
3 สภาพโรงเลี้ยงไก่บนสระน้ำขนาดใหญ่ส่วนหนึ่งของการเลี้ยงสัตว์ แบบผสมผสาน.....	77
4 สภาพคอกหมู ซึ่งเป็นอีกหนึ่งงานในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน.....	78
5 สภาพโรงเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก.....	78
6 มุมน้ำดื่มไอโอดีน ภายใต้การจัดการของนักเรียนโรงเรียน ตชด.	79
7 บริเวณด้านหน้าร้านค้าสหกรณ์ โครงการส่งเสริมสหกรณ์โรงเรียน ตชด.	81
8 สวนสมุนไพรในโรงเรียน ตชด. ก ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของนักเรียน.....	82
9 หญ้าแฝกที่ปลูกไว้รอบขอบสระ เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน.....	83
10 สภาพป่าชุมชนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก.....	83
11 แผนผังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข.....	85
12 สภาพแปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน.....	88
13 ผลิตผลทางการเกษตรที่ได้จากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน.....	89
14 มุมน้ำดื่มไอโอดีน โรงเรียน ตชด. ข.....	89
15 บรรยากาศการขายสินค้าในร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน ตชด. ข.....	91
16 แปลงปลูกหญ้าแฝกสาธิต อีกหนึ่งงานในโครงการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	92
17 บริเวณสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข.....	93

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเกิดจากการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งมีภารกิจในการรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดนและป้องกันปราบปรามการก่อความไม่สงบ ได้ออกลาดตระเวนเข้าไปในหมู่บ้านชาวเขาและประสบปัญหาสำคัญคือการที่ไม่สามารถติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกันได้ ทั้งนี้เพราะมีภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นตำรวจตระเวนชายแดนยังพบว่าเด็กที่อยู่ในวัยเรียนเป็นจำนวนมากยังไม่ได้เรียนหนังสือ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาไม่สามารถเข้าไปจัดตั้งโรงเรียนได้ ด้วยเป็นพื้นที่ที่เป็นป่าเขาทุรกันดาร บางพื้นที่ยังมีสถานการณ์ก่อการร้ายของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล หน่วยตำรวจตระเวนชายแดนจึงมีความเห็นว่าการให้การศึกษาเพื่อทำให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถสื่อสารภาษาไทยได้จะเป็นแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาความเจริญให้กับพื้นที่นั้น รวมไปถึงการหาข่าวสารสำคัญเพื่อสร้างความมั่นคงในพื้นที่ตามแนวชายแดน ดังนั้นหน่วยตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2499 และมาจนถึงปัจจุบันได้มีการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นทั้งสิ้น 679 โรงเรียน 9 สาขาและได้มีการพิจารณามอบโอนให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปแล้ว 461 โรงเรียนและได้มีการยุบโรงเรียนไปแล้ว 51 โรงเรียน ดังนั้นขณะนี้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติทั้งสิ้น 167 โรงเรียน 9 สาขา มีจำนวนนักเรียนรวมทั้งสิ้น 25,121 คน มีครู 1,679 คน ครูตำรวจตระเวนชายแดน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.59 ซึ่งประกอบด้วยวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ร้อยละ 18.61 และวุฒิปริญญาตรีสาขาอื่นร้อยละ 3.98 ที่เหลือต่ำกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 81.41 (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2543)

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีจุดมุ่งหมายคือการพัฒนาเยาวชนและชุมชนถิ่นทุรกันดารให้มีความเจริญมั่นคง บุคลากรครูมาจากตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนและพัฒนาชุมชนด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย จากจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้มีการ

พัฒนามาจนถึงปัจจุบันสามารถกำหนดออกมาเป็นวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนได้ 3 ประการ (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2543) คือเพื่อ

1. ให้การศึกษาแก่เยาวชนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคม
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เยาวชนและชุมชนในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคม
3. ดำเนินการให้เกิดความมั่นคง ปลอดภัยและสงบเรียบร้อย

จากจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดการกำหนดปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคือ “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง” ซึ่งสื่อความหมายว่าการสร้างภูมิปัญญาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เยาวชนและชุมชนนั้น เป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้างความปลอดภัยและสงบเรียบร้อยให้แก่ประเทศ

หลังจากการจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนครั้งแรกเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2499 ชื่อ “โรงเรียน ตชด. บำรุงที่ 1” บ้านดอยมหาวัน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2538) และหน่วยงานตำรวจตระเวนชายแดนได้มีการขยายจัดตั้งโรงเรียนเพิ่มขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมในหลาย พื้นที่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ในปี พุทธศักราช 2524 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือรับรองว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีฐานะเป็นโรงเรียนประถมศึกษา (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2543) การดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในถิ่นทุรกันดารพบปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาสภาพหมู่บ้าน ปัญหาระบบสาธารณูปโภค ปัญหาการขาดหนังสือเรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียน (พินิตา ศรีธรรมมา, 2539) และปัญหาสิ่งแวดล้อม(สันทนีย์ ผาสุก, 2534) ดังนั้นในปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมาจึงได้มีโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เข้าไปช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโครงการดังกล่าวมีทั้งสิ้น 8 โครงการดังนี้ (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2538)

ปี พ.ศ. 2523	โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
ปี พ.ศ. 2526	โครงการส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา
ปี พ.ศ. 2530	โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. 2531	โครงการนักเรียนในราชานุเคราะห์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ปี พ.ศ. 2531	ราชกุมารี
ปี พ.ศ. 2533	โครงการฝึกอาชีพ
ปี พ.ศ. 2534	โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
ปี พ.ศ. 2539	โครงการส่งเสริมสหกรณ์
	โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

เมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในปีพุทธศักราช 2542 ได้รับการประกาศในเดือนสิงหาคม 2542 พระราชบัญญัตินี้ได้มีทั้งหมด 9 หมวด 78 มาตรา โดยในหมวดที่ 6 มาตราที่ 47-51 ได้กล่าวถึงมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้คือ ให้มีระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยมีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นองค์การมหาชน ทำการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ให้ทำการประเมินภายนอกสถานศึกษา กรณีที่ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

หลังจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้มีการจัดประชุมเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ซึ่งร่างมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายพัฒนาขึ้น มีสาระสำคัญสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธ

ศักราช 2542 มีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกได้ 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย ซึ่งได้รับการอนุมัติในหลักการจากคณะกรรมการรัฐมนตรีในการประชุมวันที่ 4 มกราคม 2543 และวันที่ 25 มกราคม 2543 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

ผลของการมีพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2543 ดังกล่าว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในฐานะเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องถูกประเมินภายนอกตามกรอบของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้เช่นกัน จากการที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความแตกต่างกับโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไป ทั้งในด้านปรัชญา จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ จึงควรมีการพัฒนามาตรฐานการประเมินภายในให้สอดคล้องกับภารกิจและคุณลักษณะของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก

การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้เป็นไปตามกรอบของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น ในขณะที่สภาพทั่วไปของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความแตกต่างจากโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปเช่น ขาดแคลนบุคลากร สภาพอาคารสถานที่ส่วนใหญ่ใช้การได้ปานกลางและควรปรับปรุง ด้านธุรการและการเงินส่วนใหญ่ขาดครุภัณฑ์ห้องธุรการ (พินิตา ศรีธรรมมา, 2539) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรมีกรอบของการพัฒนาที่เป็นมาตรฐานของตนเองโดยใช้มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงาน ดังนั้นมาตรฐานและตัวบ่งชี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หน่วยงานต้องกำหนดให้ชัดเจน (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และแสวง ปิ่นมณี, 2529 อ้างถึงใน ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, 2541) ไม่เช่นนั้นการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนก็จะมีทิศทางที่แน่ชัด ตัวบ่งชี้ของมาตรฐานต่างๆต้องบ่งบอกถึงสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดหรือสะท้อนภาพรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของหน่วยงาน (เอมอร จังศิริพรภรณ์, 2541; อารุง จันทวานิช, 2533) นอกจากนี้ยังเป็นการบ่งบอกถึงลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานว่าผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ว่าเป็นอย่างไรซึ่งดูได้จากสัมฤทธิ์ผลของงานหรือผลสำเร็จของงาน (โชคชัย สิริพนมณี, 2540; เมธี ครองแก้ว, 2540; สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2539)

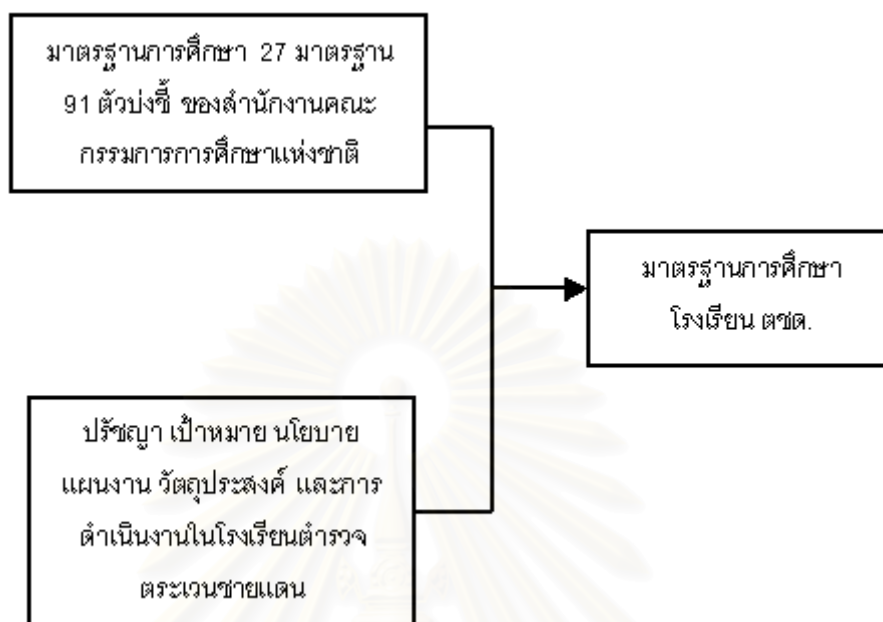
ในการพัฒนามาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ได้ตรงตามสภาพการณ์ที่เป็นจริงกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสำคัญ ดังนั้นการพิจารณาต้องทำให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบซึ่งจะเป็นเรื่องเฉพาะและขึ้นอยู่กับบริบทของสังคม การกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์จึงต้องอาศัยผลการศึกษาและการวิจัยเข้ามาช่วย (ชินภัทร ภูมิรัตน, 2538 อ้างถึงใน ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, 2541) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาเป็นแนวดำเนินงานหลักของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยการดำเนินงานการพัฒนามาตรฐานจะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหลายฝ่ายได้มีส่วนร่วม ร่วมกันคิดร่วมกันกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโดยให้ความสำคัญทั้งกับกรอบมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรัชญา ภารกิจ และสภาพที่แท้จริงของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข้อสรุปจากการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในลักษณะนี้ จะช่วยให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องตามสภาพที่เป็นจริง มีความหมายต่อผู้ปฏิบัติงานและจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานให้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการต่อไป นอกจากนี้กิจกรรมและผลจากการวิจัยจะเป็นแรงกระตุ้นและแรงเสริมในการร่วมกันการสร้างความพร้อมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้ก้าวหน้าไปอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ ตรงตามสภาพจริงในสภาวะการณ์ปัจจุบันและตามความคาดหวังของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พัฒนารู้นจากฐานความรู้ที่สำคัญ 2 ฐาน คือฐานความรู้จากมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ซึ่งมี 3 ด้านคือ

1) มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพและมีความสุข

2) มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3) มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน

และฐานความรู้จากปรัชญา เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน วัตถุประสงค์ และการดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. แหล่งข้อมูลในการวิจัย ได้จัดแบ่งตามการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลจากสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ในหน่วยงานของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผู้เชี่ยวชาญ นายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2) แหล่งข้อมูลจากสังเกต ได้แก่ โรงเรียน ชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน จากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3) แหล่งข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ครูตำรวจตระเวนชายแดน และนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

นิยามศัพท์เฉพาะ

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของปัจเจก กระบวนการจัดการ และผลที่เกิดขึ้น อันเป็นคุณภาพที่พึงประสงค์และเป็นมาตรฐานที่ต้องก่อให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมในการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยทั่วไปแล้วการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาจะต้องมีสิ่งสำคัญ 2 อย่างคือ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการตัดสินคุณภาพ เนื่องจากแนวการสร้างมาตรฐานการศึกษาในชว่งนี้นิยมที่จะกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐานให้ชัดเจน ส่วนเกณฑ์ในการตัดสินคุณภาพของแต่ละตัวบ่งชี้ ของแต่ละมาตรฐานนั้นมอบให้เป็นหน้าที่ของสมาชิกในสถานศึกษาแต่ละแห่งร่วมกันกำหนดขึ้นมาเองตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษา ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาที่เป็นผลจากการวิจัยครั้งนี้จะประกอบไปด้วยคำอธิบายของมาตรฐานและตัวบ่งชี้เท่านั้น

ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่ใช้บ่งบอกถึงสภาวะของสิ่งที่มีมุงวัดที่จะสะท้อนภาพรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นการบ่งบอกถึงลักษณะการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนว่าผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บังคับบัญชาที่ทำหน้าที่บริหารงาน การดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ทำงานในกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ตำรวจตระเวนชายแดนที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อย่างน้อย 5 ปี

นายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง ตำรวจตระเวนชายแดนที่ทำงานในกองกำกับที่ทำหน้าที่ ดูแล ให้การสนับสนุน ตรวจสอบและให้คำแนะนำกับครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อการพัฒนาโรงเรียนในด้านต่างๆ

ตำรวจตระเวนชายแดน หมายถึง ข้าราชการตำรวจสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โรงเรียน ตชด. หมายถึง โรงเรียนที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนดำเนินการสอนโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด ตั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคมซึ่งกระทรวงศึกษาธิการยังเข้าไปดำเนินการไม่ถึง

ครู ตชด. หมายถึง ตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนที่กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ชุมชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านโดยรอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในการดูแลและให้บริการทางด้านการศึกษาจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. ได้ร่วมเสริมสร้างความพร้อมให้แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในการดำเนินการสู่การประกันคุณภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
3. ได้สารสนเทศที่จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในการสร้างความเข้าใจ ได้ทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนอันจะเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้

ตอนที่ 2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ตชด.มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมิน ภายในและการประเมินภายนอก

ตอนที่ 3 เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 4 เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 มาตรฐานและตัวบ่งชี้

ความหมายของมาตรฐาน

มาตรฐาน หมายถึง ขอบเขตขั้นต่ำของการปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อ เป็นแนวทางในการดำเนินการ (วันชัย ศิริชนะ, 2536)

มาตรฐาน คือ หลักการที่ยอมรับร่วมกันเพื่อใช้ในการประเมินเพื่อบอกถึงคุณค่าหรือ คุณภาพของการประเมิน (Stufflebeam, 1988 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่ง ชาติ[สกศ.], 2543)

มาตรฐาน หมายถึง ระดับของผลการปฏิบัติงานที่สัมพันธ์กับเกณฑ์การตัดสินที่กำหนด ขึ้น หรือสัมพันธ์กับมิติที่ต้องการบรรลุผล (Scriven, 1991 อ้างถึงใน สกศ., 2543)

มาตรฐาน หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่ง นั้น แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย กล่าวอย่างสั้นๆ มาตรฐานการศึกษาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการ ได้รับจากการปฏิบัติงานของสถานศึกษาทั้งด้านผลลัพธ์และการดำเนินการ(กรมวิชาการ, 2539 อ้างถึงใน สกศ., 2543)

สรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของ บัณฑิต กระบวนการจัดการ และผลที่เกิดขึ้น อันเป็นคุณภาพที่พึงประสงค์และเป็นมาตรฐานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักใน การเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมในการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการ ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยทั่วไปแล้วการตรวจสอบ มาตรฐานการศึกษาจะต้องมีสิ่งสำคัญ 2 อย่างคือ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการตัดสินคุณภาพ เนื่อง จากแนวการสร้างมาตรฐานการศึกษาในช่วงนี้ยมนิยามที่จะกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของแต่ละ มาตรฐานให้ชัดเจน ส่วนเกณฑ์ในการตัดสินคุณภาพของแต่ละตัวบ่งชี้ ของแต่ละมาตรฐานนั้น มอบให้เป็นหน้าที่ของสมาชิกในสถานศึกษาแต่ละแห่งร่วมกันกำหนดขึ้นมาเองตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่นและสถานศึกษา ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาที่เป็นผลจากการ วิจัยครั้งนี้จะประกอบไปด้วยคำอธิบายของมาตรฐานและตัวบ่งชี้เท่านั้น

ความหมายของตัวบ่งชี้ (Definition of Indicator)

Johnstone (1981) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพัทธ์ ตัวบ่งชี้บ่งบอกให้เห็นถึงวิธีการหรือแนวทางในการบรรลุวัตถุประสงค์ จะบ่งชี้อย่าง กว้าง ๆ ครอบคลุมถึงสภาวะหรือเหตุการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบ

เจ็จันท์ จงสถิตอยู่ และแสวง ปิ่นมณี อ้างถึงใน ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้เป็นสารสนเทศอย่างหนึ่งที่ได้มาจากการประมวลผลข้อมูล โดยใช้มาตรการทางสถิติ คำนวณขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการปฏิบัติงาน การติดตาม ผลการดำเนินงานและการจัดลำดับการพัฒนา

อรุณ จันทวานิช (2533) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่ช่วยใน การวินิจฉัยและชี้สภาวะ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานทางการศึกษาในช่วงเวลา ใดเวลาหนึ่ง

ศิริชัย กาญจนวาสี (2537) ให้ความหมายไว้ว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งใช้บ่งบอกสภาพหรือลักษณะการดำเนินงาน

สมเกียรติ ทานอก (2539) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกสภาพหรือ สภาวะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในเชิงปริมาณ โดย การนำข้อมูลหรือตัวแปรหรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นสภาพที่

ต้องการศึกษาหรืออธิบาย ซึ่งสารสนเทศที่ได้นี้อาจจะอยู่ในรูปของข้อความ ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2539) ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ว่า เป็นมาตรวัด (Measurement) ที่ใช้วัดอัตราหรือระดับของผลการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงานของหน่วยงานซึ่งหน่วยงานนั้นอาจเป็นตัวบุคคลกลุ่มบุคคล องค์กรที่เป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือธุรกิจเอกชน ไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด และมีวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานเป็นอย่างไร

เมธี ครองแก้ว (2540) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ เป็นเครื่องมือบอกทิศทางว่าการพัฒนาหรือการดำเนินกิจกรรมที่เป็นนโยบายสาธารณะรัฐในแต่ละเรื่องได้ไปถึงจุดใด บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแค่ไหน ซึ่งเป็นเรื่องของการดูผลสัมฤทธิ์ผลของงานหรือบรรลุผลสำเร็จของงาน

โชคชัย สิริพนมณี (2540) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศบ่งบอกสถานภาพหรือลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานหรือองค์กรในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ว่ามีผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างไร

ลัดดา ด้านวิริยะกุล(2537) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ เป็นสิ่งนำมาใช้วัดหรือชี้สถานการณ์ของระบบการศึกษาในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งและระบบที่ต้องการวัดหรือตรวจสอบ ซึ่งดัชนีจะเกิดจากการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวแปรเข้าด้วยกัน โดยที่ตัวแปรทุกตัวแปรไม่จำเป็นต้องเป็นดัชนีที่บ่งบอกถึงภาพรวมของระบบใดระบบหนึ่ง เหมือนกับแนวคิดกว้างๆ มากกว่าที่จะเป็นภาพที่เฉพาะเจาะจงหรือภาพที่เป็นชิ้นส่วนของสิ่งที่เราสนใจ

วรรณิ์ แกมเกตุ (2540) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศหรือค่าที่สังเกตได้เชิงปริมาณหรือสารสนเทศเชิงคุณภาพซึ่งใช้บ่งบอกสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัด หรือสะท้อนลักษณะรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานอย่างกว้าง ๆ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

ศักดิ์ชาย เพชรช่วย (2541) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศที่บ่งบอกสถานการณ์หรือสภาวะอย่างใดอย่างหนึ่งในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ ซึ่งสารสนเทศดังกล่าวอยู่ในรูปของค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข ข้อความ องค์กรประกอบ ตัวแปร หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยการนำตัวแปรหรือข้อเท็จจริงสัมพันธ์เพื่อให้เกิดคุณค่า ซึ่งสามารถที่จะชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์การดำเนินงานที่ต้องการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

เอมอร จังศิริพรภรณ์ (2541) ได้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ เป็นสารสนเทศเชิงปริมาณหรือตัวประกอบ ตัวแปรที่บ่งบอกถึงสิ่งที่ต้องการตรวจสอบ หรือสถานการณ์ที่สะท้อนลักษณะ

การดำเนินงานทำให้สามารถวินิจฉัยชี้ภาวะและช่วยชี้บทบาทหน้าที่ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

จากความหมายของตัวบ่งชี้ที่กล่าวถึงข้างต้น อาจสรุปความหมายตัวบ่งชี้ว่า หมายถึงสารสนเทศที่บ่งบอกถึง ภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดหรือสะท้อนภาพรวมทั้งลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานว่าผลการดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร และมีปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานของหน่วยงานหรือไม่อย่างไร

ลักษณะสำคัญของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ (โชคชัย สิริพนมณี, 2540) คือ

1. ต้องกำหนดเป็นปริมาณหรือคิดเป็นตัวเลขได้ มิใช่เป็นการบรรยายข้อความเพียงอย่างเดียว และในการตีความค่าตัวเลขของตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะต้องนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่จัดทำไว้ มิฉะนั้นจะไม่สามารถบอกได้ว่าค่าตัวเลขที่ได้นั้นสูงหรือต่ำ ได้มาตรฐานหรือไม่เพียงใด และในการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายระบบตัวเลขของตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นต้องมีความชัดเจน

2. ค่าหรือคุณลักษณะที่ได้จากตัวบ่งชี้มีความหมายได้เงื่อนไข 2 ประการคือ

2.1 เงื่อนไขของเวลากำกับ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้จะบ่งบอกเฉพาะในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรหรือข้อมูลว่าจัดเก็บในช่วงใด ตัวบ่งชี้อาจมีค่า 1 สัปดาห์ 3 เดือน รอบปีการศึกษาหรือช่วง 5 ปีก็ได้ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่จะนำข้อมูลมาใช้และการตีค่า เช่นอัตราส่วนจำนวนศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีต่อจำนวนศึกษานิเทศก์ทั้งหมด

2.2 เงื่อนไขของสถานที่กำกับ กล่าวคือ ตัวบ่งชี้จะบอกความหมายเฉพาะในเขตพื้นที่ หรือบริเวณ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบหรือหน่วยงานที่ต้องการตรวจสอบเช่นตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพทางการศึกษาของประเทศ จังหวัด อำเภอ ตำบล ด้านปัจจัย กระบวนการ หรือผลลัพธ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อมูลหรือตัวแปรที่จัดเก็บนั่นเอง

3. บ่งบอกถึงการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานหรือองค์กร สภาพการดำเนินงานเป็นอย่างไร บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ บอกลักษณะของสิ่งที่วัดในลักษณะกว้าง ๆ หรือในภาพเชิงสรุปโดยทั่วไป มากกว่าที่จะเป็นภาพที่เฉพาะเจาะจงในรายละเอียดส่วนย่อย

สำหรับในงานวิจัยครั้งนี้ลักษณะของตัวบ่งชี้จะบ่งบอกถึงการดำเนินงานตามภารกิจหลักของหน่วยงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สภาพการดำเนินงาน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ มิฉะนั้นจะไม่สามารถบอกได้ว่าได้มาตรฐานหรือไม่เพียงใดและในการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นต้องมีความชัดเจน

ผู้ปฏิบัติงานคือครูตำรวจตระเวนชายแดนต้องมีความเข้าใจตรงกันหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนดูแลในเรื่องมาตรฐานการประเมินภายในของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการทำงานให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย

ประเภทของตัวบ่งชี้ทางการศึกษา

ตัวบ่งชี้อาจมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับวิธีและเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งอาจแบ่งโดยวิธีการนำไปใช้หรือ อาศัยแนวคิดและวิธีการสร้างตัวบ่งชี้ การพัฒนาตัวบ่งชี้ในงานวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. Johnstone (1981) ได้แบ่งประเภทของตัวบ่งชี้ตามลักษณะดังนี้ พิจารณาตามลักษณะตัวแปรที่นำมาเป็นเครื่องบ่งชี้ แบ่งได้ดังนี้

1.1 ตัวบ่งชี้แทน (Representative Indicators) ตัวบ่งชี้ประเภทนี้ใช้มากในงานวิจัย งานบริหารและงานวางแผน ตัวบ่งชี้แทนคือ การเลือกเอาตัวแปรหนึ่งมาเป็นตัวแทนเพื่อช่วยชี้ หรือสะท้อนให้เห็นเป็นแง่มุมของระบบการศึกษา ตัวแปรที่นำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ที่พบบ่อยได้แก่ อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรในระบบการศึกษา อัตราการรู้หนังสือ การเลือกเอาเฉพาะตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งมาใช้เป็นตัวบ่งชี้เพื่อแสดงความพยายามของการจัดการศึกษานั้นเป็นเรื่องที่แต่ละบุคคลเลือกกำหนดเองโดยมิได้มีเหตุผลอ้างอิงชัดเจนว่าเหตุใดจึงเลือกตัวนี้โดยมิได้เลือกตัวแปรอื่น การขาดเหตุผลอ้างอิงเช่นนี้ทำให้ไม่สามารถสรุปผลทั่วไปได้ หรือไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบระหว่างงานวิจัยที่คล้ายกัน

1.2 ตัวบ่งชี้เดี่ยว (Disaggregative Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่ถูกนำมาจำแนกออกเป็นเดี่ยวๆ และตัวแทนที่ใช้ตัวแปรใดตัวแปรหนึ่ง เพื่ออธิบายเรื่องหนึ่ง ตัวบ่งชี้ประเภทนี้ต้องอาศัยความหมายของตัวแปรเพื่ออธิบายแต่ละส่วนหรือแต่ละองค์ประกอบของระบบการศึกษาและในหลักการ ตัวแปรที่กำหนดแต่ละตัวจะเป็นอิสระจากตัวแปรอื่นๆเพื่อมิให้ข้อมูลซ้ำกันในชุดของตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ที่แท้จริงเป็นเพียงตัวแปรที่ถูกนำมาจำแนกออกมาโดดๆ จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนของแต่ละเรื่องหรือแต่ละองค์ประกอบ หรือแต่ละส่วนของการศึกษาแต่ถ้าดำเนินงานให้ครบถ้วนก็เป็นเรื่องยืดเยื้อและยุ่งยากเพราะจะมีตัวแปรเต็มไปหมดทำให้ไม่สามารถนำไปใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ และถ้านำไปใช้เพื่ออธิบายเพียงบางส่วนก็เกิดปัญหาในความไม่ถูกต้อง การใช้ตัวบ่งชี้ประเภทนี้มักจะไม่มีอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม นอกจากนี้จะทำให้การวัดในเรื่องต่าง ๆ ที่คิดว่าสำคัญนั้นซ้ำซ้อนกัน ลักษณะของตัวแปรประเภทนี้จะไม่ช่วยอธิบายลักษณะของระบบการศึกษาที่ถูกต้อง

1.3 ตัวบ่งชี้รวม (Composite Indicators) เป็นการรวมตัวแปรทางการศึกษาจำนวนหนึ่งเข้าด้วยกัน การนำตัวแปรหลาย ๆ ตัวที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนี้จะช่วยอธิบายลักษณะ

หรือสถานการณ์ของการศึกษาได้ดีกว่าการใช้ตัวแปรเพียงตัวเดียว เมื่อมีการรวมตัวแปรแล้วจะต้องมีการถ่วงน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวด้วย เพราะตัวแปรแต่ละตัวดังกล่าวอาจมีน้ำหนักไม่เท่ากันจากนั้นจึงคำนวณหาค่าตัวบ่งชี้รวมออกมา

2. The Jarratt Report (1989) แบ่งตัวบ่งชี้ได้ดังนี้(Cave et al,1988. อ้างถึงใน โชคชัย สิรินพมณี, 2541)

2.1 ตัวบ่งชี้ภายใน (Internal Indicators) ตัวบ่งชี้ที่ตัวแปรมีลักษณะทั่วไปด้านปัจจัยที่จะมีใช้ในองค์กรหรือสถาบัน เช่น ความสนใจในวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการทำวิจัย คุณภาพการสอนของครู

2.2 ตัวบ่งชี้ภายนอก (External Indicators) ตัวบ่งชี้ที่เป็นผลสะท้อนการประเมินสถาบันหรือหน่วยงานองค์กรภายนอก เช่น ทางการตลาด ได้แก่การมีงานทำของผู้ที่จบปริญญาตรี หรือการเป็นที่ยอมรับของผู้จบปริญญาตรีของสาธารณชน

2.3 ตัวบ่งชี้ระบบปฏิบัติการ (Operating Indicators) ตัวบ่งชี้ประกอบด้วยอัตราส่วนผลิตภัณฑ์เช่นราคาของหนึ่งหน่วย และความสะท้อนที่เกิดจากการแปรผันภาระงานที่ทำ

3. Cuenin (1986) แบ่งตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ (Cave et al,1988 ;Borden และBenta, 1994 อ้างถึงในโชคชัย สิรินพมณี,2541)

3.1 ตัวบ่งชี้อย่างง่าย (Simple Indicators) ตัวบ่งชี้ที่แสดงในรูปของตัวเลขใดๆ และมีจุดหมายที่ตรงไม่ลำเอียงในการอธิบายในสถานการณ์หรือกระบวนการ เช่น จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ลงทะเบียน ค่าใช้จ่ายทั่วไปของนักศึกษา บางครั้งอาจเรียกค่าสถิติที่เกิดจากการจัดการ

3.2 ตัวบ่งชี้ปฏิบัติงาน (Performance Indicators) ตัวบ่งชี้แตกต่างจากตัวบ่งชี้อย่างง่ายคือ ตัวบ่งชี้ปฏิบัติการมีการยึดถือจุดอ้างอิง เช่น เปอร์เซนต์ของผู้ลงทะเบียนตามเป้าหมาย ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาที่เรียนตามภาคปกติ

3.3 ตัวบ่งชี้ทั่วไป(General Indicators) ตัวบ่งชี้ลักษณะเป็นข้อความอ้างอิงโดยทั่วไป การสรุปข้อคิดเห็น การสำรวจข้อคิดเห็นหรือสถิติทั่วไป เช่นลำดับชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา ระยะเวลาที่ใช้เรียนในระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา

การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษามี 3 แบบด้วยกัน (เจ็จันท์ จงสถิตย์อยู่ และแสวง ปิ่นมณี อ้างถึงใน ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, 2541) คือ

1. การสร้างตัวบ่งชี้เพื่อประโยชน์ของการใช้ (The pragmatic definition of and indicators) การสร้างตัวบ่งชี้ประเภทนี้มี 2 แบบ แบบแรกคือ การเลือกตัวแปรจำนวนหนึ่งที่ทำให้

หรือที่มีอยู่มาใช้ วิธีแบบนี้เป็นวิธีจัดทำตัวบ่งชี้ในลักษณะที่เป็นตัวบ่งชี้ตัวแทน (representative indicators) แบบที่สองคือ การนำเอาตัวแปรจำนวนหนึ่งมาผสมหรือรวมกัน ซึ่งวิธีการรวมนี้มาจากสมมติฐานบางประการว่าตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กัน การรวมตัวแปรนี้มักกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในงานวิจัยงานหนึ่งโดยเฉพาะ

2. การสร้างตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อกำหนดเชิงทฤษฎี (The theoretical definition of and indicators) วิธีการนี้อาศัยการผสมหรือรวมตัวแปรจำนวนหนึ่งเข้าด้วยกันด้วยวิธีการทางเลขคณิตซึ่งตัวแปรเหล่านั้นถูกเลือกมาตามลำดับความสำคัญและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่ละตัวแปรจะมีน้ำหนักการเลือกตัวแปรบางตัวมาผสมกันนั้นอาศัยฐานเชิงทฤษฎีหรือแนวความคิดที่มีอยู่ในแผน

3. การสร้างตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ (The empirical definition of and indicators) การสร้างตัวบ่งชี้วิธีนี้คล้ายคลึงกับวิธีที่สองแต่ต่างอยู่ที่ว่าวิธีการสร้างตัวบ่งชี้จากข้อกำหนดเชิงทฤษฎีนั้น การเลือกกำหนดน้ำหนักนั้นกำหนดจากลำดับความสำคัญ ส่วนวิธีการนี้การกำหนดน้ำหนักจะกำหนดจากการวิเคราะห์ข้อมูลชุดหนึ่งและแยกแยะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวิธีการเช่นนี้ได้แก่ factor analysis, cluster analysis และ Guttman Scale

จากการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ในทางการศึกษาในงานวิจัยของลัดดา ด้านวิริยะกุล(2536) อมรรัตน์ ลาคำเสน (2536) กฤตวรรณ โอบนพันธ์ (2537) ชลันดา อินทร์เจริญ(2537) และวิไลวรรณ เหมือนชาติ (2537) พบว่า ผู้พัฒนาตัวบ่งชี้จะใช้การรวมตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันโดยยึดหลักทางทฤษฎี แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตัวแปรต่าง ๆ ที่รวบรวมมาได้ จากนั้นก็นำไปสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยหลักเกณฑ์ทางสถิติ ส่วน จารุพร นิตินันท์ (2539) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยใช้การสัมภาษณ์กลุ่มแบบเจาะจงเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อตัดสินใจว่าตัวแปรใดบ้างสมควรนำมาใช้สร้างตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิต

ประโยชน์ของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ทางการศึกษามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และแสวง ปิ่นมณี อ่างถึงโน ศักดิ์ชาย เพชรช่วย, 2541)

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบในการวางแผนหรือสิ่งที่กำหนดอยู่ในแผนคือขาดความแน่ชัด การกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย มักจะระบุในลักษณะ

ที่กว้างมากเกินไปจนขาดความแน่ชัดในแผนนั้นการจะให้บรรลุผลได้บ้าง การนำตัวบ่งชี้มาช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายจะช่วยให้ทราบถึงสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผลชัดเจนขึ้นเช่น

วัตถุประสงค์ : เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการเตรียมความพร้อมเข้ารับการศึกษาภาคบังคับมากขึ้น และมีความเสมอภาคในโอกาสการเข้ารับบริการดังกล่าว

ตัวบ่งชี้สำหรับวัตถุประสงค์: เมื่อสิ้นแผนจะมีเด็กก่อนวัยเรียนเข้ารับการเตรียมความพร้อมร้อยละ 30 ของประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี ทั้งในเขตเมืองและชนบท

2. การติดตามผลการศึกษา เป็นการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาเพื่อดูว่าทิศทางของการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามต้องการและพึงประสงค์หรือไม่ เป็นไปตามแผนที่วางไว้ล่วงหน้ามากน้อยเพียงไร ในการกำหนดตัวบ่งชี้เพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาเพื่อวัดความก้าวหน้าหรือพัฒนาการศึกษานั้นจะต้องกำหนดในลักษณะที่สามารถนำไปใช้วัดได้อย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่อง

3. การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา เราต้องใช้ตัวบ่งชี้ทางการศึกษาเพื่อแทนลักษณะบางประการของระบบการศึกษาในงานวิจัย ปัญหาที่พบบ่อยในงานวิจัยได้แก่ งานวิจัยที่ต้องการศึกษาเปรียบเทียบงานการศึกษาทั้งหมดของประเทศ หรือการเปรียบเทียบระหว่างระบบการศึกษากับระบบย่อยอื่นๆ ในสังคม หรืองานวิจัยที่ต้องการวัดความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในประเทศหนึ่ง การสร้างตัวบ่งชี้และใช้เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ ในงานวิจัยจะดีกว่าการใช้ตัวแปรหลายๆ ตัว หรือการเลือกใช้ตัวแปรเฉพาะบางตัวมาเป็นหน่วยวิเคราะห์

4. การลำดับระบบการศึกษา จะเป็นสิ่งกระตุ้นการพัฒนาและช่วยจัดลำดับขั้นการพัฒนาของระบบการศึกษาได้อย่างเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การใช้ตัวบ่งชี้เพื่อจัดลำดับระบบการศึกษาจะช่วยทำให้นักวางแผน ผู้บริหาร เปรียบเทียบระหว่างจังหวัดในช่วงเวลาเดียวกันว่าจังหวัดใดมีเกณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ ซึ่งการจัดลำดับจะช่วยชี้ภาพรวมของแต่ละจังหวัดได้ เป็นการลดความผิดพลาดในการวางแผนด้วย

5. ความเป็นกลางของตัวบ่งชี้ ความมีลักษณะเป็นกลางของตัวบ่งชี้โดยมิได้มีลักษณะเอนเอียงนั้นจะทำให้ผู้ใช้ตัวบ่งชี้กำหนดประสิทธิภาพเพื่อตัดสินเอง

สำหรับการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบการพัฒนามาตรฐานโดยการอาศัยฐานความรู้เดิมที่สำคัญ 2 ส่วนคือข้อกำหนดคือมาตรฐานการประเมินภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนาขึ้น มากำหนดเป็นมิติที่สำคัญด้านหนึ่งของกรอบของมาตรฐานการศึกษา

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และอาศัยปรัชญา เป้าหมาย แนวคิด แผนงาน วัตถุประสงค์ และการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารและเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นอีกมิติหนึ่งที่สำคัญในการสร้างกรอบเพื่อการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น และได้ใช้การสนทนากลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้งกลุ่มครูผู้ปฏิบัติงาน นายตำรวจนิเทศงาน รวมทั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนและยืนยันความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริงของมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โดยสรุปแล้วแบบแผนในการสร้างและพัฒนามาตรฐานทางการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วยมาตรฐานและตัวบ่งชี้ จะมีวิธีการและจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์ของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งในทางปฏิบัตินั้นเป็นการยากที่จะบอกว่ามาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่ใช้เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบาย การติดตามผลการปฏิบัติงาน การวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการศึกษา การลำดับระบบการศึกษา ความเป็นกลางทางการศึกษา แต่ที่สำคัญคือจะใช้ตัวบ่งชี้ใดในการบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ ใช้อย่างไรตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการและตามนโยบายของหน่วยงานนั้นๆ

ตอนที่ 2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ตชด. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินภายใน และการประเมินภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีทั้งหมด 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล แบ่งเป็น 78 มาตรา(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542) ซึ่งสามารถวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ

หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
- (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐและเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 3 ระบบการศึกษา

มาตรา 15(1) การศึกษาในระบบเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตรระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญา การแบ่งระดับหรือเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี โดยให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่ 16 เว้นแต่สอบได้ชั้นปีเก่าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีนับอายุให้เป็นไปตามในกฎกระทรวง

มาตรา 18(2) การจัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดใน โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เรื่องการจัดการการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ที่อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปใน กระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา อีกทั้งยังให้ สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมิน ผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ นอกจากนี้ยังให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 28 หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ

สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความ สมดุลทั้ง ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ สถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิ ปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง การส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการ ศึกษา

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพ ภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ กะกระทรวง

มาตราที่ 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพื่อรับรองประกันคุณภาพภายนอก

มาตราที่ 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความ มุ่งหมาย และหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตราที่ 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาให้ ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ให้ทำการประเมินภายนอกสถานศึกษา

มาตราที่ 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาไม่ได้มาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อให้ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาดังนี้

(1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ใ้บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และ ทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความ เหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ใ้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดม ทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตาม ความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 60 ใ้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินใ้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูง สุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

(1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน การ ศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนใ้เท่าเทียมกัน

(2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมใ้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มี รายได้น้อย ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

(3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษใ้เหมาะสมและ สอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษแต่ละกลุ่ม ตามมาตรา 10 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการ ศึกษา และความเป็นธรรม ทั้งนี้ ใ้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และงบลงทุนใ้สถานศึกษาของ รัฐตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยใ้มีอิสระในการ บริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ใ้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคใน โอกาสทางการศึกษา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาทุกแห่งที่มีการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน จะต้องถูกประเมินจากหน่วยงานภายนอกทุก 5 ปี แล้วเสนอผลการประเมินต่อหน่วย งานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนโดยยึดกรอบของการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการ ประเมินภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้มีการจัดประชุมเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 ซึ่งร่างมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชาติ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายพัฒนาขึ้น มีสาระสำคัญสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการตามแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 มีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกได้ 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านปัจจัย ซึ่งได้รับการอนุมัติในหลักการจากคณะกรรมการในการประชุมวันที่ 4 มกราคม 2543 และวันที่ 25 มกราคม 2543 (สกศ., 2543)

1. **มาตรฐานด้านผู้เรียน** มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข
2. **มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ** มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน
3. **มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย** มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบ

ประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
3. มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเอง และสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด

สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม
3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาชีพ/ หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีพศึกษา)

2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล
2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย
ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. มีความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้
3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง
2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
3. รู้จักกาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเอง
(เฉพาะระดับมัธยมและอาชีวศึกษา)

มาตรฐานที่ 9 ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม (ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะดนตรีและการกีฬา

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/ โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุ

เป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/ โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัด ความสำเร็จ
3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง
5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
6. มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล
7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข
3. จัดระบบสาธารณสุขปกเษที่ดี
4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขา หรือความถนัด ความรู้ความสามารถ
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องทีสอนหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน/ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และแนะนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดสร้างสรรค์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหา คำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะ และการกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบต่อ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารการจัดการ

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน
2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ และควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติบุคคลิกภาพ
5. ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครูมีความสามารถในการพัฒนาสูตรการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาความสามารถ

มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 27 ชุมชน / ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ชุมชน / ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา

จากมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละสถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมของตนเอง โดยเริ่มให้มีการประเมินภายในหน่วยงานของตนเอง ซึ่งมาตรฐานเหล่านี้ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถที่จะปรับปรุงตัวบ่งชี้ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานตนเองได้ตามความเหมาะสม

โดยในการประเมินคุณภาพในรอบแรกจะทำการประเมินใน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่

มาตรฐานด้านผู้เรียน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1, 4, 5, 6, 9, 10 และ 12

มาตรฐานด้านกระบวนการ ได้แก่ มาตรฐานที่ 13, 14 และ 18

มาตรฐานด้านปัจจัย ได้แก่ มาตรฐานที่ 20, 22, 24 และ 25

การประเมินภายใน และการประเมินผลภายนอก

การประเมินผลภายในเป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาทำให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเองให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก

ความหมายของการประเมินผลภายในและการประเมินผลภายนอก (สกศ., 2543)

การประเมินภายใน (Internal evaluation) คือกระบวนการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ช่วยในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (self-evaluation) และควรทำเป็นกิจกรรมหนึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นลักษณะสำคัญของการประเมินภายในของสถานศึกษาคือ สถานศึกษาประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากการประเมินภายนอกอีกด้วย

การประเมินภายนอก (external evaluation) คือ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการทำงานและเป็นหลักประกันคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานว่าได้มาตรฐานหรือไม่

ความสำคัญและความจำเป็นของการประเมินภายใน (สุวิมล ว่องวานิช, 2543)

การประเมินภายในมีความสำคัญและความจำเป็นดังนี้

1. เพื่อทราบจุดอ่อนจุดแข็งตนเอง
2. เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเอง
3. เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากชุมชน
4. เพื่อรายงานผลการประเมินให้สาธารณชนทราบ และได้ข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนพัฒนาหน่วยงานต่อไป

มโนทัศน์เกี่ยวกับการประเมินภายใน

การประเมินภายในเป็นการประเมินตนเองซึ่งต้องอาศัยบุคลากรในหน่วยงานเป็นผู้ร่วมกันดำเนินการ ดังนั้น การมีจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่

ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่รับผิดชอบด้านการประเมินภายในจะต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในหน่วยงานทุกฝ่ายได้รับรู้มโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2543)

สุวิมล ว่องวาณิช(2543) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการประเมินภายในไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. การประเมินเป็นการจับผิดการทำงานของบุคคลในหน่วยงาน
2. การประเมินเป็นการทำงานเสริมนอกเหนือจากงานประจำและเพิ่มภาระ
3. การประเมินเป็นการทำงานเฉพาะกิจเพียงครั้งคราว
4. การประเมินเป็นการทำงานเพื่อสร้างผลงานของคนใดคนหนึ่ง
5. การประเมินเป็นการทำงานเพื่อหวังผลทางการเมือง
6. การประเมินเป็นการทำงานเพราะถูกบังคับให้ทำ
7. การประเมินเป็นกระบวนการที่ให้ใครมาทำก็ได้
8. การประเมินเป็นการทำงานในกลุ่มคนที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะ
9. การประเมินเป็นการทำงานที่ไม่หวังเอาผลไปใช้ประโยชน์
10. การประเมินเป็นการทำแล้วเก็บไว้ รู้ผลการประเมินเฉพาะในกลุ่มคนทำ

และได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับมโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินภายในไว้ดังนี้

1. การประเมินเป็นการให้ข้อมูลที่ช่วยให้มีการปรับปรุงตนเองให้ทำงานได้ดีขึ้น
2. การประเมินเป็นงานที่ต้องทำในวงจรการทำงานอยู่แล้ว ไม่ใช่การเพิ่มภาระ
3. การประเมินเป็นงานที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง
4. การประเมินเป็นงานของทุกคน ไม่ใช่การสร้างผลงานทางวิชาการของใคร
5. การประเมินเป็นงานที่ต้องทำด้วยใจเป็นกลาง สะท้อนผลตามความเป็นจริง
6. การประเมินเป็นงานที่ทุกคนต้องทำด้วยความเต็มใจและอยากทำ
7. การประเมินเป็นงานที่ต้องทำให้ถูกต้องตามหลักวิธีการ ผู้ทำต้องมีความรู้ในการ

ประเมิน

8. การประเมินเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันทำให้สำเร็จ
9. การประเมินเป็นงานที่ต้องเอาผลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง
10. การประเมินเป็นงานที่ต้องเผยแพร่ผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ

ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา

สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อให้การประเมินของสถานศึกษาทุกแห่งอยู่บนบรรทัดฐานเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ถือเป็นกรอบการประเมินที่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรใช้เป็นเกณฑ์การตรวจสอบการดำเนินงานประเมินภายในของตนเอง เพื่อรองรับการตรวจสอบจากการประเมินภายนอก(สุวิมล ว่องวานิช, 2543)

ตอนที่ 3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

การเกิดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน(กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน,2543)

ด้วยบทบาทและหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งมีภารกิจในการรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดน และป้องกันปราบปรามการก่อความไม่สงบ ทำให้หมู่ลาดตระเวนของตำรวจตระเวนชายแดน ถูกส่งออกไปจากที่ตั้งปกติ เพื่อตรวจตรารักษาความไม่สงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน ป่าเขาทุรกันดาร ที่ยากจะเข้าถึงรวมทั้งมีปัญหาด้านความมั่นคง ทำให้ได้พบเห็นประชาชนผู้เดือดร้อนเกี่ยวกับการครองชีพ และโรคภัยไข้เจ็บเป็นจำนวนมาก ตำรวจตระเวนชายแดนได้ให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะช่วยได้ เช่น ให้การรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย แนะนำการประกอบอาชีพ นอกจากได้พบเห็นความยากไร้ของประชาชนชาวเขา และไกลคมนาคมแล้ว ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่หมู่ลาดตระเวนได้พบเห็น ตามหมู่บ้านต่างๆ คือ มีเด็กซึ่งอยู่ในวัยเรียนจำนวนมากยังไม่ได้เรียนหนังสือ เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาไม่สามารถเข้าไปจัดตั้งโรงเรียนได้ ทั้งนี้เพราะเป็นพื้นที่ซึ่งเป็นป่าเขาทุรกันดารอีกทั้งบางพื้นที่มีสถานการณ์ก่อการร้ายของฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาล

สิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกันได้ก็คือ ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ตำรวจตระเวนชายแดนได้เล็งเห็นว่าสิ่งเหล่านี้หากปล่อยทิ้งไว้จะไม่เป็นผลดีต่อประเทศชาติ ชุดลาดตระเวนที่ออกปฏิบัติงานมีความเห็นว่า การสอนหนังสือเด็กให้มีความรู้ภาษาไทยนั้นเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกัน เป็นแนวทางที่จะพัฒนาความเจริญให้เกิดขึ้น รวมถึงการหาข่าวสารสำคัญเพื่อความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ทั้งนี้เพราะเด็กเหล่านี้สามารถเรียนรู้ได้เร็วและสามารถถ่ายทอดไปถึงผู้ปกครองได้ และจะเป็นสื่อกลางระหว่าง ผู้ปกครองกับตำรวจตระเวนชายแดน อันจะทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นการดีใจ

ประชาชนมาเป็นฝ่ายเราเป็นอย่างดี ดังนั้นตำรวจตระเวนชายแดน จึงได้จัดตั้ง เพื่อให้เขาเหล่านั้นได้รู้จักภาษาไทย จะได้ติดต่อทำความเข้าใจกันได้สะดวก และเพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการในการพัฒนาความเป็นอยู่ ตลอดจนทำให้เกิดความมั่นคงในด้านการปกครองซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาที่ค่อนข้างถาวร และนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน(กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2544)

1. เพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนไกลคมนาคม

- 1.1 ให้เยาวชนชาวเขาเผ่าต่างๆ และเยาวชนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ได้รับการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา
- 1.2 เปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีโอกาส และด้อยโอกาสทางการศึกษา ได้รับการศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพภายในชุมชนตนเอง
- 1.3 พัฒนาและส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ตามความสามารถของเด็กนักเรียน
- 1.4 สนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบ ในศูนย์การเรียนชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

2. เพื่อพัฒนาเด็ก/ เยาวชน และชุมชนในถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

- 2.1 ให้เกิดความต่อเนื่องของการพัฒนาตามพระราชดำริ ทั้งในด้านร่างกาย ด้านความรู้พื้นฐาน/การยังชีพ และการศึกษาต่อ
- 2.2 ให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนในเขตบริการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อการพึ่งตนเองได้ทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน
- 2.3 พัฒนากิจการในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้เป็นแหล่งของการเรียนรู้ในชุมชน และการพัฒนาอาชีพพื้นฐานที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของชุมชนนั้น

3. เพื่อดำเนินการให้เกิดความมั่นคงปลอดภัย แก่ทั้งถิ่นทุรกันดาร และไกลคมนาคม

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคง โดยเฉพาะตามแนวชายแดนของประเทศไทย โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งครูส่วนใหญ่เป็นข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดน จึงต้องมีหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยขั้นในพื้นที่ ซึ่งเป็นเขตบริการของโรงเรียนด้วย

ปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน และมีความครอบคลุมภาระงานที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ปฏิบัติจริง โดยมีความว่า “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง” (กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2544) ซึ่งมีการให้คำอธิบายความหมายไว้ดังนี้

สร้างภูมิปัญญา หมายถึง การสร้างความรู้ให้กับผู้เรียนโดยมีการผสมผสานทั้ง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล โดยยึดถือภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยเป็นหลัก ผสมผสานด้วย ภูมิปัญญาสากลเท่าที่จำเป็น โดยทำให้เกิดความสมดุลย์ และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และจะต้องระมัดระวังภูมิปัญญาสากลที่จะทำลายขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่ดีงามของชุมชน

พัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง การดำเนินงานตามโครงการตามพระราชดำริ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โรงเรียน ตชด. มีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน โดยการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ตชด. มีรูปแบบของการพัฒนาในการประสานประโยชน์ ต่อชุมชนอย่างต่อเนื่องซึ่งได้กำหนดแผนงานหลักไว้ 4 แผนงาน คือ แผนงานด้านสุขภาพอนามัย แผนงานด้านการศึกษา แผนงานด้านเศรษฐกิจ แผนงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการป้องกันประเทศ

งานในหน้าที่ของครูตำรวจตระเวนชายแดน

1. งานในบทบาทการเป็นหน่วยสนับสนุนงานรักษาความมั่นคง ตามหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน ในภารกิจที่ได้รับมอบจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยควบคุมทางยุทธการ ประกอบด้วยงานหลักใน 4 งาน คือ

- 1) งานด้านการข่าว
- 2) งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย
- 3) งานด้านการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน
- 4) งานด้านชุมชน และมวลชนสัมพันธ์

2. งานในบทบาทหน่วยให้การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และปฐมวัย ตามหน้าที่ของครูทั่วไป เช่นเดียวกับครูประถมศึกษาในสังกัด สปช. รวมไปถึงงานถึงการสนับสนุนบุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วยงานหลัก ๆ ใน 3 กระบวนการ รวม 12 งาน คือ

1) งานในกระบวนการบริหาร 6 งาน ได้แก่

- (1) งานวิชาการ
- (2) งานกิจการนักเรียน
- (3) งานบุคลากร
- (4) งานธุรการ/ การเงิน
- (5) งานอาคาร/ สถานที่
- (6) งานสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน

2) งานในกระบวนการเรียนการสอน 4 งาน ได้แก่

- (1) งานพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- (2) งานการจัดทำแผนการสอน และการสอนตามแผน
- (3) งานการผลิตสื่อ และการนำสื่อไปใช้
- (4) งานการวัดและประเมินผลนักเรียน

3) งานในกระบวนการนิเทศ 2 งาน ได้แก่

- (1) งานนิเทศภายใน ที่เป็นการนิเทศของครูใหญ่ภายในโรงเรียน
- (2) งานนิเทศภายนอก ที่เป็นการรับการนิเทศของครู ตชด. จากหน่วย ต้น

สังกัด และหน่วยรับสนองงานโครงการ

3. งานในบทบาทเป็นหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก และชุมชน โดยทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางการพัฒนาจากความร่วมมือของหน่วยสนองงานโครงการ ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วยงานโครงการตามพระราชดำริฯ และงานของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน 2 งานคือ

- 1) งานโครงการตามพระราชดำริ 8 โครงการ
- 2) งานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
- 3) งานลูกเสือ – เนตรนารี

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือที่มักจะเรียกกันสั้น ๆ ว่า โครงการตามพระราชดำริมีความเป็นมา ดังนี้(กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, 2539)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้โดยเสด็จพระราชดำเนนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคมทั่วทุกภาคของประเทศไทย ทรงพบเห็นปัญหาความยากจน และความทุกข์ยากลำบากของประชาชนด้วยพระองค์เอง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนมักจะมีสุขภาพยากจน ขาดแคลนอาหารที่จะบริโภค ประกอบกับอนามัยสิ่งแวดล้อมไม่ดี จึงทำให้สุขภาพร่างกายอ่อนแอเกิดการเจ็บป่วยได้ง่าย ทรงมีความห่วงใยเยาวชนเหล่านี้ ซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

ด้วยน้ำพระทัยเมตตาที่จะช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนเหล่านี้ตั้งพระราชดำริว่า **“...อย่างเรา ๆ นั้นมีโอกาสที่ดีมาก มีอาหารการกินที่ดีทุกอย่าง อยากรู้ได้ อะไรก็ได้ และยังมีโอกาสได้รับการศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มที่ ซึ่งนักเรียนเหล่านั้นนั้นจะได้รับการศึกษาคงจะไปไม่ถึงระดับที่เราได้ ส่วนที่เราได้รับก็เป็นการศึกษาพิเศษแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อเราเป็นบุคคลพิเศษได้โอกาสดีกว่าคนอื่น ก็เท่ากับประชาชนทั้งชาติสนับสนุนมากให้ทุนมาให้ศึกษาได้ถึงระดับอุดมศึกษา ก็จะต้องมีหน้าที่จะต้องทำอะไรตอบแทน เพื่อให้เพื่อนร่วมชาติที่สนับสนุนเราได้มีโอกาสที่ดีขึ้นกว่านี้...”** จึงทรงมีพระเมตตาที่จะช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสเหล่านี้ให้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะส่งเสริมสติปัญญาเพื่อการศึกษาและพัฒนาตนเองให้เป็นประโยชน์แก่สังคมต่อไปได้

ในเดือนเมษายน 2523 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ทดลองทำโครงการด้านการพัฒนาขึ้น โดยเริ่มที่โรงเรียนชาวเขาและไกลคมนาคม(ในถิ่นทุรกันดาร) ในความรับผิดชอบของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลคมนาคม ดังพระราชดำริว่า

“...ในการเริ่มต้นคิดโครงการนี้ขึ้นก็ด้วยพิจารณาเห็นว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้นเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในเขตทุรกันดาร ที่มีสภาพยากลำบากกว่าที่ตั้งโรงเรียนอื่น ๆ ทั้งยังเป็นถิ่นที่โดยทั่วไปแล้วก็มักอันตรายต่าง ๆ ซึ่งยากที่หน่วยงานปกติที่รับผิดชอบในด้านการศึกษจะสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น ทาง ตชด. ซึ่งมีหน้าที่ประจำอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ อยู่แล้วเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันบ้านเมืองก็ได้ ช่วยในด้านการบริการประชาชนในด้านการศึกษาและด้านการประกอบอาชีพอื่น ๆ ไปด้วยในตัว จึงเห็นว่า ควรจะสนับสนุนเพราะการดำเนินการของโรงเรียนนั้น จะได้รับประโยชน์ไปถึงประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นด้วย...”

การดำเนินงานแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2523 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย 7 โครงการ ได้แก่ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโครงการ ส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการ

การ นักเรียนในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการ ฝึกอาชีพ โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และโครงการส่งเสริมสหกรณ์และเมื่อปี 2535 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำหน่วยแพทย์พระราชทานขึ้นอีก 1 โครงการ คือโครงการส่งเสริม โภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

โครงการตามพระราชดำริ

โครงการพระราชดำริทั้ง 8 โครงการนี้ถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง และก่อให้เกิดความ ภาคภูมิใจแก่ครูตำรวจตระเวนชายแดน(สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราช สุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี, 2540) สาระสำคัญของแต่ละโครงการมีดังนี้

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

เป็นโครงการแรกที่ตั้งขึ้นโดยมุ่งเน้นให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนร่วมกันทำการ เกษตรในโรงเรียน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาประกอบ เป็นอาหารกลางวัน โดยสมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเงิน สิ่งของ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วัสดุอุปกรณ์การเกษตร และ อุปกรณ์การประกอบอาหารให้แก่โรงเรียนในโครงการ การดำเนินงานของโครงการนี้นอกจากจะ ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันแล้ว ยังทำให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้ด้านการเกษตร แบบผสมผสาน ที่สามารถนำไปใช้ประกอบเป็นอาชีพได้ต่อไป

โดยโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทาง โภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรง เรียนมาประกอบอาหาร และมีเป้าหมายของโครงการ คือ

1. โรงเรียนในโครงการสามารถผลิตทางการเกษตรได้ครบตามเกณฑ์และต่อเนื่องตลอดปี
2. โรงเรียนในโครงการสามารถดำเนินการประกอบอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทาง

โภชนาการสำหรับนักเรียนทุกคนทุกวัน

3. ลดอัตราการมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของเด็กนักเรียนให้เหลือไม่เกินร้อยละ 7
4. ลดอัตราการขาดสารโปรตีนและพลังทุกระดับในเด็กเล็กให้เหลือไม่เกินร้อยละ 10

กิจกรรมสำคัญในโครงการนี้ได้แก่

1. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยการจัดหาแหล่งน้ำให้กับโรงเรียนที่ยัง ขาด แคลน ปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. การผลิตอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการในโรงเรียนโรงเรียนดำเนินการผลิตอาหารให้เพียงพอับความต้องการของนักเรียนตลอดปีการศึกษา เพื่อนำผลผลิตมาใช้ในการประกอบอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียนรับประทานที่โรงเรียน

โครงการส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา

เป็นโครงการที่ดำเนินการขึ้นในปี 2526 เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารซึ่งประสบกับความขาดแคลนในหลาย ๆ ด้าน ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับอย่างถูกต้อง ด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในวิชาการอย่างดี พร้อมทั้งจะไปศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้เท่าเทียมกับคนอื่น ๆ และช่วยให้ครูตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งไม่ได้มีอาชีพครูโดยตรงทำหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และมีเป้าหมายของโครงการคือ

1. ครูตำรวจตระเวนชายแดนทุกคนได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาอย่างเพียงพอตามศักยภาพ
 2. ทุกระดับของการบังคับบัญชาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องมีการกำกับนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ
 3. โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน
 4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น โดยต้องอยู่ในระดับกลางขึ้นไปเมื่อเทียบกับกลุ่มโรงเรียนในพื้นที่
 5. อัตราการเรียนต่อของนักเรียนมากกว่าร้อยละ 40
- กิจกรรมสำคัญในโครงการนี้ ได้แก่
1. การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูตำรวจตระเวนชายแดน
 2. การปรับปรุงอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม
 3. การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน
 4. การจัดกิจกรรมสัมพันธ์ชุมชน
 5. การจัดให้มีการเรียนการสอน ในกิจกรรมร่วมหลักสูตร โดยเน้นไปที่กิจกรรมการเกษตร การอาชีพ การสหกรณ์ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ
 6. การจัดการเรียนการสอนทางไกล
 7. การพัฒนาหลักสูตรประถม และหลักสูตรสำหรับเด็กเล็กที่ได้มาตรฐาน

8. การจัดห้องสมุดให้เป็นที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียน และชุมชน

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังให้นักเรียน เยาวชน และประชาชนในพื้นที่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2530 โดยมีเป้าหมายคือ

1. โรงเรียนในพื้นที่โครงการทุกโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา
2. ประชาชนทุกชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญในโครงการ ดังต่อไปนี้

กิจกรรมสำหรับนักเรียน

1. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน
2. การให้ความรู้แก่ครูด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมสำหรับประชาชน

1. การให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. การดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ตัวอย่างเช่น การใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน และลดการใช้สารเคมี การปลูกไม้ใช้สอย การสาธิตและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก การพัฒนาป่าชุมชนในพื้นที่และอื่นๆ

โครงการนักเรียนในราชานุเคราะห์สมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี

เด็กในโรงเรียนในท้องถิ่นทุรกันดาร เมื่อสำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วส่วนใหญ่จะไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงได้ เนื่องจากบ้านมีฐานะยากจน และตามชายแดนมักไม่มีโรงเรียนที่เปิดในระดับสูง จึงมีพระราชประสงค์จะพระราชทานพระราชานุเคราะห์ให้นักเรียนเหล่านั้นได้มีโอกาสศึกษาต่อตามระดับสติปัญญา และความเหมาะสม โครงการจึงได้เริ่มดำเนินโครงการเมื่อปี พ.ศ. 2531

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่มีฐานะยากจนในถิ่นทุรกันดารได้รับการศึกษาต่อตามความสามารถ โดยกลับไปเป็นผู้ช่วยทำความเจริญให้กับชุมชนในถิ่นทุรกันดาร
ซึ่งมีเป้าหมายของโครงการ ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนสามารถศึกษาจนจบหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา
2. เมื่อจบการศึกษานักเรียนสามารถมีงานทำช่วยตนเองได้

3. นักเรียนส่วนหนึ่งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดาร โดยมีกิจกรรมสำคัญในโครงการดังต่อไปนี้
 1. การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการ
 2. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน
 3. การกำหนดแผนการศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชนในถิ่นทุรกันดาร สำหรับเป็นแนวทางในการศึกษาของนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ต่อไป
 4. การส่งเสริมให้นักเรียนมีงานทำตามคุณวุฒิของนักเรียน

โครงการฝึกอาชีพ

เป็นโครงการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำเนินการในปีการศึกษา 2531 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอาชีพให้กับศิษย์เก่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ไม่อาจศึกษาในระดับสูงต่อไปได้ และเน้นให้มีการฝึกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับท้องถิ่นนั้น ๆ ในระยะเริ่มแรกให้จัดทำในโรงเรียนทดลองก่อนภาคละ 1 โรงเรียน โดยมีกรมอาชีวศึกษาเข้าไปดำเนินงาน

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ให้นักเรียนในโรงเรียนมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
2. ให้เยาวชนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนมีวิชาชีพติดตัวและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

ซึ่งโครงการนี้มีเป้าหมาย คือ

1. นักเรียนในโรงเรียนในทุกพื้นที่โครงการได้รับการฝึกทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

2. เยาวชนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนในทุกพื้นที่โครงการได้รับการฝึกอาชีพ

3. มีการพัฒนากลุ่มอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นขึ้น

โดยมีกิจกรรมสำคัญของโครงการ ดังต่อไปนี้

1. การฝึกทักษะและความรู้ด้านวิชาชีพให้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน
2. การส่งเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น
3. การส่งเสริมการสนับสนุนและขอความร่วมมือจากภาคเอกชน
4. การดำเนินงานฝึกอาชีพในศูนย์ฝึกอาชีพนักเรียนเก่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

โครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2533 โดยคาดหวังว่า หากมีการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง แล้ว ก็จะเป็นการแก้ปัญหาสาธารณสุขของประเทศโดยส่วนรวมได้ โดยโครงการนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหา ควบคุม และป้องกันโรคขาดสารไอโอดีนในพื้นที่ทุรกันดาร เป้าหมายของโครงการคือ ลดอัตราการคอกของเด็กรักเรียนให้เหลือต่ำกว่าร้อยละ 5

โดยมีกิจกรรมที่สำคัญในโครงการ ดังต่อไปนี้

1. การเติมน้ำเสริมไอโอดีนเป็นประจำทุกวัน
2. การใช้เกลือเสริมไอโอดีนปรุงอาหารกลางวันเป็นประจำทุกวัน
3. การให้ยาเม็ดไอโอดีนแก่เด็กรักเรียน
4. การเฝ้าระวังโรคขาดสารไอโอดีน
5. การอบรมให้ความรู้แก่เด็กรักเรียน และบุคลากรโรงเรียนในเรื่องโรคขาดสารไอโอดีน

โครงการส่งเสริมสหกรณ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นว่า การปลูกฝังหลักการ สหกรณ์แก่เด็กและเยาวชน โดยเริ่มจากโรงเรียนเป็นอันดับแรก จะก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจในกลุ่มของเด็กนักเรียน ตลอดจนครูและประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรวมกลุ่มกันในการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น จึงได้เริ่มดำเนินโครงการส่งเสริมสหกรณ์ในโรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับ สหกรณ์แก่นักเรียน
2. ส่งเสริมให้มีการตั้งสหกรณ์ขึ้นในชุมชนที่มีความพร้อม ซึ่งเป้าหมายของโครงการนี้ คือ
 1. นักเรียนในทุกพื้นที่โครงการมีความรู้เรื่องการสหกรณ์
 2. ครูตำรวจตระเวนชายแดนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ด้านสหกรณ์เพียงพอตามศักยภาพ
3. จะต้องมีกิจกรรมสหกรณ์ภาคปฏิบัติ อย่างน้อยโรงเรียนละ 2 กิจกรรม
4. พัฒนาชุมชนที่มีความพร้อม ให้สามารถจัดตั้งเป็นสหกรณ์ตัวอย่างได้

โดยโครงการส่งเสริมสหกรณ์มีกิจกรรมสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนวิชาสหกรณ์
2. การอบรมให้ความรู้แก่ผู้รับผิดชอบในการติดตามงานเกี่ยวกับแนวคิดและวิธีการดำเนินงานโครงการ
3. การส่งเสริมวิธีการสหกรณ์ให้กับศิษย์เก่าและประชาชนในชุมชน

โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดารนี้ ได้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2539 เพื่อช่วยให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป ทั้งนี้เพราะการที่คนเราจะมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยดีนั้น จะต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา นั่นคือแม่จะต้องมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยดีด้วย ถ้าแม่ขาดสารอาหารก็จะส่งผลกระทบต่อเด็กที่จะเกิดออกมา ทั้งด้านการเจริญเติบโต และพัฒนาการของร่างกาย และสมองได้

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร และเด็กทารกแรกเกิด จนถึงอายุ 3 ปีที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ได้รับบริการที่เหมาะสม และได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ เพื่อช่วยให้แม่มีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดี เด็กเกิดรอด มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการได้เต็มศักยภาพ

ซึ่งโครงการนี้มีเป้าหมายคือ

1. ลดภาวะโลหิตจางในหญิงตั้งครรภ์เหลือไม่เกินร้อยละ 10
2. อัตราตายทารกปริกำเนิดซึ่งหมายรวมถึงทารกที่ตายในครรภ์ตั้งแต่อายุครรภ์ 28 สัปดาห์เป็นต้นไปจนถึงทารกที่คลอดออกมาแล้วตายภายใน 7 วัน ไม่เกิน 21 ต่อ 1,000 การเกิดมีชีวิต
3. เด็ก 0-3 ปี มีอัตราการเจริญเติบโตตามเกณฑ์มาตรฐาน อายุ น้ำหนัก ส่วนสูงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
4. เด็ก 0-3 ปี มีพัฒนาการตามวัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10

โดยมีกิจกรรมสำคัญในโครงการ ดังต่อไปนี้

1. การให้บริการการดูแลอนามัยแม่ และเด็กขั้นพื้นฐาน
2. การให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพอนามัย
3. การสนับสนุนอาหารเสริมและยาที่จำเป็นแก่แม่และเด็ก
4. การศึกษาวิจัยเพื่อหาวิธีการในการให้บริการที่เหมาะสมต่อชนบทรวมเปี่ยมประเพณีของกลุ่มชนในบางพื้นที่ ได้แก่ชาวไทยภูเขา และชาวไทยมุสลิม

งานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

วิราวรรณ คมสันต์วัฒนา (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การสงเคราะห์นักเรียนและชุมชนของโรงเรียนไกลคมนาคมตำรวจตระเวนชายแดน” เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 75 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุดแล้วมาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย เช่น ร้อยละ และ Spearman Rank Correlation Coefficient ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการศึกษาโรงเรียนไกลคมนาคมตำรวจตระเวนชายแดนเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จัดการศึกษาแก่เด็กห่างไกลคมนา คม ห่างไกลชุมชนทุรกันดาร เส้นทางคมนาคมส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรังบทบาทของโรงเรียนในการสงเคราะห์นักเรียนและชุมชนได้แก่ จัดอุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน ครูเป็นที่ปรึกษาด้านการประกอบอาชีพการเกษตร ครูเป็นผู้ให้ความรู้การวางแผนครอบครัว และการใช้ยาสามัญประจำบ้าน โรงเรียนมีความต้องการด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน การผลิตสื่อการเรียนการสอน

สันทนีย์ ผาสสุข (2534) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาครูตำรวจตระเวนชายแดนในการพัฒนาจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร” เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 875 ชุด แล้วมาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย เช่น ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของครูตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อพัฒนาจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชน มีการกระตุ้นเยาวชนและประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนมากที่สุดคือ การขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย การขาดงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการที่ประชากรไม่เห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

นภา คงเมือง (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 42 โรงเรียน ซึ่งเปิดสอนชั้นเด็กก่อนวัยเรียน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 84 ชุด แบ่งเป็นผู้บริหาร 42 ชุด ครูผู้สอน 42 ชุด แล้วมาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย เช่น ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในด้านการบริหารและการนิเทศการศึกษา คือมีการปฏิบัติงานมากในข้อที่มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี ให้คำปรึกษาแก่ครู และมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานมาก มีการกระตุ้น

ครูผู้สอนให้มีความคิดริเริ่มในการทำงานร่วมมือและช่วยเหลือผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
ทั้งใน และนอกโรงเรียน 2. ครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน คือมีการปฏิบัติงานน้อย
ในข้อที่ให้นักเรียนได้รับการฝึกให้มีความสนใจ และสังเกตสิ่งต่าง ๆ อย่างชัดเจน และมีความ
คาดหวังในการปฏิบัติมากในข้อที่ครูใช้คู่มือครู

พนิดา ศรีธรรมมา (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาของโรงเรียนตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่างๆ” เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนตำรวจ
ตระเวนชายแดน 34 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random
Sampling) โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสำรวจ และแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด เก็บรวบรวมข้อมูล
แล้วมาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ผลการวิจัยพบว่า สภาพ
หมู่บ้านที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในทุกภูมิภาคห่างไกลชุมชนเมือง และ
ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรม สภาพโรงเรียนภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็น
พื้นราบส่วนภาคเหนือและภาคใต้เป็นภูเขา ปัญหาของโรงเรียนพบว่ามีปัญหาด้านธุรการและ
การเงิน นอกจากนั้นแนวการพัฒนาพบว่า ทุกภูมิภาคต้องทำคือ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค
จัดหนังสือเรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนต้องเพียงพอและทันกับเวลา และมีการประชาสัมพันธ์
ให้ชุมชนยอมรับและเห็นความสำคัญของการศึกษา

พิพัฒน์ เพ็งคุ้ม (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพและการบริหารโรงเรียนของชาวเขา
และประชาชนไกลคมนาคมในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน : ศึกษา
รายการความคิดเห็นของครูใหญ่” เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูใหญ่โรงเรียน
ชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม ในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
ปี 2539 จำนวน 184 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC⁺ ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
ส่วนใหญ่ไม่มีคุณวุฒิทางด้านวิชาชีพครูหรือทางการศึกษา ทำการสอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมงต่อ
สัปดาห์ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนส่วนใหญ่ขนาด 60 ครอบครัว ส่วนใหญ่ห่างจากตัวอำเภอ
ประมาณ 11-25 กิโลเมตร การบริหารด้านวิชาการ ด้านธุรการ ด้านบุคลากร อยู่ในระดับน้อย
คือ หลักสูตร แบบเรียน คู่มือครู วัสดุใช้ในสำนักงาน โต๊ะเก้าอี้ครู ยังไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่มี
ส่วนร่วมในการคัดเลือกครู ไม่มีนักการภารโรง ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
อยู่ในระดับมาก

ไพจิตร วรวาท (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดกรมตำรวจ” เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – State Sampling) จำนวน 11 โรงเรียนจากกลุ่มประชากรจำนวน 105 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบบันทึกการสังเกต แบบตรวจรายการการจัดการเรียนการสอน แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการสอน มีการเตรียมสื่อเป็นบางครั้ง การบันทึกการสอนมีน้อย การวัดผลประเมินผลใช้ข้อสอบแต่ละภาคเรียน มีการสัมภาษณ์และการสังเกตเป็นบางครั้ง การจัดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนอ่อนโดยให้งานเพิ่มเติมในตลอดเวลาที่มีโอกาส

สายยนต์ สุวรรณเกต (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัดปราจีนบุรี” ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู จำนวน 85 คน นักเรียนที่กำลังชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 395 คน เจ้าหน้าที่ในกองกำกับจำนวน 3 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคือ แบบสำรวจสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน แบบสอบถามครู แบบสอบถามนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย เช่น ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในจังหวัดปราจีนบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร คุรุชด. และครูช่วยสอนทำหน้าที่สอนยังขาดความรู้ความชำนาญในการสอน ด้านงบประมาณยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียนตชด.ในจังหวัดปราจีนบุรีพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่สภาพพื้นที่ตั้งการคมนาคมไม่สะดวก บุคลากรไม่พอเพียง ขาดความชำนาญในการสอน นักเรียนมีปัญหาในเรื่องภาคเรียนบ่อยเนื่องจากปัญหาสุขภาพและความจำเป็นในการช่วยผู้ปกครองทำงาน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน(พินิตา ศิริธรรมมา, 2539; พิพัฒน์ เพ็งคุ้ม, 2540; สายยนต์ สุวรรณเกต, 2533) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของครูตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ (นภา คงเมือง, 2532; ไพจิตร วรวาท, 2538; สันทนีย์ ผาสุข, 2535) และศึกษาโครงการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (วิลาวรรณ คมสันต์วัฒนา, 2526) วิธีการวิจัยที่ผ่านมาจะเป็นวิธีเชิงปริมาณใน

ลักษณะของวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งส่วนใหญ่จะใช้แบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาในเรื่องนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสังเกต เทคนิคการสัมภาษณ์ และเทคนิคการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยนี้ซึ่งมีลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด้วยตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ตรงตามสภาพจริง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่เหมาะสมกับสภาพจริง และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ตอนที่ 4 เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีทั้งหมด 3 เทคนิค ได้แก่

1. การสัมภาษณ์
2. การสังเกต
3. การสนทนากลุ่ม

ซึ่งแต่ละเทคนิคมีสาระสำคัญดังนี้

การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ได้ดี เช่น ความคิด ความรู้สึก กระบวนการขั้นตอนในการทำงาน วิธีแก้ปัญหา การสัมภาษณ์ หากนำไปใช้ประกอบกับวิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ จะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความมั่นใจยิ่งขึ้น

การสัมภาษณ์มีความหมายและคำจำกัดความได้หลายความหมาย เช่น การสัมภาษณ์ คือ การสนทนา ชักถามกันอย่างมีจุดมุ่งหมายอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538) หรือตามความหมายของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) ให้ความหมายว่า การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่มีลักษณะเหมือนการสอบปากเปล่า ต้องอาศัยการโต้ตอบทางวาจาเป็นหลัก ใช้ได้ดีสำหรับการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึก ความสนใจ ความคิดเห็น และทัศนคติ ในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลทางด้านจิตอากรมณ์

(Affective domain) และบางโอกาสอาจใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความคิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive domain) ได้ด้วย ในทำนองเดียวกัน นิสา ชูโต(2540) ได้ให้ความหมายของการสัมภาษณ์ ไว้ว่า การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่มีลักษณะเหมือนการสอบปากเปล่า ต้องอาศัยการโต้ตอบทางวาจาเป็นหลัก เป็นวิธีการสองทาง(two-way method) คือมีการสนทนากันระหว่างผู้มีข้อมูลหากมีคำถามใดไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ชัดเจนก็ถามซ้ำ และทำความเข้าใจชัดเจนได้ทันที เป็นการสนทนาที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน ใช้ได้ดีสำหรับการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึก ความสนใจ ความคิดเห็นและทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ

จากความหมายของการสัมภาษณ์ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสัมภาษณ์ จะต้องประกอบด้วยลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. เป็นการพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์
2. การพูดคุยหรือสนทนานั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาสาระที่แน่ชัด
3. การพูดคุยหรือสนทนาจะมีการนัดหมายหรือกำหนดการล่วงหน้าหรือไม่ก็ได้

ซึ่งจากลักษณะของการสัมภาษณ์ดังกล่าวนำมาจัดประเภทของการสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ประเภท คือ (นิสา ชูโต, 2540)

1. การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal) คือ การสัมภาษณ์ที่มีการนัดแนะเวลา สถานที่แน่นอนไว้ก่อน รวมทั้งมีการบันทึกเทปการสัมภาษณ์เป็นทางการ ส่วนใหญ่จะเป็นการสัมภาษณ์ผู้รู้ ผู้มีตำแหน่งงานซึ่งไม่ค่อยจะมีเวลารว่าง การสัมภาษณ์แบบนี้ส่วนใหญ่จะต้องสัมภาษณ์หลายครั้งจึงจะได้ข้อมูลครบถ้วน ข้อมูลที่ได้จะมีความคลาดเคลื่อนจากการจำของผู้สัมภาษณ์น้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal) คือการสัมภาษณ์ที่เกิดจากการพบปะโดยส่วนตัวซึ่งอาจจะมีการนัดหมายไว้ก่อน แต่ยังไม่เป็นที่ตกลงกันแน่นอน ถ้าบังเอิญมีเครื่องบันทึกเสียงก็อาจใช้บันทึกไว้แต่ถ้าไม่มีผู้วิจัยต้องจดจำแล้วนำไปเขียนทีหลัง การสัมภาษณ์แบบนี้จะมีความคลาดเคลื่อนมากกว่าแบบแรก

3. การสัมภาษณ์แบบพูดคุยอย่างกันเอง (Casual) เป็นการพูดคุยที่ไม่มีการบันทึกเทป เกิดจากการพูดคุยกันธรรมดา เป็นไปตามธรรมชาติ จึงเกิดปัญหาความคลาดเคลื่อนจากการระลึกข้อมูลของผู้สัมภาษณ์สูงกว่าสองแบบข้างต้น

ในการสัมภาษณ์โดยทั่วไปนั้น ผู้วิจัยต้องมีหลักในการสัมภาษณ์ ซึ่งหลักในการสัมภาษณ์นี้มีผู้เสนอไว้หลายท่าน เช่น Babbie (1986) ได้เสนอหลักทั่วไปในการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

1. ผู้สัมภาษณ์ไม่ควรแต่งตัวให้เห็นความแตกต่างระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ตอบจนเกินไป ขอให้สะอาดเรียบร้อยก็เพียงพอแล้ว
2. ผู้สัมภาษณ์ควรเป็นผู้ที่มีการปรับตัวได้รวดเร็วในการทำ ความคุ้นเคยกับผู้ตอบ โดยคนถามเสียงดังชัดเจน และพยายามพูดในมโนภาพให้ผู้ตอบยินดีให้ข้อมูลโดยไม่เกร็ง ไม่ประหม่า
3. ผู้สัมภาษณ์ควรถามตามแบบสัมภาษณ์ทุกประการ เพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการถามคำถาม
4. ผู้สัมภาษณ์ควรใช้คำสุภาพตามความเหมาะสมของผู้ตอบ
5. ผู้สัมภาษณ์ควรบันทึกตามที่ผู้ตอบตอบ ไม่ควรเสริมความคิดของตนไปด้วย
6. ในการถามซักนั้น ควรใช้เมื่อผู้ตอบพอใจที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติม แต่ถ้าผู้ตอบไม่พอใจก็ควรหยุดซักข้อความนั้น ควรถามข้อความถัดไป แล้วค่อยย้อนถามภายหลังได้

นิตา ชูโต (2540) ได้เสนอหลักในการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน
2. ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า และเรียงลำดับคำถามให้ชัดเจนไม่ให้เกิดความสับสน
3. มีการทดลองสัมภาษณ์ก่อนการสัมภาษณ์จริง
4. สร้างบรรยากาศในการสัมภาษณ์ให้เป็นกันเอง
5. ผู้สัมภาษณ์ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สัมภาษณ์เป็นอย่างดี
6. ผู้สัมภาษณ์ควรใช้วาจาสุภาพ
7. การสัมภาษณ์ต้องมีการจดบันทึก ซึ่งต้องทำอย่างรอบคอบ
8. การสัมภาษณ์ที่ดีต้องเป็นการย่วยหรือเร้าให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อยากตอบโดยไม่มีภาระนำ
9. ผู้สัมภาษณ์ต้องมีมารยาทดีในการสัมภาษณ์

ฉวีวรรณ ประจบเหมาะ(2527) ได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักในการสัมภาษณ์ไว้ดังนี้

1. ภาษาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ควรเป็นภาษาที่ใช้ในระดับเดียวกันกับผู้ตอบ
2. ผู้สัมภาษณ์ควรเตรียมการสัมภาษณ์ให้พร้อมทั้งกาย และใจ
3. ผู้สัมภาษณ์ควรมีจรรยาบรรณในการสัมภาษณ์ โดยถือข้อมูลที่ได้เป็นความลับไม่ควรนำไปเปิดเผยเป็นรายบุคคล

4. ผู้สัมภาษณ์ควรแจ้งให้ผู้ตอบทราบล่วงหน้าก่อนไปสัมภาษณ์
5. ควรสังเกตการให้ข้อมูลของผู้ตอบว่า น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
6. ควรมีมนุษยสัมพันธ์ในการสัมภาษณ์ โดยมีท่าที่เป็นมิตรและควรให้เวลาผู้ตอบคิดคำตอบ

ตอบ

7. ควรมีศิลปะในการสัมภาษณ์ด้วย ซึ่งจะขึ้นอยู่กับปฏิภาณ ไหวพริบ และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของผู้สัมภาษณ์

ภายหลังจากการศึกษาหลักการสัมภาษณ์ และได้รูปแบบการสัมภาษณ์ที่ต้องการแล้ว ผู้สัมภาษณ์ควรมีการเตรียมการสัมภาษณ์ ซึ่งนิศา ชูโต (2540) ได้เสนอไว้ดังนี้

1. การเตรียมตัวผู้สัมภาษณ์ คือผู้วิจัยจะต้องเตรียมตัวและแนวทางการปฏิบัติตน สร้างความสัมพันธ์ความไว้วางใจต่อผู้ที่จะถูกสัมภาษณ์
2. การเตรียมและสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์และตรวจสอบ ผู้วิจัยต้องสร้างหัวข้อและแนวคำถามต่าง ๆ ให้ชัดเจนว่าต้องการถามในประเด็นและเรื่องราวอะไร
3. การเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ ผู้สัมภาษณ์จะต้องเตรียมและตรวจสอบเครื่องบันทึกเทป ให้แน่ใจว่าอยู่ในสภาพใช้งานได้ พร้อมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น กระดาษบันทึก ดินสอยางลบ
4. การเตรียมติดต่อขอสัมภาษณ์ ก่อนทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะต้องขออนุญาตและได้รับความยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์ก่อน

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์

ในสภาพความเป็นจริงแล้วเราไม่สามารถแยกการสัมภาษณ์ออกเป็นตอนหรือช่วงอย่างขาดจากกัน การสัมภาษณ์ที่ดี ควรดำเนินไปอย่างธรรมชาติมากที่สุด อย่างไรก็ตามโดยหลักทางทฤษฎีแล้วสามารถแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ขั้นเริ่มการสัมภาษณ์ ขั้นสัมภาษณ์ ขั้นบันทึกข้อมูลและสิ้นสุดการสัมภาษณ์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538)

1. ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์

1.1 ผู้วิจัยจะต้องเริ่มจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะสัมภาษณ์ว่าเป็นใคร จำนวนกี่คน จะเป็นผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ หรือถ้าในชุมชนอาจจะดูว่าจะสัมภาษณ์ผู้นำ ผู้นำลักษณะใด กลุ่มใดบ้าง กี่คน

1.2 จากนั้นทำรายชื่อ ที่อยู่ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างไว้ล่วงหน้า

1.3 วางแผนการสัมภาษณ์ จะต้องเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า ไม่ว่าจะป็นสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ ผู้วิจัยจะต้องมีกรอบในการซักถามกลุ่มตัวอย่าง กำหนดเวลาสัมภาษณ์ซึ่งควรจะเป็นเวลาที่เหมาะสมกับผู้ถูกสัมภาษณ์ พิจารณาความสะดวกของผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นหลัก

1.4 ซ้อมสัมภาษณ์กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อแก้ไขคำถาม เตรียมพร้อมสถานการณ์แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ผู้สัมภาษณ์ควรมีตัวอย่างคำถามหลาย ๆ คำถามเพื่อใช้สับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

1.5 เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์

1.6 ติดต่อผู้ถูกสัมภาษณ์และนัดหมายล่วงหน้า

2. ขั้นเริ่มสัมภาษณ์

2.1 แนะนำตนเองต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้วิจัยควรให้การยกย่องและให้ความสำคัญผู้ถูกสัมภาษณ์

2.2 สร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกสบายใจ ไม่อึดอัดที่จะตอบคำถาม

2.3 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ พร้อมกับบอกว่าจะเก็บทุกอย่างเป็นความลับ ส่วนนี้จะสำคัญมากโดยเฉพาะเมื่อนำมาวิเคราะห์หรือเสนอผล

2.4 ถ้าจำเป็นต้องจัดบันทึกหรือใช้เครื่องบันทึกเสียง ต้องแจ้งและขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อน ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการเห็นข้อมูล ข้อคำถามในการสัมภาษณ์หรือต้องการฟังเสียงตนเองจากเครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยควรจะยินยอม

2.5 พยายามเตรียมและหาเรื่องในการสนทนาอื่น ๆ นอกจากเรื่องที่สัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ผ่อนคลาย

3. ขั้นสัมภาษณ์

3.1 ในการถามใช้คำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้าเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

3.2 ระบุคำถามให้ชัดเจน ควรเป็นภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงคำย่อ เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์อาจจะไม่เข้าใจคำย่อที่กำหนดไว้

3.3 พยายามเรียงคำถามให้มีลักษณะติดต่อกันเป็นลูกโซ่ เพื่อเป็นแนวคิดของผู้ตอบติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน

3.4 พยายามไม่ใช่คำถามนำ หรือแนะนำคำตอบตามที่ต้องการ ซึ่งจะมีผลเสียต่อการวิจัย การถามควรเป็นลักษณะกลาง ๆ ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีความอดทนอย่าเร่งคำตอบ ให้โอกาสผู้ตอบได้คิดไตร่ตรองด้วย

3.5 ถ้าผู้ตอบไม่เข้าใจคำถาม ผู้วิจัยอาจปรับเปลี่ยนคำถามได้

3.6 อย่าใส่คำตอบเอง บางกรณีที่ผู้สัมภาษณ์ได้รับคำตอบในเรื่องเดียวกัน คล้าย ๆ กัน พอให้คนทำก็เหมารวมว่าอาจจะตอบในลักษณะเดียวกันเลยไม่สัมภาษณ์

3.7 ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ผู้สัมภาษณ์จะต้องเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังด้วยความตั้งใจ และติดตามสามารถที่จะบือนคำถามได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง

4. การบันทึกข้อมูล และสิ้นสุดการสัมภาษณ์

4.1 จดบันทึกตามความเป็นจริง และจดเฉพาะใจความสำคัญ

4.2 รีบทำบันทึกการสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์หลังจากสัมภาษณ์สิ้นสุด

4.3 รวบรวมข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์แนบไว้กับบันทึกการสัมภาษณ์

4.4 ถ้าผู้วิจัยเห็นว่ากรบันทึกข้อมูลในขณะที่สัมภาษณ์จะก่อให้เกิดปฏิกิริยาจากผู้ตอบซึ่งจะส่งผลเสียต่อการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะต้องงดการจดบันทึก

สำหรับการสัมภาษณ์ที่มีการบันทึกเทปนั้น แม้ในขณะที่สัมภาษณ์จะได้มีการบันทึกเทปไว้แล้วก็ตาม ผู้สัมภาษณ์ก็ยังคงจดประเด็นที่น่าสนใจ และปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย ซึ่งจะช่วยเตือนความจำเรื่องสำคัญที่จะช่วยอ้างอิงในการตีความหมายข้อมูลสัมภาษณ์หรือการอ้างอิงคำพูดจากการสัมภาษณ์ หลังจากการสัมภาษณ์แล้วก็ต้องรีบทำบันทึกในขณะที่ความจำยัง ใหม่มอยู่ พร้อมทั้งเขียนความรู้สึกของผู้สัมภาษณ์รวมทั้งประเมินข้อมูลทางความคิดความเข้าใจที่เกิดขึ้นที่ สำหรับข้อมูลสัมภาษณ์ที่บันทึกเทปไว้ก็ต้องได้รับการถอดเทปและพิมพ์ ซึ่งจะต้องพิมพ์ทุกคำพูด ห้ามตกแต่ง ปรับแก้ เพราะข้อมูลดิบเหล่านี้จะนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์และอ้างอิงคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์คำต่อคำ (นิศา ชูโต, 2540)

ข้อดีของการสัมภาษณ์

1. สามารถรวบรวมข้อมูลจากบุคคลทุกประเภท ทุกระดับการศึกษา
2. มีลักษณะยืดหยุ่นได้มากกว่าการใช้แบบสอบถาม สามารถดัดแปลงแก้ไขข้อคำถามและถามซ้ำจนกว่าผู้ตอบจะเข้าใจได้
3. สามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้ เพราะจะทราบได้ว่าผู้ตอบตอบด้วยความตั้งใจหรือจริงใจหรือไม่

4. ได้ข้อมูลที่ทำให้สัมภาษณ์ไม่ยากเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร
5. มั่นใจได้ว่าเป็นคำตอบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจริง

ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์

1. ผู้สัมภาษณ์ที่ไม่มีประสบการณ์อาจได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน
2. หากมีสิ่งอื่นมารบกวน เช่น ความเครียด ความเหนื่อย อาจทำให้ผู้ตอบตอบได้ไม่เต็มที่ จะทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์
3. ใช้เวลา แรงงาน และเงินจำนวนมาก
4. ภาษาอาจมีผลต่อการสัมภาษณ์ หากผู้สัมภาษณ์ และผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจภาษาของกันและกัน

ข้อควรระวังในการสัมภาษณ์

ในการสัมภาษณ์ที่ดี ผู้สัมภาษณ์ต้องระวังเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2527) ดังต่อไปนี้

1. ต้องทำใจเป็นกลาง ไม่มีอคติต่อผู้ถูกสัมภาษณ์
2. ต้องไม่ถือประสบการณ์ของตนเองเป็นสำคัญ
3. การสัมภาษณ์ต้องไม่รีบร้อนในการพูดและถาม
4. ต้องอดทนเพราะการสัมภาษณ์อาจไม่เกิดขึ้นครั้งเดียว เพราะปัญหาบางอย่างต้องใช้

เวลานานในการคิดและแก้ปัญหา

การสังเกต

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) ได้ให้ความหมายของการสังเกต(Observation)ไว้ว่า การสังเกตเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องอาศัยประสาทสัมผัสหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสาทสัมผัสทางตาและหูเป็นสำคัญ การสังเกตใช้ได้ดีสำหรับการศึกษาคุณลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล รวมถึงปรากฏการณ์และวิธีการต่าง ๆ ในทำนองเดียวกัน ประเวศ เกรววรรณ (2542) กล่าวว่า การสังเกตเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะที่เป็นเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือปรากฏการณ์ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหมาะสำหรับการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่อาจวัดได้โดยตรงด้วยวิธีอื่น ๆ นอกจากนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538) ได้ให้ความหมายของการสังเกตไว้ว่าการสังเกตคือการเฝ้าดูสิ่งที่เกิดขึ้นหรือปรากฏขึ้นอย่างเอาใจใส่และกำหนดไว้อย่างมีระเบียบวิธี เพื่อวิเคราะห์หรือหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งอื่น

วิธีการในการสังเกต หากใช้วิธีการในการสังเกตเป็นเกณฑ์ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) แบ่งการสังเกตได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. การสังเกตทางตรง (Directed observation) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตต้องเฝ้าดูเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง โดยอาศัยประสาทสัมผัสทางตาเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือหู

2. การสังเกตทางอ้อม (Indirected observation) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตมิได้เห็นเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง แต่อาศัยการถ่ายทอดด้วยเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นสังเกตจากการถ่ายทำเป็นภาพยนตร์ ถ่ายภาพไว้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538) ได้ใช้บทบาทของผู้สังเกตเป็นเกณฑ์แบ่งการสังเกตโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือสถานการณ์ที่ตนสังเกต โดยเข้าไปร่วมกิจกรรมในกลุ่ม

2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เป็นการสังเกตโดยผู้สังเกตไม่ได้เข้าไปร่วมในเหตุการณ์โดยการทำกิจกรรมนั้น ๆ ผู้สังเกตอยู่ภายนอกของผู้ถูกสังเกต กระทำตนเป็นบุคคลภายนอก

ส่วน สุวิมล ตีรกาพันธ์ (2542) ได้นำการใช้เครื่องมือมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภทของการสังเกต โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การสังเกตอย่างมีโครงสร้าง (Structured Observation) เป็นการสังเกตโดยมีรายการสังเกตที่ถูกรวบรวมขึ้นอย่างเป็นระบบ

2. การสังเกตอย่างไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) เป็นการสังเกตที่มีแต่หัวข้อการสังเกตแต่ไม่มีรายละเอียด ต้องอาศัยตัวผู้สังเกตเองในการกำหนดรายละเอียด

เครื่องมือที่ใช้ในการสังเกต

โดยทั่วไปผู้วิจัยจะใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือแบ่งเป็น 2 แบบ (สุวิมล ตีรกาพันธ์, 2542) คือ

1. แบบสังเกตที่มีโครงสร้าง (Structured Observation Form) เป็นแบบสังเกตที่มีรายการสังเกตที่ถูกรวบรวมขึ้นอย่างเป็นระบบ ตามวิธีการสร้างแบบสอบถาม มีการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้ แบบสังเกตอย่างมีโครงสร้างเป็นการเตือนความจำของผู้สังเกต ไม่ให้ลืมประเด็นในการสังเกต แต่อาจทำให้ไม่สังเกตประเด็นอื่นที่ควรสนใจนอกเหนือจากที่กำหนดในแบบ

สังเกต และต้องเสียเวลาในขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ที่นิยมใช้มี 2 แบบ คือ

1.1 แบบตรวจสอบรายการ (Check list) จะประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ ที่ระบุพฤติกรรมในเรื่องที่ต้องการศึกษา เพื่อตรวจสอบว่ามีการเกิดขึ้นหรือไม่ ความถี่ในการเกิด เวลาที่เกิด

1.2 แบบประเมินค่า (Rating Scale) เป็นแบบสังเกตที่ผู้สังเกตต้องประเมินค่าสิ่งที่สังเกตได้ โดยมีการเกณฑ์ในการประเมินค่ากำหนดไว้ล่วงหน้า

2. แบบสังเกตที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation Form) เป็นการสังเกตที่มีแต่หัวข้อการสังเกต โดยไม่มีรายละเอียด ต้องอาศัยตัวผู้สังเกตเองในการกำหนดรายละเอียดและบันทึกข้อมูล วิธีนี้นักวิจัยต้องมีความรอบคอบ และความละเอียดในการบันทึกข้อมูล

การบันทึกการสังเกต

การสังเกตส่วนใหญ่มักจะไม่มีการบันทึก โดยจะสรุปหรือตีความกันเลยภายในระยะเวลาสั้น ๆ แต่ถ้ามีการบันทึกจะมีคุณค่ามาก เพราะจะช่วยให้ผู้สังเกตมองเห็นภาพของผู้ถูกสังเกตสามารถอ้างอิงได้ ดังนั้นเมื่อมีการสังเกตแล้วก็ควรจะมีการบันทึกทุกครั้งไป หากการบันทึกการสังเกตไว้ไม่ดี ไม่ละเอียด ไม่ถูกต้อง หรือไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ก็แทบจะไม่มีประโยชน์อันใด เพราะข้อมูลนั้นบิดเบือนไปจากสภาพที่เป็นจริง การตีความพฤติกรรมย่อมจะผิดพลาดไปจากความเป็นจริงเช่นกัน(กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, 2527)

หลักการบันทึกการสังเกต ความถูกต้องในการบันทึกข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญผู้วิจัยจึงควร (สุวิมล ติรภานันท์, 2542)

1. การวางแผนการบันทึกล่วงหน้าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
2. การบันทึกควรให้เสร็จวันต่อวัน จะช่วยลดการสูญหายของข้อมูลได้มาก
3. ควรระบุวัน เวลาของการสังเกต
4. ควรบรรยายรายละเอียดให้มากที่สุด
5. มีการตรวจสอบความถูกต้องของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ(2527) ได้ให้หลักในการบันทึกเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. บันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างชัดเจนหรือเห็นได้ชัด
2. ใช้ภาษาที่ง่ายต่อการเข้าใจและสื่อความหมาย
3. การบันทึกการสังเกตที่ดีไม่ควรใส่ความเห็นของผู้สังเกตไปปะปนกับพฤติกรรมที่แสดง

ออกควรแยกไว้คนละหัวข้อ

การสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่ม(focus group interview)เป็นเทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ (Stewart and Shamdasani,1991) ข้อมูลที่ได้รับจากการสนทนากลุ่มจะเป็นข้อมูลความรู้ การรับรู้ทัศนคติ การปฏิบัติ พฤติกรรมของมนุษย์ โดยใช้การตัดสินใจ การให้เหตุผล หรือสถานการณ์ความประทับใจ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เราสนใจศึกษา (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธิน แสงวงดี, 2536) มีผู้ให้ความหมาย การสนทนากลุ่มไว้หลายท่าน อาทิ Greenbaum, T.L. (1998) ได้ให้ความหมายของการสนทนากลุ่มไว้ว่า การสนทนากลุ่ม หมายถึง การสนทนาที่กระทำในกลุ่มเล็ก ประมาณ 8 - 10 คน เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ใช้เวลาสั้น ๆ ประมาณ ชั่วโมงครึ่งถึง 2 ชั่วโมง Morgan (1988) ได้กล่าวถึง การจัดสนทนากลุ่มไว้ว่า การจัดสนทนากลุ่มเป็นกระบวนการ กลุ่มที่อาศัยหลักการของการกระทำภายในกลุ่มเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็น ท่าทาง ประสบการณ์และทัศนวิสัยของตนเองออกมาซึ่งมีความเชื่อพื้นฐานว่าความคิดเห็น ท่าทาง ประสบการณ์และทัศนวิสัยของบุคคลบุคคลหนึ่งอาจจะเป็นสิ่งเร้าไปกระตุ้นบุคคลอื่น ๆ ภายในกลุ่ม นอกจากนี้ Stewart and Shamdasani (1991) ยังให้รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับจำนวนผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มไว้ว่า จำนวนผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ควรอยู่ระหว่าง 6- 12 คน เพราะถ้ามากกว่า 12 คนแล้ว จะทำให้ควบคุมและดำเนินการสนทนาลำบาก แต่ถ้าหากน้อยกว่า 6 คน อาจทำให้ปฏิสัมพันธ์หรือการเคลื่อนไหวภายในกลุ่มมีน้อย ทำให้ไม่ได้ข้อมูลเท่าที่ควรจะเป็น เมื่อกล่าวถึงข้อมูล Bauman and Adairb (1992) ได้ชี้แนะว่าการสนทนากลุ่มมีส่วนช่วยให้ได้ข้อมูล 4 ลักษณะ คือ 1)ข้อมูลที่เป็นลำดับ(range) ลำดับประเด็นสำคัญ 2) กำหนดขอบเขตได้(spacificity) รายละเอียดเกี่ยวกับผลย้อนกลับและคำตอบ 3) ข้อมูลมีความลึก(depth) มีความเข้าใจมากในผลกระทบ 4) ข้อมูลส่วนตัว (personal context) ข้อมูลบุคลิกลักษณะและประสบการณ์ที่ส่งผลต่อการตอบ

การสนทนากลุ่มเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการสัมภาษณ์จริงซึ่งมุ่งในประเด็นปัญหาวิจัย (Focus) เพื่อได้ข้อมูลจากกลุ่ม โดยจัดกลุ่มเล็กๆ ของคนที่คล้ายคลึงกัน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ในแต่ละกลุ่มควรมีภูมิหลังคล้ายคลึงกัน (Witkin and Altschold, 1995) มิเช่นนั้นอาจจะทำให้การสนทนากลุ่มดำเนินการไปอย่างไม่ราบรื่น นอกจากนี้อายุของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มก็ส่งผลต่ออัตราการสนทนา (Singer และคณะ,1983)ได้กล่าวไว้ว่าผู้สนทนาที่มีอายุมากจะได้รับความร่วมมือดีกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอายุต่างกันทำให้ความเชื่อมั่นในตนเอง และน้ำเสียงที่แตกต่างกัน Gordon (1984)ได้กล่าวถึงบุคลิภาพขั้นพื้นฐานของผู้เข้าร่วมสนทนาไว้ว่า ต้องมีความยืดหยุ่น ความมั่นใจ

คองทางอารมณ์ สติปัญญาและความจำที่จะทำให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการสนทนาได้ดี และมีผู้ดำเนินการป้อนคำถามเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยให้กลุ่มตอบ ฉะนั้นในกลุ่มจะได้ยินคำตอบของคนอื่น ๆ และจะให้คำตอบที่เห็นด้วย เพิ่มเติม ชัดแย้ง ฯลฯ เมื่อผู้ดำเนินการสัมภาษณ์และซักไซ้รู้ ตะล่อม กล่อมเกล่าให้มุมมองของทุก ๆ คนสะท้อนออกมา ในขณะที่ผู้วิจัยจัดบันทึกปฏิกริยาได้ตอบและ ปฏิสัมพันธ์ของคนในกลุ่มไว้นอกเหนือจากการบันทึกเสียงหรือวิดีโอ นอกจากนี้แนวทางการสนทนามีความสำคัญเพราะถือว่าเป็นตัวช่วยให้ผู้ดำเนินการสามารถดำเนินการสนทนาไปในขอบเขตที่เหมาะสม (Krueger, 1994) ซึ่งผู้ดำเนินการสนทนา (Stewart and Shamdasani, 1991) เป็นเพียงผู้จุดประเด็นคำถามเพื่อนำการสนทนาเท่านั้น ไม่ใช่เป็นประธานในการสนทนา ดังนั้นบทบาทในการสนทนาจะน้อยที่สุด ไม่ควรแสดงท่าทางหรือคำพูดที่แสดงถึงความเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับผู้เข้าร่วมสนทนาคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมได้สนทนากันอย่างกว้างขวาง และให้อยู่ในประเด็นจนได้ข้อสรุป อีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ Krueger (1997) กล่าวไว้ว่า ผู้ดำเนินการสนทนาต้องรู้ก่อนเริ่มต้นว่าข้อมูลใดควรจะให้กับผู้วิจัย และผู้ดำเนินการสนทนาต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดสนทนากลุ่มในครั้งนั้นด้วย

องค์ประกอบของการจัดสนทนากลุ่ม (วิชญ์ ทรัพย์สมบัติ, 2541)

1. ผู้เข้าร่วมในการสนทนา คือผู้ที่ให้ข้อมูลคำตอบและแสดงความคิดเห็นร่วมกันในช่วงของการสนทนา คัดเลือกมาจากประชากรที่เป็นเป้าหมาย
2. บุคลากรในการจัดสนทนากลุ่ม บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการสนทนากลุ่มประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้ดำเนินการสนทนา เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการดำเนินการสนทนา จุดประเด็นคำถามเพื่อค้นหาคำตอบและสร้างบรรยากาศการสนทนา เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงออกถึงความรู้สึก ความคิดเห็นต่างๆ Popham(1993) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มไว้ว่า ควรเป็นผู้มีความชัดเจนในตัวเอง เป็นผู้นำที่ดี ช่างสังเกตคำพูด ท่าทางของผู้ร่วมสนทนา จุดประเด็นคำถามได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง มีความยืดหยุ่น และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี สำหรับบทบาทของผู้ดำเนินการนั้น Stewart and Shamdasani (1991) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ดำเนินการเป็นเพียงผู้จุดประเด็นคำถามเพื่อนำสนทนา ไม่ใช่ประธานในการสนทนาจึงควรมี บทบาทน้อยที่สุด และไม่ควรแสดงท่าทางหรือคำพูดที่แสดงถึงการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย แต่เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมได้สนทนาอย่างกว้างขวางและตะล่อมให้อยู่ในประเด็นและข้อสรุป ของกลุ่มในประเด็นที่สนทนากันได้

2.2 ผู้บันทึกการสนทนา ผู้บันทึกการสนทนาในกลุ่มอาจใช้ 1-2 คนก็ได้ โดยมี หน้าที่ในการจดบันทึกคำสนทนาโดยย่อของกลุ่ม ผู้บันทึกต้องรู้จักวิธีการบันทึก โดยอาจจะบันทึกทุกคำพูดที่บันทึกทัน หรือคำแรกและคำสุดท้ายของประโยคที่ผู้ร่วมสนทนาแต่ละคนพูดจบ ตลอดจนผู้บันทึกจะต้องบันทึกบรรยากาศที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนาด้วย เพื่อประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ภายหลัง

2.3 ผู้ช่วยหรือผู้บริการทั่วไปจะเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือทั่วไปในขั้นการเตรียมการจัดการสนทนา คอยอำนวยความสะดวก เช่น เตรียมสถานที่ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องดื่มหรือของว่าง

3. อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้สามารถบันทึกเรื่องราว ทั้งคำพูด กิริยาอาการและบุคลิกลักษณะท่าทางของผู้เข้าร่วมการสนทนา จำเป็นต้องมีอุปกรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วย

3.1 เครื่องบันทึกเสียง เทปเปล่า ถ่านวิทยุสำหรับบันทึกเสียงขณะที่การสนทนาในกลุ่มกำลังดำเนินอยู่ ซึ่งสามารถเก็บรายละเอียด และข้อความตอบได้มากที่สุด เพื่อนำเทปมาถอดในภายหลังเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูล วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์และโยธิน แสงวงดี (2536) ได้กล่าวว่า อุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ คือ เทปบันทึกเสียง เพราะในการสนทนาในกลุ่มนั้นตลอดการสนทนา จะมีการถกประเด็นปัญหาการโต้แย้ง บางครั้งจะเป็นการแสดงความคิดเห็นที่พร้อมกัน หรือแย้งกันพูด ซึ่งจะมีเสียงหลายเสียงของบุคคลในเวลาเดียวกัน หรืออาจจะเป็นเสียงพูดเสริม หรือพูดแทรกของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ ผู้ดำเนินรายการอาจจะฟังไม่ทัน เทปบันทึกเสียงจะเป็นอุปกรณ์บันทึกข้อมูลที่ดีที่สุดที่สามารถเก็บเหตุผลและ รายละเอียด และข้อความตอบต่าง ๆ เพราะคำตอบที่เกิดจากการถกเถียง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ กันอย่างกว้างขวางนั้นเป็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นที่สุด เพื่อช่วยในการวิเคราะห์และตีความข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น ควรใช้เทปบันทึกเสียง 2 เครื่อง บันทึกข้อมูลเหลื่อมเวลากันประมาณ 5-10 นาที เพื่อที่จะได้บันทึกข้อมูลส่วนที่เสียงขาดหายไประหว่างการเปลี่ยนเทป และเป็นประโยชน์ในการป้องกันการบันทึกข้อมูลไม่ติดในเทปเครื่องใดเครื่องหนึ่ง หรือเทป เครื่องใดเครื่องหนึ่งเกิดขัดข้อง และยังสามารถแบ่งกันฟังได้ในกรณีมีผู้ร่วมวิจัยหลายคน

3.2 สมุดบันทึกและดินสอสำหรับผู้จดบันทึก เพื่อเป็นแนวทางในการถอดเทป ได้ง่าย และผู้วิจัยจะได้ทราบบรรยากาศของการสนทนากลุ่มจากการจดบันทึก

4. แบบฟอร์มสำหรับคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีลักษณะคล้ายคลึงกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น เพศ กลุ่มอายุ สถานภาพสมรส สถานที่อยู่ อาชีพ จำนวนตัวแปรเหล่านี้จะเป็นเกณฑ์สำคัญในการคัดเลือกตามลักษณะของงานวิจัย

5. สิ่งเสริมสร้างบรรยากาศ เช่นเครื่องดื่ม ของขบเคี้ยว จะเป็นสิ่งที่เสริมสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการสนทนา ได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ช่วยให้การสนทนาเป็นไปอย่างราบรื่น สร้างบรรยากาศไม่ให้เคร่งเครียด

6. ของสมนาคุณแก่ผู้เข้าร่วมสนทนา เป็นสิ่งที่ผู้จัดสนทนาควรเตรียมมาอบให้ผู้เข้าร่วมสนทนา เพื่อเป็นการตอบแทนผู้เข้าร่วมสนทนาที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาแสดงความคิดเห็น ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย แม้จะเป็นสิ่งเล็กน้อยแต่ในทางจิตวิทยาแล้วเป็นสิ่งสำคัญมากเพื่อแสดงออกซึ่งความมีน้ำใจของผู้วิจัย

7. สถานที่และระยะเวลา การจัดสถานที่ในการสนทนากลุ่มควรมีการกำหนดให้แน่นอน สะดวกแก่ผู้เข้าร่วมการสนทนาทั้งด้านการเดินทาง การจัดสถานที่ในการสนทนา อากาศควร ถ่ายเทได้สะดวก ไม่มีเสียงรบกวน ห่างไกลจากความพลุกพล่านเพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีสมาธิในเรื่องที่สนทนา เวลาที่ใช้ในการสนทนาในแต่ละเรื่องส่วนใหญ่ใช้เวลาระหว่าง 1.30-2.30 ชั่วโมง (Popham,1993) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขอบเขตและลักษณะของปัญหาที่ต้องการศึกษา ลักษณะของผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ ปฏิพันธ์ ความเคลื่อนไหวภายในกลุ่ม และบรรยากาศของการสนทนา

การบันทึกการสนทนากลุ่ม

การบันทึกการสนทนากลุ่มมี 3 วิธี (Brown และ Ward,1992) ดังนี้

1. การจดบันทึกร่วมกับการถอดความจากเทปอย่างละเอียดทุกคำพูด และบันทึกบรรยากาศการสนทนาด้วย วิธีนี้ใช้ได้เหมาะสมกับข้อมูลที่สำคัญ มีเวลาเพียงพอ ไม่รีบด่วน และจุดประสงค์เพื่อต้องการรายละเอียดเพื่อใช้เปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในกลุ่มประชากรที่ต่างกัน เช่นแยกตามเพศ อายุ กลุ่ม สถานะทางสังคม ภูมิภาค

2. การจดบันทึกการสนทนา และบันทึกเทปประกอบ วิธีนี้จะเน้นการจดบันทึกอย่างละเอียด จะไม่มีการถอดเทป แต่เมื่อมีข้อสงสัย ก็จะฟังเทปที่บันทึกไว้ประกอบเท่านั้น สำหรับวิธีนี้เหมาะสมสำหรับการวิจัยที่จำกัดเวลา การสนทนากลุ่มใช้เวลามาก และจุดประสงค์ของการวิจัยต้องการเพียงข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มประชากรเพื่อการตัดสินใจเท่านั้น

3. การจดบันทึกเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการบันทึกเทปร่วม วิธีนี้เหมาะสมสำหรับการวิจัยที่ใช้เวลาน้อย ประเด็นการวิจัยเป็นเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน หรือจัดกลุ่มสนทนาเพื่อศึกษาประกอบเทคนิคอื่น ๆ เท่านั้น

ข้อดีของการจัดสนทนากลุ่ม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2541)

1. เป็นการสนทนาระหว่างนักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูลหลายๆ คนที่เป็นกลุ่ม จึงก่อให้เกิดการเสวนากันในเรื่องที่สนใจ ไม่มีการปิดบัง หรือคอยปิดบังเพราะทุกคนเปิดเผยในเรื่องเดียวกัน เพราะกลุ่มใหญ่มีการแสดงความคิดเห็น ถ้าประเด็นต่างๆ ยังไม่ชัดเจนเพียงพอก็สามารถซักถามต่อไปเพื่อหาคำตอบชัดเจนที่ดีที่สุดในกลุ่ม คำตอบที่ได้จากการถกประเด็นถือว่าการกลั่นกรองตามแนวความคิดและเหตุผล

2. การสนทนากลุ่ม เป็นการสร้างบรรยากาศเสวนาให้เป็นกันเองระหว่างผู้นำการสนทนากลุ่ม กับสมาชิกกลุ่มสนทนาหลายๆ คนพร้อมกัน สมาชิกในกลุ่มกล้าคุย กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะรู้สึกว่าคุณอื่นมีลักษณะคล้ายๆ กัน

3. การใช้วิธีการสนทนากลุ่ม นักวิจัยสามารถคิดและสร้างแนวคำถามขึ้นมาได้ โดยการตั้งคำถามที่แตกต่างจากคำตอบที่สมาชิกในกลุ่มตอบ หรือวิพากษ์คำถามนั้น โดยการถามได้แย่ง เพื่อให้เข้าใจในประเด็นมากยิ่งขึ้น จนในที่สุดก็จะได้ข้อมูลละเอียดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

4. คำตอบของการสนทนากลุ่ม มีลักษณะคำตอบเชิงเหตุผลคล้ายๆ กับการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ วิธีอื่นๆ เหมือนกัน ใช้เป็นประโยชน์เสริมในการอธิบายข้อมูล นอกจากนี้เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยแบบกรณีศึกษา (Case study) หรือเจาะข้อมูลเป็นแนวทางในการสำรวจข้อมูลใหญ่ต่อไป คือใช้ในการศึกษานำร่อง

5. ประหยัดเวลาและงบประมาณของนักวิจัยในการศึกษาเชิงคุณภาพเรื่องเดียวกันจากประชากรบางกลุ่มและในชุมชนบางแห่ง แทนที่จะใช้การสังเกตการณ์โดยการมีส่วนร่วม เพียงใช้การสนทนากลุ่มและวางรูปประเด็นคำถามให้เหมาะสม พิจารณาเลือกสมาชิกกลุ่มให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินการสนทนากลุ่มอย่างดี อาจจะได้คำตอบและข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งพอสมควรในกรณีที่ไม่มียงบประมาณ เวลา

6. ทำให้ได้รายละเอียดสามารถตอบคำถามประเภททำไม และอย่างไรได้อย่างแตกฉานลึกซึ้ง และในประเด็นในเรื่องที่ไม่ได้คิดหรือเตรียมไว้ก่อน

7. การสนทนากลุ่มช่วยบ่งชี้ถึงวัฒนธรรมและคุณค่าต่างๆ ของสังคม เนื่องสมาชิกของกลุ่มมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน ผลการสนทนากลุ่มเล็กใช้ระบุเป็นกรณีตัวแทนของกลุ่มใหญ่ได้ และผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มจะให้ภาพของลักษณะสังคมไม่ใช่ภาพเฉพาะรายบุคคล

8. สภาพของการสนทนากลุ่มช่วยให้เกิดและได้ข้อมูลที่จริง ครบถ้วน เพราะในการสนทนากลุ่มมีการกระตุ้นเร้าให้คิดลึกซึ้ง คิดรอบคอบ ได้ตอบเชิงเหตุผลทุกแง่ทุกมุม หากคำตอบมาสนับสนุนคำกล่าวอย่างละเอียด แม้กระทั่งแสดงประเด็นต่างไปจากคนอื่น

ข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2541)

1. ถ้าการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ยังคลุมเครือไม่ชัดเจน ก็ยากต่อการสร้างแนวคำถาม และได้คำตอบไม่สอดคล้องกับสิ่งที่อยากรู้จริง ๆ
2. การสร้างแนวคำถามจะต้องเรียบเรียงแนวคำถามให้ดีไม่วกวน ถ้าวางรูปแนวคำถามไม่ราบรื่นและไม่ต่อเนื่อง จะทำให้การถามวกวน คนถามก็เข็งคนร่วมกลุ่มสนทนากิ่ง ความคิดกระโดดไปกระโดดมา และไม่ทราบว่ากำลังคุยถึงอะไรกันแน่
3. การคัดเลือกสมาชิกผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์กลุ่มจะต้องได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยต้องมีลักษณะต่าง ๆ ที่เหมือน ๆ กัน (Homogenous) ไม่ข้ามซึ่งกันและกัน
4. คำตอบในวงสนทนาบางคำตอบอาจจะไม่ได้จากการสนทนากลุ่ม เพราะผู้เข้าร่วมสนทนาคิดว่าสิ่งที่ตอบไปนั้นนักวิจัยรู้เอง รู้ดีอยู่แล้ว เกรงว่าตอบไปจะเป็นการ “เอามะพร้าวมาขายสวน” นักวิจัยเลยไม่ได้คำตอบ
5. เหตุการณ์ พฤติกรรม หรือคำตอบในบางประเด็น คำถามที่สมาชิกในกลุ่มคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาและเคยชินอยู่แล้ว บางทีสมาชิกในกลุ่มนี้ไม่ถึง ลืมหยิบยกมาตอบ ทำให้นักวิจัยไม่ได้คำตอบในประเด็นที่ถาม
6. ถ้าพิธีกรไม่ได้รับการฝึกฝน เตรียมตัวไม่พร้อมก็จะทำให้การสนทนาไม่ได้ตามดำเนินไปไม่ราบรื่น การถามให้ชัดเจนก็มีความสำคัญ ไม่เช่นนั้นผู้เข้าร่วมการสนทนาก็จะไม่เข้าใจว่ากำลังถามอะไร
7. การสนทนากลุ่มจะให้ผลดีในการศึกษาหลายๆ เรื่อง แต่ไม่ใช่ทุกเรื่อง
8. การสนทนากลุ่มเป็นการถกประเด็นปัญหาในวงสนทนาของกลุ่มผู้ที่มีลักษณะเฉพาะในทางเศรษฐกิจ สังคม อาชีพ ตลอดจนภูมิหลังต่างๆ ดังนั้นบางหัวข้อการสนทนาก็ต้องพิจารณาถึงลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมกับพิธีกรด้วย

9. พิธีกรควรจะพูดภาษาท้องถิ่นของสมาชิกในการสนทนา เพราะจะเป็นการง่ายต่อการสื่อความหมายการถามการสร้างเป็นการสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง ตลอดจนการควบคุมการสนทนาให้อยู่ในกรอบวัตถุประสงค์

10. เทปบันทึกข้อมูล ถ้าไม่พร้อมหรือสภาพไม่เหมาะต่อการบันทึก ถ้าใช้ในการบันทึกข้อมูลแล้วเสีย บันทึกไม่ติด จะทำให้เสียข้อมูลไปเลย การจัดกลุ่มเก่าขึ้นมาอีกครั้งจะทำให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความเบื่อหน่าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

Brodigan (1992) (อ้างถึงใน กนกวรรณ ชูชีพ, 2543) กล่าวว่า ผู้ที่ถอดรหัสควรเป็นผู้ดำเนินการสนทนา นักวิจัย หรือผู้ช่วยนักวิจัยที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มและรับผิดชอบในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อก่อให้เกิดความแม่นยำและการถอดรหัสที่ดีที่สุด การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถวิเคราะห์ได้ 2 ระดับ คือ (สุระศักดิ์ เพ็ญสุระ, 2540)

1. การวิเคราะห์เบื้องต้น คือการวิเคราะห์ผลการสนทนา โดยร่วมกันสรุปและเสนอความคิดเห็นในกลุ่มของผู้จัดการสนทนา ซึ่งจะดำเนินการทันทีเมื่อการสนทนาแต่ละกลุ่มสิ้นสุดลง เพื่อเป็นการหาผลสรุปเบื้องต้นจากข้อค้นพบที่ได้จากการสนทนา และเพื่อหาข้อผิดพลาดในการดำเนินการ เพื่อนำไปปรับปรุงในการจัดการสนทนาครั้งต่อไป และป้องกันการหลงลืมของนักวิจัยเอง เนื่องจากข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพและมีจำนวนมาก

2. การวิเคราะห์อย่างละเอียด หน่วยของการวิเคราะห์ข้อมูล คือ กลุ่มสนทนาแต่ละกลุ่ม เมื่อการสนทนาทุกกลุ่มสิ้นสุดลง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งเมื่อมีการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อที่วางเค้าโครงไว้

การนำสนทนากลุ่มไปใช้

การวิจัยหนึ่งๆ อาจใช้ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มอย่างเดียว หรือใช้ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการรวมรวมด้วยวิธีอื่น เช่น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสำรวจ การทดลอง ซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่ได้มีคุณภาพมากขึ้น (Morgan, 1988)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ใช้ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลสนับสนุน และยืนยันมาตรฐานการศึกษาผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอย่างแท้จริง

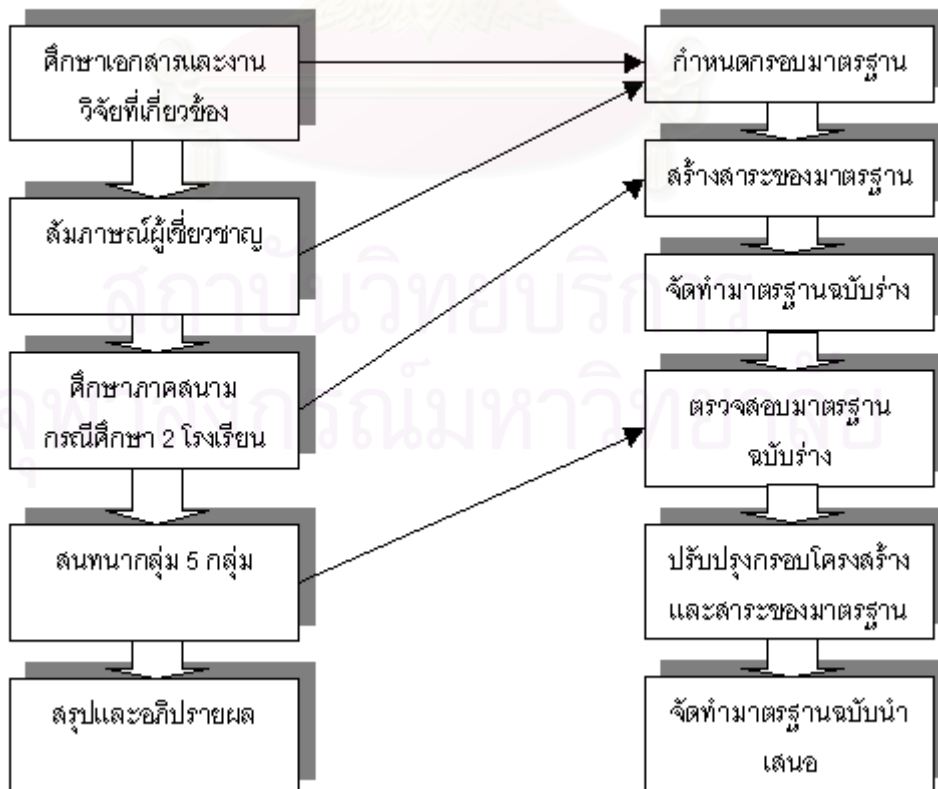
บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน" นี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยการลงศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) และไม่เป็นทางการ (Informal Interview) รวมถึงการวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) และการสนทนากลุ่ม (Focus Groups Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2544 รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 6 เดือน เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพหลากหลายแง่มุม ครอบคลุมสภาพการปฏิบัติงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยและขั้นตอนของการพัฒนามาตรฐานการศึกษามีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนของการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

มีทั้งหมด 6 กลุ่มคือ

1. ผู้บริหารระดับสูงจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในความดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 176 โรงเรียน
3. ครูตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน 1,679 คน
4. นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน 25,121 คน
5. ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
6. นายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจากหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1 ภาค 2 ภาค 3 และ ภาค 4 จำนวน 35 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 3 กลุ่มคือ
 - 1.1 กลุ่มผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 ท่าน
 - 1.2 กลุ่มครูผู้สอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน
 - 1.3 กลุ่มนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน
 - 1.4 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีมาตรฐานการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การบริหาร และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี 1 โรงเรียน และโรงเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ 1 โรงเรียน

รวมทั้งหมดจำนวน 2 โรงเรียน โดยได้รับการคัดสรรจากหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน รวมถึงครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ทำการศึกษ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม มีทั้งหมด 2 กลุ่มคือ

3.1 กลุ่มนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 12 คน จากหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 1(ภาคกลาง) ภาค 2(ภาคตะวันออก เชียงเหนือ) ภาค 3(ภาคเหนือ) และภาค 4(ภาคใต้) ภาคละ 3 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนในแต่ละภาค

3.2 กลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนในแต่ละภาค ซึ่งได้มาโดยวิธีการขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนในแต่ละภาค ภาคละ 8 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. **แบบสังเกต** โดยมีกรอบการสังเกต ตามมาตรฐานการประเมินภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน และภาระงานที่มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่

1.1 สภาพทั่วไปของโรงเรียน และชุมชน เช่น ที่ตั้ง อาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อม

1.2 พฤติกรรมของผู้บริหาร, ครูและนักเรียน

2. **แนวทางในการสัมภาษณ์** แบ่งออกเป็น 4 ชุด ตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 กลุ่มผู้บริหารระดับสูง ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาระงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามพระราชบัญญัติการศึกษา และมุมมองเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกที่เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวมถึงการสนับสนุนและส่งเสริมในปัจจัยต่างๆ จากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้การดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.2 กลุ่มครูผู้สอน โดยแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น (1) ด้านผู้เรียน สัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียน ปัญหาที่พบในนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีที่ใช้ในการแก้ปัญหา รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (2) ด้านกระบวนการ

สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการ รูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน(3) ด้านปัจจัย สัมภาษณ์เกี่ยวกับตัวครู งานในหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ความพร้อมที่จะรับการประเมินตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ข้อจำกัดของโรงเรียน ตชด. ในการจัดการศึกษา และมุมมองของครู ตชด. เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพที่เหมาะสมกับโรงเรียน ตชด. รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

2.3 กลุ่มผู้ปกครอง สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพทั่วไปทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมกิจกรรม และให้การสนับสนุนโรงเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน

2.4 กลุ่มนักเรียน สัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนการสอนของครู สภาพโรงเรียนที่พึงประสงค์ คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ การปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาตนเองทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนตามลำดับการทำงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เอกสารเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์เอกสารดังนี้

- 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
- 2) เอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภายใน และการประเมินภายนอก
- 4) เอกสารเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- 5) เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา

การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งที่องค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษาพยายามสร้างขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการตรวจสอบ ซึ่งในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารลำดับที่ 1 – 4 เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสารลำดับที่ 5 เพื่อให้เป็นกรอบในการลงภาคสนามคือทราบดีถึงลักษณะการทำงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง และผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

หลังจากการศึกษาเอกสารได้แนวทางในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาแล้วผู้วิจัยได้ติดต่อสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง และผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 4 ท่าน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความเข้าใจในการทำงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยสัมภาษณ์ในประเด็นเกี่ยวกับนโยบายของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ภาระงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ มุมมองเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกที่เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวมถึงการสนับสนุน และส่งเสริมในปัจจัยต่างๆ จากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้การดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยยึดกรอบการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวางโครงสร้างและสาระบางส่วนของมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การลงภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนอย่างเป็นทางการ พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการจัดสรรโรงเรียนเพื่อลงศึกษาภาคสนาม โดยระบุคุณลักษณะของโรงเรียนที่ต้องการว่าเป็นโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน การบริหาร และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และค่อนข้างต่ำ อย่างละ 1 โรงเรียน พร้อมทั้งนั้น ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องเข้าไปสังเกตและสัมภาษณ์ ครู และนักเรียน อีกทั้งยังต้องเข้าไปพักอาศัยในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนรวมเวลาดำเนินงานทั้งสิ้น 2 เดือน เมื่อได้รับอนุญาตจากกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนแล้ว ผู้วิจัยได้เตรียมตัวศึกษาภาคสนามโดยการเตรียมปฏิบัติงาน ตามแนวทางจัดเก็บข้อมูลตลอดจนอุปกรณ์ที่จะช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น สมุดบันทึก กล้องถ่ายรูป เทปบันทึกเสียง โดยทำการศึกษาวิธีใช้และทดลองใช้ เพื่อป้องกันการผิดพลาด

พลาด และสร้างความมั่นใจในการนำไปใช้ให้กับผู้วิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาเส้นทางการเดินทางเข้าสู่สนามที่สะดวกและปลอดภัยที่สุด

การเข้าถึงข้อมูล

ผู้วิจัยเข้าถึงข้อมูลโดยเปิดเผยสถานภาพ โดยการเดินทางไปแนะนำตัวกับผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบดูแลโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัยจะไปเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากนายตำรวจนิเทศในการเดินทางเข้าสู่โรงเรียน และได้สร้างความคุ้นเคยกับนายตำรวจนิเทศที่รับผิดชอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัยไปศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงจุดประสงค์ในการเข้ามาลงสนามครั้งนี้ว่าเป็นเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มิได้ต้องการตรวจสอบการทำงานของ นายตำรวจนิเทศ หรือครูตำรวจตระเวนชายแดนแต่ประการใด และผู้วิจัยมีความจริงใจที่จะทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยบอกถึงความสำคัญของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พักอยู่ในโรงเรียนตลอดเวลาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ จึงเริ่มสนิทสนมกับครูในโรงเรียน เมื่อผู้วิจัยมีความสนิทสนมกับครูในโรงเรียนแล้วทำให้การพูดคุย ซักถาม สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการมีบรรยากาศความเป็นกันเองมากขึ้น โดยการพูดคุย สัมภาษณ์ ได้ยึดประเด็นตามกรอบการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งเวลาที่ผู้วิจัยส่วนใหญ่จะเป็นตอนเช้าก่อนโรงเรียนเข้าเรียน และตอนเย็นหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการสอนแล้ว ผู้วิจัยจะใช้เวลาว่างในช่วงพักกลางวัน และช่วงหลังเลิกเรียนในการพูดคุยกับเด็ก สอบถามถึงมุมมองของเด็กว่าต้องการให้โรงเรียนของพวกเขาเป็นอย่างไร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในช่วงเย็นของบางวันในการเดินเข้าไปในหมู่บ้านเพื่อซักถามพูดคุยกับผู้ปกครองนักเรียน หรือชาวบ้านที่อยู่ในละแวกนั้น เพื่อให้ได้ ข้อมูลว่า ชาวบ้านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่บุตรหลานของพวกเขาได้เข้ามาศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม (Field research)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งระยะเวลาออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 ในระยะแรกนี้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตสภาพทั่วไปของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในด้านความเป็นมา ระบบการบริหารงานของโรงเรียน โดยศึกษาและวิเคราะห์จากเอกสารในโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน และทำควบคู่ไปกับการสร้างความสัมพันธ์กับครู ชาวบ้าน และนักเรียน วิธีที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงนี้ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเอกสารและการสังเกต

ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2543 ถึง 15 มกราคม พ.ศ. 2544 ในช่วงนี้เป็นการศึกษาข้อมูลระดับลึก ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของภาระงานทุกด้านของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ในระหว่างนี้ผู้วิจัยได้พัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 2-3 มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับกรอบแนวคิดที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และในช่วงท้ายก่อนที่ผู้วิจัยจะออกจากสนามได้ ทำการตรวจสอบมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นกับกลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนว่าเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บข้อมูลเพื่อสนับสนุนและยืนยันมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group Technique) ในการเก็บข้อมูลเพื่อสนับสนุนและยืนยันว่ามาตรฐานการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยการจัดสนทนากลุ่มจำนวน 5 ครั้ง ดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ที่จังหวัดเชียงราย เป็นการสนทนากลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาคที่ 3 (ภาคเหนือ) โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน

ครั้งที่ 2 ในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ที่จังหวัดสระแก้ว เป็นการสนทนากลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาคที่ 1 (ภาคกลาง) โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน

ครั้งที่ 3 ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ที่จังหวัดอุบลราชธานี เป็นการสนทนากลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาคที่ 2 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน

ครั้งที่ 4 ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการสนทนากลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนสังกัดหน่วยงานกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนภาคที่ 4 (ภาคใต้) โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 8 คน

ครั้งที่ 5 ในวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2544 ที่จังหวัดเพชรบุรี เป็นการสนทนากลุ่มนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 12 คน ประกอบด้วยนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ภาค 1, ภาค 2, ภาค 3, และภาค 4 ภาคละ 3 คน

การสนทนากลุ่มทั้ง 5 กลุ่มนี้เพื่อร่วมกันสนับสนุนและยืนยันว่ามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้พัฒนาขึ้นนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพจริง และสามารถนำมาใช้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินภายในและการประเมินภายนอก เพื่อเป็นกรอบขั้นต้นในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นการวิเคราะห์แบบอุปนัยแล้วสร้างข้อสรุป เพื่อให้ได้กรอบของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่เราคัดเลือกไว้ เป็นการวิเคราะห์แบบอุปนัยแล้วสร้างข้อสรุป เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ตรงตามสภาพจริงของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานให้เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) จำนวน 5 กลุ่ม เป็นการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) แล้วสร้างข้อสรุป เพื่อสนับสนุนและยืนยันมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก

โรงเรียน ตชด. ก ตั้งอยู่ในอำเภอชายแดนทางภาคอีสานติดกับประเทศลาวห่างจากตัวอำเภอประมาณ 40 กิโลเมตร ก่อนที่จะมีการจัดตั้งโรงเรียนแห่งนี้เด็กนักเรียนในหมู่บ้านต้องเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนซึ่งอยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 6 กิโลเมตร การเดินทางไomalลำบากตลอดจนแนวทางก็เป็นป่าที่บไม่ปลอดภัย ประชาชนในหมู่บ้านจึงร้องขอไปยังกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3 ให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น และได้รับอนุมัติให้จัดตั้งจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2529 โดยคณะกรรมการหมู่บ้านได้จัดสรรที่ดินสาธารณประโยชน์ จำนวน 17 ไร่ 3 งาน 33 ตารางวา ให้เป็นที่ตั้งโรงเรียน และสร้างอาคารเรียนชั่วคราว เปิดทำการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปี พ.ศ. 2531 ซึ่งโรงเรียน ตชด. ก รับเด็กเข้าเรียนมาจาก 2 หมู่บ้าน ปัจจุบันเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 259 คน เป็นชาย 130 คน เป็นหญิง 129 คน มีครูตำรวจตระเวนชายแดน 12 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3 คน ระดับอนุปริญญา จำนวน 1 คน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.กศ. สูง) จำนวน 1 คน ระดับป.กศ. จำนวน 2 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 6) จำนวน 2 คน ระดับ ม.ศ.5 จำนวน 1 คน และระดับ ม.ศ. 3 จำนวน 2 คน

โรงเรียน ตชด. ก มี 3 สถานภาพได้แก่

สถานภาพที่ 1 เป็นโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งตามสถานภาพนี้ โรงเรียนนี้จะประกอบด้วย 3 กระบวนการ (1) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วยงาน 6 งาน คือ งานทางด้านวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานธุรการ-การเงิน และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (2) กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยงาน 4 งานคือ การจัดทำหลักสูตร การทำแผนการสอนและการผลิตสื่อ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล (3) กระบวนการนิเทศประกอบด้วยงาน 2 งาน คือ งานนิเทศภายใน และงานนิเทศภายนอก

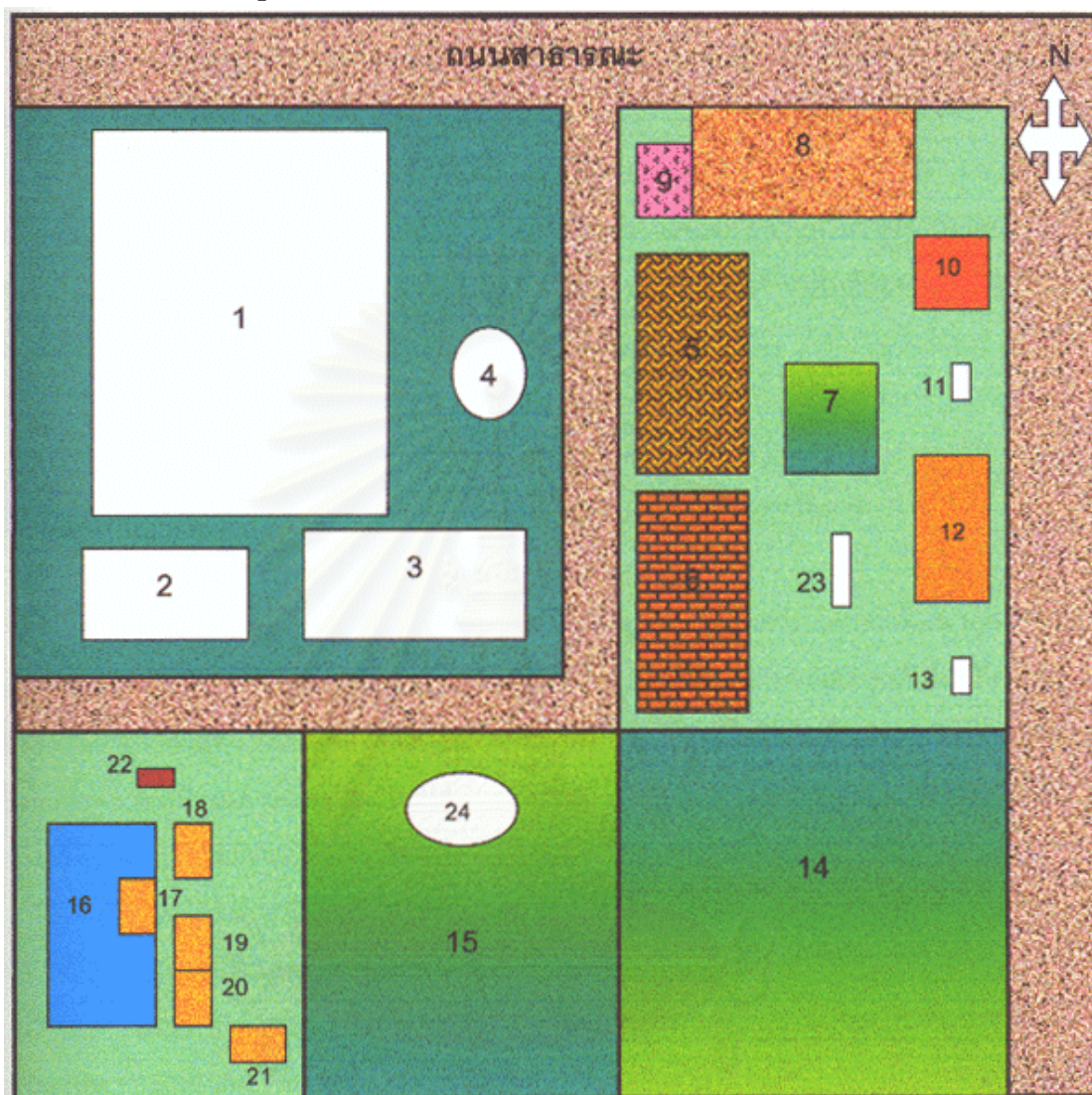
สถานภาพที่ 2 เป็นหน่วยงานสนับสนุนงานรักษาความมั่นคง ซึ่งในส่วนของสถานภาพนี้โรงเรียน ตชด. ก จะประกอบด้วยงาน 4 งานคือ งานการข่าว งานรักษาความสงบเรียบร้อย งานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์

สถานภาพที่ 3 เป็นแหล่งพัฒนาคุณภาพชีวิต เยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งตามสถานภาพนี้จะประกอบด้วยงาน 3 งาน คือ งานโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน งานลูกเสือและเนตรนารี ในส่วนของงานโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็ประกอบด้วยโครงการต่าง ๆ 8 โครงการอันได้แก่ 1) โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน 2) โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา 3)โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน 4) โครงการฝึกอาชีพ 5) โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ 6) โครงการส่งเสริมสหกรณ์ 7) โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) โครงการส่งเสริมโภชนาการอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

รูปที่ 1 สภาพอาคารเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก

รูปที่ 2 แผนผังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก

หมายเลข	1 สนามฟุตบอล	11,13	ห้องส้วม	24	บ่อเลี้ยงกบ
	2 สนามวอลเลย์บอล	12	โรงอาหาร		
	3 สนามแฮนด์บอล	14	สวนกล้วย		
	4 เสาธง	15	แปลงผักต่างๆ		
	5 อาคารเรียนไม้	16	บ่อปลา		
	6 อาคารเรียนคอนกรีต	17,18	เล้าไก่		
	7 สวนสมุนไพร	19	เล้าเป็ด		
	8 สนามเด็กเล่น	20,21	คอกหมู		
	9 ร้านค้าสหกรณ์และห้องพยาบาล	22	เรือนเพาะเห็ด		
	10 บ้านพักครู	23	ที่ตั้งน้ำดื่มไอโอดีน		

แผนงานการดำเนินงานโรงเรียน ตชด. ก

ในปีการศึกษา 2543 โรงเรียน ตชด. ก ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาด้วยแผนงานหลัก 4 แผนงานดังต่อไปนี้

1. แผนงานด้านอาหาร โภชนาการ และสุขภาพอนามัย

เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาหารในท้องถิ่น และแก้ไขปัญหาโภชนาการ และ สุขภาพอนามัย ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ในแผนงานนี้ได้จัดทำไว้ 3 โครงการคือ

- 1.1 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- 1.2 โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
- 1.3 โครงการส่งเสริมโภชนาการ อนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

2. แผนงานด้านการศึกษา

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร โดยจะพัฒนาบุคลากร และกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมและขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ที่มีศักยภาพเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาต่อในระดับสูงอย่างมีคุณภาพและสามารถประกอบอาชีพได้ โดยจัดทำเป็นโครงการ 2 โครงการคือ

- 2.1 โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
- 2.2 โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

3. แผนงานด้านเศรษฐกิจ

เพื่อสร้างทักษะในทางอาชีพ โดยการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดน ที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูง ให้มีวิชาชีพติดตัว และสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ รวมทั้งการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพตามรูปแบบสหกรณ์ด้วยการจัดทำเป็นโครงการ 2 โครงการคือ

- 3.1 โครงการฝึกอาชีพ
- 3.2 โครงการส่งเสริมสหกรณ์

4. แผนงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกที่ดี และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา จึงมุ่งเน้นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนด้วยการจัดทำเป็นโครงการคือ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมที่

สำคัญคือ (1) ลดเลิกการใช้สารเคมีในการเกษตร (2) การใช้หญ้าแฝกอนุรักษ์ดินและน้ำ (3) ป่าชุมชน (4) การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียน ตชด. ก

จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนแห่งนี้โดยศึกษาตามกรอบมาตรฐานที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 ด้านดังนี้

1. ด้านผู้เรียน พบว่าเด็กนักเรียนในโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่มีระเบียบวินัย ซึ่งสังเกตได้จากการเข้าแถวหน้าเสาธงตอนเช้า การเดินเข้าชั้นเรียนหลังทำกิจกรรมหน้าเสาธง การเข้าแถวรับประทานอาหารในเวลาเที่ยง เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโรงเรียนนี้ถือว่าอยู่ในระดับดี จัดอยู่ในลำดับที่ 4 ของกลุ่มโรงเรียน จากทั้งหมด 12 โรงเรียน นอกจากนี้เด็กส่วนใหญ่รักการกีฬา สามารถสังเกตได้จากเวลาว่างช่วงพักเที่ยง และหลังเลิกเรียน เด็กนักเรียนจะชอบเล่นกีฬาที่กลางสนามเป็นส่วนใหญ่

2. ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการบริหารองค์การจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความถนัดของครูแต่ละคนในโรงเรียน แต่เนื่องจากงานที่ต้องรับผิดชอบมีทั้งงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน งานโครงการตามพระราชดำริ และงานด้านความมั่นคง ทำให้ครูแต่ละคนมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบหลายด้าน สำหรับงานทางด้านส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชน ครูทุกคนจะมีหน้าที่เข้าไปดูแลแต่ละคุ้มซึ่งครอบคลุมประชาชนที่อยู่ในเขตบริการอย่างทั่วถึง การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ถือได้ว่าโรงเรียนแห่งนี้จัดได้เป็นสัดส่วนดีมาก โดยจัดแบ่งพื้นที่โรงเรียนอย่างเป็นทางการ คือ พื้นที่ที่ใช้ในการทำการเกษตรจะแยกออกจากพื้นที่ที่เป็นอาคารเรียนอย่างชัดเจน และบริเวณโรงเรียนแห่งนี้สะอาดเรียบร้อย การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้รับครูที่สำเร็จการศึกษาจากโครงการครูทายาทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 2 คน ทำให้มีความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนครูในโรงเรียน

3. ด้านปัจจัย พบว่า ผู้บริหารของโรงเรียนแห่งนี้ถือได้ว่าเป็นผู้บริหารที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเพื่อนร่วมงานโดยเป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน จนได้รับรางวัลผู้บริหารดีเด่นประจำปี 2542 สำหรับบุคลากรครูทุกคนมีความตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนในพื้นที่ แม้ส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษามาทางสายการศึกษาโดยตรงแต่ทุกคนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานสายผู้สอนอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองจากสถาบันราชภัฏทุกปี ปัญหาในเรื่องการสอนของโรงเรียนแห่งนี้

คือ สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ โดยเฉพาะสื่อการสอนวิทยาศาสตร์ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เช่นสารเคมีต่าง ๆ อุปกรณ์การทดลอง ในส่วนของการได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง โรงเรียนนี้ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี สังเกตได้จากเวลาที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่

4. ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะเน้นหนักในงานโครงการตามพระราชดำริ

4.1 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ปัจจุบันโรงเรียนแห่งนี้ไม่มีเด็กขาดสารอาหาร แต่มีเด็กที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.76 ซึ่งทางโรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์อย่างใกล้ชิด คือให้ตมนมวันละ 3 แก้ว สำหรับกระบวนการผลิต โรงเรียนแห่งนี้เป็นโรงเรียนนำร่องในการเลี้ยงสัตว์แบบยั่งยืนและแบบผสมผสาน สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ ไก่พันธุ์ไข่ เบ็ดเทศ ปลา และหมู โดยบริเวณที่เลี้ยงสัตว์ทางโรงเรียนได้จัดไว้ในบริเวณเดียวกัน ส่วนการปลูกพืชเพื่อใช้ประกอบอาหารกลางวันนั้น ใช้วิธีการปลูกแบบหมุนเวียน โดยเรียงลำดับการปลูกแต่ละแปลง จากการสัมภาษณ์พบว่าที่ทำเช่นนี้เพราะต้องการให้มีผลผลิตป้อนเข้าสู่โครงการอาหารกลางวันอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากมีความต้องการใช้ผลผลิตเหล่านั้นไม่พร้อมกัน สำหรับปุ๋ยที่ใช้ในการเกษตรมี 2 ชนิดคือ ปุ๋ยคอก และปุ๋ยหมัก แม้ว่าผลผลิตทางการเกษตรที่ได้ทั้งหมดจะถูกนำไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการ สาเหตุเนื่องจาก โรงเรียนมีพื้นที่การเพาะปลูกน้อย โรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการจัดหาเพิ่มเติมจากการจัดซื้อ ด้วยเงินงบประมาณอาหารกลางวัน และดำเนินการปลูกถั่วเมล็ดแห้งเพิ่มเติมโดยใช้พื้นที่ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมีการประกอบอาหารกลางวัน ครบ 5 มื้อ ต่อสัปดาห์ มีการจัดทำเมนูอาหาร โดยมีผู้ปกครองนักเรียนจัดเวรมาประกอบอาหารทุกวัน

รูปที่ 3 สภาพโรงเรียนเลี้ยงไก่บนสระน้ำขนาดใหญ่ส่วนหนึ่งของการเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสาน

รูปที่ 4 สภาพคอกหมู ซึ่งเป็นอีกหนึ่งงานในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

รูปที่ 5 สภาพโรงเลี้ยงไก่พื้นทุ่งภายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

4.2 โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

จากสถิติในปีการศึกษา 2543 โรงเรียนแห่งนี้มีเด็กขาดสารไอโอดีนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.92 โดยโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนได้ดื่มน้ำผสมไอโอดีนทุกวันทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน สำหรับในโรงเรียนจะมีโถงน้ำผสมไอโอดีนวางไว้ตามจุดดื่มน้ำทั่วบริเวณโรงเรียน โดยจะมี นักเรียนทำหน้าที่หยดสารไอโอดีนเข้มข้นลงในน้ำดื่มโดยมีอัตราส่วนการหยด 2 หยดต่อน้ำ 10 ลิตร นอกจากนี้มีการให้ใช้เกลือผสมไอโอดีนในโครงการอาหารกลางวัน สำหรับที่บ้านของนักเรียนได้มีการแจกจ่ายสารไอโอดีนเข้มข้น และเกลือไอโอดีนให้ผู้ปกครองนำไปประกอบอาหารที่บ้านด้วย นอกจากนี้ยังมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของสารไอโอดีนให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน

รูปที่ 6 มุมน้ำดื่มไอโอดีน ภายใต้การจัดการของนักเรียนโรงเรียน ตชด.

4.3 โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร หมู่บ้านแห่งนี้หมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ประเภทที่ 3 ที่ทางกองบัญชาการตำรวจ

ตระเวนชายแดนกำหนดไว้ คือมีสถานีนอนามัยอยู่ภายในหรือใกล้หมู่บ้าน กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการคือ การสำรวจหญิงมีครรภ์ในพื้นที่ตลอดจนการให้คำแนะนำด้านสุขภาพอนามัย ในรอบปีที่ผ่านมามีหญิงมีครรภ์ 42 ราย ฝากครรภ์กับสถานีนอนามัยทั้ง 42 ราย คลอดกับพยาบาล 25 ราย และคลอดกับผดุงครรภ์โบราณ 1 ราย ไม่มีการตายของทารกระหว่างคลอดและหลังคลอด ไม่มีเด็กทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ปัจจุบันมีเด็กทารกอายุ 0-3 ปี จำนวน 100 คน ขาดสารอาหารจำนวน 11 คน ซึ่งจะมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสถานีนอนามัยอย่างต่อเนื่อง

4.4 โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2542 เฉลี่ยร้อยละ 75.59 จัดเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 12 โรงเรียน กลุ่มวิชาที่อ่อนที่สุดคือ คณิตศาสตร์ จากการสอบถามถึงสาเหตุพบว่าที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้สอนขาดความถนัดในการสอนวิชานี้ ซึ่งทางโรงเรียนได้แก้ปัญหาโดยการให้ครูผู้สอนได้เข้าฝึกอบรมเพิ่มเติมตามโครงการพัฒนาศักยภาพของครู ของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนร่วมกับคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.5 โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

ในปีการศึกษา 2542 มีนักเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์จำนวน 2 คน โดยถูกคัดเลือกจากกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน ทุกปีจะมีการให้ทางโรงเรียนคัดเลือกนักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนเป็นนักเรียนในโครงการ นอกจากนี้ได้มีการจัดครูรับผิดชอบ และติดตามดูแลนักเรียนในโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยสอบถามถึงความเป็นอยู่ ปัญหาทั้งทางด้านวิชาการ และทางสังคม

4.6 โครงการฝึกอาชีพ

สำหรับโครงการนี้ทุก ๆ ปีจะมีการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน ศิษย์เก่า ประชาชนที่สนใจ ในปีการศึกษาที่ผ่านมาได้มีการฝึกอาชีพ ช่างซ่อมจักรยาน ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเชื่อมโลหะเบื้องต้น ช่างซ่อมเครื่องไฟฟ้า และวิชาพิมพ์ดีดไทยเบื้องต้น ผลจากการฝึกอาชีพพบว่า เด็กนักเรียนสามารถทำได้ดีพอสมควร แต่ยังไม่ได้นำไปประกอบอาชีพ เนื่องจากขาดความชำนาญ เพราะระยะเวลาในการฝึกอบรมสั้นเกินไป และไม่มีทุนดำเนินการ

4.7 โครงการส่งเสริมสหกรณ์

ในส่วนของโครงการนี้ได้แบ่งดำเนินการออกเป็น 2 รูปแบบคือ

รูปแบบที่ 1 รูปแบบกิจกรรม มีการดำเนินการคือ กิจกรรมร้านค้าสหกรณ์ โดยมีนักเรียนเป็นผู้ดำเนินงานทุกขั้นตอนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ซึ่งร้านค้าสหกรณ์เริ่มดำเนินการเมื่อ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 ปัจจุบันมีสมาชิก 222 ราย เงินทุนจำนวน 7,210 บาท สินค้าที่ผ่านระบบสหกรณ์นอกจากจะซื้อจากรับส่งทุกวันพฤหัสบดี แล้วยังมาจากผลผลิตทางการเกษตรเช่น ไข่ไก่ เวลาจะนำผลผลิตทางการเกษตรไปใช้ในโครงการอาหารกลางวัน ก็จะดำเนินการผ่านระบบสหกรณ์ด้วย

รูปแบบที่ 2 รูปแบบวิชาการ มีการสอนวิชาสหกรณ์ขั้นพื้นฐานแก่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2542 และมีการประเมินผลความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์ภายหลังการสอน ผลการประเมินที่ผ่านมามีพบว่าเด็กทุกคนได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป

รูปที่ 7 บริเวณด้านหน้าร้านค้าสหกรณ์ โครงการส่งเสริมสหกรณ์โรงเรียน ตชด.

4.8 โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของงานด้านวิชาการของโครงการมีการสอนวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีการประเมินผลหลังเรียนทุกภาคเรียน ซึ่งพบว่าเด็กทั้งหมดได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรม 4 กิจกรรม คือ

1) กิจกรรมการลดเลิกใช้สารเคมีในการเกษตร เช่น ยกกำจัดศัตรูพืชที่ใช้สารสะเดา ซึ่งโรงเรียนแห่งนี้ บริเวณรอบสนามฟุตบอลจะมีการปลูกสะเดาไว้ตลอดแนว การใช้ปุ๋ยก็จะใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมักที่ผลิตได้ในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการปลูกผักกางมุ้งอีกด้วย

2) กิจกรรมป่าชุมชน ทางโรงเรียนได้ดำเนินการปลูกป่าชุมชนบนพื้นที่ 10 ไร่ ซึ่งการดำเนินกิจกรรมนี้ช่วยสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนและประชาชนในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี

3) กิจกรรมการปลูกหญ้าแฝก ซึ่งทางโรงเรียนดำเนินการปลูกหญ้าแฝกรอบขอบสระ เพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ปลูกบริเวณแปลงเกษตรเพื่อรักษาความชุ่มชื้นในดิน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ประชาชนนำหญ้าแฝกไปปลูกขอบสระในพื้นที่ของตนเอง โดยการขยายพันธุ์หญ้าแฝกแจกจ่ายให้กับประชาชน

4) กิจกรรมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทางโรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนในเรื่อง “สิ่งแวดล้อมศึกษา” เพื่อให้เด็กเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการหาพันธุ์กรรมพืชในท้องถิ่นเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนความรู้ในชั้นเรียน และมีการจัดทำสวนสมุนไพรในโรงเรียน

รูปที่ 8 สวนสมุนไพรในโรงเรียน ตชด.ก ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของนักเรียน

รูปที่ 9 หญ้าแฝกที่ปลูกไว้รอบขอบสระเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน

รูปที่ 10 สภาพป่าชุมชนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก

5. ด้านความมั่นคง

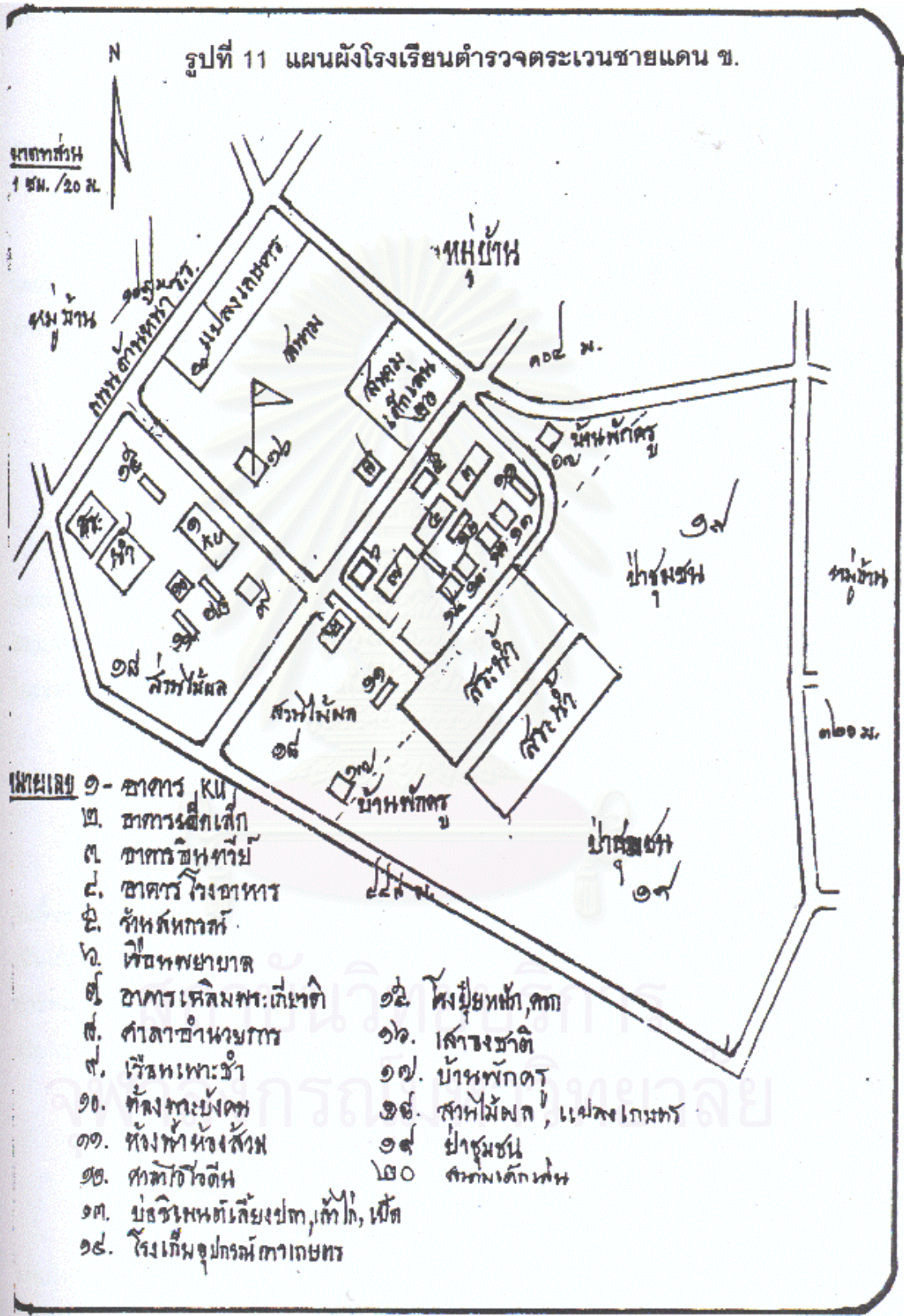
ทางโรงเรียนแห่งนี้ได้แบ่งครูรับผิดชอบเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับชาวบ้านตามคุ้มต่าง ๆ มีการให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาในด้านการประกอบอาชีพ นอกจากงานการสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแล้ว ทางโรงเรียนยังสอดส่องดูแลและหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับความมั่นคงของประเทศเพื่อรายงานไปยังหน่วยงานต้นสังกัดอยู่ตลอดเวลา เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม และการตัดไม้ทำลายป่า

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข

โรงเรียน ตชด. ข ตั้งอยู่ในหมู่บ้านหนึ่งทางชายแดนภาคอีสานติดกับประเทศลาว อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 40 กิโลเมตร เดิมหมู่บ้านแห่งนี้ไม่มีโรงเรียนในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงได้ร่วมกันสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นจำนวน 1 หลัง เพื่อให้บุตรหลานได้เรียนหนังสือ โดย อยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่ชุดคุ้มครองหมู่บ้าน หมู่บ้านแห่งนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยจากการก่อ การร้ายคอมมิวนิสต์ ดังนั้นชาวบ้านจึงได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง กองกำกับการ ตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3 เพื่อขอให้จัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น เมื่อได้รับการ อนุมัติให้จัดตั้ง ทางกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3 จึงได้ร่วมกับชาวบ้านในหมู่บ้าน ดำเนินการก่อสร้างในพื้นที่หมู่บ้านจำนวน 45 ไร่ ปัจจุบันพื้นที่นี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือส่วนที่ 1 เป็นป่าชุมชน จำนวน 12 ไร่ ส่วนที่ 2 เป็น ถนน อาคารเรียน อาคารประกอบกร และสนาม จำนวน 15 ไร่ และส่วนที่ 3 เป็นแปลงเกษตร สวนไม้ผล บ่อเลี้ยงปลา จำนวน 18 ไร่ ด้าน สาธารณูปโภค โรงเรียนมีไฟฟ้าใช้ น้ำใช้อุปโภค-บริโภคได้มาจากประปาหมู่บ้านแต่ไม่ตลอดปี โรงเรียนมีบ่อบาดาล 2 บ่อ และสระน้ำ 3 บ่อแต่ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้ตลอดปี เนื่องจากพื้นที่ เป็นดินทราย

ปัจจุบัน โรงเรียน ตชด. ข สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 ทำการสอน ตั้งแต่ชั้นเด็กเล็ก ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนชาย 149 คน นักเรียนหญิง 161 คน รวม 310 คน มีครูตำรวจตระเวนชายแดนทำการสอนจำนวน 15 คน ครูช่วยสอน 1 คน ซึ่งสำเร็จการ ศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน ระดับอนุปริญญา จำนวน 2 คน ระดับป.กศ.สูง จำนวน 1 คน ระดับปพ. จำนวน 1 คน ระดับมศ.5 จำนวน 2 คน ระดับม.6 จำนวน 6 คน

รูปที่ 11 แผนผังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข.

แผนงานการดำเนินงานโรงเรียน ตชด. ข

ในปีการศึกษา 2543 โรงเรียน ตชด. ข ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาด้วยแผนงานหลัก 4 แผนงานดังต่อไปนี้

1. แผนงานด้านสุขภาพอนามัย

เพื่อแก้ไขปัญหาโภชนาการ และสุขภาพอนามัย รวมถึงปัญหาการขาดแคลนอาหารโดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ในแผนงานนี้ได้จัดทำไว้ 3 โครงการคือ

- 1.1 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
- 1.2 โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
- 1.3 โครงการส่งเสริมโภชนาการ อนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

2. แผนงานด้านการศึกษา

เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กนักเรียนในถิ่นทุรกันดาร โดยจะพัฒนาบุคลากร และกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมและขยายโอกาสทางการศึกษาในพื้นที่ที่มีศักยภาพเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาต่อในระดับสูงอย่างมีคุณภาพและสามารถประกอบอาชีพได้ โดยจัดทำเป็นโครงการ 2 โครงการคือ

- 2.1 โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
- 2.2 โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

3. แผนงานด้านเศรษฐกิจ

เพื่อสร้างทักษะในทางอาชีพ โดยการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน ศิษย์เก่าและประชาชนในพื้นที่ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูง ให้มีวิชาชีพติดตัวโดยเน้นให้มีการฝึกอบรบอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ๆ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอาชีพมาใช้ประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ รวมไปถึงการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพตามรูปแบบสหกรณ์ ด้วยการจัดทำเป็นโครงการ 2 โครงการคือ

- 3.1 โครงการฝึกอาชีพ
- 3.2 โครงการส่งเสริมสหกรณ์

4. แผนงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนด้วยการจัดทำเป็นโครงการคือโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียน ตชด. ข

จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาภาคสนาม และได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนแห่งนี้โดยศึกษาตามกรอบมาตรฐานที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 ด้านดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

นักเรียนโรงเรียนแห่งนี้มีระเบียบวินัยอยู่ในเกณฑ์ดี สังกัดได้จากการทำกิจกรรมหน้าเสาธง นักเรียนสามารถอยู่ในระเบียบได้โดยไม่ต้องมีครูคอยควบคุม เวลาพักเที่ยงก่อนรับประทานอาหารกลางวันมีการฝึกระเบียบเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับประทานอาหาร กิจกรรมเหล่านี้ช่วยฝึกฝนให้เด็กนักเรียนโรงเรียน ตชด. มีระเบียบวินัย ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าโรงเรียนแห่งนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจัดอยู่ในลำดับที่ 5 ของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 12 โรงเรียน กลุ่มวิชาที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือวิชาคณิตศาสตร์

2. ด้านกระบวนการ

การจัดองค์กรของโรงเรียนแห่งนี้ถือว่าจัดได้ดีมาก โดยแบ่งครูออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการศึกษา กลุ่มที่ 2 รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย กลุ่มที่ 3 รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และกลุ่มที่ 4 รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนแห่งนี้ ยังได้รับการดูแลไม่ทั่วถึง จากสอบถามพบว่าเนื่องจากโรงเรียนมีบริเวณกว้างมาก จึงทำให้ดูแลได้ไม่ทั่วถึง การจัดสถานที่ยังไม่เป็นสัดส่วน เช่น มีการสร้างโรงเลี้ยงเปิด ไก่ ไ่ว์ใกล้บริเวณโรงอาหารทำให้เกิดปัญหาโรงอาหารเกิดความสกปรกเนื่องจากมูลไก่ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนแห่งนี้ถือว่าทำได้ดี เพราะได้รับความร่วมมือจากสำนักพิมพ์พัฒนาวิชาการ (พว.) ในการพัฒนา การเรียนการสอน

3. ด้านปัจจัย

ผู้บริหารโรงเรียนนี้มีความเป็นประชาธิปไตยสูง สังกัดได้จากเวลาที่มีการประชุมประจำเดือนครูทุกคนสามารถเสนอแนวคิดได้เต็มที่ และการสรุปผลได้จากมติของคนส่วนใหญ่ สำหรับตัวครูผู้สอนแล้วส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางสายการศึกษา แต่มีครูบางคนไม่ค่อยชอบวิชาชีวคฺู เพราะมาเป็นครูโดยไม่ได้ตั้งใจทำให้ผลงานการสอนไม่เต็มที่ ในส่วนของปัจจัยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนแห่งนี้ยังขาดแคลนวัสดุ ครุภัณฑ์อยู่อีกมาก โดยเฉพาะ อุปกรณ์การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ กระดาษ อุปกรณ์ทำสื่อ

4. ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะเน้นหนักในงานโครงการตามพระราชดำริ

4.1 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินการโครงการมีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ซึ่งพืชที่ปลูกได้แก่ กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก มะเขือ ฯลฯ พืชที่ปลูกเหล่านี้จะปลูกหมุนเวียนกันตามฤดูกาล และสัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ ไก่ เป็ด ปลา และหมู ผลผลิตที่ได้จากโครงการจะนำไปใช้ประกอบอาหารกลางวันให้กับเด็กนักเรียน

ในปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีเด็กเล็กขาดสารอาหารจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 มีเด็กน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.03 ซึ่งทางโรงเรียนได้เฝ้าระวัง นักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์อย่างใกล้ชิดทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยเน้นคุณค่าอาหาร และให้อาหารเสริมนมอย่างต่อเนื่อง มีการประกอบอาหารกลางวันเลี้ยงครบทุกวันโดยการให้ผู้ปกครองเด็กมีส่วนร่วมโดยการจัดเวรมาประกอบอาหารทุกวัน แต่อาหารที่ประกอบขึ้นยังถือว่าไม่เพียงพอเนื่องจากมีผลผลิตทางการเกษตรน้อยและห่างจากแหล่งผลิตวัตถุดิบ ซึ่งโรงเรียนก็ได้แก้ปัญหาโดยพยายามเพิ่มผลผลิต และจัดหาที่เก็บอาหารให้สามารถเก็บได้นานเพื่อป้องกันการขาดวัตถุดิบ

รูปที่ 12 สภาพแปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

รูปที่ 13 ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้จากโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

4.2 โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

จากสถิติภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 มีเด็กขาดสารไอโอดีนจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .39 โดยทางโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนได้ดื่มน้ำผสมไอโอดีนทุกวัน และใช้เกลือไอโอดีนในการประกอบอาหารในโครงการอาหารกลางวัน นอกจากนี้ยังมีการแจกจ่ายสารไอโอดีนเข้มข้น และเกลือไอโอดีนให้ผู้ปกครองนำไปประกอบอาหารที่บ้านเพื่อประโยชน์เวลาโรงเรียนปิด นักเรียนจะได้รับสารไอโอดีนอย่างต่อเนื่อง

รูปที่ 14 มุมน้ำดื่มไอโอดีนในโรงเรียน ตชด. ข

4.3 โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

โรงเรียนแห่งนี้ตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านที่จัดเป็นพื้นที่ประเภทที่ 3 คือมีสถานอนามัยอยู่ใกล้หมู่บ้าน กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการคือ ประสานงานกับสถานอนามัยประจำตำบลเพื่อสำรวจหญิงมีครรภ์ในพื้นที่ตลอดจนการให้คำแนะนำด้านสุขภาพอนามัย ในรอบปีที่ผ่านมาหญิงมีครรภ์ 13 ราย ฝากครรภ์กับสถานอนามัยทั้ง 42 ราย คลอดกับแพทย์จำนวน 4 ราย ไม่มีการตายของทารกระหว่างคลอดแต่ตายหลังคลอด 1 คน เด็กทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัมไม่มีปัจจุบันมีเด็กทารกอายุ 0-3 ปี จำนวน 136 คน ขาดสารอาหารจำนวน 21 คน

4.4 โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ในปีการศึกษาที่ผ่านมานักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยร้อยละ 74.59 เป็นลำดับที่ 5 ของกลุ่มโรงเรียนจำนวน 12 โรงเรียน กลุ่มวิชาที่อ่อนที่สุดคือ คณิตศาสตร์ ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนศึกษาต่อ โดยมีการจัดโครงการแนะแนวการศึกษาต่อขึ้น ในปีการศึกษา 2542 มีนักเรียนที่เรียนต่อจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 80.55 และมีนักเรียนบางส่วนร้อยละ 19.45 สาเหตุที่นักเรียนเหล่านี้ไม่ศึกษาต่อเนื่องจาก มีผลการเรียนอ่อน และขาดทุนทรัพย์ ปัจจุบันเด็กเหล่านี้ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม

4.5 โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

ทุกปีจะมีการให้ทางโรงเรียนคัดเลือกนักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนเป็นนักเรียนในโครงการ ในปีการศึกษาที่ผ่านมา มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการนี้จำนวน 2 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการจะทำหน้าที่คัดเลือกนักเรียนไปสอบคัดเลือก และคอยติดตามดูแลนักเรียนในโครงการอย่างต่อเนื่อง

4.6 โครงการฝึกอาชีพ

ทางโรงเรียนได้ดำเนินการโครงการนี้โดยการจัดฝึกอาชีพให้กับนักเรียน ศิษย์เก่า ครู ตำรวจตระเวนชายแดน และชาวบ้าน ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมา มีการฝึกอาชีพ 5 สาขาวิชา ได้แก่ ช่างซ่อมรถจักรยาน ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ ช่างต่อตู้ลำโพง และพิมพ์ดีดไทย มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 88 คน ผลจากการฝึกอาชีพพบว่า เด็กนักเรียนสามารถทำได้ดีพอสมควรและได้มอบชิ้นงานที่ได้จากการฝึกอาชีพให้ไว้เป็นสมบัติของโรงเรียน ภายหลังจากฝึกอาชีพแล้วนักเรียนยังไม่ได้นำไปประกอบอาชีพ เนื่องจากเด็กนักเรียนยังอยู่ระหว่างเรียน และยังขาดความชำนาญ เพราะระยะเวลาในการฝึกอบรมสั้นเกินไป และไม่มีทุนดำเนินการ

4.7 โครงการส่งเสริมสหกรณ์

ในส่วนของโครงการนี้ได้แบ่งดำเนินการออกเป็น 2 รูปแบบคือ รูปแบบที่ 1 รูปแบบวิชาการ มีการสอนนิเทศสหกรณ์ขึ้นพื้นฐานแก่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีการประเมินผลภายหลังการสอนร่วมด้วย ซึ่งผลการประเมินในปีการศึกษาที่ผ่านมาเด็กทุกคนได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป รูปแบบที่ 2 รูปแบบกิจกรรม มีการดำเนินการคือ กิจกรรมร้านค้าสหกรณ์ ปัจจุบันมีสมาชิก 258 ราย ทุนเรือนหุ้น 516 บาท กิจกรรมออมทรัพย์ มีสมาชิก 140 ราย เงินออมจำนวน 5,188 บาท และกิจกรรมการเกษตร

รูปที่ 15 บรรยากาศการขายสินค้าในร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน ตชด. ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.8 โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การดำเนินการโครงการนี้ได้แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนของภาควิชาการมีการสอนวิชาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแก่เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และทำการประเมินผลหลังการสอนเช่นเดียวกับวิชาทั่วไป ผลการประเมินในปีการศึกษาที่ผ่านมาพบว่านักเรียนทุกคนได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ส่วนที่ 2 คือส่วนของภาคปฏิบัติ มีการดำเนินการ 4 กิจกรรมคือ

1) กิจกรรมการลดเลิกใช้สารเคมีในการเกษตร โดยการส่งเสริมให้ใช้สารสะเดา และปลูกผักกางมุ้ง แทนการใช้ยาฆ่าแมลง และการส่งเสริมให้ใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยจุลินทรีย์ชีวภาพ (อี.เอ็ม) แทนการใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์

2) กิจกรรมป่าชุมชน เริ่มดำเนินการเมื่อ พ.ศ. 2539 บนพื้นที่ 12 ไร่ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีปลูกป่าเสริมทุก ๆ ปี โดยเฉพาะในวันสำคัญต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีการจัดทำป้ายชื่อพันธุ์ไม้ และจัดทำเส้นทางภายในป่าชุมชน เพื่อสะดวกในการเดินทางตรวจตรา

3) กิจกรรมการปลูกหญ้าแฝก ทางโรงเรียนได้ดำเนินการปลูกหญ้าแฝกสาธิตในพื้นที่ของโรงเรียน และนอกพื้นที่โรงเรียน อีกทั้งยังมีการเพาะขยายพันธุ์แจกจ่ายให้หน่วยงานเร่งรัดพัฒนาชนบท และชาวบ้านที่ต้องการ

4) กิจกรรมการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช ทางโรงเรียนได้กำหนดพื้นที่ภายในโรงเรียนจัดทำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนขึ้นจำนวน 1 แห่ง ประกอบด้วยพันธุ์ไม้ดังนี้ คือ มะม่วง, มะพร้าว และพืชสมุนไพรพื้นบ้านชนิดต่าง ๆ

รูปที่ 16 แปลงปลูกหญ้าแฝกสาธิต หนึ่งงานในโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 17 บริเวณสวนพฤกษศาสตร์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข

5. ด้านความมั่นคง

จะมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ โดยคณะครูจะใช้เวลาในช่วงหลังเลิกเรียน และในวันหยุด จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าชาวบ้านจะมีความไว้วางใจในตัวครูเป็นอย่างมาก และภายหลังจากได้สอบถามครู ตชด. แล้วทำให้รู้ว่าการเข้าไปสัมพันธ์กับชุมชนจะก่อให้เกิดประโยชน์หลายทาง เช่น ทำให้ทราบความเป็นไปในหมู่บ้าน หรือสถานการณ์ที่ไม่ปกติ อีกทั้งการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการประกอบอาชีพ ทำให้ครูมีช่องทางในการแนะนำและส่งเสริมการประกอบอาชีพที่สุจริต เช่น การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก ในช่วงที่มีการเลือกตั้งทางโรงเรียนได้ส่งครูเข้าไปให้คำแนะนำกับชาวบ้าน และจัดการเดินรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

จากการศึกษากรณีศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 2 โรงเรียน ที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ถึงภาระงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ อย่างชัดเจน ได้แก่ ภาระงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและประชาชนในชุมชน ซึ่งงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตนี้จะเกี่ยวกับโครงการตามพระราชดำริ 8 โครงการ และภาระงานด้านความมั่นคง ซึ่งเกี่ยวกับงานความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และการป้องกันประเทศ จากจุดนี้

ทำให้ผู้วิจัยได้เพิ่มมาตรฐานที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริอีก 6 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้ แต่ละมาตรฐานคือความสำคัญของแต่ละโครงการ ทั้งนี้มีบางโครงการที่ไม่ได้นำมากำหนดเป็นมาตรฐาน เนื่องจากมีการกล่าวถึงอย่างมากในมาตรฐานเดิมที่มีอยู่แล้ว นอกจากนี้ภาระงานด้านความมั่นคง ยังถูกนำมากำหนดเป็นมาตรฐาน 1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ ซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งงานที่มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อีกทั้งยังถือเป็นงานหลักของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งไม่สมควรถูกละเลย ดังนั้นทำให้มีมาตรฐานเพิ่มขึ้นจากเดิม 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ เป็น 34 มาตรฐาน 110 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนมาตรฐาน และตัวบ่งชี้เหล่านี้ไว้ในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน และแบ่งผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
- 1.2 สิ่งที่ต้องการจะเพิ่มเติมในมาตรฐานเดิมที่มีอยู่
- 1.3 สาเหตุที่ต้องมีการปรับตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม

- 2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู ตชด. เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- 2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน และผู้ปกครอง
- 2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความเหมาะสมของตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 1 กรอบมาตรฐานการศึกษา

ตอนที่ 2 มาตรฐานการศึกษาฉบับร่าง

ตอนที่ 3 มาตรฐานการศึกษาฉบับนำเสนอ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่จะเกิดขึ้น ซึ่งแต่ละท่านได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในเรื่อง สิ่งที่ต้องการจะเพิ่มเติมในมาตรฐานเดิมที่มีอยู่ แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และสาเหตุที่ต้องมีการปรับตัวซึ่งให้เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ

ในการประกันคุณภาพผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวคิดไว้ว่าควรมีการกำหนดกรอบประกันคุณภาพครอบคลุมภารกิจตามที่ได้มีการปฏิบัติจริง เพื่อที่จะช่วยให้งานที่ปฏิบัติบรรลุผลมากที่สุด สำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีปรัชญาเป็นของตนเองคือสร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง ซึ่งตามปรัชญานี้มีความหมายครอบคลุมภาระงานด้านการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคงที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ปฏิบัติมาโดยตลอด ดังนั้นการประกันคุณภาพจึงควรให้ครอบคลุมตามปรัชญานี้ หน่วยงานกลางที่จะมาประเมินควรจะมีใจในปรัชญา เป้าหมายและธรรมชาติของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มาตรฐานการประกันคุณภาพสำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน น่าจะมีลักษณะพิเศษที่ช่วยให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถคงเอกลักษณ์ ตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของตำรวจตระเวนชายแดนไว้ได้ด้วย ในอีกส่วนหนึ่งนั้นกิจกรรมการประกันคุณภาพ ต้องเป็นการประกันว่า รัฐจะเข้าไป เพื่อประกันคุณภาพให้ดีขึ้น ไม่ได้เข้าไปเพียงเพื่อประเมินแล้วตัดสินว่าโรงเรียนใดผ่านหรือไม่ผ่าน แต่จะเข้าไปดูเพื่อให้ได้ฐานข้อมูลสู่การเร่งหาวิธีพัฒนาโรงเรียน

“.....ทางคณะปฏิรูปก็ควรต้องทำบทบาทเฉพาะกาลให้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การประกันคุณภาพคือการประกันตามที่สิ่งที่ตนเองทำ เพื่อที่จะให้สิ่งที่ตนเองทำออกมาดีที่สุดโดยมีหลักประกันเช่น ถ้ามีปรัชญาอย่างนี้โรงเรียนควรมีความคิดอย่างนี้เป็นของตนเองเพื่อที่จะดูว่าตนเองเดินไปตามนั้นไหม หน่วยงานกลางมาประเมินภาพรวมทั้งหมดต้องไม่ลืมว่า หน่วยงานที่ตนเองประเมินนั้นเขามีลักษณะธรรมชาติอย่างไร”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 / 5 พ.ย. 2543

“.....มาตรฐานสำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน น่าจะมีลักษณะพิเศษ
ซึ่งเราน่าจะนำกลับไปให้คณะกรรมการได้พิจารณา เวลาที่เขาจะเข้าไปดูว่าเรามี
มาตรฐานหรือไม่ ควรจะดูจากวัตถุประสงค์ และปรัชญาของโรงเรียนตำรวจ
ตระเวนชายแดน”

“.....เวลาพูดถึงการประกันคุณภาพ ก็ต้องเป็นการประกันว่า รัฐจะเข้าไป
เพื่อประกันคุณภาพให้ดีขึ้น ไม่ได้เข้าไปวัด เพียงจะบอกว่าใครผ่าน ใครไม่ผ่าน
แต่จะเข้าไปดูเพื่อเป็นฐานข้อมูลและจะไปเร่งหาวิธีพัฒนาตรงนี้ด้วย”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 / 15 ธ.ค. 2543

1.2 สิ่งที่ต้องการจะเพิ่มเติมจากมาตรฐานเดิมที่มีอยู่

ผู้เชี่ยวชาญท่านได้มองมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนว่าน่าจะมีส่วน
แตกต่างจากมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนโดยทั่วไปอยู่บ้าง เพราะมาตรฐานการศึกษาที่สำนัก
งานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนาขึ้นมานั้น แม้ครอบคลุมด้านที่สำคัญของการจัดการ
ศึกษา 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย แต่มาตรฐานที่มีอยู่นั้นยังไม่ครอบคลุม
คุณลักษณะทั้งหมดของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจ
ตระเวนชายแดนที่เหมาะสมจะต้องสอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและ
ครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 3 ด้านคือ การจัดการศึกษา การพัฒนา
คุณภาพชีวิต และการรักษาความมั่นคง ดังนั้นจึงมีการเสนอว่าควรมีการเพิ่มมาตรฐาน ด้านการ
พัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งดูได้จากการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ และด้านความมั่นคง และ
สำหรับด้านความมั่นคงนั้นแนวคิดสำคัญคือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของคนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ความมั่นคงก็จะเกิดตามมา นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังให้
ความสำคัญกับมาตรฐานที่ต้องเพิ่มเติมขึ้นมานั้นว่า ควรมีความ เหมาะสมกับธรรมชาติของโรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดนให้มากที่สุด

“ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนน่าจะต่างนะกับมาตร
ฐานกลาง โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมันก็จะมีส่วนในเรื่องพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต ในเรื่องเสริมความมั่นคง เพราะมันเป็นองค์ประกอบใหญ่ของโรงเรียน
ตำรวจตระเวนชายแดน โครงการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม

ราชกุมารีคือด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งหมด ไม่มีได้อย่างไรอันนี้คือจุดขายของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นี่คือนักจุดเด่นก็ต้องมีสิ”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 / 5 พ.ย. 2543

“ ตัวบ่งชี้มาตรฐาน ตามที่เขากำหนดมาเป็นบันทัดฐานที่ควรมี ด้านกระบวนการด้านผู้เรียน ด้านปัจจัย เป็นบรรทัดฐานที่จะต้อง มี แต่หมายถึงว่าในส่วนขอ ตำรวจตระเวนชายแดน ต้องมองตัวบ่งชี้ตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของเรา ถ้ามองตาม พ.ร.บ. มองด้านการเรียนการสอน การให้ความรู้ การสร้างภูมิปัญญาอย่างเดียว อย่างเรานอกจากตรงนี้แล้ว เรามีวัตถุประสงค์อื่นด้านการพัฒนาชุมชน ถ้าดูจากตรงนี้มาตรฐานที่มีอยู่ในปัจจุบันที่มี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้จะยังไม่มามาตรฐานหรือตัวบ่งชี้วัดว่าอะไรคือความสำเร็จในส่วนนี้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 / 13 พ.ย. 2543

“ ถ้าถามว่าในปัจจุบันนี้มุมมองเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีกี่ด้าน เราก็มาดูที่ปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในปัจจุบันนี้เราได้กำหนดปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไว้ว่า สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง นี่คือนิยามของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพราะฉะนั้นถ้าถามว่ามุมมองมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก็ดูจากปรัชญาก็สรุปว่าจะมี 3 ด้าน มุมมองด้านการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเราจะมี 3 ด้านตามปรัชญาในด้านแรกคือในของการสร้างภูมิปัญญา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะมีแนวคิดในการสร้างภูมิปัญญาอาจจะแตกต่างจากโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไปสักเล็กน้อย การสร้างภูมิปัญญาที่ว่าแตกต่าง ลำดับแรกเราจะเน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมกับภูมิปัญญาไทย แล้วก็ภูมิปัญญาสากล แต่ว่าจะเน้นลงไปทีภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย”

“.....มุมมองด้านที่สอง ตามปรัชญาคือพัฒนาคุณภาพชีวิต โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไม่ได้ให้ความรู้อย่างเดียว เป็นแหล่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและชุมชนด้วย การพัฒนาคุณภาพชีวิตขณะนี้เราก็ใช้โครง

การตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 8 โครงการ เป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งโครงการ 8 โครงการ ถ้าจะแบ่งเป็นด้านก็จะแบ่งได้ 4 ด้าน ด้านที่ 1 ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสุขภาพอนามัยจะมีโครงการหลัก ๆ อยู่ 3 โครงการ คือ 1)โครงการอาหารกลางวัน 2)โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน 3)โครงการส่งเสริมโภชนาการอนามัยแม่และเด็ก อันนี้เป็นด้านสุขภาพอนามัย อีกด้านหนึ่งด้านการศึกษา ด้านการศึกษาก็จะมีอยู่ 2 โครงการ คือโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา อันที่ 2 โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์คือเด็กที่จบชั้นประถมจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แล้วก็เรียนดี แล้วก็ยากจน อยากจะเรียนต่อ สมเด็จพระเทพรัตนฯ ก็จะได้รับเป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ ในด้านที่ 3 คือด้านอาชีพ เรียกว่าด้านเศรษฐกิจ จะมีอยู่ 2 โครงการ คือโครงการส่งเสริม สหกรณ์ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กับโครงการฝึกอาชีพ ด้านที่ 4 เป็นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก็มีโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....

.....สรุปก็คือว่าตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนก็ คงจะต้องประการแรกคงจะต้องจัดทำมาตรฐานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 3 ด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านคุณภาพชีวิต ด้านความมั่นคง จะต้องกำหนดมาตรฐานออกมา แล้วก็กำหนดตัวบ่งชี้ออกมา ในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพค่อนข้างจะมีตัวบ่งชี้อยู่แล้วตามที่ได้บอกไว้ว่าอยู่ในแผนพัฒนาแต่ว่าอยู่ในคู่มือ แต่ว่าในเรื่องของความมั่นคง เราก็จะต้องกำหนดตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนออกมา ขณะนี้ก็มีแต่ว่ายังไม่เป็นรูปธรรม”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 / 14 พ.ย. 43

“อย่างน้อย ๆ มาตรฐานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องเกี่ยวกับปรัชญา 3 ประการ เพราะนั่นคือ จุดกำเนิดของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน คือ สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต และสัมฤทธิ์ผลความมั่นคง จะมี 3 เรื่อง จะเป็นตัวชี้วัดที่ชัดเจน ตามเกณฑ์มาตรฐานของส่วนกลางที่ออกมาอย่างไม่ค่อยพูดโดยตรง คือเรื่องความมั่นคง ยกเว้นมานั่งตีความเองว่ามีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้ดี ความมั่นคงจะมาเองซึ่งมันจะเป็นคนละประเด็นกับโรงเรียน ตชด. โรงเรียน ตชด.มีความตั้งใจที่จะทำตรงนี้เพื่อสู่ความมั่นคงโดยตรง”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 / 15 ธ.ค. 2543

1.3 สาเหตุที่ต้องมีการปรับตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

แดน

สาเหตุที่ต้องมีการปรับตัวบ่งชี้ผู้เชี่ยวชาญมองว่า บางตัวบ่งชี้ในมาตรฐานการศึกษาที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชาติได้พัฒนาขึ้นนั้น ไม่เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นอกจากนี้ก็ต้องมีการปรับตัวบ่งชี้เพราะว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความเป็นพิเศษของตนเอง มีสถานภาพ การดำเนินงานและกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกับโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไป ดังนั้นมาตรฐานที่จะนำมาใช้ในการประเมินคุณภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรมีความแตกต่างและปรับปรุงให้เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

“.....เท่าที่ดูคร่าวๆมาตรฐานตัวใหญ่ก็ไม่เสียหายอะไรเพียงแต่ดัชนีเท่านั้นที่จะต้องมีการปรับเป็นบทเฉพาะการเฉพาะโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แต่ถ้าใช้ตัวเดียวกัน ตำรวจตระเวนชายแดนตายแน่ แต่บางอย่างครูก็ไม่ได้ปฏิเสธอย่างเช่นในเรื่องลักษณะพิเศษของเขา แล้วเราต้องเติมให้เขาที่บอกว่าด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตและด้านความมั่นคงนะ ถ้าไม่เติมก็ต้องขาดเอกลักษณ์การเป็นตัวของเขาไป เพราะเขาต้องมีเอกลักษณ์ของตัวเองและอีกอย่างไม่เห็นด้วยเลยที่เอามาตรฐานการศึกษามาประกันคุณภาพโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติโรงเรียนไม่เห็นด้วย“

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 / 5 พ.ย. 2543

“.....คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำขึ้นมาอย่างที่บอกแล้วว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมันมีมาตรฐาน 3 ด้าน แต่ที่ สกศ.ได้ทำขึ้นมามันทำเพียงด้านเดียวคือด้านการศึกษาเท่านั้น อีก 2 ด้านไม่มีคือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ด้านความมั่นคงที่ดีคืออาจจะมึบ้างแต่ว่าจะไปแฝงอยู่ในมาตรฐาน มาตรฐานผู้เรียนอาจจะมึบ้างในบางเรื่อง“

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 / 14 พ.ย. 43

“.....สถานะภาพของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน การดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กลุ่มเป้าหมายของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มันแตกต่างกับเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนที่รับผิดชอบโดยทั่วไป ไม่ควรจะใช้เกณฑ์เดียวกัน โรงเรียน

ตำรวจตระเวนชายแดนรับเด็กต่างชาติด้วย ไม่มีสัญชาติด้วย ยากจนอีกต่างหาก โกลาป็นเพียง ครูจะเอาเกณฑ์ของเด็กที่มีโอกาสไปใช้กับเด็กที่ด้อยโอกาสมันไม่น่าจะเหมาะสมกัน”

ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 / 15 ธ.ค. 2543

สรุปผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพบว่า ควรจะแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านความมั่นคง เพื่อให้มีความครอบคลุมกับภาระงานทั้งหมดที่มีการปฏิบัติในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่ง 3 ด้านแรกมีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอกที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนาขึ้น ส่วนด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตก็จะเกี่ยวข้องกับงานโครงการตามพระราชดำริต่างๆ และในส่วนของด้านความมั่นคงเป็นงานที่ต้องมีการปฏิบัติควบคู่ไปกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ หน่วยงานที่จะเข้ามาดูแลในเรื่องนี้ควรมีความเข้าใจในธรรมชาติของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นอกจากนี้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความเป็นพิเศษของตนเอง มีความแตกต่างทั้งในเรื่องสถานภาพ การดำเนินงานและกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาจึงควรมีการปรับให้เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม

การลงภาคสนาม นอกจากจะเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ทั้ง 2 โรงเรียน ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ในบทที่ 4 แล้วนั้น ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ครูจำนวน 16 คน เพื่อเสนอมุมมองเกี่ยวกับมาตรฐานที่เหมาะสมกับโรงเรียน ตชด. ได้มีการสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับรายละเอียดโดยพิจารณาตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่จะเกิดขึ้น และยังมี การใช้แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของมาตรฐานการศึกษาโรงเรียน ตชด. ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครู ตชด. เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

เกี่ยวกับมุมมองของครูตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าครูตำรวจตระเวนชายแดนได้มองมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ควรจะมี 3 ส่วน 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ส่วนที่เกี่ยวกับสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่งครู ตชด. ได้เสนอไว้แยกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านตัวนักเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2. ส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนนี้ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นงานที่เป็นรูปธรรมสามารถเห็นได้ชัดเจน เป็นงานที่ช่วยเหลือทุกฝ่ายทั้งเด็กและชุมชน ซึ่งถือว่าการพัฒนาทั้งระบบให้กับชุมชน ให้สามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีความสุข

3. ส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคง ซึ่งในส่วนนี้ครูตำรวจตระเวนชายแดนมีความเห็นว่าเป็นงานที่เป็นนโยบายและแผนงานของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งการดำเนินโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีวัตถุประสงค์หลักก็คืองานด้านนี้ แม้ว่าปัจจุบันปัญหาตามแนวชายแดนจะมีไม่มากแล้วแต่งานด้านความมั่นคงก็ยังเป็นด้านที่สำคัญ สมควรให้มีในมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตารางที่ 1 บุคลากรและหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก

ชื่อ	วุฒิการศึกษา	งานสอน	งานโครงการ	งานอื่น ๆ
ครู ก.1	ป.กศ.	-	-	ผู้บริหาร
ครู ก.2	ป.กศ.	ประจำชั้นป.3	โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน (พืช)	-
ครู ก.3	ม.ศ.3	-	โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์	งานธุรการ
ครู ก.4	ม.ศ.3	ประจำชั้น ป.4	โครงการฝึกอาชีพ	-
ครู ก.5	น.บ.	สอนชั้น ป.6	โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-

ชื่อ	วุฒิการศึกษา	งานสอน	งานโครงการ	งานอื่น ๆ
ครู ก.6	ม.ศ.5	สอนประจำวิชาเกษตร	โครงการเกษตรเพื่อ อาหารกลางวัน (พืช)	-
ครู ก.7	อ.ศศ.	ประจำชั้น ป.2	โครงการส่งเสริมโภชนา การและสุขภาพอนามัย แม่และเด็กในถิ่น ทุรกันดาร	-
ครู ก.8	ค.บ.	ประจำชั้น ป.6	โครงการส่งเสริม สหกรณ์	-
ครู ก.9	ป.กศ.สูง	ประจำชั้น ป.5	โครงการควบคุมโรคขาด สารไอโอดีน	-
ครู ก.10	ม.6	สอนชั้น ป.5	โครงการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ	-
ครู ก.11	ศศ.บ.	ประจำชั้น ป.1	โครงการส่งเสริมคุณ ภาพการศึกษา	-
ครู ก.12	ม.6	ประจำชั้นอนุบาล	โครงการส่งเสริมคุณ ภาพการศึกษา	-

“ จุดแรกก็การเรียนการสอนของครูตำรวจตระเวนชายแดน เกี่ยวกับการใช้สื่อ
สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน อันดับต่อมาคือโครงการตามพระราชดำริ การ
เรียนการสอนมีกิจกรรมที่หลากหลาย ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
และความมั่นคงเราได้รายงานตลอด”

ครู ก.1/21 พ.ย. 2543

“ ด้านที่ 1 คืองานโครงการ สองก็การเรียนการสอน และสามคืองานด้านความ
มั่นคง ด้านการข่าวต่างๆ ซึ่งต้องติดตามด้วยว่าเราได้ปฏิบัติจริงหรือไม่”

ครู ก. 2/ 22 พ.ย. 2543

“สำหรับความคิดของผมในด้านการศึกษา การเรียนการสอน นักเรียน ครู นอกจากนั้นถึงงานโครงการตามพระราชดำริทั้ง 8 โครงการ และอีกส่วนหนึ่งก็คือมวชนสัมพันธ์ซึ่งเป็นงานที่สำคัญ เราต้องเข้าคลุกคลีชาวบ้าน โรงเรียนกับชาวบ้านจะต้องเข้ากัน.....นอกจากนั้นก็โครงการตามพระราชดำริ ดูว่าเราทำอะไรบ้าง ไม่ใช่ว่าจะมีการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียวยังมีการทำงานด้านอื่นด้วย และอีกด้านก็ความมั่นคงซึ่งก็คือการชว่นั่นแหละ”

ครู ก.3/ 22 พ.ย. 2543

“ถ้าจะมาประเมินก็เกี่ยวกับด้านการศึกษา ควรจะดูงานโครงการตามพระราชดำริด้วยว่าเราเอาใจใส่มากน้อยแค่ไหนบรรลุเป้าหมายหรือไม่ นอกจากนั้นก็ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเข้ากันได้ดีมากน้อยแค่ไหน”

ครู ก.6/ 23 พ.ย. 2543

“ก็โครงการตามพระราชดำริ 8 โครงการ ด้านอื่นก็คือ นักเรียน โดยเฉพาะระเบียบวินัยของเด็กซึ่งเป็นจุดเด่นของเรา นอกจากนั้นถึงงานทางด้านความมั่นคง คืองานการชว ซึ่งหน่วยเหนือมีการกำชับว่าเอาชวเป็นหลัก”

ครู ก.7/ 23 พ.ย. 2543

“ก็คือด้านการเรียนการสอน และการศึกษาทุกด้าน นอกเหนือจากนี้ถึงงานโครงการดูว่าจุดอ่อนจุดแข็งของเราอยู่ตรงไหนเพื่อที่จะสามารถปรับปรุงได้”

ครู ก.11/ 23 พ.ย. 2543

“ควรประเมินเกี่ยวกับทางด้านการเรียนการสอน นอกจากนั้นถึงงานโครงการตามพระราชดำริ คือมันเห็นผล การเรียนก็ประเมินครู นักเรียน อยากให้มีการจัดอบรมคณะครูด้วย”

ครู ก.12/ 23 พ.ย. 2543

ตารางที่ 2 บุคลากรและหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ข

ชื่อ	วุฒิการศึกษา	งานสอน	งานโครงการ	งานอื่น ๆ
ครู ข.1	พม.	-	บริหารงานโครงการ ตามพระราชดำริ	ครูใหญ่
ครู ข.2	ม.6	ประจำชั้น ป.2	บริหารงานโครงการ ตามพระราชดำริ	ผู้ช่วยครูใหญ่
ครู ข.3	ม.6	ประจำชั้น ป.3	โครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวัน	-
ครู ข.4	อ.ศศ.	สอนวิชาเกษตร	โครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวัน	-
ครู ข.5	ศษ.บ.	ประจำชั้น ป.4	โครงการส่งเสริมสหกรณ์	-
ครู ข.6	ปก.ศ.สูง	ประจำชั้น ป.4	โครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวัน	-
ครู ข.7	อ.วท.	ประจำชั้น ป.3	โครงการนักเรียนในพระรา ชานุเคราะห์	-
ครู ข.8	ศษ.บ.	ประจำชั้น ป.6	โครงการส่งเสริมคุณภาพ การศึกษา	-
ครู ข.9	มศ.5	ประจำชั้น ป.2	โครงการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-
ครู ข.10	มศ.5	ประจำชั้น ป.3	โครงการควบคุมโรคขาด สารไอโอดีน	-
ครู ข.11	ม.6	-	โครงการฝึกอาชีพ	งานธุรการ
ครู ข.12	น.บ.	ประจำชั้น ป.5	โครงการส่งเสริมคุณภาพ การศึกษา	-
ครู ข.13	ม.6	ประจำชั้น ป.1	โครงการเกษตรเพื่ออาหาร กลางวัน	-
ครู ข.14	ม.6	ประจำชั้นอนุบาล	โครงการส่งเสริมโภชนา การและสุขภาพอนามัยแม่ และเด็กในถิ่นทุรกันดาร	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชื่อ	วุฒิการศึกษา	งานสอน	งานโครงการ	งานอื่น ๆ
ครู ข.15	ม.6	ประจำชั้น ป.1	โครงการส่งเสริม โภชนาการและสุขภาพ อนามัยแม่และเด็กในถิ่น ทุรกันดาร	-
ครู ข.16	ค.บ.	ครูช่วยสอน	-	-

“อยากให้นำประเมินคุณภาพชีวิตของเด็ก การดำเนินโครงการต่างๆ ส่วนด้านความมั่นคงคิดว่าเป็นแนวนโยบาย หรือเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว อย่างเช่นว่าในเรื่องความมั่นคง เป็นต้นว่าทั้งสอนหนังสือได้ รักษาความปลอดภัยก็ได้ และก็มีส่วนต่อต้านยาเสพติดเป็นหัวใจของตำรวจตระเวนชายแดนเลย”

ครู ข.1/ 24 พ.ย. 2543

“ก็มีงานวิชาการ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานธุรการการเงิน งานกิจการนักเรียน และกิจการโรงเรียนกับชุมชน อีกอย่างก็งานทางด้านความมั่นคงจะเป็นนโยบายและแผนของกองบัญชาการ”

ครู ข.5/ 24 พ.ย. 2543

“อยากให้อุทิศ ผลการเรียนของเด็ก ความสามารถของเด็ก และกิจการโครงการตามพระราชดำริ 8 โครงการ นอกจากนั้นก็เกี่ยวกับความมั่นคงตรงไหนที่มีปัญหาเราจะเข้าไป เช่นเรื่องยาเสพติด ผมจะเข้าไปหาข่าวว่าเป็นอย่างไรตามกำลังที่จะทำได้”

ครู ข.6/24 พ.ย. 2543

“ ผมว่าอันดับแรกก็นักเรียนเลยครับเพื่อจะได้ทราบผลการทำงานของพวกเรา ต่อจากนั้นก็คงเป็นงานที่มองเห็นเป็นรูปธรรม อย่างเช่นงานโครงการตามพระราชดำริต่างๆ และเกี่ยวกับความมั่นคงก็อยากให้เราไปดูเป็นรายการสุดท้าย”

ครู ข.8/ 25 พ.ย. 2543

“ หนึ่งก็คือประเมินนักเรียน บุคลากร สถานที่ และงานโครงการต่างๆ และต่อจากนั้นก็งานด้านชุมชนซึ่งเราได้ทำงานการข่าว เกี่ยวกับความมั่นคง และยาเสพติดต่างๆ ซึ่งเราต้องทำประจำ”

ครู ข.9/28 พ.ย. 2543

“ ก็อยากให้ดูเรื่องการเรียนการสอน อยากให้คนที่จะมาดูไปสอบถามชาวบ้าน อีกอย่างก็งานโครงการตามพระราชดำริต่าง ๆ นอกจากนั้นงานที่อยากให้เขารับทราบก็คืองานความมั่นคง ได้ทำการข่าวมีการรายงานตลอด”

ครู ข.12/27 พ.ย. 2543

“ ในเรื่องการเรียนการสอนโดยดูจากสภาพที่แท้จริง อีกด้านก็คือมาประเมินโครงการตามพระราชดำริ ทั้ง 8 โครงการ และอีกอย่างที่เราอยากให้เห็นความสำคัญก็คืองานทางด้านความมั่นคง ส่วนหน้าที่อีกอย่างหนึ่งก็คือ การประชาสัมพันธ์เข้าถึงประชาชน”

ครู ข.13/27 พ.ย. 2543

“ ก็ด้านการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไรพอจะได้มาตรฐานไหม นอกจากนั้นก็ประเมินทั้งโรงเรียนเกี่ยวกับโครงการตามพระราชดำริ และประเมินตัวครูว่าจะปรับปรุงตรงไหน อีกด้านหนึ่งก็คือเกี่ยวกับความมั่นคงก็ค่อนข้างจะหนักเหมือนกันแต่เราทุกคนก็ได้ทำตามหน้าที่”

ครู ข.14/28 พ.ย. 2543

“ คิดว่าน่าจะประเมินความรู้ว่าเด็กของเรามีมาตรฐานแค่ไหน นอกจากนั้นก็งานโครงการตามพระราชดำริ อยากให้มาดูว่าเด็กสามารถเรียนรู้งานโครงการได้ไหม อีกอย่างก็งานที่เราได้ทำกับชุมชนก็ในเรื่องทางด้านความมั่นคง”

ครู ข.15/27 พ.ย. 2543

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอสภาพทั่วไปของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 2 โรงเรียนในบทที่ 4 และจากการสัมภาษณ์จะเห็นได้ว่า ภาระงานที่มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น มี 3 ส่วนคือ ส่วนของการสร้างภูมิปัญญา ส่วนของการพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่วนของการสร้างความมั่นคง ซึ่งมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนาขึ้นครอบคลุมเพียงส่วนเดียวคือ ส่วนของการสร้างภูมิปัญญาเท่านั้น ดังนั้น มาตรฐานที่จะใช้ประเมินโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรเพิ่มอีก 2 ส่วนเพื่อให้ครอบคลุมภาระงานอีก 2 ด้านซึ่งทางโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ถือเป็นภาระงานที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าภาระงานด้านการสร้างภูมิปัญญาเลย 2 ส่วนนี้คือ ภาระงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการสร้างความมั่นคง ซึ่งครู ตชด. เห็นว่าภาระงานทั้ง 2 ด้านเหล่านี้ควรจะนำมากำหนดเป็นมาตรฐานการประเมินคุณภาพ ซึ่งเมื่อภาระงานอีก 2 ด้านนี้ ถูกนำมาประเมินจะเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ด้วยเหตุนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษาจึงสรุปได้ว่า มาตรฐานการประเมินคุณภาพสำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรให้ครอบคลุมกับภาระงานที่ครูตำรวจตระเวนชายแดนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งหมายความว่าควรมีอยู่ 5 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านความมั่นคง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการข้อมูลเพื่อมาสนับสนุนมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยการเข้าไปศึกษาข้อมูลในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

มาตรฐานด้านผู้เรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานด้านผู้เรียน 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของแต่ละมาตรฐาน แต่ละตัวบ่งชี้ได้ โดยเฉพาะมาตรฐานที่เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยของผู้เรียน เช่นมาตรฐานที่ 1 จะเป็นจุดเด่นของเด็กนักเรียนโรงเรียน ตชด. แต่ก็มีบางมาตรฐานที่เป็นปัญหากับนักเรียน ตชด. ที่ครูตำรวจตระเวนชายแดนเป็นห่วงคือ มาตรฐานที่ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งเป็นปัญหากับเด็กนักเรียน ตชด. แต่ครู ตชด. ก็มองว่ากำลังพยายามพัฒนากันอยู่

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะตัวบ่งชี้นี้ได้มีการปฏิบัติจริงและเป็นจุดเด่นของนักเรียน ตชด. ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการทำกิจกรรมหน้าเสาธง และจากการทำงานตามที่ครูมอบหมายให้ทำ

“นักเรียนของเราจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีครูมาควบคุม”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เวลาเรามอบหมายงานให้เด็กทำ เด็กจะสามารถทำงานได้โดยที่ครูเราไม่ต้องไปควบคุม”

ครู ตชด.ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“...สังเกตได้จากการปฏิบัติกิจกรรมหน้าเสาธง การเคารพธงชาติ การสวดมนต์ไหว้พระ และการเดินแถวเข้าชั้นเรียน เด็กของเราจะทำได้ดี”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

“บุคลากรของเราเป็นตำรวจ ดังนั้นจึงได้นำการฝึกระเบียบวินัยที่เราเคยได้รับการฝึกมาใช้กับเด็กของเรา ทำให้เด็กเรามีระเบียบวินัยที่ดี”

ครู ตชด.ข3 / 5 ม.ค. 2544

“ครูเขาเคยสอนให้พวกเราทำความดี สอนเรื่องระเบียบวินัย เวลาเข้าทุกคนก็จะช่วยกันทำความสะอาด”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมว่าเพื่อน ๆ มีวินัยดี ดูจากการเข้าแถวหน้าเสาธงตอนเช้าและตอนเย็น และ การทำความสะอาดรอบ ๆ บริเวณโรงเรียน เราแบ่งที่ละชั้นตั้งแต่อนุบาลถึง ป.6 เลย”

นักเรียน 6 / 4 ม.ค. 2544

“เด็กมีระเบียบวินัยดีนะคะ ตั้งใจเรียนด้วย”

ผู้ปกครอง 1/ 22 ธ.ค. 2543

“ถ้าเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น ผมว่าโรงเรียนเรามีวินัยดีนะครับ แต่ด้านการ เรียนผมว่าที่ไหนก็เหมือนกัน”

ผู้ปกครอง 7 / 7 ม.ค. 2544

จากการสังเกตเวลาเด็กทำกิจกรรมหน้าเสาธงทุกวัน เด็กส่วนใหญ่จะตั้งใจทำโดยที่ไม่ ต้องมีครูมาควบคุม เวลาเดินเข้าชั้นเรียนก็จะเดินเป็นแถวเป็นระเบียบเรียบร้อย นอกจากนี้เวลา รับอาหารเที่ยงจะเข้าแถวเป็นระเบียบ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 **ซื่อสัตย์สุจริต** (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ควรมี สังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กโดยเฉพาะเด็กชนบทจะเชื่อฟังครูบาอาจารย์ และจะมีความซื่อสัตย์ เช่นเวลาเอาเงินฝากครูถึงแม่ครู จะไม่ได้บันทึกว่าแต่ละคนฝากไว้เท่าไร แต่เวลามารับคืนก็จะรับตามที่ฝากกับครูไว้

“ นักเรียนของเราส่วนมากให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมดี มีวินัยและมี ซื่อสัตย์พอสมควร”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ ผมว่านักเรียนที่อยู่ในชุมชนชนบทจะดี จะไม่ค่อยเห็นการเอาวัดเอาเปรียบ อย่างสังคมในเมือง ดังนั้นทำให้ตัวเด็กมีนิสัยดี เชื่อฟังพ่อแม่”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

“ เวลาเด็กเขาเอาเงินมาฝากไว้กับเรา บางครั้งเราก็ไม่ได้ลงชื่อไว้ เวลาเขามารับเงินคืนเขาก็จะมาเอาเท่ากับจำนวนที่เขาฝากเอาไว้กับเรา”

ครู ตชด.ข3 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ควรมี สังเกตจากพฤติกรรมของเด็กในโรงเรียน เด็กส่วนใหญ่จะเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันดี เช่นเวลารับอาหารช่วงอาหารกลางวันเด็กโตจะให้น้องๆ รับก่อนเสมอ จะเห็นการแบ่งอาหารให้กันเมื่อเพื่อนไม่ได้นำมา

“ จากการใช้สังเกตเวลาช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน เด็กจะเข้าแถวรับอาหาร โดยรุ่นพี่จะให้น้อง ๆ รับอาหารก่อน”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“จากที่สังเกตวันไหนเพื่อนของเขาไม่ได้ห่อข้าวเขาก็จะมาบอกเราว่า คุณครูครับ เดี่ยวผมจะให้เพื่อนทานด้วยนะครับ”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ประหยัด(ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิต สังเกตได้จากพฤติกรรมกรรมการใช้จ่ายของเด็กในแต่ละวัน เด็กจะได้รับเงินมาโรงเรียนประมาณวันละ 1-2 บาท นอกจากนั้นยังมีการให้ความรู้ในเรื่องการใช้จ่ายอย่างประหยัดอย่างสม่ำเสมอ เวลาครูให้ทำงานการใช้พื้นที่ของกระดาษเด็กจะใช้ทุกพื้นที่ให้คุ้มค่า

“ผมสังเกตเห็นเด็กเวลาเขาเขียนสมุดเขาจะทำทั้ง 2 หน้า กระดาษที่เขานำมาพับจรวดก็จะเอากระดาษที่คุณครูไม่ใช่แล้วมาพับ”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ในเรื่องของการประหยัดเป็นแนวทางหรือนโยบายที่เราได้ทำเป็นประจำ โดยครูของเราจะมีการแนะนำทั้งในห้องและหน้าเสาธง”

ครู ตชด.ก4 / 19 ธ.ค. 2543

“ครูของเราได้มีการให้ความรู้ในเรื่องการใช้จ่ายอย่างประหยัดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนของเราเกิดความสำนึกในเรื่องนี้”

ครู ตชด.ข5 / 6 ม.ค. 2544

“หนูได้เงินมาโรงเรียนวันละ 2 ซ็อกขนม 1 บาท เอาใส่อมสิน 1 บาท”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมได้เงินมาวันละ 3 บาท ซ็อกขนมบ้าง เก็บออมบ้าง”

นักเรียน 6 / 4 ม.ค. 2544

“พี่ก็ให้เงินลูกวันละ 2 บาท แต่วันนี้ลูกพี่ 4 คนไม่ได้แม้แต่บาทเดียวเลย”

ผู้ปกครอง 1/ 22 ธ.ค. 2543

“ฉันให้เงินลูกวันละ 2 บาท ข้าวก็ห่อให้ อาหารก็ไปเอาที่โรงเรียน แค่นี้ก็พอแล้วสำหรับลูกฉัน”

ผู้ปกครอง 2/ 23 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเด็กนักเรียนได้มีการปฏิบัติจริงตามตัวบ่งชี้นี้ ซึ่งจากการสอบถามผู้ปกครองส่วนใหญ่จะตอบเป็นเสียงเดียวกันว่าลูกของตนจะเชื่อฟังพ่อแม่ ช่วยเหลือพ่อแม่เช่นเด็กอายุ 7 ปีก็สามารถนั่งข้าว ดูแลน้องเวลาพ่อแม่ไปทำงาน

“เด็กในชนบทบอกร่างกาย สอนง่าย เชื่อฟังเร็ว ไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องนี้”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เด็กมาเล่าให้ผมฟังว่า เวลาเขาอยู่ที่บ้านได้ช่วยแม่เลี้ยงน้อง และทำงานบ้านด้วย”

ครู ตชด.ก6 / 20 ธ.ค. 2543

“กลับไปบ้านหนูช่วยพ่อแม่หุงข้าว เอน้อง น้องหนูตอนนี้อายุ 9 เดือนค่ะ”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“เวลาอยู่บ้านหนูช่วยแม่หุงข้าว ซักผ้า ให้อาหารไก่ หนูทำมาตั้งแต่ ป.2 แล้วค่ะ”

นักเรียน 5 / 28 ธ.ค. 2543

“ลูกฉันก็เชื่อฟังดีนะ เวลาว่างก็ช่วยพ่อแม่ทำงาน เช่นให้อาหารไก่ อายุ 7 ปีก็ทำงานได้แล้ว”

ผู้ปกครอง 1/ 22 ธ.ค. 2543

“ลูกฉันก็ช่วยเหลือพ่อแม่ดีค่ะ เช่นนั่งข้าว ล้างถ้วย ซักผ้า”

ผู้ปกครอง 2/ 23 ธ.ค. 2543

“ลูกผมก็เชื่อฟังพ่อแม่ดีนะครับ อีกอย่างผมว่าขึ้นอยู่กับพ่อแม่ด้วย ลูกผมเวลาจะไปโรงเรียนก็จะไหว้ทุกครั้ง”

ผู้ปกครอง 7 / 7 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะได้มีการปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากเวลารับอาหารเด็กจะเข้าแถวใครมาก่อนก็รับก่อนไม่แข่งคิวกัน เป็นการปลูกฝังเด็กให้รู้จักเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นตั้งแต่ยังวัยเด็ก เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่จะได้รู้จักการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น

“ผมสังเกตเวลาเข้าแถวรับประทานอาหารเช้า เด็กจะไม่แข่งคิวเพื่อน แต่จะมีบ้างที่พี่ให้ก่อนรับก่อน ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ดี”

ครู ตชด.ก5/ 20 ธ.ค. 2543

“ทางโรงเรียนของเรามีการฝึกให้เด็กรู้จักสิทธิในระบอบประชาธิปไตย”

ครู ตชด.ข 7 / 7 ม.ค. 2544

“การให้เด็กรู้จักสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดี เวลาจบออกไปอยู่ในสังคมจะได้ไม่มีปัญหา”

ครู ตชด.ข11/ 9 ม.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะได้มีการสอนความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และการอยู่ร่วมกันในสังคมให้แก่เด็ก ซึ่งสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กในโรงเรียน ความเคารพในกฎระเบียบที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้น เป็นการปลูกฝังการเคารพในระเบียบของสังคมตั้งแต่วัยเด็ก

“เด็กของเราจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้ทำในสิ่งที่ดี เพื่อให้ไม่กล้าที่จะทำผิด
กฎหมาย”

ครู ตชด.ก1 / 18 ม.ค. 2543

“เด็กนักเรียนของเราจะได้รับการอบรม การปฏิบัติตนตามกฎหมายของสังคม”

ครู ตชด.ก4/ 19 ธ.ค. 2543

“การปฏิบัติตนของนักเรียนตามกฎระเบียบของโรงเรียน และของหมู่บ้านเป็นการ
ฝึกเด็กให้รู้จักการใช้ชีวิตในสังคม

ครู ตชด.ก11/ 23 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ทั้งนี้เพราะตามตัวบ่งชี้นี้ได้มีการปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการปฏิบัติของเด็กทุกวัน เด็กจะมีหน้าที่รับผิดชอบ เช่นทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมายในวันสำคัญเช่นวันแม่แห่งชาติ หรือวันพ่อ นักเรียน ครู และประชาชนจะร่วมกันพัฒนาชุมชน

“จะเห็นได้จากวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ นักเรียนและประชาชนจะร่วมกันทำกิจกรรม”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“การได้มีกิจกรรมแล้วให้เด็กได้มีส่วนร่วมเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน”

ครู ตชด.ก9/ 22 ธ.ค. 2543

“ทุกวันพ่อกับครูให้สัญญาณเสียงระฆัง ครั้งแรกเด็ก ๆ ทุกคนจะร่วมกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน และห้องเรียน ตามหน้าที่รับผิดชอบของตน”

ครู ตชด.ก10/ 22 ธ.ค. 2543

“เด็กจะร่วมทำกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน และตามหมู่บ้านในวันสำคัญต่างๆ เช่น กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด ปลูกป่าที่สวนป่า”

ครู ตชด.๗9/ 8 ม.ค. 2544

“หนูเคยมาพัฒนาโรงเรียน ก็มาตายหญ้าโรงเรียนช่วงเปิดเทอมใหม่ ๆ วันสำคัญ มีการพัฒนาโรงเรียน เช่นทำความสะอาดโรงเรียนปลูกต้นไม้”

นักเรียน 1/ 18 ธ.ค. 2543

“ดิฉันเคยปลูกป่าร่วมกับลูกเช่น ที่วัดก็มี ที่โรงเรียนก็มี ในวันสำคัญ วันพอกก็ได้ ปลูก วันแม่ด้วย”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 5 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นสิ่งที่ดีที่นักเรียนพึงปฏิบัติจึงควรนำมาใช้เป็นตัวประเมินและเด็กของโรงเรียน ตชด.ก็มีคุณลักษณะตามข้อนี้ด้วย ซึ่งสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กเมื่อเด็กว่างเด็กก็จะมีพฤติกรรม 3 อย่างคือ เล่นกีฬาที่กลางสนามตามความชอบ บางคนก็อ่านหนังสือในห้องหรือห้องสมุด อีกส่วนหนึ่งก็จะชอบไปดูแปลงเกษตรของตน

“เด็กของเราจะรู้จักทำงานที่ค้างให้เสร็จ และก็อ่านหนังสือในห้องสมุด”

ครู ตชด.๓5/ 20 ธ.ค. 2543

“เด็กชอบเล่นกีฬา พอว่างๆ เด็กจะลงสนามเล่นกีฬา บางคนก็ลงแปลงเกษตรรดน้ำผักของตนเอง”

ครู ตชด.๓10 / 22 ธ.ค. 2543

“จะสังเกตเห็นได้เวลาว่างเด็กจะเข้าห้องสมุด หรือไม่ก็เล่นกีฬา ทั้งตอนพักเที่ยง และหลังเลิกเรียน”

ครู ตชด. ๗8 / 7 ม.ค. 2544

“เวลาร่างหนูชอบอ่านหนังสือ โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“เวลาร่างผมชอบมาดูแลแปลงผักครับ มันสวยดี หรือไม่ก็ดูหนังสือเกี่ยวกับดาวเคราะห์ มันเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เวลาครูถามจะได้ตอบได้”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

“อยู่ที่โรงเรียนเวลาร่างหนูชอบดูแปลงเกษตร แต่อยู่ที่บ้านต้องช่วยพี่ชายมะขามกวาดบ้าน ตักน้ำ ก่อนมาเล่นที่โรงเรียน”

นักเรียน 5 / 28 ธ.ค. 2543

“เวลาร่างก็รดน้ำผักหรือไม่ก็เล่นกีฬาครับ”

นักเรียน 6 / 4 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้ที่ 1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ เนื่องจากมีการปลูกฝังในเรื่องการรู้คุณค่าสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กและให้เด็กได้ปฏิบัติจริงในการดูแลสิ่งแวดล้อม จากการที่ครูผู้สอนปลูกจิตสำนึกของเด็กให้รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม อธิบายถึงประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมและผลเสียเมื่อมีการทำลายสิ่งแวดล้อม

“ทางโรงเรียนมีการแบ่งแจกจ่ายหญ้าแฝกให้กับชาวบ้านเอาไปปลูกตามไร่นาเพื่อขยายพันธุ์อยู่ตลอดเวลา”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 43

“จากการที่ผมสังเกต เด็กของเราจะดูแลรักษาต้นไม้ที่เขาปลูกไว้ตามที่ต่างๆ ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ”

ครู ตชด.ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“ทางโรงเรียนได้มีโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการปลูก
ป่าทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนด้วย”

ครู ตชด.ข5 / 6 ม.ค. 2543

“ผมเคยปลูกป่าที่วัดครับ เพื่อน ๆ ด้วย พ่อแม่ด้วยครับ”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

“ครูเคยสอนว่า การตัดต้นไม้ทำให้น้ำท่วมเพราะไม่มีต้นไม้มาดูดซับน้ำ และฝน
ไม่ตกตามฤดูกาล แห้งแล้งด้วย”

นักเรียน 3 / 19 ธ.ค. 2543

“ผมรู้สึกดีใจครับเวลาผมไปดูต้นไม้ที่ผมปลูกแล้วมันโตขึ้นทุกวัน”

นักเรียน 7 / 4 ม.ค.2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากมีการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งทางโรงเรียนจะมีโครงการที่รองรับในเรื่องนี้ที่เด่นชัด คือโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่นมีป่าชุมชนที่ทุกคนในสังคมต้องช่วยกันดูแลรักษา มีการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก การใช้น้ำตามธรรมชาติ ใช้สารปราบศัตรูพืชตามธรรมชาติ

“ทางโรงเรียนมีการร่วมมือกับชุมชนในการช่วยกันปลูกและรักษาต้นไม้ที่มีอยู่ในโรงเรียนและในชุมชนอย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก การใช้น้ำตามธรรมชาติ ใช้สารปราบศัตรูพืชตามธรรมชาติ”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 43

“เมื่อทางชุมชนมีกิจกรรม เช่นการปลูกต้นไม้หรือปลูกป่า เด็กๆของเรา จะเข้าร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนอยู่เสมอ”

ครู ตชด.ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“ทางเรามีการดูแลสอดส่องไม่ให้มีการทำลายสิ่งแวดล้อม เช่นการตัดไม้ทำลายป่า โดยเด็กก็มีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแล”

ครู ตชด. ๗3 / 5 ม.ค. 2543

“ผมเคยปลูกต้นไม้ที่วัด เพื่อน ๆ และครูด้วย”

นักเรียน 3 / 19 ธ.ค. 2543

“หนูเคยปลูกต้นไม้ในวันพ่อ วันแม่ที่โรงเรียน หนูดีใจจะเวลามันโตขึ้น”

นักเรียน 5 / 28 ธ.ค. 2543

“เรื่องการปลูกป่า ชุมชนก็เคยร่วมกันปลูกส่วนใหญ่จะเป็นเดือนพฤษภา ช่วงนั้นฝนดีปลูกแล้วไม่ตาย”

ผู้ปกครอง 6 / 7 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเด็กสามารถทำได้ และมีการปลูกฝังคุณธรรมข้อนี้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากเวลาเด็กทำงาน การใช้กระดาษ การใช้วัสดุต่างๆ จุดนี้เป็นการปลูกฝังการใช้ทรัพยากรกับเด็กได้เป็นอย่างดี

“เราได้มีการปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเด็ก ให้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น การใช้น้ำทั้งในการเกษตรและการอุปโภคบริโภค”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 43

“สังเกตจากการทำงานของเด็ก การใช้กระดาษ การใช้วัสดุต่างๆ จุดนี้ทางเราก็มีปลูกฝังการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดให้กับเด็ก”

ครู ตชด.ก4 / 19 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากมีการเรียนการสอนในเรื่องนี้อยู่แล้ว ซึ่งสามารถสังเกตได้จากเด็กส่วนใหญ่ โดยเฉพาะชั้นโตก็จะสามารถพัฒนาในเรื่องนี้ได้ง่ายขึ้น สำหรับในเรื่องของความคิดรวบยอด แต่ก็จะเป็นปัญหาสำหรับชั้นเล็กๆ

“เด็กของเราจะจำแนกระหว่างข้อดีและข้อเสียสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะเด็กที่โต แต่เด็กเล็กๆ ก็ลำบากเหมือนกัน”

ครู ตชด.ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“เด็กสามารถแยกแยะความถูกต้อง และสิ่งที่ไม่ถูกต้องได้เกี่ยวกับเรื่องนี้สามารถสังเกตได้จากการตอบคำถามเวลาครูถามและจากงานของเด็ก”

ครู ตชด.ก7 / 21 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้จากเด็กส่วนใหญ่ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจในปัญหาที่ไม่สลับซับซ้อนเด็กก็จะทำได้ แต่บางปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนมากเกินไปการแก้ปัญหาดังนั้นเด็กก็จะทำไม่ได้”

“การประเมินค่าที่ง่าย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของเด็กเองเด็กก็จะทำได้ ซึ่งเด็กได้นำเอาแบบอย่างมาจากครอบครัว ดังนั้นการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในปัญหาที่ไม่สลับซับซ้อนก็จะทำได้ แต่บางปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนก็ทำไม่ได้”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 43

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้จากการทำงานศิลปะ ผลงานของนักเรียนและการตอบคำถาม เด็กชนบทก็จะมีจินตนาการ ตามสิ่งที่อยู่รอบตัวและสิ่งที่เห็นซึ่งก็มีความเป็นเอกลักษณ์ของเขา

“เด็กชนบทก็จะมีจินตนาการได้เฉพาะในสิ่งที่อยู่รอบตัวและเห็นอยู่ทุกๆ วัน ซึ่งสามารถสังเกตได้จากผลงานของเด็กเอง และการตอบคำถามของเด็ก”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 43

“ผมสังเกตเด็กของเราบางคนก็ชอบวิชาศิลปะนะ และผลงานที่เขาผลิตออกมาก็จะดูดีด้วย”

ครู ตชด.ข4 / 5 ม.ค. 2543

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชีพ/หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะจะเป็นตัวกระตุ้นตัวครูในเรื่องการจกการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาตัวนักเรียน แต่ต้องมีการพัฒนาเกณฑ์ให้เหมาะสม โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ จะเป็นปัญหาที่โรงเรียน ตชด.

“ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนเราโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับต้นๆ ของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งตรงนี้ผมว่ามีความสำคัญทุกโรงเรียนต้องพยายามทำให้ดี”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีก็เป็นเกียรติของโรงเรียน แต่ในบางวิชาที่ไม่อยู่ในเกณฑ์เหมือนกันเพราะขาดสื่อการเรียนที่ดี โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นทักษะที่จำเป็น อีกทั้งครูทุกคนก็พยายามฝึกฝนเด็กเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาดีขึ้น และเด็กโรงเรียน ตชด.ก็ถือว่ามีความสามารถในด้านนี้ดี ซึ่งสังเกตได้จากการสนทนากับครู เด็กส่วนใหญ่สามารถสื่อสารได้เข้าใจ แต่ปัญหาอยู่ที่เด็กชอบพูดภาษาท้องถิ่นมากกว่าภาษากลาง ซึ่งตรงจุดนี้ตัวครูมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเป็นอย่างมาก

“สังเกตจากการสนทนากับครูส่วนมากเด็กจะพูด อ่าน เขียนภาษาไทยได้ชัดเจน เด็กพูดภาษากลางได้ แต่ชอบพูดภาษาท้องถิ่นมากกว่า ตรงนี้ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 43

“เด็กของเรามาจากหลายพื้นที่ บ้างพูดลาว บ้างพูดภูไท แต่ส่วนใหญ่ก็สามารถสื่อสารรู้เรื่อง”

ครู ตชด.ก8 / 21 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการอ่านหนังสือ หรือค้นคว้าในห้องสมุด นักเรียนจะมีการสอบถามครูเมื่อเด็กมีปัญหา

“เราสามารถสังเกตได้จากการอ่านหนังสือในยามว่างของเด็ก และค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุด”

ครู ตชด.ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“ทางโรงเรียนมีการให้เด็กได้ศึกษานอกสถานที่ เช่นการไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับสหกรณ์ในที่ต่างๆ นอกจากนี้ เวลาเด็กดูข่าวจากทีวี หรือจากสื่อต่างๆ แล้วมีปัญหาก็จะมาสอบถามกับครู”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 รักษาการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เด็กจะสนใจแหล่งความรู้ข่าวสารต่างๆ เช่น โทรทัศน์ หรือจากห้องสมุด โดยครูจะเป็นตัวกระตุ้นที่ดีแต่จะมีปัญหาอยู่ที่ว่าหนังสือในห้องสมุดไม่มีความหลากหลายที่เด็กสนใจ มีแต่หนังสือแบบเรียน

“เด็กมีความสนใจเป็นอย่างดีแต่ในห้องสมุดโรงเรียนไม่มีหนังสือให้เด็กค้นคว้า ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือแบบเรียน”

ครู ตชด.ก2 / 18 ธ.ค. 2543

“เด็กจะรู้จักการใช้ห้องสมุด และสอบถามความรู้เพื่อหาคำตอบการรักษารอ่าน ขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของครู”

ครู ตชด.ข3 / 5 ม.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าครูส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้มีปัญหา เพราะการสรุปประเด็นการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเด็กจะจับประเด็นสำคัญในเรื่องที่ศึกษาไม่ค่อยได้ สืบเนื่องจากการทดลองในกลุ่มวิชา สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

“สืบเนื่องจากการทดลองกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เด็กจะจับประเด็นสำคัญในเรื่องที่ศึกษาไม่ค่อยได้ เด็กยังขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าที่จะตอบคำถาม”

ครู ตชด.ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“เวลาเด็กอ่านหนังสือ แล้วจับประเด็นความสำคัญจะทำไม่ค้อยจะดี”

ครู ตชด.ข3 / 5 ม.ค. 2543

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ และควรเน้นเป็นพิเศษ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนของเด็ก ในวันสำคัญต่างๆ เด็กจะมีความสุขสนุกสนานเมื่อได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง

“ในวันสำคัญเด็กจะร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน และทำด้วยความเต็มใจ พวกเขามีความสุขสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกิจกรรมกับผู้ปกครอง”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เด็กเราอยู่ในสังคมครอบครัวเล็กๆ เห็นท้องถิ่นของตนเองที่ไม่มีอะไรมากไปกว่าท้องทุ่งท้องนา ดังนั้นการรู้จักรักท้องถิ่นจึงมีมาก”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากเด็กจะสนใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่นในเรื่องของการทำของใช้ เครื่องจับปลา เครื่องจักสานต่างๆ เด็กสามารถทำได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

“เราสามารถสังเกตได้ว่าเด็กของเราสามารถทำของใช้ เครื่องจับปลา เครื่องจักสานต่างๆได้”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เด็กในชนบทการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวันจะทำได้ดีมีการ
ดำเนินชีวิตและการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย”

ครู ตชด.ข7 / 7 ม.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของ ไทย

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้เมื่อมีงานต่างๆ เช่นงานบุญกระถิน เด็กจะมีความสุข สนุกสนาน ได้พบญาติ ได้ทำกิจกรรมต่างๆ เป็นการปลูกฝังให้เด็กชื่นชมในประเพณีวัฒนธรรมของไทย

“ผมว่าในเรื่องนี้ควรจะต้องมีบุคคลที่มีความรู้เรื่อง วัฒนธรรมมาอธิบายเพื่อให้
เด็กได้รู้สึกว่ประเพณีของตัวเองเป็นสิ่งดีงาม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ในวันสำคัญทางศาสนาเด็กได้เห็นและได้ร่วมทำบุญตักบาตรที่วัด เป็นการปลูก
ฝังให้เด็กได้รักในวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย”

ครู ตชด.ข9 / 8 ม.ค. 2544

“หนูชอบประเพณีบุญบั้งไฟ บุญเดือนสาม และประเพณีสงกรานต์ ค่ะ”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมชอบประเพณีบุญบั้งไฟครับ เวลาคนที่แพ้จะได้ลงต้มครับ”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1 รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเด็กมีคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้นี้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากผลงานของนักเรียน มีการพัฒนาขึ้นได้ตามลำดับ เด็กก็จะพยายามปรับปรุงตนเองเสมอ จึงเป็นสิ่งที่ดีต่อตัวเด็กในอนาคต

“เด็กสามารถปรับปรุงตนเองได้ทั้งในเรื่องงานและความสามารถเข้ากับสังคมได้ ซึ่งดูได้จากพัฒนาการผลงานของเด็กจะมีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ”

ครู ตชด.ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“ผลงานของนักเรียน มีการพัฒนาขึ้นได้ตามลำดับ เด็กก็จะพยายามปรับปรุงตนเองเสมอ จึงเป็นสิ่งที่จะเป็นผลดีต่อตัวเด็กในอนาคตได้”

ครู ตชด.ข2 / 4 ม.ค. 2544

“ผมว่าในเรื่องนี้ควรจะต้องมีบุคคลที่มีความรู้เรื่อง วัฒนธรรมมาอธิบายเพื่อให้เด็กได้รู้สึกว่ประเพณีของตัวเองเป็นสิ่งดีงาม ควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป”

ครู ตชด.ข7 / 7 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสังเกตได้จากเด็กส่วนใหญ่กล้าแสดงออกในลักษณะที่เป็นทีม แม้เป็นรายบุคคล อาจจะเขินอายอยู่บ้าง ซึ่งครูควรฝึกให้เด็กได้มีการแสดงออก กล้าพูดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมเด็กต่อไป

“ ตรงจุดนี้ครูควรฝึกให้เด็กกล้าแสดงออก กล้าพูดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม”

ครู ตชด.ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“สังเกตได้จากการทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมเด็กของเราจะทำได้ดี เด็กจะชอบกิจกรรมการแสดงออก”

ครู ตชด.ข6 / 6 ม.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 รู้จักกาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสังเกตได้จากการปฏิบัติตนของเด็ก การซักถามของเด็กกับครู เด็กชนบทจะมีกิริยามารยาทอ่อนน้อมถ่อมตน

“ สังเกตได้จากการซักถามกับครูเด็กเราจะอ่อนน้อม เวลาพูดมีหางเสียง”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ ดูการปฏิบัติตน รู้จักขอโทษเมื่อทำผิด รู้จักยกย่องผู้อื่น ไปมาลาไหว้”

ครู ตชด.ข7 / 7 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่ 9 ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้ที่ 1 สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเด็กได้ปฏิบัติจริง สามารถสังเกตจากการทำงานในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เด็กจะเข้าใจลำดับขั้นตอนการทำงานและผลงานที่ได้ก็มีประสิทธิภาพได้ผลตามเป้าหมาย

“ สังเกตได้จากการทำงานร่วมกันเด็กจะทำได้ดี เด็กสามารถทำงานที่ครูมอบหมายให้ทำได้ดี”

ครู ตชด.ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“เวลาครุฑมอบหมายให้ทำเป็นกลุ่มไม่เคยมีปัญหา ประเมินได้จากการทำงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ขยัน อดทน ละเอียตรอบครอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากเด็กนักเรียนโรงเรียน ตชด. ส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติขั้นนี้อยู่แล้ว ซึ่งสามารถสังเกตจากการทำงานที่ครุฑมอบหมาย เช่นการปลูกผัก เด็กต้องมีการเตรียมดิน ปลูก รดน้ำ กว่าผักจะโตก็ใช้เวลานาน แสดงถึงความอดทนในการทำงานของเด็ก นอกจากนี้เด็กๆ ได้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

“สังเกตจากการปลูกผัก เด็กต้องเตรียมดิน ปลูก ต้องรดน้ำ พรวนดิน กว่าผักจะงอกงามเด็กๆ ต้องใช้ความอดทน ทำให้สร้างความภูมิใจในงานของตน”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เด็ก ตชด. เป็นที่ 1 ในเรื่องการสู้งานต่าง ๆ เวลาครุฑมอบหมายให้นักเรียนทำงานดูเขาจะตั้งใจทำงานกันอย่างดี”

ครู ตชด.ก9 / 22 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สังเกตได้จากเด็กจะชอบทำงานเป็นทีม การทำงานของเด็กมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูมีส่วนสนับสนุนเด็กในเรื่องนี้ได้มากโดยพยายามจัดกิจกรรมกลุ่มให้เด็กได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

“สังเกตจากการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มกับเพื่อนๆ เด็กจะทำได้ดี การทำงานร่วมกัน ต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นที่น่าพอใจเวลาครูให้เด็กทำงานร่วมกัน”

ครู ตชด.ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“เด็กของเราจะร่วมกันทำงานที่ครูมอบหมายไว้ได้ดี ซึ่งตรงนี้ควรเน้นเป็นพิเศษ เพราะส่งผลต่อสังคมในอนาคต”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

“เวลาทำงานเป็นกลุ่มรู้สึกดีค่ะ เพราะทุกคนได้ออกความคิดเห็น”

นักเรียน 5 / 28 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะตัวบ่งชี้นี้มีความสำคัญควรนำมาปลูกฝัง สร้างเจตคติที่ดีให้กับเด็ก ซึ่งสามารถสังเกตการที่ครูได้ให้เด็กได้ทำงาน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ แล้วได้ชี้แนะวิธีการทำงาน ให้เด็กเห็นคุณค่าของงานที่ทำ เป็นการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตให้กับเด็ก

“ตรงนี้คิดว่าดีนะสังเกตได้จากการทำงาน นอกจากนี้ครูเราควรมีการชี้แนะให้เด็กเห็นคุณค่าของอาชีพที่สุจริตจะส่งผลต่อตัวเด็กอย่างไรในอนาคต”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมคิดว่าดี ดูจากการปฏิบัติตัวของนักเรียน เด็กของเราจะไม่ทำตัวให้เป็นปัญหากับสังคม”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

“เวลาทำการเกษตรหนูภูมิใจนะคะที่มันได้ผล โดยเรานำพืชผักที่ปลูกมาทำอาหาร”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“เวลาครูให้ปลูกผักก็ดีครับ เมื่อมันโตขึ้น แม้มันจะเหนื่อยแต่มันเป็นอาชีพที่สุจริต”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมรู้สึกดีเวลาครูเขาให้ปลูกผัก ภูมิใจครับเราได้กินผลผลิตมันด้วย”

นักเรียน 3 / 19 ธ.ค. 2543

“พูดถึงโครงการอาหารกลางวัน ผมว่าดีนะ ปลูกฝั่งความคิดของเด็กจริง ๆ แล้ว
เราเป็นเกษตรกร ถ้าปลูกสำนึกได้ผมว่าดีมากเลย เพราะบางที่การเรียนของคุณ
อาจจะไม่สูง แต่ว่าอย่างน้อยปลูกผักเป็น เลี้ยงปลาได้ก็พอแล้ว”

ผู้ปกครอง 7 / 7 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่10 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ จากกรณีที่มีโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันทำให้เด็กนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

“ถ้าดูจากตารางแสดงการเจริญเติบโตของนักเรียนแต่ละชั้น เด็กของเรามีส่วน
น้อยที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์”

ครู ตชด.ก4 / 19 ธ.ค. 2543

“ตรงนี้เป็นกรปฏิบัติตามโครงการตามพระราชดำริ เรามีการชั่งน้ำหนักเปรียบ
เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานตลอด”

ครู ตชด.ก7 / 21 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากเด็กในชนบทแม้ว่าจะไม่อุดมสมบูรณ์ แต่เด็กจะมีความแข็งแรงในตัวเอง สามารถช่วยเหลือพ่อแม่ทำงานได้ตั้งแต่วัยเด็กซึ่งจุดนี้คิดว่าเด็กในเมืองอาจจะทำไม่ได้ในบางกิจกรรม

“ตรงนี้ผมว่าเด็กของเราจะมีความแข็งแรงในตัวเองนะดูจากเวลาทำงานที่หนัก ๆ
เด็ก ตชด. จะสู้งานและทำงานได้นาน”

ครู ตชด.ก6 / 20 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 **ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป**

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นคุณลักษณะที่มีอยู่แล้วในเด็กนักเรียนโรงเรียน ตชด. สังเกตได้จากพฤติกรรมของเด็กส่วนใหญ่ตามวัยของเด็กที่ชอบความสนุกสนาน ร่าเริงแจ่มใส

“เด็กของเรามีสุขภาพจิตที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส กล้าพูดกล้าแสดงออก อารมณ์ร่าเริงแจ่มใสนะ”

ครู ตชด.ก2 / 18 ธ.ค. 2543

“จะสังเกตได้ว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ของเราร่าเริงแจ่มใสนะ”

ครู ตชด.ข8 / 7 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 4 **รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ**

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สังเกตได้ว่าเด็กในชนบทการช่วยเหลือตนเองจะมีสูง เพราะว่าการดูแลเอาใจใส่ของพ่อแม่จะมีน้อย ดังนั้นการดูแลตัวเองและการป้องกันตัวเองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองได้ง่ายสำหรับเด็กชนบท

“ตรงนี้เด็กชนบทรู้จักรับผิดชอบตนเองได้ดี การดูแลและการเอาใจใส่ต่อตนเองมีอยู่แล้ว”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“นักเรียนของเราได้รับการบาดเจ็บจากการเล่นมีน้อย ซึ่งตรงจุดนี้ครูก็มีความสำคัญในการสั่งสอน”

ครู ตชด.ข9 / 8 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่11 **ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา**

ตัวบ่งชี้ที่ 1 **มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา**

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งในจุดนี้เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องมีการให้ความรู้ ความเข้าใจกับเด็กอยู่แล้วเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของสิ่งเสพติด นอกจากนั้นการรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งเสพติดก็มีความสำคัญ

“ครูของเรามีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งเสพติดกับเด็กของเรา นอกจากนั้นยังได้มีการรณรงค์ในเรื่องนี้เป็นประจำอยู่แล้ว”

ครู ตชด. ก 1/ 18 ธ.ค. 2543

“ตรงนี้ควรเน้นเป็นพิเศษเพราะส่งผลต่อความมั่นคงของชาตินะผมว่า”

ครู ตชด.ก10 / 22 ธ.ค. 2543

“ครูเขาสอนให้ในห้องเกี่ยวกับโทษของยาเสพติด ยาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี”

นักเรียน 5 / 28 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งทั้งนี้เพราะในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะไม่ค่อยพบปัญหาเรื่องสิ่งเสพติด นอกจากนั้นยังเป็นงานอีกด้านหนึ่งของครูตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

“ครูของเราเป็นแม่แบบที่ดีพอสมควรสำหรับเรื่องนี้ นอกจากนั้นยังเป็นงานอีกด้านหนึ่งของครูตำรวจตระเวนชายแดนในการป้องกันและปราบปรามอยู่แล้ว”

ครู ตชด. ก 10/ 22 ธ.ค. 2543

“จากข้อมูลตรงนี้เด็กของเราไม่มีอยู่แล้ว และการประพุดิตัวตรงนี้ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

“สิ่งเสพติดในโรงเรียน อันนี้ผมมั่นใจว่าไม่มีครับ”

ผู้ปกครอง 7 / 7 ม.ค. 2544

“สิ่งเสพติดอันนี้ผมว่าในโรงเรียนของเราไม่มีแน่นอนครับ”

ผู้ปกครอง 8 / 11 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี และการกีฬามาตรฐานด้านกระบวนการ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการกีฬา เด็กจะสนใจมากเมื่อมีกิจกรรมในด้านกีฬา เช่นกีฬาซี กีฬากลุ่มโรงเรียน นอกจากนั้นเวลาช่วงเย็นจะเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ หลังจากเลิกเรียนก็จะกลับมาเล่นกีฬาที่โรงเรียน แต่จะมีปัญหาในเรื่องของศิลปะ ดนตรี ซึ่งในส่วนนี้บุคลากรในการส่งเสริมขาดความถนัดในเรื่องนี้

“เด็กรักการกีฬามีความตื่นตัวเมื่อได้ร่วมกิจกรรมในโรงเรียน เวลาที่มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับกีฬาเด็กจะสนใจดีมาก จะเห็นว่าเมื่อหลังเลิกเรียนเด็กจะกลับมาเล่นกีฬาทุกเย็นเลย”

ครู ตชด.ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“สังเกตได้ว่าเด็กจะมีความสุขนานเมื่อได้เล่นกีฬาซึ่งทางครูเราส่งเสริมได้ แต่จะมีปัญหาในเรื่องของศิลปะ ดนตรี บุคลากรของเรายังขาดความถนัดในเรื่องนี้”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

“หนูชอบบอลเลย์บอลค่ะ เล่นแล้วสนุกดี และหนูเป็นนักวิ่งของโรงเรียนด้วย”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“เกี่ยวกับกีฬา ผมชอบฟุตบอลกับตะกร้อ มันสนุกดีครับ”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

“รู้สึกว่ทั้งโรงเรียนจะชอบกันทุกคนเลย เลิกโรงเรียน 4 โมงเย็นกว่าจะถึงบ้านก็ 5 โมง วันเสาร์ อาทิตย์ก็ยังพากันมาเตะบอล”

ผู้ปกครอง 2 / 23 ธ.ค. 2543

มาตรฐานด้านกระบวนการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีการบริหารจัดการ และการบริหารการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของแต่ละมาตรฐาน แต่ละตัวบ่งชี้ได้ โดยเฉพาะมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะทำได้ดีมาก แต่ก็มีบางมาตรฐานที่เป็นปัญหากับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน คือ มาตรฐานที่ 15 ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดส่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรที่เพียงพอ ตรงจุดนี้ยังถือว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดแคลนอยู่ และมาตรฐานที่ 18 ตัวบ่งชี้ที่ 1 การกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักการหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ที่เป็นปัญหาเพราะว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขาดแหล่งข้อมูลเพียงพอในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งในส่วนที่เป็นปัญหานี้ทางโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนก็มีความพยายามที่จะช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะโรงเรียน ตชด. มีการแบ่งงานที่ชัดเจน ซึ่งการแบ่งงานที่ชัดเจนให้แต่ละคนได้ปฏิบัติจะทำให้การดำเนินงานบรรลุผล

“ผมว่าการจัดโครงสร้างการบริหารที่ดีช่วยทำให้ทุกฝ่ายรู้หน้าที่ชัดเจน”

ครู ตชด.ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“ทางเรามีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างชัดเจนอยู่แล้ว”

ครู ตชด.ข1 / 4 ม.ค. 2544

“เรามีการแบ่งงานออกเป็นหมวดหมู่แล้วจัดบุคลากรเข้าทำงานตามความเหมาะสม”

ครู ตชด. ข8 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัด ความสำเร็จ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีปรัชญาที่ชัดเจนอยู่และตามภาระหน้าที่คือ สร้างสรรค์ภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง นอกจากนั้นจะต้องมีการทำแผนการดำเนินงานนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว เพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการต่างๆ

“ทางเรามีปรัชญา คือ สร้างสรรค์ภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง นอกจากนี้การดำเนินงานของเราก็มีการดำเนินงานตามแผนซึ่งเราได้เสนอหน่วยเหนือตลอด”

ครู ตชด. ก 1/ 18 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการปฏิบัติตามแผน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะได้มีการปฏิบัติจริง สามารถดูได้จากโรงเรียนจะมีแผนปฏิบัติงานประจำปี ซึ่งต้องมีการลงมือปฏิบัติให้ได้ตามแผนอยู่แล้ว ซึ่งการทำงานทุกโครงการจะต้องมีแผนรองรับจึงจะสามารถปฏิบัติได้

“โรงเรียนต้องมีแผนปฏิบัติงานทุกปี ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามแผนอยู่แล้ว”

ครู ตชด. ก4 / 19 ธ.ค. 2543

“ทางเรามีการวางแผนล่วงหน้าในการปฏิบัติงาน การทำงานทุกโครงการของเราต้องมีแผนรองรับ”

ครู ตชด. ข1/ 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะงานทุกอย่างในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะต้องมีการประเมินผลจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำอยู่แล้ว นอกจากนั้นจะมีการสรุปผลงานประจำเดือน เมื่อมีปัญหาบุคลากรในโรงเรียนจะช่วยกันหาทางแก้ไข

“เรามีการสรุปผลงานประจำเดือนเพื่อนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาอยู่แล้ว”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“ผู้บริหารจะเป็นผู้รับผิดชอบภายในโรงเรียนตลอด เมื่อมีปัญหาเราจะมีการประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อหาทางแก้ไข หลังจากหาทางแก้ไขแล้วเราก็จะประเมินผลว่า ได้ผลหรือไม่อย่างไร”

ครู ตชด. ข15 / 6 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะได้มีการปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถดูได้จากงานทุกอย่างที่มีการดำเนินการในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะต้องมีการสรุปผลให้ทันกับเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา ทำให้ข้อมูลที่ได้เหมาะต่อการใช้งาน แต่จะมีปัญหาในเรื่องของการจัดทำข้อมูลเพราะสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดทำยังไม่ทันสมัยทำให้การจัดทำลำบาก น่าจะมีการสนับสนุนในเรื่องนี้ด้วย

“ทางโรงเรียนมีการจัดทำสถิติข้อมูลโครงการ นอกจากนี้เรามีการจัดทำข้อมูลเพื่อง่ายในการเป็นแหล่งข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ”

ครู ตชด. ก 1/ 18 ธ.ค. 2543

“ผมว่าทางโรงเรียนยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการ ทำให้ระบบข้อมูลที่ได้ยังไม่ทันสมัย”

ครู ตชด. ก6 / 20 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้เพราะว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้มีการทำงานส่วนนี้อยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว จะมีการบันทึกและการรายงานผลตามแบบรายงานต่างๆ ไปยังหน่วยงานต้นสังกัดประจำทุกเดือนอยู่แล้ว ซึ่งการประเมินได้จากการประชุมครูประจำเดือน

“เรามีการส่งรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาได้รับทราบเป็นลำดับขั้นตลอดมีการจัดทำเป็นสถิติ นอกจากนี้ทุกเดือนเราจะมีการประชุมสรุปและประเมินผลงาน”

ครู ตชด. ก 1 / 18 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 7 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสามารถดูได้จากทุกเดือนจะมีการประเมินผลงานของแต่ละโครงการ และให้ผู้รับผิดชอบพบผู้ปฏิบัติงาน โดยผู้ร่วมงานทุกคนช่วยกันเสนอแนวทางแก้ไข

“เรามีการปรับปรุงงานอยู่เสมอเมื่อมีปัญหา โรงเรียนได้ใช้ข้อมูลในปีการศึกษาที่ผ่านมาในการปรับปรุงการทำงานของเรา”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เมื่อเรามีปัญหาจะนำเข้าไปประชุม แล้วลงมติแล้วปฏิบัติตามมติที่ประชุมนั้น”

ครู ตชด. ก4 / 19 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทางครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะทำได้ดีเพราะจะอยู่ในพื้นที่อยู่ตลอดเวลาอยู่แล้ว

“ทางโรงเรียนกับชุมชนเข้ากันได้ดีอยู่แล้ว เป็นกิจกรรมหนึ่งของโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน”

ครู ตชด. ก10 / 22 ธ.ค. 2543

“เวลาเรามีกิจกรรมผู้บริหารงานก็จะติดต่อประสานงานกับชุมชน เชิญมาร่วมกิจกรรมด้วย”

ครู ตชด. ข7 / 7 ม.ค. 2544

“เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับทางโรงเรียน ก็มีความสัมพันธ์อันดี
ค่ะ”

ผู้ปกครอง 1 / 22 ธ.ค. 2543

“ครูทุกคนดีหมดนะ เข้ากับชาวบ้านได้ดี ครูผู้หญิงก็ไม่ถือตัวเข้ามาหาบ่อย ๆ”

ผู้ปกครอง 3 / 25 ธ.ค. 2543

“ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชาวบ้านถือว่าดีนะ วันเด็กก็มีการเล่นสนุกกัน”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

“ความสัมพันธ์ดีค่ะ ถ้าทางบ้านไปขอความช่วยเหลือ โรงเรียนก็จะให้ พอทาง
โรงเรียนขอ ชาวบ้านก็จะช่วยเต็มที่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

ผู้ปกครอง 10 / 12 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความ สำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน
ตชด.ได้ เพราะมีการปฏิบัติจริง ซึ่งจะมีการประชุมประจำเดือนร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับ
ทางโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานของทางโรงเรียน

“ทางเรามีการประชุมประจำเดือนร่วมกับชาวบ้าน นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์
เพื่อสร้างความเข้าใจ เป็นสิ่งที่ยากต่อการที่จะทำงานร่วมกัน”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“ควรมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อทางโรงเรียนจะได้ชี้แจงให้ประชาชนเห็นความ
สำคัญของการศึกษา”

ครู ตชด. ข9 / 8 ม.ค. 2544

“เวลาทางโรงเรียนจะมีกิจกรรมจะให้พวกเรามาประชุมโดยบอกผ่านลูก ๆ มาถึง
พ่อแม่ หรือไม่ก็เสียงตามสาย”

ผู้ปกครอง 10 / 12 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ เมื่อทางโรงเรียนจะมีการจัดกิจกรรมเช่น กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ กิจกรรมกีฬา สีสู่ทางโรงเรียนก็จะมี การประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการร่วมมือกันทำในกิจกรรมต่างๆ

“เมื่อทางโรงเรียนจะมีการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์จะช่วยทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ”

ครู ตชด. ก2 / 18 ธ.ค. 2543

“เรา มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง เมื่อทางโรงเรียนมีกิจกรรม จะทำหนังสือขอความร่วมมือกับผู้ปกครองเสมอๆ”

ครู ตชด. ข2 / 4 ม.ค. 2544

“ทางโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ เช่น วันเด็กให้ผู้ปกครองมาร่วมงาน มาจัดสถานที่”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ซึ่งผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา การศึกษาอยู่แล้ว สามารถดูได้จากการให้การสนับสนุนโรงเรียน ส่วนใหญ่เวลาทางโรงเรียนขอความร่วมมือกับผู้ปกครองทางผู้ปกครองจะให้การช่วยเหลืออย่างเต็มที่โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้กำลังแรงงาน

“กรรมการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ส่วนใหญ่บทบาทของผู้ปกครองจะเป็นกำลังกายเวลาทางโรงเรียนขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ทางผู้ปกครองจะให้การช่วยเหลืออย่างเต็มที่”

ครู ตชด. ก 1/ 18 ธ.ค. 2543

“พูดถึงการศึกษาตรงนี้เราไม่ได้มี แต่เราจะได้ไปพัฒนาโรงเรียนตามที่โรงเรียน
เขาร้องมา เช่นอาคารไม่ดีก็ช่วยกันซ่อมแซม”

ผู้ปกครอง 8 / 7 ม.ค. 2544

“เราเข้าไปในบางส่วนที่ช่วยได้ เช่นช่วยงานเวลาโรงเรียนขอความร่วมมือ”

ผู้ปกครอง 9 / 12 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และ ความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรง
เรียน ตชด.ได้ เพราะได้มีการปฏิบัติจริง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรง
เรียน ที่ได้เน้นในเรื่องความสะอาด นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมหนึ่งในการบริหารงานในเรื่องการ
จัดอาคารสถานที่

“คิดว่าสถานศึกษาควรเน้นความสะอาดและความปลอดภัยเป็นอันดับแรก เป็น
กิจกรรมหนึ่งในการบริหารงานอาคารสถานที่ เรามีการแบ่งเขตรับผิดชอบทำ
ความสะอาด และมีระเบียบปฏิบัติประจำวัน”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“การจัดสภาพแวดล้อม โรงเรียนเขาก็จัดได้ดีนะ สะอาดด้วย”

ผู้ปกครอง 4 / 25 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรง
เรียน ตชด.ได้ ทั้งนี้เพราะตัวบ่งชี้นี้มีการปฏิบัติจริงอยู่แล้วในโรงเรียน ตชด. ซึ่งในจุดนี้โรงเรียน
ตชด.จะทำได้ดี โดยจะมีการติดตามดูแลเด็ก นอกจากนั้นสถานศึกษายังอยู่ในความดูแลของ
ตำรวจจึงมีการดูแลเป็นพิเศษ อีกทั้งในฐานะที่เป็นตำรวจทำให้เกิดการเกรงกลัวเมื่อจะมาก่อเหตุ
ไม่ดีต่างๆ ในโรงเรียน

“ครูเรามีการคอยติดตามนักเรียนอยู่ตลอดเวลา เรามีการจัดกิจกรรมให้ความรู้ การป้องกันสิ่งเสพติดอยู่เสมอกับนักเรียน”

ครู ตชด. ก10 / 22 ธ.ค. 2543

“สถานศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจจึงต้องจัดดูแลเป็นพิเศษนอกจาก นั้นในฐานะที่เป็นตำรวจทำให้เกิดการเกรงกลัว”

ครู ตชด. ข1 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ ซึ่งสังเกตได้จากทางโรงเรียนจะมีการจัดน้ำดื่มที่เพียงพอให้กับนักเรียน นอกจากนี้ ยังมีอาหารกลางวันที่ถูกสุขลักษณะให้กับนักเรียนทุกคน

“เรามีการจัดน้ำดื่มให้นักเรียน มีอาหารกลางวันให้รับประทาน มีน้ำที่ถูกสุขลักษณะ มีห้องน้ำเพียงพอ น้ำดื่มที่ใช้ที่สะอาดซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญกับเด็ก”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้มีปัญหาหากต้องมีการมาประเมินโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครูยังถือว่าขาดแคลน ส่วนในเรื่องของการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้นั้นครูก็จะพยายามทำตามกำลังที่มีอยู่

“สิ่งอำนวยความสะดวกยังขาด เช่นหนังสือ สื่อการเรียนการสอน นอกจากนั้น สิ่งอำนวยความสะดวกของครูยังไม่เพียงพอกับความต้องการ และความจำเป็นของโรงเรียน”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เรายังขาดสื่อการสอนและอุปกรณ์ที่จะนำมาทำสื่อ”

ครู ตชด. ข1 / 4 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขา หรือความถนัด ความรู้ความสามารถ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าต้องมีการปรับปรุงเพราะบุคลากรที่มีในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางสายการศึกษาามา ดังนั้นการจัดครูเข้าสอนจึงต้องจัดตามบุคลากรที่มี และความเหมาะสมกับงานให้มากที่สุด

“การจัดครูเข้าสอนที่ผ่านมาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษามาในเรื่องการเรียนการสอนโดยตรง แต่ถ้าได้รับการฝึกอบรมด้านใดมาก็ให้สอนด้านนั้น ซึ่งตรงนี้คิดว่า เป็นปัญหาอยู่”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เราจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถที่ครูตำรวจตระเวนชายแดนมีอยู่นอกจากนี้ครูประจำชั้นจำเป็นต้องสอนทุกวิชา”

ครู ตชด. ข1 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่สอนหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ โดยทางครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะได้รับการอบรมในเรื่องการเรียนการสอนจากสถาบันราชภัฏเป็นประจำทุกปีในระหว่างปิดภาคเรียน นอกจากนั้นก็ได้อบรมจากคณะครูศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย

“ครูเราได้รับการฝึกอบรมเป็นประจำเช่น อบรมประจำปี อบรมวิชาการ อบรมโครงการต่างๆ”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“สถาบันราชภัฏจะจัดอบรมครูเราเป็นประจำทุกปี ระหว่างปิดภาคเรียน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียน นอกจากนั้นก็ได้อบรมจากคณะครู ศาสตราจารย์าลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“ครูได้รับการอบรมทบทวนความรู้ทุกปีเพื่อทบทวนและพัฒนาวิชาการใหม่ๆ”

ครู ตชด. ข6 / 6 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ เพราะในเรื่องการทำงานเป็นทีมโรงเรียน ตชด. ได้ปฏิบัติกันอยู่แล้ว สามารถสังเกตการทำงานของครูตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่มีการทำงานเป็นทีม นอกจากนั้นยังเป็นนโยบายของหน่วยงานของผู้บังคับบัญชาในการทำงานที่เป็นระบบทีม เพื่อให้งานทุกอย่างประสบความสำเร็จ

“ ครูเรามีการทำงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะงานโครงการต้องมีการร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อให้งานทุกอย่างประสบความสำเร็จ”

ครู ตชด. ก2 / 18 ธ.ค. 2543

“เวลามีกิจกรรมในโรงเรียนครูทุกคนจะร่วมมือกันทำเช่น ซ้อมกีฬาตอนเย็นให้กับเด็ก”

ครู ตชด. ข3 / 5 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ ในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการท้องถิ่นครูต้องมีการพัฒนา เช่น เวลาทำงานเกษตรครูควรมีการบูรณาการการเรียนรู้อื่นๆ เข้ามา แต่การจะ

เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมนั้นลำบากมากเพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการที่มีตัวบ่งชี้นี้จะทำให้ครู ตชด. มีการพัฒนาตัวเอง

“ควรรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อจะได้สอดคล้องความต้องการของชุมชน และผู้เรียน”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“การนำวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนยังมีน้อยเพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอน”

ครู ตชด. ข10 / 8 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของ ผู้เรียน/ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และแนะนำไปปฏิบัติได้จริง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้จากการมีการสอนโดยสอดแทรกงานโครงการต่างๆ เข้ามาในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันได้

“เรามีการสอนโดยนำการปฏิบัติจริงจากงานโครงการต่างๆ ที่มีในโรงเรียน มาบูรณาการเข้ากับหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้”

ครู ตชด. ก10 / 22 ธ.ค. 2543

“การทำกิจกรรมการเกษตร โดยคุณครูให้เขาลงมือปฏิบัติจริงทำให้เด็กเกิดความเข้าใจในงาน จนเด็กสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในชีวิตจริง”

ครู ตชด. ข3 / 5 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของ ผู้เรียน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ แม้ว่าในการจัดการเรียนการสอนของครูตำรวจตระเวนชายแดนจะขาดทักษะในเรื่องของการบูรณาการแต่ก็ได้พยายามจัดการเรียนการสอนโดยจะเน้นให้เด็กได้ปฏิบัติจริง เช่นได้ปลูกผัก ได้เลี้ยงสัตว์ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีความเหมาะสมกับเด็กที่อยู่ในชนบท

“การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทำให้เด็กเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งรอบๆตัวของเขา”

ครู ตชด. ข1 / 4 ม.ค. 2544

“เรามีการสอนแบบเน้นให้เด็กได้ปฏิบัติจริง เช่นได้ปลูกผัก ได้เลี้ยงสัตว์ และพาเด็กทำในสิ่งที่เด็กชอบ”

ครู ตชด. ข4 / 5 ม.ค. 2544

“เวลาครูสอนในห้อง ไม่ค่อยมีกิจกรรมค่ะ เปิดหนังสืออย่างเดียว”

นักเรียน 5 / 28 ธ.ค. 2543

“เวลาครูสอนในห้องก็สอนตามหนังสืออย่างเดียว”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้มีการพัฒนาในส่วนนี้ให้ดีขึ้น ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์จะเป็นเรื่องที่ยากสำหรับครูตำรวจตระเวนชายแดนก็ตาม นอกจากนั้นปัจจัยของตัวเด็กก็มีความสำคัญเพราะว่าที่ผ่านมาเด็กได้รับการเรียนรู้แบบท่องจำเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ได้พยายามโดยเวลาสอนจะพยายามใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิดและแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด

“เรามีการเน้นผู้เรียนให้สื่อแนวคิดที่สร้างสรรค์ และให้เด็กรู้จักวิเคราะห์ได้ โดยครูควรใช้คำถามให้เยอะๆ เพื่อให้เด็กได้คิด ไม่ให้ลอกเลียนความคิดของคนอื่น แม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ยากสำหรับครูตำรวจตระเวนชายแดน แต่ก็ได้พยายามโดย

เวลาสอนจะพยายามใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้คิดและแสดงความคิดเห็น”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นควรตัวบ่งชี้นี้เป็นปัญหา สาเหตุเนื่องมาจากแม้ครูจะได้มีการกระตุ้นโดยการใช้กิจกรรมเพื่อให้นักเรียนแบ่งงานเป็นกลุ่มให้ไปศึกษาค้นคว้าเพื่อนำเสนอ แต่แหล่งข้อมูลที่มี เช่นห้องสมุด หนังสือที่จะให้เด็กได้ค้นคว้าไม่เพียงพอ มีแต่หนังสือแบบเรียนทำให้กิจกรรมแบบนี้ไม่ค่อยจะบรรลุผล

“เราจะมีการแข่งขันนักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนเข้าห้องสมุดนำความรู้ที่ได้มาสรุปให้ครูและเพื่อนๆ ฟังแต่แหล่งข้อมูลที่มี เช่นห้องสมุด หนังสือที่จะให้เด็กได้ค้นคว้าไม่เพียงพอ ทำให้กิจกรรมแบบนี้ไม่ค่อยจะบรรลุผล”

ครู ตชด. ก6 / 20 ธ.ค. 2543

“ครูเขาให้พวกหนู ค้นภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน เช่น อาชีพต่างๆ ในห้องสมุด หรือให้ถามครูท่านอื่น”

นักเรียน 8 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้ว่าสังคมชนบทเป็นสังคมเกษตรกรรม ดังนั้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นสื่อจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกษตรกรรม โดยทางครูส่วนใหญ่ก็จะพยายามนำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเข้ามาสู่การเรียนการสอน ดังนั้นสื่อที่ใช้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นของจริง และให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง

“ทางเรามีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นสื่อ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกษตรกรรม โดยทางครูส่วนใหญ่ก็จะพยายามนำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเข้ามาสู่ การเรียนการสอน นอกจากนี้มีการนำวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับเด็กใน บางโอกาสแต่ขาดการต่อเนื่อง”

ครู ตชด. ข1 / 4 ม.ค. 2544

“ครูเคยพาพวกเขาไปแปลงเกษตร แล้วอธิบายให้พวกเขาฟังว่าการปลูกพืชจะ ต้องทำอย่างไรบ้าง”

นักเรียน 7 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้จากการปฏิบัติกิจกรรมในวันศุกร์ จะมีการอบรมจริยธรรมนักเรียนทั้งโรงเรียน มีการสวดมนต์ไหว้พระด้วย นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ก็ มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมด้วย

“ทุกวันศุกร์เราจะจัดกิจกรรมอบรมพุทธศาสนา จะมีการอบรมจริยธรรมนักเรียน มีการสวดมนต์ไหว้พระด้วย”

ครู ตชด. ก8 / 21 ธ.ค. 2543

“ครูจะอบรมนักเรียนทุกวันเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม โดยให้เด็กซึมซับทุกเช้า และทุกเย็น เป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก”

ครู ตชด. ข4 / 5 ม.ค. 2544

“เวลาครูสอนก็มีการสอนว่า นักเรียนอย่างขโมยของ ให้มีความเมตตา เป็นคนต้องซื่อสัตย์”

นักเรียน 8 / 5 ม.ค. 2544

“ครูสอนว่า เราทุกคนอยู่ในสังคมต้องมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่”

นักเรียน 9 / 8 ม.ค. 2544

“ครูสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีจิตเมตตา แล้วอนาคตเราจะดี”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะ และการกีฬา

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งตามตัวบ่งชี้นี้ได้มีการปฏิบัติกันจริงในโรงเรียน ตชด. โดยสามารถสังเกตจากการส่งเสริมกิจกรรมในด้านกีฬา นักเรียนจะมีความสุขเมื่อได้เล่นกีฬา แต่ในส่วนของกิจกรรมศิลปะและดนตรีแม้ว่าผู้สอนจะขาดความถนัดในเรื่องเหล่านี้แต่ก็มีการส่งเสริมเช่นเดียวกัน เช่น ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติในเรื่องของงานด้านศิลปะ ส่วนดนตรีก็จะใช้การร้องเพลงเป็นส่วนใหญ่

“เมื่อมีกิจกรรมกลุ่มโรงเรียนหรือภายในโรงเรียน ครูจะมีการส่งเสริมให้เด็กแสดงออก ทั้งทางด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน มีน้ำใจนักกีฬา แต่ด้านดนตรีเราไม่มีครูที่มีความชำนาญแต่ด้านกีฬาไม่มีปัญหา”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะโรงเรียน ตชด. ได้มีการส่งเสริมคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้นี้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง สามารถสังเกตได้จากทางโรงเรียนจะมีการเลือกตั้งประธานนักเรียนในระดับโรงเรียน และมีการเลือกตั้งหัวหน้าห้องในระดับห้องเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่วัยเด็ก นอกจากนั้นในชั้นเรียนก็มีการจัดให้นักเรียนอยู่เป็นกลุ่ม ทำงานให้ช่วยเหลือกัน

“ควรเน้นเป็นพิเศษเพื่อให้เด็กได้เห็นถึงความสำคัญ เช่นมีการเลือกหัวหน้าและรองหัวหน้า ถือว่าเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในห้องเรียน”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“เรามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่นการเลือกตั้งประธานนักเรียน นอกจากนั้นในชั้นเรียนก็มีการจัดให้นักเรียนอยู่เป็นกลุ่มทำงานให้ช่วยเหลือกัน”

ครู ตชด. ๗8 / 7 ม.ค. 2544

“โรงเรียนเรามีการเลือกตั้งประธานนักเรียนโดยใช้วิธีการต่อแถวกันคะ ส่วนหัวหน้าห้องก็เขียนชื่อติดบนกระดานแล้วก็ลงคะแนนกัน”

นักเรียน 8 / 5 ม.ค. 2544

“เรามีการเลือกตั้งหัวหน้าห้องเทอมละครั้ง และก็มีการเลือกประธานปีละครั้ง”

นักเรียน 9 / 8 ม.ค. 2544

“เรามีการเลือกตั้งประธานนักเรียน เลือกตั้งหัวหน้าห้อง โดยเสนอชื่อประมาณ สี่ถึงห้าคนแล้วก็ยกมือว่าจะเอาใคร เสร็จก็ได้หัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้อง”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพื่อให้มีการพัฒนาในส่วนนี้ยิ่ง ๆ ขึ้น ซึ่งในการประเมินที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะใช้ข้อสอบ แต่ขณะนี้มีการใช้แฟ้มสะสมผลงานเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการประเมิน นอกจากนี้เวลาเรียนก็ยังมี การสังเกตพัฒนาการของเด็ก

“การประเมินจากแฟ้มสะสมงานทำให้เห็นการทำงานของเด็กเป็นรายบุคคล นอกจากนี้การประเมินที่หลากหลายเช่น การสังเกต การจัดกิจกรรม ทำให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง”

ครู ตชด. ๓6 / 20 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้ว่าโรงเรียนจะมีกิจกรรมเช่น การปลูกต้นไม้ในบริเวณโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียน ตรงนี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผูกพันกับทางโรงเรียน นอกจากนั้นยังดูได้จากในวันเสาร์ อาทิตย์ เด็กจะชอบมาโรงเรียน

“การที่เราให้เด็กจัดห้องเรียน จัดป้ายนิเทศ ช่วยทำให้เด็กเกิดความรักในผลงานของตน และรักในโรงเรียน”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“การมีกิจกรรมให้เด็กได้ทำร่วมกันอยู่บ่อยๆ ช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความรักในสถานศึกษาของตน การปลูกต้นไม้ในบริเวณโรงเรียน การพัฒนาโรงเรียน ตรงนี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกผูกพันกับทางโรงเรียน”

ครู ตชด. ข2 / 4 ม.ค. 2544

มาตรฐานด้านปัจจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานด้านปัจจัย 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดความพร้อมในเรื่องที่เกี่ยวกับตัวครู และอาคารสถานที่ มาตรฐานที่เป็นปัญหากับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน คือ มาตรฐานที่ 24 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูมีความถนัด ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ ตรงจุดนี้ยังถือว่าครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดความชำนาญในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ซึ่งตรงนี้โรงเรียน ตชด. ส่วนใหญ่บุคลากรยังไม่เพียงพอ และมาตรฐานที่ 26 ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ที่เป็นปัญหาเพราะว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในเรื่องนี้ ซึ่งในส่วนที่เป็นปัญหานี้ทางโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนก็ได้มีความพยายามที่จะแก้ปัญหาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามศักยภาพ

มาตรฐานที่19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้จากการที่ผู้บริหารจะอุทิศตนกับการทำงานเพื่อให้งานต่างๆ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ถึงแม้จะเป็นวันหยุดก็ยังมีมาทำงานเพราะงานบางอย่างเป็นงานที่ต่อเนื่อง

“ผู้บริหารโรงเรียนเราเป็นผู้เสียสละ รักใคร่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีการพัฒนาโรงเรียนทุกๆ ด้าน ตรงนี้คิดว่ามีความสำคัญ”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“ครูใหญ่ที่ดีต้องเสียสละ และทุ่มเทให้กับงานโรงเรียนแม้จะเป็นวันหยุดก็ยังมีมาทำงาน”

ครู ตชด. ข7 / 7 ม.ค. 2544

“ผู้บริหารดีค่ะ เป็นคนที่ทำให้โรงเรียนเราเจริญ มีอาคารใหม่ มีแหล่งน้ำติดกับโรงอาหาร และมีโรงอาหาร”

ผู้ปกครอง 1 / 22 ธ.ค. 2543

“ผู้บริหารเขาเป็นคนชอบทำ มีอะไรก็หามาให้ ทำงานเยอะ”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

“ผู้บริหารดีค่ะ เอาใจเด็ก เอาใจชาวบ้าน ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่น่าเคารพนับถือ”

ผู้ปกครอง 6 / 7 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าผู้บริหารที่มีคุณสมบัติดังกล่าวจะช่วยทำให้งานต่างๆในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเฉพาะงานโครงการต่างๆ บรรลุผล

“ผู้บริหารที่มีความซื่อตรง เวลาชาวบ้านมีปัญหามักจะให้ท่านช่วยเหลือ ผู้ร่วมงานไว้วางใจช่วยทำให้งานต่างๆในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยเฉพาะงานโครงการต่างๆ บรรลุผล”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“ผู้บริหารต้องมีความยุติธรรมกับทุกคน ไม่ลำเอียง คอยให้คำแนะนำ จะว่ากล่าวตักเตือนในสิ่งที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง และเข้าใจเพื่อร่วมงาน”

ครู ตชด. ข3 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าพฤติกรรมของผู้บริหารจะสร้างการยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเต็มที่

“การจะให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อถือ ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นตัวอย่างที่ดี และมีการวางตัวที่เหมาะสม”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผู้บังคับบัญชาจะคอยแนะนำ ตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีกับศิษย์”

ครู ตชด. ข5 / 6 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารการจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สังเกตได้จากปัจจุบันนี้มีพระราชบัญญัติการศึกษา ผู้บริหารต้องเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การดำเนินการในเรื่องการศึกษาประสบความสำเร็จ

“ผู้บริหารต้องกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ดี เมื่อท่านได้ไปประชุมหรืออบรม ก็ จะนำความรู้ที่ได้มาบอกกล่าวให้กับครูได้รับทราบ”

ครู ตชด. ก8 / 21 ธ.ค. 2543

“ผู้บริหารต้องมีความคิดใหม่ ๆ มาแนะนำให้กับครูถือปฏิบัติเป็นประจำ”

ครู ตชด. ข2 / 4 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีช่วยในทำงานต่างๆ บรรลุผลได้ง่าย เมื่อผู้นำเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องแล้วการร่วมแรงร่วมใจก็จะเกิดขึ้น

“ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสังเกตที่ว่าครูทุกคน จะให้ความเคารพนับถือ ชาวบ้านหรือประชาชนต่างก็ยกย่องช่วยในทำงานต่างๆ บรรลุผลได้ง่าย”

ครู ตชด. ข2 / 4 ม.ค. 2544

“การมีบุคลิกภาพที่ดี มีภาวะผู้นำสร้างความเชื่อมั่นต่อเพื่อนร่วมงานแล้วการร่วมแรงร่วมใจก็จะเกิดขึ้น”

ครู ตชด. ข6 / 6 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าความเป็นประชาธิปไตยของผู้บริหารช่วยทำให้ผู้ร่วมงานกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น สังเกตจากการเวลาที่มีการประชุมประจำเดือน ผู้ร่วมงานทุกคนสามารถที่จะเสนอแนวความคิดได้อย่างเต็มที่ การตัดสินใจปัญหาต่างๆ ก็จะใช้เสียงส่วนใหญ่เป็นหลัก

“การทำงานถ้าฟังเสียงส่วนใหญ่ ไม่ยึดติดกับความคิดของตนเองผู้เดียวงานน่าจะดี ผลดี เช่นเวลาที่มีการประชุมจะมีการลงความคิดเห็น เสนอแนะสิ่งต่างๆ ผู้บริหารที่ดีจะรับฟังพิจารณาต่อที่ประชุมเคารพเสียงข้างมาก”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากคุณธรรมในตัวบ่งชี้นี้เป็นคุณธรรมที่ครูพึงมีสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมของครูในโรงเรียน ซึ่งในจุดนี้ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะมีมาก เนื่องมาจากการที่ต้องอยู่ในพื้นที่ทำให้มีเวลาดูแลเอาใจใส่ได้เต็มที่

“การให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ลูกศิษย์ก็มีความสำคัญ เป็นสิ่งที่ดีที่ครูจะปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับความเป็นครู นอกจากนั้นการอยู่ในพื้นที่ทำให้เข้าใจลูกศิษย์มากขึ้น”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ผมคิดว่าครูเขารักเรานะครับ เวลาครูมีมะขามหวาน ครูก็เอามาให้โรงเรียน นักเรียนด้วย ครูแจกข้าวต้มและมีสิ่งอื่นๆ ด้วย”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

“ครูทุกคนดีหมดเลย พุดจาดี รักเด็ก”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีมนุษยสัมพันธ์ และควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากพฤติกรรมเหล่านี้จะต้องมีในตัวของคุณครูตำรวจตระเวนชายแดน เพราะว่านอกจากจะทำหน้าที่ครูด้วยแล้วต้องทำหน้าที่ตำรวจอีกด้วย มีอาวุธอยู่ในการครอบครอง การควบคุมอารมณ์จึงจำเป็นต้องมีมากและทุกคนจะได้รับการอบรมในเรื่องนี้ด้วย ส่งผลทำให้การควบคุมอารมณ์และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเกิดขึ้นกับคุณครูตำรวจตระเวนชายแดน

“การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญ เวลาที่มีการประชุมทุกคนต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน นอกจากนี้เราเป็นตำรวจการควบคุมอารมณ์ตรงนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเรามีอาวุธอยู่ในมือทุกคนต้องควบคุมอารมณ์ตนเองให้ได้”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“ครูส่วนใหญ่ก็ดีค่ะ ทุกคนรักชาวบ้าน รักเด็ก ครูเขามาคุยด้วยบ่อย ๆ “

ผู้ปกครอง 9 / 12 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการทำงานทั้งทางด้านการเรียนและงานโครงการ หากครูผู้รับผิดชอบไม่ได้อุทิศตนให้กับการทำงานอย่างจริงจังงานจะไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการอย่างแน่นอน

“ตรงนี้ถือว่ามีความสำคัญเพราะบุคลากรตำรวจที่มาทำหน้าที่ครูในโรงเรียนส่วนใหญ่อุทิศตนเพื่อนักเรียนอยู่แล้ว เราอยู่ในโรงเรียนทำงานหลายหน้าที่ ต้องสอนเด็กและต้องพัฒนาโรงเรียน อีกทั้งยังต้องดูแลความสงบเรียบร้อยอีกด้วย”

ครู ตชด. ข17 / 7 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติบุคลิกภาพ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ทั้งนี้เพราะครู ตชด.เห็นว่าครูที่ดีควรวางตัวให้เหมาะสม อีกทั้งครู ตชด. ส่วนใหญ่ก็สามารถผ่านการประเมินตามตัวบ่งชี้นี้ได้ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมการแต่งกาย การพูดจา และก็ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับตัวครู จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในการปฏิบัติตามและการเคารพเชื่อถือ

“เราเป็นทั้งครู ทั้งตำรวจการประพฤติตรงนี้ต้องให้เหมาะสมเพราะเป็นต้นแบบของนักเรียน เป็นตัวอย่างทั้งการแต่งกาย การพูดจา ความประพฤติทุกอย่าง ดังนั้นการวางตนให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนจึงมีความสำคัญ”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าส่งผลต่อการทำงานในเรื่องการจัดการเรียนการสอน แม้ว่าครูตำรวจตระเวนชายแดนบางท่านอาจไม่ได้คิดมาก่อนว่าจะมาเป็นครู แต่เมื่อได้ทำหน้าที่ครูแล้วก็จะทำให้เต็มที่

“อาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าเคารพยกย่อง ครูคือผู้ผลิตบุคลากรที่สำคัญของชาติ แม้ว่าครูตำรวจตระเวนชายแดนบางคนอาจไม่ได้คิดมาก่อนว่าจะมาเป็นครู แต่เมื่อได้ทำหน้าที่ครูแล้วก็จะทำให้เต็มที่”

ครู ตชด. ก8 / 21 ธ.ค. 2543

“ผมมีความคิดว่าการพัฒนาเด็กให้มีความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพของเขา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ”

ครู ตชด. ข10 / 8 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา

จากข้อมูลที่ได้พบว่าครูส่วนใหญ่เห็นควรว่าต้งบ่งชี้นี้มีปัญหา แม้ว่าครูตำรวจระเวนชายแดนจะได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรจากสถาบันราชภัฏต่างๆ แต่เมื่อนำมาปฏิบัติจริงก็ยังขาดความชำนาญในเรื่องการจัดการศึกษา แต่ก็มี ความพยายามที่จะพัฒนาตนเอง

“เราพยายามสอนให้เด็กได้ปฏิบัติจริง แม้ว่าความรู้ในเรื่องของหลักสูตรเราจะมีไม่คอยมากแต่คิดว่าเราพยายามให้เด็กได้จากเรามากที่สุด”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ในเรื่องเป้าหมายของหลักสูตรเราไม่รู้แต่เรารู้ว่าเมื่อสอนแล้วต้องการให้เด็กทำอะไร และจะมีวิธีการสอนอย่างไรเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับเด็ก”

ครู ตชด. ข6 / 6 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าจะได้พัฒนาตนเองในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น แม้ว่าวิธีการสอนอาจจะไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ก็ได้สอนตามความสนใจของเด็กนักเรียน

“ทางเรามีการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น แม้ว่าบางครั้งวิธีการสอนอาจจะไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการแต่ก็ได้พัฒนาการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนตามความสนใจของเด็กนักเรียน”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 *ครูมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาความสามารถ*

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้จากการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอนจะเป็นการสร้างความเข้าใจกับเด็กได้มากขึ้น

“การประเมินเด็กก็เพื่อดูว่าเราสอนเป็นอย่างไรแล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานของตนเป็นสิ่งที่ดี สำหรับการพัฒนาหลักสูตรเราก็ทำได้ตามความสามารถที่มีอยู่ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้”

ครู ตชด. ก2 / 18 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่23 *ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คติวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*

ตัวบ่งชี้ที่ 1 *ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน*

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าเวลาที่ครูได้มีการแสวงหาความรู้ตลอดเวลาช่วยทำให้มีสิ่งใหม่ๆ นำมาสอนให้กับนักเรียน

“ครูควรศึกษาหาความรู้จากแหล่งข่าวสารต่างๆ เพื่อให้เป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์นำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้กับเด็ก”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ครูควรติดตามข่าวสารที่ทันสมัยเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน”

ครู ตชด. ก10 / 22 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 *ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน*

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้มีปัญหา เพราะครูไม่มีความรู้ในการวิจัย แต่ก็ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ เช่น เรื่องไหนที่สอนไปแล้วเด็กไม่ค่อยจะเข้าใจก็จะมีปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อให้เด็กเข้าใจ

“เรื่องวิจัยเป็นเรื่องที่ใหม่สำหรับครู ตชด.เรา”

ครู ตชด. ก 4/ 19 ธ.ค. 2543

“เราไม่มีความรู้เรื่องวิจัย แต่เวลาสอนเรื่องไหนที่สอนไปแล้วเด็กไม่ค่อยสนใจหรือเด็กไม่ชอบ ครูก็จะปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กสนใจกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก”

ครู ตชด. ข5 / 6 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีมากมาย ทั้งในโรงเรียนและชุมชน ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องมีการแก้ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์อยู่บ่อยๆ

“เรื่องของกรวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหตามสถานการณ์ต่างๆ ครู ตชด.เราไม่มีปัญหาอยู่แล้ว เพราะเรามีปัญหาให้แก้ไขอยู่บ่อยๆ”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“ครูเรามีความรู้ระดับหนึ่งการแก้ไขปัญหาก็ตามความสามารถที่มี จะให้แก้ไขที่เกินตัวคงไม่ได้เดี๋ยวมันจะล้ำเส้นเขา”

ครู ตชด. ข3 / 5 ม.ค. 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**มาตรฐานที่24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูเพียงพอ
ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ**

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้มีปัญหาในเรื่องความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานซึ่งนั่นก็คือการสอน แต่ทั้งนี้ก็ได้มีการทำ งานทั้งงานการเรียนการสอนและงานโครงการอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

“ ในส่วนของบุคลากร ครูตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ มีวุฒิ ม.6 แต่ความชำนาญทางด้านการสอนมีน้อยแต่เราก็ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ โดยครูใหญ่จะดูความถนัดของครูแต่ละคนและจัดทำงานตามความถนัดและสมัครใจของครู”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้เป็นปัญหา ซึ่งจากการสังเกตพบว่าภาระงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีหลายด้าน ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนไม่ได้เต็มที่ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่าจำนวนบุคลากรที่มียังไม่เพียงพอกับงาน

“จำนวนครูของเราแต่ละโรงเรียนอยู่ในดุลพินิจของระดับรองผู้กำกับเป็นการตัดสินใจด้วยตัวท่านเอง จำนวนครูกับจำนวนเด็กไม่สมดุลกัน คือเด็กมีมากครูมีน้อย”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“ครูเรามีหน้าที่รับผิดชอบหลายด้านทั้งสอนหนังสือและงานโครงการ จำนวนครูจึงไม่เพียงพอกับงานที่ต้องรับผิดชอบ”

ครู ตชด. ข7 / 7 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตั้งอยู่ชนบท ดังนั้นหลักสูตรจึงควรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น คือต้องการให้ผู้เรียนที่จบไปแล้วสามารถช่วยเหลือตนเองได้ การนำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันเข้ามาจัดในการเรียนการสอนก็ช่วยเด็กได้มากในการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรม

“ควรเขียนหลักสูตรโดยนำเอาโครงการต่างๆมาบูรณาการและฝึกฝนตามศักยภาพของเด็กไม่ใช่ นำเด็กชนบทไปเทียบกับเด็กในเมือง เราควรมีการจัดหลักสูตรให้เหมาะกับท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้มีปัญหา เพราะว่าทางโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขาดสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะ สื่อการเรียนการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์ เช่นสารเคมี อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นการเรียนรู้ของนักเรียนก็ใช้วิธีการอธิบายให้ฟัง ทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ไม่ลึกซึ้ง

“โรงเรียนเราขาดสื่อการเรียนการสอนอยู่หลายวิชา โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวกับทางด้านวิทยาศาสตร์เช่นเกี่ยวกับสารเคมี อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“มีการทำสื่ออยู่บ้างแต่งบประมาณในการทำไม่มีก็เลยเป็นปัญหา นอกจากนี้ครู ตชด. มีกิจกรรมอื่นมากมายทำให้ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อและอีกอย่างก็ไม่มีทุนด้วย”

ครู ตชด. ข5 / 6 ม.ค. 2544

“พูดถึงวิชาวิทยาศาสตร์มีปัญหาครับ เวลาทดลองไม่มีเครื่องมือทดลอง”

นักเรียน 8 / 5 ม.ค. 2544

**มาตรฐานที่26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์
ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์**

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้มีปัญหา เพราะว่าถ้ามองเกี่ยวกับอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในเรื่องนี้ แต่ก็ได้มีการจัดเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนให้มากที่สุด

“อาคารเรียนของเรามีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน นอกจากนั้นสภาพยังเก่าและคับแคบไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน”

ครู ตชด. ก4 / 19 ธ.ค. 2543

“ทางเราจะมีอาคารเรียนน้อยและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอแต่ก็ได้มีการจัดเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนให้มากที่สุด

ครู ตชด. ข6 / 6 ม.ค. 2544

“ฉันว่าห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ โรงเรียนเราไม่ค่อยพอ และพังด้วย”

ผู้ปกครอง 1 / 22 ธ.ค. 2543

“ผมว่าที่มีอยู่ไม่พอหรอก เด็กเพิ่มขึ้นทุกปีควรขยายสร้างอาคารเรียนเพิ่มขึ้น”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่27 ชุมชน / ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน และเป็นแบบอย่างที่ดี

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้มีปัญหา เพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนไม่มีเวลาดูแลลูก พ่อแม่จะทิ้งลูกให้อยู่กับ ตา ยาย แล้วตนเองก็ไปทำงานกรุงเทพฯ เด็กๆ เลยขาดการเอาใจใส่จากพ่อแม่ การ อบรมสั่งสอนบุตรหลานจึงมีน้อยไปด้วย

“ชุมชนของโรงเรียน ตชด. ผู้ปกครองไม่อยู่กับบุตรหลาน จะต้องมีการออกไปทำงานต่างจังหวัด”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในท้องถิ่นไม่ค่อยจะดีเท่าไร ผู้ปกครองจึงทิ้งลูกให้อยู่กับตา ยาย ส่วนพ่อแม่ไปทำงานที่กรุงเทพฯ เด็กเลยขาดการเอาใจใส่จากครอบครัว”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ชุมชน / ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถสังเกตได้จากการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองเวลาทางโรงเรียนขอความช่วยเหลือ โดยเฉพาะความช่วยเหลือในด้านกำลังแรงงานผู้ปกครองจะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่

“ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือในด้านกำลังการเป็นส่วนใหญ่”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“ผู้ปกครองบางคนไม่รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของการเรียนการสอนสมัยใหม่ ยังยึดติดอยู่กับแบบเดิมๆ คือมุ่งให้เด็กเก่งอย่างเดียวบางครั้งก็ไม่เข้าใจกับทางโรงเรียน แต่เขาก็ให้ความช่วยเหลือดีเวลาทางโรงเรียนขอความช่วยเหลือไป”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ผู้ปกครองดูแลลูกไม่ค่อยดีเท่าไรบางคนก็ปล่อยลูกเลยตามเลย ลูกจะมาโรงเรียนไม่มาไม่รู้ รู้แต่ว่ามาโรงเรียนอย่างเดียว”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

มาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต 6 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกมาตรฐานทุกตัวบ่งชี้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทำได้ดี โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 28 เกี่ยวกับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันผลสัมฤทธิ์ที่ได้สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรม มาตรฐานที่ 29 เกี่ยวกับโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน นักเรียนและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการควบคุม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคขาดสารไอโอดีน และมาตรฐานที่ 32 เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมสหกรณ์ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน และมีความเข้าใจในระบบสหกรณ์ ส่วนอีก 3 มาตรฐานที่ไม่ได้กล่าวถึงนั้นแม้จะไม่โดดเด่นแต่ก็มีการปฏิบัติกันอย่างจริงจังในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

มาตรฐานที่ 28 มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 นักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษาโดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด. ได้ เพราะเป็นภาระงานที่ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียน สามารถสังเกตได้จากผลผลิตที่ได้จากโครงการเกษตรทั้งจากพืช และจากการเลี้ยงสัตว์ได้นำมาประกอบเลี้ยงในโครงการอาหารกลางวัน ให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันครบทุกวัน และ อาหารที่ได้ถูกตามหลักโภชนาการ

“ทางโรงเรียนจะจัดประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันสำหรับเด็กทุกคน และทุกวันในโรงเรียนจะมีแปลงเกษตรให้เด็กๆได้ปลูกพืชต่างๆและจากการเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำผลผลิตที่ได้มาประกอบอาหารกลางวันในโรงเรียน”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“อาหารกลางวันมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน”

ครู ตชด. ข4 / 5 ม.ค. 2544

“พวกเราได้ทานอาหารกลางวันตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กถึงป.6 เลย”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

“ลูกฉันได้ทานข้าวตลอดที่โรงเรียน ฉันก็ไปทำอาหาร ครูเขามอบอกว่าทำให้เยอะ ๆ ลูกจะได้อิ่มกัน”

ผู้ปกครอง 4 / 25 ธ.ค. 2543

“โครงการอาหารกลางวันดี ใครอยู่ได้กินตลอด มีข้าวกลั่ดด้วยอาหารการกินดี”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผลผลิตจากโครงการต้องให้ได้อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของที่นำมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นภาระงานที่ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียน ซึ่งสามารถดูได้จากปริมาณผลผลิตโดยเฉพาะพืชผักในช่วงฤดูฝนก็จะสามารถผลิตได้มากเพราะน้ำสะดวก แต่ในฤดูแล้งขาดแคลนน้ำผลผลิตก็จะลดลง เมื่อนำมาเฉลี่ยแล้วก็สามารถผลิตได้ประมาณครึ่งหนึ่งที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวัน

“ในช่วงที่ผลิตได้มากเราก็ไม่ต้องซื้อแต่บางช่วงที่ผลิตได้น้อยก็ต้องซื้อเพิ่ม ซึ่งเราใช้พืชผักที่ปลูกในโรงเรียนประกอบอาหารแต่บางช่วงที่ผักโตไม่ทันก็ต้องซื้อบ้าง”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เราได้นำผลผลิตด้านการเกษตรมาประกอบอาหารได้เกินครึ่งของความที่ต้องการ”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ที่เห็นนะพวกหมู เนื้อ เขามาจากตลาด แต่พวกเป็ด ไก่ พืชผักเอาในโรงเรียนผลิตได้เอง”

ผู้ปกครอง 2 / 23 ธ.ค. 2543

“อาหารส่วนใหญ่ที่ได้ก็จากที่เด็กปลูก ถ้าไม่พอก็ซื้อเพิ่ม”

ผู้ปกครอง 3 / 25 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการจริง ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการปฏิบัติของนักเรียน ผลผลิตทั้งหมดได้จากการโครงการนั้นนักเรียนได้มีส่วนร่วมทั้งสิ้น

“นักเรียนของเรามีการปลูกผักสวนครัวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอที่โรงเรียน โดยครูเราได้เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติโดยมีครูเฝ้าดูอยู่ห่างๆ เด็กได้มีส่วนร่วมโดยเราเน้นให้เด็ก
ได้ปฏิบัติจริง เด็กได้เรียนรู้กระบวนการผลิต”

ครู ตชด. ๗8 / 7 ม.ค. 2544

“หนูปลูกผักกาดหัว รู้สึกดีค่ะเวลาได้ผลผลิต”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“หนูปลูกคะน้าเอาปุ๋ยขี้ไก่ และปุ๋ยหมักใส่ แล้วรดน้ำทุกวัน”

นักเรียน 9 / 8 ม.ค. 2544

“ผมรดแปลงผักทั้งตอนเช้าและตอนเย็น ก่อนเช้าแถวและก่อนเลิกเรียน”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

“ฉันเคยไปทำอาหารที่โรงเรียนรู้สึกภูมิใจนะ”

ผู้ปกครอง 1 / 22 ธ.ค. 2543

“ที่ฉันเห็นเขาให้เด็กทานข้าวตลอด ชาวบ้านเรานี่แหละจัดเป็นคุ่มๆ เปลี่ยนกันไป
ทำอาหารให้กับเด็ก”

ผู้ปกครอง 3 / 25 ธ.ค. 2543

“ฉันก็เคยไปช่วยเขาทำ นัดเป็นคุ่ม ๆ เรียงไปเรื่อย ๆ แล้วก็กลับมาใหม่”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่ 29 มีการดำเนินงานโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จำนวนนักเรียนที่ป่วยเป็นโรคขาดสารไอโอดีนลดลง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถดูได้จากสถิติจำนวนเด็กที่ขาดสารไอโอดีนทั้งในอดีตและปัจจุบันเพื่อเปรียบเทียบกันได้ และมีแนวโน้มลดลง อีกทั้งทางโรงเรียนได้มีการส่งเสริมให้ดื่ม น้ำดื่ม ไอโอดีน และใช้เกลือไอโอดีนในการปรุงอาหารเพื่อลดภาวะการเป็นโรคขาดสารไอโอดีน

“เด็กเราจะมีอัตราขาดสารไอโอดีนลดลง เพราะว่าทางเรามีการจัดให้เด็กดื่มน้ำผสมไอโอดีน นำเกลือไอโอดีนในการประกอบอาหารกลางวัน”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“ลดลงมากจากการตรวจของสาธารณสุขอำเภอ”

ครู ตชด. ก8 / 21 ธ.ค. 2543

“คอปอกแต่ก่อนเยอะ ตอนนี้อย่างน้อยแล้วครับ”

ผู้ปกครอง 4 / 25 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการส่งเสริมให้ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นภาระงานที่ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียน ซึ่งสังเกตได้จากการที่ทางโรงเรียนได้มีการป้องกันและควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โดยการให้ดื่มน้ำดื่มหดยขาดสารไอโอดีนเข้มข้นทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน โดยมีการให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อสร้างความเข้าใจ นอกจากนี้ยังมีการแจกเกลือผสมไอโอดีนให้กับเด็ก เพื่อนำไปผสมอาหารที่บ้านอีกด้วย

“ที่โรงเรียนเด็กจะหดยขาดสารไอโอดีนเองหมดเลย ทางเรามีการให้ความรู้ในเรื่องนี้กับนักเรียนและผู้ปกครองอยู่เสมอๆ”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“เรามีการแจกสารไอโอดีนเข้มข้นและเกลือผสมไอโอดีนไปที่บ้านเด็กด้วย”

ครู ตชด. ๗7 / 7 ม.ค. 2544

“ทางโรงเรียนมีการแจกเกลือไปที่บ้าน ครูก็บอกว่าทำให้ไม่เป็นคอพอก”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“โรงเรียนจะแจกเกลือเดือนละครั้ง และสารไอโอดีนด้วยครับ สารไอโอดีนหยด 2 หยดต่อน้ำ 10 ลิตร”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

“ทางโรงเรียนมีการแจกเกลือไปที่บ้านด้วยค่ะ เอาไปประกอบอาหาร”

นักเรียน 5 / 28 ธ.ค. 2543

“เพื่อน ๆ ก็ไปหยดสารไอโอดีนเข้มข้นที่หน้าชั้นเรียนทุกวัน 2 หยดต่อน้ำ 10 ลิตร”

นักเรียน 7 / 4 ม.ค. 2544

“ทางโรงเรียนแจกเกลือและสารไอโอดีนเข้มข้นมาที่บ้าน ยังไม่หมดเลย”

ผู้ปกครอง 2 / 23 ธ.ค. 2543

“เกลือเขาแจกมาตลอดเลยค่ะ นอกจากนี้ครูและหมออนามัยมาแนะนำ ส่วนลูกก็บอกว่าให้ใช้เกลือเพราะกลัวเป็นโรคคอพอก”

ผู้ปกครอง 9 / 12 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่ 30 มีการดำเนินงานโครงการอนามัยแม่และเด็กและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์
ตัวบ่งชี้ที่ 1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ ให้นมบุตร และได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นภาระงานที่ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียนซึ่งการให้ความรู้กับหญิงมีครรภ์ส่งผลต่อทั้งสุขภาพของแม่และเด็ก โดยทางครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้มีการให้ความรู้กับประชาชน นอกจากนี้ยังมีการสำรวจสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวกับแม่และเด็ก เพื่อเป็นข้อมูลในการช่วยเหลือต่อไป

“เรามีการติดตามแนะนำให้หญิงมีครรภ์ไปฝากครรภ์ที่สถานเฝ้าระวังหรือโรงพยาบาล”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“มีการจัดอบรมให้ความรู้กับประชาชนโดยร่วมกับทางสถานเฝ้าระวัง”

ครู ตชด. ข3 / 5 ม.ค. 2544

“ก็ครูฉลาด ครูเปิดมาแนะนำเกี่ยวกับให้ดื่มนมแม่ เอนมมาแจกด้วย”

ผู้ปกครอง 4 / 25 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 แม่และเด็กมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าจะเป็นตัวที่ประเมินผลได้ดีว่าการปฏิบัติงานของครูบรรลุผลมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้มีการปรับปรุงแก้ไขเมื่อมีปัญหา

“เด็กทารกที่เกิดมาส่วนใหญ่มีน้ำหนักตามเกณฑ์ที่เขากำหนด ทำให้เด็กที่เข้าโรงเรียนใหม่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ลดน้อยลง”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการช่วยเหลือแม่และเด็กในด้านสุขภาพ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ ซึ่งทางโรงเรียนได้มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่อยู่แล้ว สำหรับพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเดินทางเข้าไปดูแลสะดวก แต่ในบางพื้นที่ทางครูโรงเรียนตระเวนตรวจระเวนชายแดนต้องมีการดำเนินการเองเนื่องจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นไม่สามารถเข้าไปได้

“ทางเรามีการประสานงานกับทางอนามัยอย่างสม่ำเสมอ มีการสำรวจหญิงมีครรภ์และหญิงคลอดร่วมกัน”

ครู ตชด. ก7 / 21 ธ.ค. 2543

“เรามีการประชุมกันระหว่างโรงเรียนกับอนามัยเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ”

ครู ตชด. ข2 / 4 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่31 มีการดำเนินงาน โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดนักเรียนเพื่อคัดเลือกเข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์เป็นประจำทุกปี

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าการคัดเลือกนักเรียนเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าสู่โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ต้องมีการทำทุกปี โดยจะคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดี แต่ยากจน เพื่อไปสอบแข่งขันกับเพื่อนนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

“มีการคัดเลือกนักเรียนทุกปีเพื่อทำการสอบแข่งขัน”

ครู ตชด. ก3 / 19 ธ.ค. 2543

“มีการสอบคัดเลือกเด็กที่เรียนดีภายในโรงเรียน แล้วนำเด็กไปสอบแข่งขันกับเด็กนักเรียน ตชด.โรงเรียนอื่นๆ เพื่อคัดเลือกเป็นนักเรียนทุนในพระราชานุเคราะห์ ซึ่งใกล้สิ้นปีจะมีการคัดเลือกนักเรียนเข้าโครงการ”

ครู ตชด. ข4 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะงานการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนซึ่งได้มีการทำอยู่เป็นประจำ โดยได้มีการสอบถามกับผู้ปกครองเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของตัวเด็ก และการปรับตัวในสังคมใหม่ ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้มีการทำสถิติเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ไปเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือต่อไป

“ครูที่รับผิดชอบโครงการจะมีการติดตามดูผลการเรียนของเด็ก และส่งรายงานเป็นลำดับขั้นต่อไป”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“เรามีการสอบถามปัญหาและแนะแนวการปฏิบัติ สอบถามค่าใช้จ่าย ความเป็นอยู่ของเด็ก”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“มีครูมาถามว่า ตอนนี้ลูกเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้างไหม”

ผู้ปกครอง 3 / 25 ธ.ค. 2543

“ครูเขามาเยี่ยมมาถามว่าการเรียนเป็นอย่างไร ผลการเรียนเป็นอย่างไรบ้าง เขาก็มาถามบ่อย ๆ ”

ผู้ปกครอง 5 / 25 ธ.ค. 2543

มาตรฐานที่32 มีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดการอย่างเป็นระบบโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าทางโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้มีการจัดการในเรื่องสหกรณ์ในโรงเรียน โดยการจัดการเรื่องการซื้อและการขายได้มีการทำบัญชีควบคุมตลอด เป็นการให้นักเรียนได้ฝึกฝนเกี่ยวกับเรื่องสหกรณ์ซึ่งทุกขั้นตอนอยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาโครงการ

“นักเรียนของเราสามารถจัดการด้วยตนเอง”

ครู ตชด. ก8 / 21 ธ.ค. 2543

“งานสหกรณ์นักเรียนจะทำงานเองหมดโดยมีครูที่รับผิดชอบคอยให้ความช่วยเหลือ ให้เด็กซื้อขายกันเองมีการทำบัญชีซื้อขาย จัดนักเรียนรับผิดชอบ”

ครู ตชด. ก10 / 22 ธ.ค. 2543

“เรามีการซื้อขาย นักเรียนทำหมด ครูมีหน้าที่มาเช็ค”

นักเรียน 7 / 4 ม.ค. 2544

“เวลาเราขายของเสร็จก็จะเห็นว่าใครซื้อ สิ้นปีก็มีการปันผล”

นักเรียน 8 / 5 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสหกรณ์ในชั้นเรียน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กได้เกิดความเข้าใจในเรื่องสหกรณ์ โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงปีที่ 6 ทุกสัปดาห์นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ และมีการประเมินผลความเข้าใจจากแบบสอบอีกด้วย

“ในชั้น ป.4-ป.6 จะมีการจัดการเรียนการสอนในเรื่องสหกรณ์ ครูที่รับผิดชอบโครงการจะไปแนะนำการขาย การทำบัญชี ซึ่งทางเรามีการทดสอบความรู้ในเรื่องสหกรณ์กับนักเรียน ป.4-ป.6 ด้วย”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ครูเคยสอนเรื่องนี้ว่า การที่โรงเรียนเรามีสหกรณ์ร้านค้า และการที่นักเรียนไปซื้อของที่สหกรณ์จะทำให้มีกำไรหมุนเวียนในโรงเรียน”

นักเรียน 2 / 18 ธ.ค. 2543

“ครูเคยสอนเกี่ยวกับเรื่องการรวมพลังกัน มีหุ้น มีการปันผล ปีหนึ่งก็ได้ประมาณ 10 บาทคะ”

นักเรียน 9 / 8 ม.ค. 2544

“เรามีการเรียนว่าสหกรณ์เป็นการช่วยกัน ทำงานเป็นกลุ่ม มีการรวมหุ้นและมีการปันผล”

นักเรียน 10 / 10 ม.ค. 2544

มาตรฐานที่33 มีการดำเนินงานโครงการฝึกอาชีพและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพให้กับนักเรียน

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เนื่องจากทุกปีมีหน่วยงานจากสถาบันอาชีวศึกษาที่อยู่ใกล้โรงเรียนได้มาให้การฝึกอบรมกับนักเรียน โดยทางโรงเรียนได้มีการประสานกับหน่วยงานเสนอความต้องการของเด็กและชุมชน

“วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะมาให้ความรู้ทุกๆ ปี มีการจัดอบรมอาชีพทุกปี จัดได้ดีมาก โดยอาชีพที่มีการฝึกอบรมทางเราก็มมีการเสนอไปบ้าง”

ครู ตชด. ก4 / 19 ธ.ค. 2543

“วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะมาให้ความรู้สาขาต่างๆ เช่นซ่อมรถจักรยานยนต์ ช่างเชื่อม พิมพ์ดีด เสริมสวย”

ครู ตชด. ก9 / 22 ธ.ค. 2543

“หนูเคยเห็นรุ่นพี่มาฝึกออก ฝึกเชื่อม ฝึกตัดผมที่โรงเรียน แต่ไม่ค่อยเอาไปทำที่บ้าน ส่วนใหญ่จะไปที่กรุงเทพ”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมเคยได้ฝึกช่างเชื่อม และตัดผม ตัดได้ด้วยครับ”

นักเรียน 4 / 21 ธ.ค. 2543

“เคยเห็นเพื่อนฝึก ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม การทำเห็ด ส่วนรุ่นพี่ๆ ก็มีซ่อมรถ สอนพิมพ์ดีด”

นักเรียน 9 / 8 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 2 เยาวชนและผู้ปกครองได้รับการฝึกอาชีพระยะสั้น

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะว่าทุกปีในช่วงที่ปิดเทอมได้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับช่างสาขาต่างๆเช่น ช่างตัดผม ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างซ่อมจักรยาน ช่างเชื่อม พิมพ์ดีด และอื่นๆ

“ผู้ปกครองและนักเรียนมาเข้ารับการฝึกอบรมด้วยความสนใจเกี่ยวกับช่างสาขาต่างๆเช่น ช่างตัดผม ช่างซ่อมเครื่องยนต์ ช่างซ่อมจักรยาน ช่างเชื่อม พิมพ์ดีดและอื่นๆ ตรงนี้ควรมีงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีการฝึกแบบยั่งยืนต่อไป”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมเห็นมีการอบรมช่างโลหะ ตัดผม ไฟฟ้า พิมพ์ดีดและอีกมากมาย”

นักเรียน 4 / 21 ธ.ค. 2543

“ตอนปิดเทอมมีการฝึกช่างซ่อมจักรยาน ตัดผม พิมพ์ดีด ช่างอ็อก ช่างเชื่อม”

นักเรียน 6/ 28 ธ.ค. 2543

“ปลายปีจะเห็นเพื่อนและชาวบ้านมาฝึกเช่น ซ่อมจักรยาน ช่างไฟ ช่างเชื่อม”

นักเรียน 8/ 5 ม.ค. 2544

“มีการฝึกอาชีพทุกชนิดเช่น ซ่อมมอเตอร์ไซด์ ช่างไฟฟ้า ตัดผม ซ่อมจักรยาน พิมพ์ดีด”

ผู้ปกครอง 3 / 23 ธ.ค. 2543

“ที่ผ่านมามีการสอนทำแผงทีวี เย็บผ้า ตัดผม ซ่อมเครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า”

ผู้ปกครอง 5 / 25 ธ.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีการนำความรู้จากการฝึกอาชีพไปใช้ได้

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ แม้ว่าบุคคลที่ได้รับการฝึกส่วนใหญ่จะไม่ได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมมาประกอบอาชีพในชุมชนโดยตรง สาเหตุอาจจะเนื่องมาจากขาดเงินทุน แต่ก็ส่งผลดีในการที่จะเป็นตัวนำทางเพื่อที่จะไปรับจ้างทำงานที่ดียิ่งขึ้น

“มีการนำไปใช้เป็นบางอาชีพเช่น ช่างตัดผมชาย ส่วนอย่างอื่นนำไปประกอบอาชีพมีน้อยสาเหตุอาจจะเนื่องมาจากขาดเงินทุน”

ครู ตชด. ก1 / 18 ธ.ค. 2543

“อาชีพที่ฝึกนำไปใช้ได้จริง แต่การอบรมสั้นเกินไปยังเข้าใจไม่ลึกซึ้ง ควรมีการสนับสนุนอุปกรณ์ไว้ที่โรงเรียนเพื่อที่จะมาใช้ในการฝึกทักษะ”

ครู ตชด. ข1 / 4 ม.ค. 2544

“เรียนแล้วไม่ค่อยได้เอาไปใช้เพราะไม่มีเครื่องมือ”

ผู้ปกครอง 2 / 23 ธ.ค. 2543

“เรียนแล้วไม่มีทุนก็หายๆ ไป ก็เลยไปทำงานที่กรุงเทพฯ”

ผู้ปกครอง 4 / 25 ธ.ค. 2543

“ในส่วนนี้ส่วนใหญ่เป็นอาชีพติดตัวในการไปทำงานที่ต่างๆ”

ผู้ปกครอง 7 / 7 ม.ค. 2544

“ที่เห็นมีการฝึก 5 วัน 7 วัน เขาสามารถทำได้และก็ไปทำงานที่กรุงเทพฯ”

ผู้ปกครอง 10 / 12 ม.ค. 2544

มาตรฐานด้านความมั่นคง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานด้านความมั่นคง 1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ พบว่า ทุกตัวบ่งชี้ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทำได้ดี ซึ่งในรายละเอียดจะพบว่าเป็นมาตรฐานที่มีการส่งเสริมความมั่นคงทุก ๆ ด้าน เช่นทางด้านเศรษฐกิจ มีการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ประกอบอาชีพที่สุจริต ด้านสังคม มีการดูแลเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมและสิ่งเสพติดในพื้นที่ ด้านการเมืองการปกครอง มีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนได้รับรู้ในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย นอกจากนั้นด้านการป้องกันประเทศ เป็นการป้องปรามผู้ที่ประสงค์ร้ายต่อประเทศชาติ โดยอาศัยการสัมพันธ์ชุมชนของครูตำรวจตระเวนชายแดนกับประชาชนในพื้นที่ ให้มีการข่าวในพื้นที่รับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา

มาตรฐานที่ 34 มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการป้องกันประเทศและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในท้องถิ่นประกอบอาชีพที่สุจริต

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียนตชด.ได้ เพราะเป็นภาระงานที่ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียนเกี่ยวกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถสังเกตได้ว่าประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นปัญหาในเรื่องที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่สุจริตจึงมีน้อย แต่จะมีปัญหาในเรื่องความยากจนของประชาชนมากกว่า ดังนั้นสิ่งที่จะช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุดคือการสนับสนุนเกี่ยวกับพันธุ์พืชและการให้ความรู้ในวิธีการที่ถูกต้องมากกว่า

“ส่วนใหญ่ชาวบ้านทำไร่ทำนา ดังนั้นสิ่งที่จะช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้มากที่สุดคือการสนับสนุนเกี่ยวกับพันธุ์พืชและการให้ความรู้ในวิธีการที่ถูกต้องมากกว่าเสร็จจากฤดูทำนาก็จะเข้าไปหางานทำที่กรุงเทพฯ”

ครู ตชด. ก6 / 20 ธ.ค. 2543

“ทางโรงเรียนมีการส่งเสริมให้เลี้ยงปลา หนูก็ได้ ก็ซุดบ่อแล้วก็เอาถุงพลาสติกมาวาง เอาดินกรบขอบแล้วเอาปลาตุ้มมาไว้ เอาอาหารให้มันทุกวัน 2 ถึง 3 เดือนก็เป็นอาหารได้”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“ชาวบ้านที่ส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่มันสำปะหลัง หรือไม่ก็รับจ้างทั่วไปได้วันละ 70-80 บาท”

ผู้ปกครอง 4 / 25 ธ.ค. 2543

“ทางโรงเรียนเขามาแนะนำให้ซุดบ่อเลี้ยงปลา”

ผู้ปกครอง 7 / 7 ม.ค. 2543

ตัวบ่งชี้ที่ 2 ด้านสังคม อัตราการเกิดอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดในชุมชนลดน้อยลง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นภาระงานที่ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียนเกี่ยวกับความมั่นคงทางสังคม สำหรับปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ชนบทอาศัยอยู่แบบพี่น้องปัญหาด้านนี้จะไม่ค่อยมีปัญหา แต่ในเรื่องของสิ่งเสพติดทางครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ทำหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับการข่าวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทุกเดือนได้มีการรายงานเกี่ยวกับปัญหาสิ่งเสพติดในพื้นที่ให้ทางหน่วยเหนือทราบอยู่ตลอด ดังนั้นการทำหน้าที่การข่าวของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนก็ช่วยลดปัญหาสิ่งเสพติดในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

“ยังมีปัญหาในเรื่องสิ่งเสพติดอยู่บ้างแต่เพียงเล็กน้อย เรามีการแจ้งไปทางหน่วยเหนือให้ทราบสถานการณ์อยู่ตลอดเวลาว่าเป็นอย่างไรโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับยาเสพติด”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ครูมีกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องนี้อยู่เสมอ และมีการจับกุมบ้าง”

ครู ตชด. ข5 / 6 ม.ค. 2544

“ยาบ้าแต่ก่อนเยอะค่ะ แต่ตอนนี้มันลดลงมันถูกจับ มีสายสืบในหมู่บ้านพวกนั้นเลยถูกจับ”

นักเรียน 1 / 18 ธ.ค. 2543

“ผมเคยเดินต่อต้านยาเสพติดกับเพื่อน เดินทั่วบ้าน มีผ้า มีป้าย ตีกลองด้วย”

นักเรียน 8 / 5 ม.ค. 2544

“ปัญหายาเสพติดมีบ้างเหมือนกันแต่ตอนนี้ลดน้อยลงแล้ว ตำรวจเขาจับไปหลายคน จับพวกหัวโจกไป”

ผู้ปกครอง 2 / 23 ธ.ค. 2543

“มันมีตำรวจ มีคนคุมครองเรา ทำอะไรผิดเราก็แจ้งเขาได้”

ผู้ปกครอง 3 / 25 ธ.ค. 2543

“แต่ก่อนเยอะมากเลย ยาบ้าเยอะ แต่ตอนนี้มันน้อยแล้วมันหมดเพราะเขาจับคนขาย”

ผู้ปกครอง 5 / 5 ม.ค. 2544

“พูดถึงยาเสพติดแต่ก่อนเยอะ แต่ตอนนี้ลดลงแล้ว เจ้าหน้าที่เข้ามาปราบปรามเยอะ”

ผู้ปกครอง 8 / 11 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ด้านการเมืองการปกครอง ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ เพราะเป็นภาระงานที่ได้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียนเกี่ยวกับความมั่นคงด้านการเมืองการปกครอง สามารถสังเกตได้จากในช่วงการเลือกตั้ง ส.ส. ที่ผ่านมา ทางครูตำรวจตระเวนชายแดนได้ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย วิธีการเลือกตั้ง ทั้งทางตรงคือผ่านเสียงตามสายของหมู่บ้าน และทางอ้อมโดยใช้เด็กเป็นสื่อไปถึงผู้ปกครองของตชด.อีกที

“ประชาชนมีความเข้าใจในการปกครองดี โดยประเมินจากการเลือกตั้ง ส.ส. ที่ผ่านมาจะมีความสนใจกันมาก เรามีการรณรงค์เรื่องการเลือกตั้ง ชักชวนชาวบ้านให้ไปเลือกตั้ง”

ครู ตชด. ๗5 / 6 ม.ค. 2544

“เรามีการเดินรณรงค์คือป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง”

นักเรียน 9 / 8 ม.ค. 2544

“ประชาชนเราตื่นตัวเรื่องประชาธิปไตยมาก โดยมีการประชาสัมพันธ์ข่าวทั้งเช้าและเย็น”

ผู้ปกครอง 7 / 7 ม.ค. 2544

“ก็มีครูมาแนะนำ และก็เดินรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

ผู้ปกครอง 9 / 12 ม.ค. 2544

“การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านประกาศตอนเช้าทุกวัน ตอนเย็นทุกวัน”

ผู้ปกครอง 10 / 12 ม.ค. 2544

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ด้านการป้องกันประเทศ ประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือ และเป็นหูเป็นตาให้กับ
กับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง

จากข้อมูลที่ได้พบว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าตัวบ่งชี้นี้สามารถนำมาใช้กับโรงเรียน ตชด.ได้ สามารถดูได้จากงานอีกด้านหนึ่งของครูตำรวจตระเวนชายแดนคือ เป็นการป้องกันปราชญ์ที่ประสงค์ร้ายต่อประเทศชาติ โดยการสัมพันธ์ชุมชนของครูตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งจะใช้เวลาในช่วงเย็นของวันทำการและในวันเสาร์ อาทิตย์ ทำให้มีการข่าวในพื้นที่รับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา โดยให้ประชาชนในพื้นที่เป็นแหล่งข่าวที่ดี

“ทางเรามีการติดตามข่าวในพื้นที่และรายงานยังต้นสังกัดอยู่เสมออย่างช่วงวันเสาร์ อาทิตย์ ครูเราจะออกตระเวนหาข่าวเพื่อรายงานให้กับผู้บังคับบัญชาทราบ”

ครู ตชด. ก5 / 20 ธ.ค. 2543

“ครูเรามีการข่าวในพื้นที่รับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมันเป็นงานตำรวจ โดยให้ราษฎรเป็นแหล่งข่าว”

ครู ตชด. ข7 / 7 ม.ค. 2544

“เวลาข่าวลาวเข้ามาในหมู่บ้าน เป็นญาติของใครคนนั้นก็มาแจ้งที่โรงเรียน”

ผู้ปกครอง 6 / 7 ม.ค. 2544

สรุปผลการวิเคราะห์จากการศึกษาในรายละเอียดตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน 34 มาตรฐาน 110 ตัวบ่งชี้ ที่ได้มีการพัฒนาขึ้น ด้านผู้เรียน 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ ด้านปัจจัย 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต 6 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้ และด้านความมั่นคง 1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ พบว่า มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหากับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคือ มาตรฐานที่ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งเป็นปัญหากับเด็กนักเรียน ตชด.มาตรฐานที่ 15 ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดส่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรที่เพียงพอ มาตรฐานที่ 24 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ครูมีความถนัด ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ ตรงจุดนี้ยังถือว่าครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดความชำนาญในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์ ซึ่งตรงนี้โรงเรียน ตชด. ส่วนใหญ่บุคลากรยังไม่เพียงพอ และมาตรฐานที่ 26 ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ที่เป็นปัญหาเพราะว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมในเรื่องนี้ และมาตรฐานที่เป็นจุดเด่นของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคือ มาตรฐานที่ 1 ความมีระเบียบวินัยของนักเรียน มาตรฐานที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน นอกจากนี้โดยเฉพาะมาตรฐานในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตและด้านความมั่นคง ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะเด่นของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมและมีความสำคัญอย่างมากต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความเหมาะสมของตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามความคิดเห็นของกลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนก่อนออกจากสนาม

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของครู ตชด. ในการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น (n=22)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มาตรฐานด้านผู้เรียน				
1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์				
1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา	22	100.00		
1.2 ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)	21	95.45	1	4.55
1.3 มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม	22	100.00	-	-
1.4 ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)	20	90.91	2	9.09
2. เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย				
2.1 เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่	22	100.00	-	-
2.2 รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	21	95.45	1	4.55
2.3 มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	22	100.00	-	-
2.4 ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น	22	100.00	-	-
2.5 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	19	86.36	3	13.64
3. มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม				
3.1 รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม	21	95.45	1	4.55
3.2 ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	19	86.36	3	13.64
3.3 ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	17	77.27	5	22.73

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มี วิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมี วิสัยทัศน์				
4.1 สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและม ีความคิดรวบยอด	19	86.36	3	13.64
4.2 สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จัก พิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหา คำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัด สินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม	17	77.27	5	22.73
4.3 มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนด เป้าหมายได้	17	77.27	5	22.73
5. มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร				
5.1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาชีพ /หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคม ศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)	21	95.45	1	4.55
5.2 มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร	21	95.45	1	4.55
6. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง				
6.1 มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จัก ตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล	17	77.27	5	22.73
6.2 รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา	17	77.27	5	22.73
6.3 สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่าง ถูกต้องด้วยตนเอง	17	77.27	5	22.73
7. เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒน ธรรมที่ดีงามของไทย				
7.1 รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง	21	95.45	1	4.55
7.2 มีความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะ ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้	22	100.00	-	-

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
7.3 ชื่นชมและสืบทอดศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมของท้องถิ่นและของไทย	22	100.00	-	-
8.รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี				
8.1 รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง	21	95.45	1	4.55
8.2 เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น	18	81.82	4	18.18
8.3 รู้จักกาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย	21	95.45	1	4.55
8.4 สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเอง(เฉพาะระดับมัธยมและอาชีวศึกษา)	20	90.91	2	9.09
9.ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต				
9.1 สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ	21	95.45	1	4.55
9.2 ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางานสามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง	21	95.45	1	4.55
9.3 สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)	22	100.00	-	-
9.4 มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	20	90.91	2	9.09
10.มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี				
10.1 มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน	22	100.00	-	-
10.2 มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน	22	100.00	-	-
10.3 ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป	22	100.00	-	-
10.4 รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ	22	100.00	-	-
11.ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา				
11.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา	22	100.00	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
11.2 ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์	22	100.00	-	-
12. มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และ กีฬา				
12.1 มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะดนตรีและการกีฬา	21	95.45	1	4.55
มาตรฐานด้านกระบวนการ				
13. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา				
13.1 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน	21	95.45	1	4.55
13.2 มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัด ความสำเร็จ	21	95.45	1	4.55
13.3 มีการปฏิบัติตามแผน	22	100.00	-	-
13.4 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง	21	95.45	1	4.55
13.5 มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน	18	81.82	4	18.18
13.6 มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล	19	86.36	3	13.64
13.7 มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน	19	86.36	3	13.64
14. ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา				
14.1 ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา	22	100.00	-	-
14.2 มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน	22	100.00	-	-
14.3 มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	22	100.00	-	-
14.4 ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา	19	86.36	3	13.64

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
15.มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน				
15.1 จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย	22	100.00	-	-
15.2 จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข	22	100.00	-	-
15.3 จัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี	22	100.00	-	-
15.4 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	19	86.36	3	13.64
16.ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ				
16.1 จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขา หรือความถนัด ความรู้ความสามารถ	21	95.45	1	4.55
16.2 ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการสอนหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง	22	100.00	-	-
16.3 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	22	100.00	-	-
17.มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น				
17.1 มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	18	81.82	4	18.18
17.2 มีการจัดแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน/ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และ นำไปปฏิบัติได้จริง	21	95.45	1	4.45
18.จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ				
18.1 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน	21	95.45	1	4.45
18.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จัก คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์	22	100.00	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
18.3 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	22	100.00	-	-
18.4 มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	17	77.27	5	22.73
18.5 มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน	21	95.45	1	4.55
18.6 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะ และการกีฬา	22	100.00	-	-
18.7 ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	22	100.00	-	-
18.8 มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	21	95.45	1	4.55
18.9 มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน	22	100.00	-	-
มาตรฐานด้านปัจจัย				
19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี				
19.1 ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	22	100.00	-	-
19.2 ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	20	90.91	2	9.01
19.3 ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด	21	95.45	4.55	1
20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ				
20.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	19	86.36	3	13.64

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20.2 ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง	19	86.36	3	13.64
20.3 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย	19	86.36	3	13.64
21. ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม				
21.1 ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน	22	100.00	-	-
21.2 ครูมีมนุษยสัมพันธ์ และควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	22	100.00	-	-
21.3 ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้การพัฒนาผู้เรียน	22	100.00	-	-
21.4 ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติบุคลิกภาพ	22	100.00	-	-
21.5 ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู	22	100.00	-	-
22. ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
22.1 ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา	21	95.45	1	4.55
22.2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	21	95.45	1	4.55
22.3 ครูมีความสามารถในการพัฒนาสูตรการเรียนการสอน และนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาความสามารถ	18	81.82	4	18.18
23. ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน				
23.1 ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน	22	100.00	-	-
23.2 ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน	18	81.82	4	18.18
23.3 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้	21	95.45	1	4.55
24.ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูเพียงพอ				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
24.1 ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ	20	90.91	2	9.09
24.2 มีจำนวนครูตามเกณฑ์	15	68.18	7	31.82
25. มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
25.1 มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น	20	90.91	2	9.09
25.2 มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้	11	50.00	11	50.00
26. สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์				
26.1 มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์	14	63.64	8	36.36
27. ชุมชน / ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา				
27.1 ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี	16	72.73	6	27.27
27.2 ชุมชน / ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา	18	81.82	4	18.18
มาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต				
28. มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์				
28.1 นักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร	22	100.00	-	-
28.2 ผลผลิตจากโครงการต้องให้ได้อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของที่นำมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน	22	100.00	-	-
28.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ	22	100.00	-	-
29 มีการดำเนินงานโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์				
29.1 จำนวนนักเรียนที่ป่วยเป็นโรคขาดสารไอโอดีนลดลง	22	100.00	-	-

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
29.2 มีการส่งเสริมให้ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน	22	100.00	-	-
30. มีการดำเนินงานโครงการอนามัยแม่และเด็กและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์				
30.1 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร ได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ	21	95.45	1	4.55
30.2 แม่และเด็กมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น	22	100.00	-	-
30.3 มีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการช่วยเหลือแม่และเด็กในด้านสุขภาพ	22	100.00	-	-
31. มีการดำเนินงาน โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์				
31.1 มีการจัดนักเรียนเพื่อคัดเลือกเข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์เป็นประจำทุกปี	22	100.00	-	-
31.2 มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์	22	100.00	-	-
32. มีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์				
32.1 มีการจัดกรออย่างเป็นระบบโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ	22	100.00	-	-
32.2 มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสหกรณ์ในชั้นเรียน	22	100.00	-	-
33. มีการดำเนินงานโครงการฝึกอาชีพและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์				
33.1 มีการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพให้กับนักเรียน	22	100.00	-	-
33.2 เยาวชนและผู้ปกครองได้รับการฝึกอาชีพระยะสั้น	22	100.00	-	-
33.3 มีการนำความรู้จากการฝึกอาชีพไปใช้ได้	12	54.55	10	45.45
มาตรฐานด้านความมั่นคง				
34. มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการป้องกันประเทศและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้	เหมาะสม		ไม่เหมาะสม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
34.1 ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในท้องถิ่นประกอบอาชีพที่สุจริต	22	100.00	-	-
34.2 ด้านสังคม อัตราการเกิดอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดในชุมชนลดน้อยลง	20	90.91	2	9.09
34.3 ด้านการเมืองการปกครอง ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย	22	100.00	-	-
34.4 ด้านการป้องกันประเทศ ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง	22	100.00	-	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 110 ตัวบ่งชี้ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าตัวบ่งชี้จำนวน 109 ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และมี 1 ตัวบ่งชี้ คือตัวบ่งชี้ที่ 2 ในมาตรฐานที่ 25 การมีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ที่ครูตำรวจตระเวนชายแดนร้อยละ 50 มีความเห็นว่าเหมาะสม และอีกร้อยละ 50 มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม

จากการพิจารณาผลการตอบแบบสอบถามของครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าข้อมูลที่ได้สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ในส่วนที่ 2.2 กล่าวคือ ในส่วนที่เป็นตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่มนี้มีจุดประสงค์เพื่อหาข้อสรุปของมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อนำไปสู่การยอมรับ โดยดำเนินการสนทนากลุ่มตามประเด็นต่อไปนี้

1. ครูตำรวจตระเวนชายแดน คิดอย่างไรเมื่อมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่จะเกิดขึ้นมีทั้งหมด 5 ด้าน เพิ่มจากมาตรฐานกลางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้พัฒนาขึ้น อีก 2 ด้าน คือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านความมั่นคง
2. ครูตำรวจตระเวนชายแดน คิดอย่างไรเกี่ยวกับมาตรฐานในแต่ละด้าน ทั้ง 34 มาตรฐาน
3. ครูตำรวจตระเวนชายแดน คิดอย่างไรเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และ

ตัวบ่งชี้ได้บ้างเมื่อนำมาใช้เป็นมาตรฐานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แล้วจะเป็นปัญหา และต้องการสนับสนุนในเรื่องใดเพื่อให้งานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้มาตรฐาน

ประเด็นที่ 1 ความคิดเห็นที่มีต่อมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ตชด. ที่ควรที่จะเพิ่มเติมเป็น 5 ด้าน

จากการสนทนากลุ่มทุกกลุ่มพบว่า เกิดมุมมองเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นเสียงเดียวกันว่าการเพิ่มมาตรฐานอีก 2 ด้าน คือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านความมั่นคง ไม่เป็นปัญหากับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเลย เหตุผลเพราะงานทั้งสองด้านนี้ทุกวันนี้เราทุกคนก็ได้ทำกันอยู่แล้ว ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตเราได้ทำงานเกี่ยวกับโครงการตามพระราชดำริ ส่วนความมั่นคงนั้นเป็นงานที่เราต้องทำควบคู่อยู่แล้วกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นอกจากนี้การที่เพิ่มสองด้านนี้ทุกคนมองว่าเป็นผลดีต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพราะจะทำให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองซึ่งเป็นสิ่งที่ดีที่แตกต่างจากหน่วยงานอื่นๆ ที่มีการจัดการศึกษา

“ทางโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพิ่มอีก 2 ด้าน คือด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านความมั่นคง ในความคิดของผมสิ่งเหล่านี้เราทำกันอยู่แล้วในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน”

“ทางด้านความมั่นคง สบข. ก็คงทำได้บ้างแต่เล็กน้อยครับ พวกเราเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับตรงนั้นมาก”

“สองด้านนี้เราได้ทำกันอยู่แล้ว งานด้านความมั่นคงเราได้ทำในส่วนของกองบ่องปรามมากกว่า”

“ผมคิดว่ามาตรฐาน 5 ด้าน เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ก็คงจะดีนะครับเราได้ทำเป็นรูปธรรมอยู่แล้ว เมื่อเรามีมาตรฐานด้านเหล่านี้เพิ่มขึ้นมามันจะเป็นจุดเด่นของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเรา”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“ผมมองว่ามาตรฐานด้านความมั่นคง ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตผมมองว่าเป็นงานที่เราทำกันอยู่แล้ว”

“...อย่างด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตเห็นได้เป็นรูปธรรมชัดเจน แต่ในด้านสังคม การเมืองการปกครองเราทำได้เพียงการรณรงค์เท่านั้น”

“ผมว่ามาตรฐานของพวกเราจะมี 5 ด้าน เพิ่มมาอีก 2 ด้าน คือด้านพัฒนาคุณภาพ

ภาพชีวิตกับความมั่นคง ผมดูแล้วเป็นเรื่องที่เราทำกันทั้งนั้นเลย”

“...เป็นการดีที่มีมาเสริมในส่วนนี้ แต่ผมขอเสริมว่าหากจะให้เราดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายนั้น มันต้องมีปัจจัยส่งเสริมด้วย”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“ตามความคิดของผมถ้าเพิ่มมาตรฐานรวมเป็น 5 ด้าน ทั้งด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านความมั่นคง ผมมองว่างานทั้งสองด้านนี้เราทำกันอยู่แล้วนะ”

“ผมว่าการมีด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตตามที่ได้พูดก็คืองานโครงการ แต่ด้านความมั่นคงเราทำได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะว่าเราทำงานอยู่ในพื้นที่ต้องอยู่กับชุมชน”

“ผมว่าสองด้านที่เพิ่มขึ้นนี้ผมเห็นด้วยครับ และผมขอเสริมอีกนิดหนึ่งว่าหากจะให้ทำงานทุกอย่างในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบรรลุผล ผมว่าต้องมีปัจจัยสนับสนุนเพื่อให้งานเราได้ผล”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“...ในส่วนของภาพรวมมาตรฐาน 5 ด้าน มาตรฐานที่เพิ่มขึ้นมาคือ มาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคง ผมว่าเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน ตชด.”

“จากการเพิ่มมาตรฐานอีก 2 ตัว ผมว่าเป็นเรื่องดีครับ เพราะว่าตรงกับงานและตรงกับปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน...”

“...ถ้าเราเพิ่มมาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ตรงนี้เราทำมานานแล้ว ส่งผลต่อความมั่นคง ตรงนี้ผมมองว่าดีครับ...”

“...สถานภาพของโรงเรียน ตชด. มี 3 สถานภาพ คือเป็นโรงเรียนประถมศึกษา เสริมความมั่นคง และเป็นแหล่งพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามปรัชญาของโรงเรียน ถ้าเราทำได้ทั้ง 5 ด้านมันก็จะดีมากทีเดียว”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

“ ในส่วนความคิดเห็นของผม ในส่วนที่เพิ่มอีก 2 ด้านเป็น 5 ด้าน จริงๆ แล้วในส่วนที่เพิ่มเราปฏิบัติอยู่ก่อน และคิดว่าได้ผลพอสมควร ฉะนั้นส่วนที่เพิ่มขึ้นมา

คิดว่าไม่เกินความสามารถของครู ตชด.”

“เรื่องพัฒนาคุณภาพชีวิตคือโครงการ ส่วนเรื่องความมั่นคงเราทำมาตั้งแต่ก่อตั้งโรงเรียน ตั้งแต่แรกอยู่แล้ว”

(สนทนากลุ่ม/ นายตำรวจนิเทศงานโรงเรียน)

ประเด็นที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาแต่ละด้าน

จากการสนทนากลุ่มพบว่า

มาตรฐานด้านผู้เรียน ทั้ง 12 มาตรฐาน ที่ครูบางท่านเขาคิดว่าจะทำได้ลำบากก็คือ มาตรฐานข้อที่ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ของเด็ก เพราะเด็กในวัยนี้จะทำลำบาก และมาตรฐานข้อที่ 12 มีปัญหาการสอนเกี่ยวกับเรื่องดนตรีและศิลปะ ซึ่งขาดบุคลากรด้านนี้ นอกจากนั้นมาตรฐานที่เหลืออีก 10 มาตรฐานไม่มีปัญหา

“ผมว่าตรงข้อ 4 ครับ การคิดวิเคราะห์คงจะยากหน่อยครับ สำหรับเด็กนักเรียน ตำรวจตระเวนชายแดน”

“...อย่างข้อที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ตรงนี้น่าจะเต็มของห้อง ถิ่นไปด้วยนะครับ ข้ออื่นไม่มีปัญหา”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“เห็นด้วยกับทุกมาตรฐาน มีเพียงข้อ 4 เด็กประถมให้มีการวิเคราะห์ มีวิจารณ์ ญาณมันค่อนข้างจะหนัก...”

“ผมไปมองข้อ 12 ด้านศิลปะ ดนตรี เราจะมีปัญหา แต่ด้านกีฬาไม่มีปัญหา

(สนทนากลุ่ม / ครู ตชด.ภาคกลาง)

“จุดด้อยก็มีข้อ 4 เด็กในชนบทจริงๆ ไม่ก้าวไกลขนาดนั้น”

“ในส่วนของผม มาตรฐานด้านผู้เรียนจุดด้อยมี มาตรฐานที่ 4 เหมือนกับ อาจารย์ทัศนัย”

“อย่างเช่นข้อ 12 สิ่งที่โรงเรียน ตชด. ทำได้คือเรื่องของกีฬา แต่ศิลปะ ดนตรี มองหาไม่มีเลยนะครับ”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“ด้านผู้เรียนจุดด้อยก็เป็นข้อ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เด็กส่วนใหญ่ยังขาดในเรื่องนี้”

“ผมมองจุดด้อยข้อ 4 เห็นด้วยกับคุณเฉลิมเด็กในชนบทยังขาดตรงนี้”

สำหรับด้านผู้เรียน 12 มาตรฐาน มองดูแล้วไม่มีจุดด้อยแต่เราต้องปรับปรุงต้องมีร่องรอยการทำงาน”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

มาตรฐานด้านกระบวนการ ทั้ง 6 มาตรฐาน ครูสำรวจตระเวนชายแดนมองว่ามาตรฐานส่วนใหญ่โรงเรียนสำรวจตระเวนชายแดน สามารถผ่านได้ และที่เป็นจุดเด่นคือมาตรฐานที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ซึ่งตรงจุดนี้ครูสำรวจตระเวนชายแดนจะทำได้ดี เนื่องจากได้อยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา งานทางด้านมวลชนครู สำรวจตระเวนชายแดน จะถนัดในด้านนี้

“ผมว่าทั้ง 6 ข้อดูดีไม่ค่อยมีปัญหาครับ”

“ผมว่าทั้ง 6 ข้อก็ไม่มีปัญหาครับ ทางโรงเรียนเราทำได้พูดถึงการจัดองค์กรมันมีปัญหากันทุกหน่วยงานขึ้นอยู่กับว่าเราทำได้แค่ไหน”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“ก็ข้อ 16 นี้แหละ ต้องพัฒนาบุคลากรก่อน งานทุกอย่างถึงจะเดิน บุคลากรต้องเหมาะสมกับงาน...”

“ใน 6 มาตรฐานถ้าเราผ่านได้ทุกข้อ จึงคิดว่ามาตรฐานด้านนี้ไม่มีปัญหาเลย...”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“ข้อ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์สถานศึกษากับชุมชนเป็นจุดเด่นของเรานะครับ ซึ่งผู้บังคับบัญชาก็กำชับในเรื่องนี้”

“มาตรฐานทางด้านกระบวนการถือว่าโรงเรียน ตชด. เป็นจุดเด่นได้หลายข้อ เช่น ข้อ 14 ความสัมพันธ์กับชุมชน”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“มาตรฐานที่ 14 ตรงนี้เป็นจุดเด่นของเราเพราะว่าการสัมพันธ์ชุมชนเราทำได้ดี แต่มาตรฐานที่ 13 การจัดองค์กรยังไม่ชัดเจน”

“ในส่วนด้านกระบวนการ จุดเด่นก็ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะเป็นไปด้วยดี เวลาเราจะทำอะไรสักอย่างถ้าเราบอกเขามาทันที”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

มาตรฐานด้านปัจจัย ทั้ง 9 มาตรฐานที่เป็นปัญหาส่วนใหญ่มองว่ามาตรฐานที่ 24 คุณวุฒิของครู เพราะครูส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาเพียงระดับ ม.6 เท่านั้นและมาตรฐานที่ 26 อาคารสถานที่ เพราะว่าส่วนใหญ่อาคารในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จะได้รับการบริจาคเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นในเรื่องอาคารจึงมีปัญหา นอกจากนี้โรงเรียนในเขตภาคเหนือส่วนใหญ่ตั้งอยู่บนเขาดังนั้นความพร้อมในเรื่องสถานที่ก็เป็นปัญหา

“ผมคิดว่าทั้งหมดนี้เหมาะสมหมดเลยนะครับ คือเรามีความต้องการให้ถึงมาตรฐานตรงนี้อาจจะให้”

“พูดถึงความเหมาะสมทั้งหมดเหมาะสมครับ แต่อาคารสถานที่ลำบากทางหน่วยเหนือก็ต้องสนับสนุน”

“โรงเรียน ตชด. ติดตรงสถานที่คับแคบ เป็นเนินเขาเป็นภูเขา”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“ ในด้านปัจจัยคือข้อ 24 ควรจะมีการพัฒนาคุณวุฒิของครู ความรู้ให้ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และข้อ 26 สิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์คิดว่าโรงเรียน ตชด. ของเราขาดมากครับ”

“โรงเรียน ตชด.ขาดมากในมาตรฐานที่ 24 และ 26 ถ้าแก้ 2 มาตรฐานนี้ได้ ทั้ง 27 มาตรฐาน ไม่มีปัญหาแน่...”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“มีปัญหาก็คือข้อ 24 ครู ตชด. ทั่วประเทศวุฒิปริญญาก็ประมาณ 30 % น่าจะมีการส่งเสริมครูให้ศึกษาต่อมากขึ้น”

“สำหรับผมปัญหาข้อ 24 วุฒิครูเรามีปัญหา...”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“ สิ่งที่ต้องพัฒนาคือข้อ 24 บุคลากรครูยังไม่เพียงพอ นอกนั้นมันก็ผ่านครบพอไปได้...”

“มาตรฐานข้อ 26 มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์มันเป็นไปได้ยาก”

“ข้อที่ 24 ครูเรายังไม่เพียงพอ มันไม่พอกับจำนวนเด็ก...”(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

“มาตรฐานที่ 24 ครูมีวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับงาน รู้สึกตรงนี้จะปัญหา เช่นมีความเชี่ยวชาญ จำนวนครูตามเกณฑ์ตรงนี้เป็นปัญหา”

“อาคารสถานที่เราก็มีปัญหา โรงเรียน ตชด. เรายังไม่มีความพร้อมในเรื่องนี้ เสาปก ตามผู้บริจาค”

(สนทนากลุ่ม/ นายตำรวจนิเทศงานโรงเรียน)

มาตรฐานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีทั้งหมด 6 มาตรฐาน มาตรฐานด้านนี้ต้องดูให้ดีด้วยว่าบางโรงเรียนที่พื้นที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดโครงการก็ต้องดูให้เหมาะสม แต่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนใหญ่จะทำได้ดี และคิดว่ามาตรฐานด้านนี้ทุกมาตรฐานส่วนใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จะเด่น

“ ผมว่ามีโครงการตามพระราชดำรินี้มาตรฐานก็ดีเหมือนกันครับ เป็นจุดเด่นของเรา”

“ ผมเห็นด้วยครับเพราะงานเหล่านี้เราได้ทำกันอยู่แล้ว”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“ผมว่าเป็นจุดขายที่ดีนะครับของโรงเรียน ตชด.”

“โครงการทุกโครงการ ทุกมาตรฐานเห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะผู้รับประโยชน์คือประชาชนและเด็ก ...”

“ผมขอสนับสนุนตรงนี้ที่เพิ่มขึ้นมาเป็นเสน่ห์แล้วเราทำได้ และทำได้ดีด้วย”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“ทุกข้อถ้าเรายึดหลักตามนี้ผมว่าน่าจะได้ 100 % และผมว่าน่าจะมีการเพิ่มมาตรฐานด้านโครงการอนุรักษ์เพื่อครบทุกโครงการ”

“มุมมองของผมตรงนี้อาจจะเป็นวิชาเอกเลยก็ได้ ผมว่ามาตรฐานทั้งหมดเป็นจุดเด่นหมด...”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“ทางด้านมาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตมันเป็นจุดเด่นแทบจะทั้งหมด

เพราะว่าในแต่ละโครงการมีการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นรูปธรรมชัดเจน”

“ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตถ้าดูเด่นทั้งหมดและเด่นที่สุดก็โครงการอาหารกลางวัน”

“ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งหมดเป็นโครงการตามพระราชดำริมีความสำคัญ

และเป็นรูปธรรม...”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

มาตรฐานด้านความมั่นคง 1 มาตรฐาน มาตรฐานด้านนี้ไม่มีปัญหาเพราะว่าเป็นงานที่มีการปฏิบัติในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อยู่แล้วและเรื่องที่ทางหน่วยเหนือเน้นคืองานด้านการข่าวต้องให้แม่นยำ ซึ่งมาตรฐานด้านนี้ก็จุดเด่นของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

“จริง ๆ แล้วด้านนี้เราทำกันอยู่แล้วครับ เราทำด้านป้องกันปรามมากกว่า...”

“ผมว่างานการข่าวเป็นงานหลักของเรา เราตั้งโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อความมั่นคง”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“มาตรฐานด้านนี้ผมเห็นด้วยนะ เป็นงานเฉพาะด้านของเราอยู่แล้ว แต่เราคงทำได้อยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้น”

“ผมคิดว่าดีนะครับในส่วนที่ตั้งไว้ แต่ควรเน้นย้ำในเรื่องเศรษฐกิจ ด้านสังคม การเมืองการปกครองจะดีเอง”

“โรงเรียน ตชด. ไม่ใช่เป็นครูอย่างเดียว ยังกระจายความช่วยเหลือต่อชุมชนด้วยนี่แหละคือเสน่ห์ของเรา”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“โรงเรียน ตชด. เป็นหน่วยราชการหน่วยเดียวที่มีความสัมพันธ์กับชาวบ้านเป็นที่พึ่งของชาวบ้านในยามยาก”

“ผมมองว่าเป็นจุดเด่นครับ โรงเรียน ตชด. เป็นได้ทั้งป้องกันโจรผู้ร้าย”

“ความมั่นคงเป็นหน้าที่ของพวกเราอยู่แล้ว ผู้บังคับบัญชาเน้นเรื่องข่าวต้องแม่นยำ ชัดเจน”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“ ในด้านความมั่นคงตรงนี้เราทำงานตลอด เพราะเรามีอาชีพตำรวจแล้วมาทำหน้าที่ครู อาชีพตำรวจก็ยังทำอยู่”

“ความมั่นคงเมื่อเรารู้ข้อมูลเราจะแจ้งหน่วยเหนือ และถือว่าเราได้ทำงานด้านความมั่นคง”

“ถ้าเราสัมพันธ์กับชุมชนได้ดีความมั่นคงก็จะเกิดขึ้น เมื่อเราไปใกล้ชิดกับประชาชนข่าวอะไรมันก็ตามมา...”

“ทางด้านความมั่นคงเราทำมานานแล้ว ทำมาตั้งแต่เริ่มตั้งโรงเรียน...”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นต่อมาตรฐานและตัวบ่งชี้ฉบับร่าง

ผลการสนทนากลุ่มพบว่า ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานฉบับร่างมีบางตัวบ่งชี้ที่ครูตำรวจตระเวนชายแดนคิดว่าจะเป็นมาตรฐานที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังมีปัญหาในการดำเนินงานมีดังนี้

มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขาดแคลนครูในบางวิชา และครูที่ควรได้รับการสนับสนุนอย่างเร่งด่วนคือ ครูภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และวิทยาศาสตร์

“ผมว่ามาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนเรายังขาดครูผู้ชำนาญ เป็นปัญหามากคือครูวิทยาศาสตร์ ครูภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“วิชากลุ่มประสบการณ์ที่ยังด้อยอยู่คือ ภาษาอังกฤษ ครูของเรายังไม่ถนัด”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

มาตรฐานที่ 14 ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งมีปัญหาคือประชาชนขาดความรู้ มองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา และการที่ให้ลูกมาเรียนเพราะต้องการสัญชาติไทย

“พ่อแม่ผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ที่ให้ลูกมาเรียนแรงจูงใจก็คือ ต้องการได้สัญชาติไทย”

“ประชาชนตามแนวชายแดนไม่มีการศึกษา เพราะว่าชุมชนชายแดนการลักลอบเข้าเมืองแบบเป็นคลื่นๆ”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

มาตรฐานที่ 15 ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอ ซึ่งข้อนี้หากจะให้ดีต้องได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณจึงจะสามารถทำได้

“วัสดุครุภัณฑ์สำนักงานก็ไม่มีครบ เครื่องพิมพ์ดีดต้องไปยืมเขามาใช้ทำให้ข้อมูลสารสนเทศไม่ต้องถามหา”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“ที่ผ่านมานั้นเราไม่สามารถจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครูได้เพียงพอ”

“...ตรงสภาพแวดล้อมคงได้ แต่สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครูอำนาจไม่ใช่อยู่ที่โรงเรียน”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“ปัญหาที่ต้องแก้ไขคือ สิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ แนนอนที่สุดโรงเรียน ตชด. จะให้ตามเกณฑ์เหมือนกับ สปช. คงเป็นไปได้ก็ยังไม่ค่อยดีอยู่”

“...โรงเรียน ตชด.ส่วนใหญ่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครู”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

มาตรฐานที่ 23 ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ตรงนี้เป็นปัญหาเพราะว่าครูส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์ทางด้านวิจัย และไม่เข้าใจทิศทางการวิจัยในชั้นเรียน

“...ในส่วนนี้ยังเป็นจุดด้อยอยู่ ครูเราขาดประสบการณ์ทางด้านการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และครูไม่เข้าใจทิศทางการวิจัยในชั้นเรียน”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

มาตรฐานที่ 24 ตัวบ่งชี้ที่ 1,2 ครูมีความถนัด/เชี่ยวชาญในงานที่ปฏิบัติ และมีจำนวนครูตามเกณฑ์ ซึ่งในข้อนี้ครูส่วนใหญ่ขาดวุฒิการศึกษาที่ตรงตามเกณฑ์ ส่วนที่จบมาก็ไม่ได้จบมาทางการศึกษา และโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนครูไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

“เรื่องวุฒิการศึกษาของครูส่วนใหญ่ถ้าไปเรียนก็เรียนทางรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ ที่ตรงกับสายงานของตน สายการศึกษาจะไม่ไปเรียนเพราะยังไม่มีมาตรฐานมารองรับ”

“...ครู ตชด. ไม่มีวุฒิ ไม่ได้เรียนมาทางครูโดยตรงทำให้ขาด อยากให้มีการพัฒนาการศึกษาให้กับครู นอกจากนั้นครูเรามีไม่เพียงพอด้วย”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“...จำนวนครูตามเกณฑ์ก็จะเป็นปัญหา”

“สำหรับผมยังยืนยันหลักการเดิม คือ ถ้าเราแก้มาตรฐานที่ 24, 26 ได้ ข้ออื่นไม่มีปัญหา”

“จำนวนครูอำนาจการจัดสรรไม่ได้อยู่ที่เรา”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“ถ้าดูภาพรวมแล้วเราไม่ได้เรียนมาทางครู มาเพื่อเป็นตำรวจ ส่วนที่เรียนจบมาก็ไม่ตรงกับสาย”

“วุฒิการศึกษาของครูส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา อันนี้เป็นปัญหาแน่”

“จำนวนบุคลากรเราขาดมาตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว ตั้งแต่เรามีการตั้งโรงเรียน ตชด.”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“ที่ว่าจำนวนครูตามเกณฑ์ ตรงนี้เป็นจุดด้อยของเราอยู่”

“...ในเรื่องครูน้อยไม่เพียงพอต่อการทำหน้าที่ทำให้ข้อนี้มีปัญหา”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

มาตรฐานที่ 26 ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ ซึ่งข้อนี้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศส่วนใหญ่ขาดแคลน และไม่มียงบประมาณการจัดการเรื่องอาคารสถานที่

“ปัญหาเห็นจะเป็นก็ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนผมมี เช่นห้องเรียน 5 ห้อง ต้องไปอยู่ในตูบ ในศาลา”

“อาคารสถานที่เราไม่มี ส่วนใหญ่ที่เราได้มาก็จากการบริจาค”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“...มีอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์ อันนี้ไม่เหมาะกับโรงเรียน ตชด. เรา”

“อาคารสถานที่ไม่รู้เกณฑ์มันจะเอาระดับไหน”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“พูดถึงอาคารสถานที่ของเรายังเป็นปมด้อยอยู่ อาคารของเราส่วนใหญ่ยังไม่พร้อม”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

สิ่งที่ต้องการการสนับสนุน

จากการสนทนากลุ่มพบว่าสิ่งที่ครูตำรวจตระเวนชายแดน คิดว่าควรจะได้รับ การสนับสนุน เพื่อที่จะจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ คือ ด้าน ปัจจัย บุคลากรต้องพร้อม งบประมาณเพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ต้องการสนับสนุน ในเรื่องเงินโดยอยากให้จัดเป็นงบประมาณรายหัวเหมือนกับของ สปช. จะได้ทำงานได้คล่องขึ้น

วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ตะเกียงทดลอง หลอดทดลอง บีกเกอร์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนไม่มีเลย ต้องให้พร้อมด้วยถึงจะให้การทำงานทุกๆ ด้าน บรรลุผลตามเป้าหมาย ด้านวิชาการ ควรมีการจัดอบรมให้ครูตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้ในเรื่องการบูรณาการการเรียนการสอน ให้มีการส่งเสริมในเรื่องวุฒิของครู สวัสดิการของครูให้เหมาะสมกับงานและอีกอย่างที่มีความสำคัญก็คือกำลังใจ ซึ่งครูตำรวจตระเวนชายแดน ทุกคนบอกว่าจะมีความสำคัญมากกับการได้รับกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา

“ ถ้าจะให้การศึกษาของโรงเรียนเรามีมาตรฐาน ควรจะมีการสนับสนุนปัจจัย คือ บุคลากรต้องพร้อม งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ต้องให้พร้อม...”

“...ก็ข้อฝากให้เน้นนโยบายก็ต้องดูแลในเรื่องขวัญและกำลังใจ”

“สำหรับผมก็อยากให้ผู้บังคับบัญชาเข้าใจการทำงานของครูด้วย คือเรามีงานหลายงาน...”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคเหนือ)

“คงจะเป็นงบประมาณในเรื่องอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดการเรียนการสอน”

“...สิทธิที่จะทำให้ครู ตชด. รักในวิชาชีพครูก็คงเป็นการสร้างขวัญกำลังใจเกี่ยวกับเบี้ยเลี้ยง”

“ประการแรกงบประมาณเพื่อก้อนหนุนทัดเทียมกับ สปช. ประการที่สองคือ อยากให้มีการส่งเสริมคุณวุฒิครูให้บรรลุเป้าหมาย ประการที่สามคือ สิทธิประโยชน์ที่ครู ตชด. ควรจะได้ รับเงินตามสิทธิ เป็นครูปฏิบัติการ ครูวิชาการ”

“ด้านแรกงบประมาณทุกด้าน ประการที่สองคือคุณวุฒิ ข้อที่ 3 คือสวัสดิการต่างๆ ก็คงของตนเองและครอบครัว ข้อที่ 4 อยากให้ได้สิทธิเหมือนกับครูทั่วไป”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคกลาง)

“...ในเรื่องวิชาการ มีการจัดอบรมเพื่อให้ครู ตชด. เข้าใจการบูรณาการการเรียนการสอน ให้เข้าใจเรื่องนี้ทั้งหมดทุกคน”

“...เรื่องขวัญกำลังใจ แรงจูงใจที่จะให้กับพวกครู ถ้าสร้างแรงจูงใจให้ครูแล้วก็มีทางที่จะประสบความสำเร็จ”

“อยากได้คือด้านวิชาการ สาขาที่ขาดแคลน ประการที่สองก็เงิน คิดดีแต่ไม่มีทุนหมดสิทธิ์ไปไม่ได้ และในเรื่องสื่อวัสดุในการจัดการเรียนการสอน การทดลองวิทยาศาสตร์ไม่มีให้เด็กทำเลย”

“เรื่องขวัญกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา และงบประมาณอยากให้ทำรายหัวเหมือนกับ สปช.”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

“สำหรับผมก็คือเงิน ทุกอย่างไม่มีเงินผมว่าไม่สำเร็จคือถ้าเราไม่มีปัจจัยสนับสนุนงานไม่เดินครับ”

“โรงเรียน ตชด. ควรได้รับการสนับสนุน คือวิชาการ ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ และอาคารสถานที่ ความพร้อมมีโต๊ะ มีเก้าอี้เรียบร้อย ทุกวันนี้ขาดบเรื่องนี่มาก”

“ในด้านขวัญกำลังใจ ถ้าดีการทำงานออกมาดีแน่ คำชมจากผู้บังคับบัญชาก็ดีครับ”

(สนทนากลุ่ม/ ครู ตชด. ภาคใต้)

สรุปผลการสนทนากลุ่ม

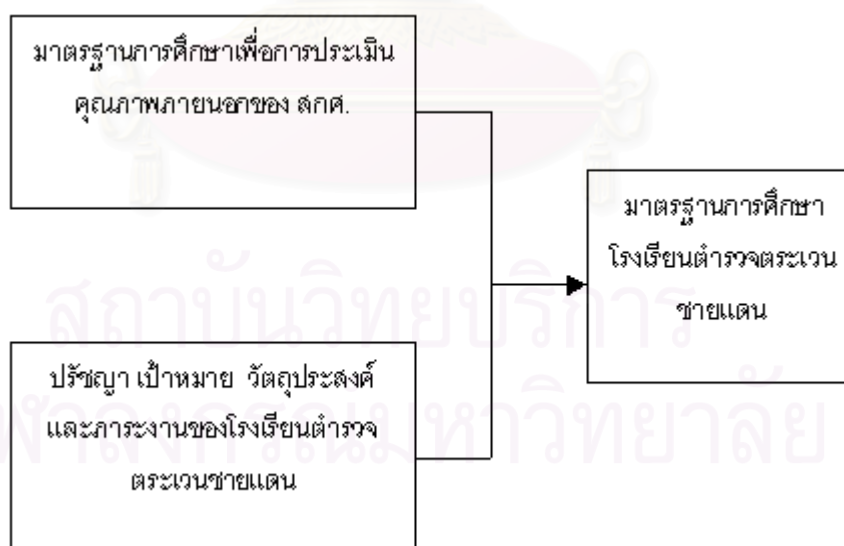
จากการที่ได้มีการจัดสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น พบว่า การที่มาตรฐานที่จะเกิดขึ้นได้แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตและด้านความมั่นคงนั้น ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เห็นด้วยที่มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะแบ่งออกเป็น 5 ด้าน เพราะมาตรฐานที่เกิดขึ้นจะได้ครอบคลุมภาระงานทั้งหมดของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในส่วนของรายละเอียดของมาตรฐาน แต่ละตัวบ่งชี้ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมองว่ามาตรฐานที่จะเป็นปัญหากับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนคือ มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มาตรฐานที่ 14 ตัวบ่งชี้ที่ 4 การมีบทบาทของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาการศึกษา มาตรฐานที่ 15 ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอ มาตรฐานที่ 23 ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ได้กล่าวมานี้แม้จะเป็นปัญหาแต่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมองว่าโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสามารถพัฒนาตนเองได้ แต่ตัวบ่งชี้ที่ผู้เข้า

ร่วมสนทนากลุ่มคิดว่าเป็นปัญหาอย่างหนักคือ มาตรฐานที่ 24 ตัวบ่งชี้ที่ 1 และ 2 ครูมีความถนัด ความเชี่ยวชาญ และมีจำนวนครูตามเกณฑ์ กับมาตรฐานที่ 26 ตัวบ่งชี้ที่ 1 โรงเรียนมีอาคารสถานที่ตามเกณฑ์ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ควรได้รับการช่วยเหลือ ตัวบ่งชี้ที่เป็นปัญหาทั้งหมดนี้ แม้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมองว่าเป็นปัญหาหากจะมีการประเมิน แต่ส่วนใหญ่ก็ยังต้องการที่จะคงมาตรฐานเหล่านี้ไว้ เพราะคิดว่าต่อไปจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต่อไป

ผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 1 กรอบมาตรฐานการศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร และผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ยังไม่ครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนควรครอบคลุมปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และภาระงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ นำมากำหนดเป็นกรอบมาตรฐาน ได้ดังนี้

ตอนที่ 2 มาตรฐานการศึกษาฉบับร่าง

ผู้วิจัยได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้นตามกรอบที่กำหนดไว้ โดยอาศัยข้อมูลจากการลงศึกษาภาคสนาม การวิเคราะห์เอกสาร ปรึกษา วัตถุประสงค์ เป้าหมายและภาระงานของโรงเรียน ตชด. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้สร้างขึ้นเป็นมาตรฐานฉบับร่างที่ครอบคลุมภาระงานทุกด้านของโรงเรียน ตชด. สอดคล้องกับปรัชญา นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน ตชด. ซึ่งมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นนี้แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านความมั่นคง ซึ่งประกอบด้วย 34 มาตรฐาน 110 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านปัจจัย 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้
4. มาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต 6 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้
5. มาตรฐานด้านความมั่นคง 1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้

สำหรับมาตรฐาน 3 ด้านแรก ซึ่งมี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ นั้นเป็นมาตรฐานการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สร้างขึ้น ส่วนมาตรฐานด้านที่ 4 และ 5 เป็นมาตรฐานที่เพิ่มขึ้นตามการวิจัยในครั้งนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น

3. มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเอง และสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม
3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาชีพ/ หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล
2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย
ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. มีความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้
3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง
2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
3. รู้จักกาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเอง
(เฉพาะระดับมัธยมและอาชีวศึกษา)

มาตรฐานที่ 9 ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติ ที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่างกายแข็งแรง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะดนตรีและการกีฬามาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัดความสำเร็จ
3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
6. มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล
7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข
3. จัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี
4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขา หรือความถนัด ความรู้ความสามารถ
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการสอนหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน/ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้ และแนะนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะ และการกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 19 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี **ตัวบ่งชี้**

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ **ตัวบ่งชี้**

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 21 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม **ตัวบ่งชี้**

1. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน
2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ และควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้การพัฒนาผู้เรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติบุคลิกภาพ
5. ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครูมีความสามารถในการพัฒนาสูตรการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาความสามารถ

มาตรฐานที่ 23 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คติวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 25 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 27 ชุมชน / ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ชุมชน / ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา

มาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต

มาตรฐานที่28 มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. นักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร
2. ผลผลิตจากโครงการต้องให้ได้อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของที่นำมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน
3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ

มาตรฐานที่29 มีการดำเนินงานโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. จำนวนนักเรียนที่ป่วยเป็นโรคขาดสารไอโอดีนลดลง
2. มีการส่งเสริมให้ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน

มาตรฐานที่30 มีการดำเนินงานโครงการอนามัยแม่และเด็กและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ ให้นมบุตร และได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ
2. แม่และเด็กมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น
3. มีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการช่วยเหลือแม่และเด็กในด้านสุขภาพ

มาตรฐานที่31 มีการดำเนินงาน โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดนักเรียนเพื่อคัดเลือกเข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ เป็นประจำทุกปี
2. มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

มาตรฐานที่32 มีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดการอย่างเป็นระบบโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
2. มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสหกรณ์ในชั้นเรียน

มาตรฐานที่33 มีการดำเนินงานโครงการฝึกอาชีพและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพให้กับนักเรียน
2. เยาวชนและผู้ปกครองได้รับการฝึกอาชีพระยะสั้น
3. มีการนำความรู้จากการฝึกอาชีพไปใช้ได้

มาตรฐานด้านความมั่นคง

มาตรฐานที่34 มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการป้องกันประเทศและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในท้องถิ่นประกอบอาชีพที่สุจริต
2. ด้านสังคม อัตราการเกิดอาชญากรรมและปัญหาเสพติดในและชุมชนลดน้อยลง
3. ด้านการเมืองการปกครอง ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ด้านการป้องกันประเทศ ประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือ และเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง

หลังจากการพัฒนาตามมาตรฐานฉบับร่างขึ้น ผู้วิจัยได้นำไปตรวจสอบความเหมาะสมในการนำมาใช้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กับกลุ่มครูตำรวจตระเวนชายแดนในโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ลงศึกษาภาคสนาม จำนวน 22 คน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามาตรฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน อีกทั้งหลังจากออกจากภาคสนามผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบมาตรฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการจัดสนทนากลุ่ม จำนวน 5กลุ่ม จำแนก

เป็นกลุ่มครู ตชด. จากภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคใต้ ภาคละ 1 กลุ่ม อีก 1กลุ่มเป็นกลุ่มนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียน ตชด. จากการสนทนากลุ่มได้ข้อสรุปว่า มาตรฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ตอนที่ 3 มาตรฐานฉบับนำเสนอ

จากตอนที่2 ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานที่ได้พัฒนาขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบได้รับข้อเสนอแนะว่าควรจะมีการจัดระบบโครงสร้างของมาตรฐานใหม่จากที่จัดไว้เดิมที่จัดโครงสร้างไว้เพียงมิติเดียว และจำแนกเป็น 5 ด้านนั้น ควรจัดระบบโครงสร้างใหม่แบบให้มี 2 มิติ คือ มิติแรกเป็นมิติของระบบซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย ส่วนมิติที่สองเป็นภารกิจของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามปรัชญาของโรงเรียนซึ่งจำแนกเป็น 3 ส่วนคือ สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต และสัมฤทธิ์ผลความมั่นคง แต่ในการอธิบายถึงด้านของมาตรฐานนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับระบบของส่วนกลางจึงอธิบายว่ามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมี 3 ด้านโดยยึดด้านตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ของ สกศ. ผลการวิเคราะห์และจัดระบบโครงสร้างของมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สรุปได้ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่พัฒนาขึ้นตามกรอบมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก กับปรัชญาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ปรัชญา มาตรฐานด้าน	สร้างภูมิปัญญา	พัฒนาคุณภาพชีวิต	สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง
ผู้เรียน	ม.4, ม.5, ม.6, ม.7	ม.1, ม.2, ม.3, ม.8, ม.9 ม.10, ม.12	ม.11
กระบวนการ	ม.13, ม.16, ม.17, ม.18	ม.14, ม.15, ม.28, ม.29, ม.30, ม.31, ม.32, ม.33	ม.34
ปัจจัย	ม.21, ม.22, ม.23, ม.24, ม.25	ม.19, ม.20, ม.26, ม.27	-

ซึ่งในการจัดระบบแบบนี้มีได้ทำให้มาตรฐานการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อความที่ขาดหายไป แต่ช่วยให้เห็นความสอดคล้องของมาตรฐานกับปรัชญา เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และภาระงาน ของโรงเรียน ตชด. ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลจากการจัดระบบดังกล่าวช่วยให้เห็นผลการวิเคราะห์ที่ลดความซ้ำซ้อนในตัวมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ อีกทั้งยังเพิ่มความเป็นเอกภาพของตัวมาตรฐานรวม ผลจากการที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงระบบจำแนกมาตรฐานการศึกษาอีกครั้ง ดังนำเสนอข้างต้นนี้ มาตรฐานด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต 6 มาตรฐาน 15 ตัวบ่งชี้และมาตรฐานด้านความมั่นคง 1 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ จึงได้ถูกนำมารวมไว้ในมาตรฐานด้านกระบวนการ และเมื่อได้วิเคราะห์ทั้งมาตรฐาน และตัวบ่งชี้แล้วพบว่า

1. ควรนำตัวบ่งชี้ที่ 1 ในมาตรฐานที่ 28 “นักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร” และตัวบ่งชี้ที่ 1 ในมาตรฐานที่ 29 “จำนวนนักเรียนที่ป่วยเป็นโรคขาดสารไอโอดีนลดลง” ไปใส่ไว้ในมาตรฐานที่ 10 “มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี”

2. ควรตัดตัวบ่งชี้ที่ 2 มาตรฐานที่ 32 “มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสหกรณ์ในชั้นเรียน” และตัวบ่งชี้ที่ 1 ในมาตรฐานที่ 33 “มีการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพให้กับนักเรียน” เนื่องจากในมาตรฐานที่ 17 “มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น” ซึ่งตัวบ่งชี้ที่ 1 “มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม” มีความครอบคลุมตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตัวนี้อยู่ ดังนั้นจึงเห็นว่าควรตัดตัวบ่งชี้ทั้ง 2 ตัวนี้ออกไป แต่เพื่อให้ตัวบ่งชี้ที่ 1 ในมาตรฐานที่ 17 มีความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงเพิ่มรายละเอียดเข้าไปในตัวบ่งชี้ ดังนี้ “มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการท้องถิ่นและมีการบูรณาการโครงการตามพระราชดำริเข้าไปในหลักสูตร โดยมีการจัดการเรียนการสอนสหกรณ์ในชั้นเรียนและการฝึกอบรมด้านอาชีพให้แก่แก่นักเรียน” ซึ่งผลที่ได้จากการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาในครั้งนี้เป็นดังนี้

ดังนั้นมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงควรมี 3 ด้าน ได้แก่ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย ประกอบด้วย 34 มาตรฐาน 108 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น

1. มาตรฐานด้านผู้เรียน 12 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้
2. มาตรฐานด้านกระบวนการ 13 มาตรฐาน 44 ตัวบ่งชี้
3. มาตรฐานด้านปัจจัย 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้

รายละเอียดของมาตรฐานและตัวบ่งชี้มีดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
3. มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเอง และสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกริธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม

3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาชีพ/ หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล
2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย

ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. มีความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้
3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง
2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
3. รู้จักกาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเอง (เฉพาะระดับมัธยมและอาชีวศึกษา)

มาตรฐานที่ 9 ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ

2. ชยัน อดทน ละเอียดรอบครอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้

1. มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร
2. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. จำนวนนักเรียนที่ป่วยเป็นโรคขาดสารไอโอดีนลดลง
4. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
5. ว่าแจ้งแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
6. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะดนตรีและการกีฬามาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และตัวชี้วัด ความสำเร็จ
3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง

5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
6. มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล
7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข
3. จัดระบบสาธารณสุขที่ปลอดภัย
4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขา หรือความถนัด ความรู้ความสามารถ
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการสอนหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการท้องถิ่น และมีการบูรณาการโครงการตามพระราชดำริเข้าไปในหลักสูตร โดยมีการจัดการเรียนการสอนสหกรณ์ในชั้นเรียนและการฝึกอบรมด้านอาชีพให้แก่นักเรียน
2. มีการจัดแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน / ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้ และแนะนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดสร้างสรรค์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะ และการกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

มาตรฐานที่ 19 มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. ผลผลิตจากโครงการต้องให้ได้อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของที่นำมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ

มาตรฐานที่20 มีการดำเนินงานโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการส่งเสริมให้ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน

มาตรฐานที่21 มีการดำเนินงานโครงการอนามัยแม่และเด็กและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ ให้นมบุตร และได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ
2. แม่และเด็กมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น
3. มีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการช่วยเหลือแม่และเด็กในด้านสุขภาพ

มาตรฐานที่22 มีการดำเนินงาน โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดนักเรียนเพื่อคัดเลือกเข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ เป็นประจำทุกปี
2. มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

มาตรฐานที่23 มีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดการอย่างเป็นระบบโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่24 มีการดำเนินงานโครงการฝึกอาชีพและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. เยาวชนและผู้ปกครองได้รับการฝึกอาชีพพระยะสั้น
2. มีการนำความรู้จากการฝึกอาชีพไปใช้ได้

มาตรฐานที่25 มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการป้องกันประเทศและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในท้องถิ่นประกอบอาชีพที่สุจริต
2. ด้านสังคม อัตราการเกิดอาชญากรรมและปัญหายาเสพติดในชุมชนลดน้อยลง

3. ด้านการเมืองการปกครอง ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ด้านการป้องกันประเทศ ประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือ และเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 26 (19) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 27 (20) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารการจัดการ
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 28 (21) ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม
ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน
2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ และควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติบุคลิกภาพ
5. ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 29 (22) ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ตัวบ่งชี้
1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
 2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 3. ครูมีความสามารถในการพัฒนาสูตรการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาความสามารถ

มาตรฐานที่ 30 (23) ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คัดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 31 (24) ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 32 (25) มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 33 (26) สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 34 (27) ชุมชน / ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ชุมชน / ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกรักเป็นเจ้าของสถานศึกษา

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มผู้บังคับบัญชาาระดับสูงจากหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ครู นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แนวการสัมภาษณ์ แบบสังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการวิจัยโดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียน ตชด. และผลกระทบของพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ต่อโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และผู้บังคับบัญชาาระดับสูงจากหน่วยงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 4 ท่าน เกี่ยวกับมุมมองในมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของแต่ละท่าน เพื่อเป็นกรอบในการลงภาคสนาม และได้ทำการศึกษาภาคสนามในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 2 โรงเรียนเป็นเวลา 2 เดือนทำให้สามารถพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจากข้อมูลเชิงประจักษ์ และได้นำมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นทำการจัดสนทนากลุ่มครู 4 กลุ่ม ตามภาคต่าง ๆ ภาคละ 1 กลุ่ม แล้วจัดสนทนากลุ่มนายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอีก 1 ครั้ง การจัดสนทนากลุ่มมีจุดประสงค์เพื่อทดสอบมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้พัฒนาขึ้น หลังจากนั้นได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณามาตรฐานที่ได้และได้นำข้อเสนอแนะเพื่อปรับมาตรฐานให้เหมาะสมซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ที่ครอบคลุมภารกิจตามปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน คือ การสร้างภูมิปัญญา การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการรักษาความมั่นคง มาตรฐานดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ผู้เรียน กระบวนการ และปัจจัยประกอบด้วย 34 มาตรฐาน 108 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมาตรฐานแต่ละด้านมีลักษณะสำคัญดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 12 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

1.2 มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 13 มาตรฐาน 44 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และการดำเนินงานด้านความมั่นคง

1.3 มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย ประกอบด้วย 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน

มาตรฐานดังกล่าวต่างจากมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพัฒนาขึ้น ในลักษณะนี้มีการเพิ่มมาตรฐานจากของเดิมขึ้นมาอีกจำนวน 7 มาตรฐานและเพิ่มตัวบ่งชี้ขึ้นมาอีก 17 ตัว ทั้งมีการปรับขยายตัวบ่งชี้ในมาตรฐานเดิม 1 ตัว รายละเอียดของมาตรฐานมีดังนี้ (ตัวอักษรเอนดำ คือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่มีเพิ่มเติมจากมาตรฐานและตัวบ่งชี้เดิม)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. ซื่อสัตย์สุจริต (มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ สำหรับระดับอาชีวศึกษา)
3. มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม
4. ประหยัด (ใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า)

มาตรฐานที่ 2 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบ
ประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติและผู้ใหญ่
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเองและเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
3. มีความรู้และปฏิบัติตนตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาสถานศึกษาและท้องถิ่น
5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 มีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเอง และสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด
สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
2. สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี-ข้อเสีย ข้อถูก-ข้อผิด ระบุสาเหตุ-ผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างสันติและมีความถูกต้องเหมาะสม
3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/ กลุ่มวิชาซีพ/ หมวดวิชาที่สำคัญไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะสาขาสำหรับอาชีวศึกษา)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ-ผล
2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. สามารถสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้องด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 7 เห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดั่งามของไทย
ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. มีความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้
3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั่งามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง
2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น
3. รู้จักกาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกาย
4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง ตัดสินใจ และแก้ปัญหาของตนเอง
(เฉพาะระดับมัธยมและอาชีวศึกษา)

มาตรฐานที่ 9 ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดี
ต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ
2. ขยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความ สุข และภูมิใจในผลงานของตนเอง
3. สามารถทำงานเป็นทีม(ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เอาเปรียบ ให้ความร่วมมือยอมรับฟังความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่ม)
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 มีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษา โดยใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นภายในโรงเรียนมาประกอบอาหาร
2. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. จำนวนนักเรียนที่ป่วยเป็นโรคขาดสารไอโอดีนลดลง
4. มีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
5. ร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
6. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 ปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา และไม่แสวงหาผลประโยชน์

มาตรฐานที่ 12 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

ตัวบ่งชี้

1. มีความชื่นชมและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะดนตรีและการกีฬามาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 13 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมนูญสถานศึกษา แผนการดำเนินงานของสถานศึกษา และ ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
3. มีการปฏิบัติตามแผน
4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เปรียบเทียบกับเป้าหมาย อย่างต่อเนื่อง
5. มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน
6. มีการบันทึกและรายงานการประเมินผล
7. มีการนำข้อมูลและผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน

มาตรฐานที่ 14 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน ในการพัฒนาสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาและชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน
3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 15 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม อบายมุข
3. จัดระบบสาธารณสุขปกเษที่ดี
4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 16 ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร/ครู ตามความจำเป็นและเหมาะสม อย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขา หรือความถนัด ความรู้ความสามารถ
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องการสอนหรือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

มาตรฐานที่ 17 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพและความต้องการท้องถิ่น และมีการบูรณาการโครงการตามพระราชดำริเข้าไปในหลักสูตร โดยมีการจัดการเรียนการสอน สหกรณ์ในชั้นเรียนและการฝึกอบรมด้านอาชีพให้แก่นักเรียน

2. มีการจัดแนวการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน / ท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้ และแนะนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 18 จัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของผู้เรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งทางด้านดนตรี ศิลปะ และการกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตน และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

มาตรฐานที่ 19 มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. ผลผลิตจากโครงการต้องให้ได้อย่างน้อยครึ่งหนึ่งของที่นำมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการ

มาตรฐานที่ 20 มีการดำเนินงานโครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. มีการส่งเสริมให้ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน

มาตรฐานที่21 มีการดำเนินงานโครงการอนามัยแม่และเด็กและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ ให้นมบุตร และได้รับความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ
2. แม่และเด็กมีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น
3. มีการประสานงานร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการช่วยเหลือแม่และเด็กในด้านสุขภาพ

มาตรฐานที่22 มีการดำเนินงาน โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดนักเรียนเพื่อคัดเลือกเข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์เป็นประจำทุกปี
2. มีการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนที่เข้าโครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์

มาตรฐานที่23 มีการดำเนินงานโครงการส่งเสริมสหกรณ์และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดการอย่างเป็นระบบโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่24 มีการดำเนินงานโครงการฝึกอาชีพและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. เยาวชนและผู้ปกครองได้รับการฝึกอาชีพพระยะสั้น
2. มีการนำความรู้จากการฝึกอาชีพไปใช้ได้

มาตรฐานที่25 มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและการป้องกันประเทศและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์

ตัวบ่งชี้

1. ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในท้องถิ่นประกอบอาชีพที่สุจริต
2. ด้านสังคม อัตราการเกิดอาชญากรรมและปัญหาเสพติดในชุมชนลดน้อยลง
3. ด้านการเมืองการปกครอง ประชาชนในท้องถิ่นมีความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ด้านการป้องกันประเทศ ประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือ และเป็นหูเป็นตาให้กับเจ้าหน้าที่ของบ้านเมือง

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 26 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 27 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารการจัดการ

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 28 ครูมีวิญญานความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความเอื้ออาทร เข้าใจและเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน
2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ และควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนาผู้เรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติบุคลิกภาพ
5. ครูมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 29 ครูมีความสามารถจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ครูมีความสามารถในการพัฒนาสูตรการเรียนการสอนและนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาความสามารถ

มาตรฐานที่ 30 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คัดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีนิสัยรักการแสวงหาความรู้และข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 31 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด / ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 32 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 33 สถานศึกษามีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 34 ชุมชน / ผู้ปกครองมีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ชุมชน / ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษา และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา

2. สิ่งที่คุณครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องการได้รับการสนับสนุน

2.1 มาตรฐานที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเห็นว่าต้องได้รับการช่วยเหลือมี 6 มาตรฐานและมีตัวบ่งชี้ 7 ตัว คือ ในมาตรฐานที่ 13 ตัวบ่งชี้ที่ 5 **มีระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน** ซึ่งครูผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไม่ทันต่อเหตุการณ์ ในมาตรฐานที่ 15 ตัวบ่งชี้ที่ 4 **จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้คุณครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้** ในข้อนี้การจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ แต่การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้คุณครูและบุคลากรอย่างเพียงพอนั้นเกินกำลังที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะทำได้จึงต้องได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัด ในจุดนี้ทางหน่วยงานที่รับผิดชอบควรให้การช่วยเหลือ ในมาตรฐานที่ 30 ตัวบ่งชี้ที่ 2 **ครูมีความสามารถในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน** ปัญหาคือการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ซึ่งความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยยังไม่ดีพอทำให้เกิดความไม่มั่นใจที่จะพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ในมาตรฐานที่ 31 ตัวบ่งชี้ที่ 1 และ 2 **ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญตรงกับงานที่ปฏิบัติ** ซึ่งตรงจุดนี้ครูตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดความถนัดและความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการเรียนการสอน และมีจำนวนครูตามเกณฑ์ ในส่วนนี้นั้นจำนวนครูในโรงเรียนก็ไม่อยู่ในอำนาจของโรงเรียนที่จะทำได้ การบรรจุบุคลากรขึ้นอยู่กับการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด ในมาตรฐานที่ 32 ตัวบ่งชี้ที่ 2 **มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้** ในส่วนนี้สื่อบางอย่างก็สามารถหาได้ในท้องถิ่น แต่บางอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับเด็กก็มีความสำคัญ ซึ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดเช่นอุปกรณ์เกี่ยวกับการทดลอง และสารเคมีต่างๆ ในมาตรฐานที่ 33 ตัวบ่งชี้ที่ 1 **มีอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์** ในส่วนนี้ก็เช่นกันอาคารสถานที่ส่วนใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังไม่ได้มาตรฐานขึ้นอยู่กับผู้บริจาค ดังนั้นจึงต้องได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

2.2 สิ่งที่คุณครูตำรวจตระเวนชายแดนต้องการได้รับการสนับสนุน เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพ คือ ด้านปัจจัย บุคลากรต้องพร้อมงบประมาณเพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ โดยเฉพาะอุปกรณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ เช่น ตะเกียงทดลอง หลอดทดลอง บีกเกอร์ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังขาดแคลน ด้านวิชาการ ควรมีการจัดอบรมให้คุณครูตำรวจตระเวนชายแดนมีความรู้ในเรื่องการบูรณาการการเรียนการสอน ให้มีการส่งเสริมในเรื่องวุฒิของครู สวัสดิการของครูให้เหมาะสมกับ

งานและอีกอย่างที่มีความสำคัญก็คือกำลังใจจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งครูตำรวจตระเวนชายแดน กล่าวว่าจะมีความสำคัญมากกับการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะต้องมีจำนวนมาตรฐานมากกว่ามาตรฐานกลาง

จากผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้พัฒนาขึ้น มีจำนวนมาตรฐานมากกว่ามาตรฐานกลางของทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ อยู่ 7 มาตรฐาน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากภารกิจตามปรัชญาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีมากกว่าโรงเรียนทั่วไป กล่าวคือนอกจากโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะต้องจัดการศึกษาเพื่อสร้างภูมิปัญญาให้แก่แก่นักเรียนเหมือนโรงเรียนปกติแล้ว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังต้องปฏิบัติภารกิจด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และการรักษาความมั่นคง ต้องทำงาน 4 งานของตำรวจตระเวนชายแดน ได้แก่ งานด้านการข่าว งานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย งานด้านการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และงานด้านชุมชน และมวลชนสัมพันธ์ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานจึงต้องเพิ่มมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของนักเรียนและประชาชนในชุมชน ซึ่งมาตรฐานที่เพิ่มขึ้นนี้มีความเหมาะสมเพราะตรงกับบริบทและการปฏิบัติภารกิจจริงของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และผู้บริหาร ผู้นิเทศก์ และครูของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยอมรับว่าทั้ง 34 มาตรฐาน ครอบคลุมภาระงานทั้งหมดของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แม้มาตรฐานทั้ง 34 มาตรฐาน 108 ตัวบ่งชี้นี้ จะได้รับการยอมรับจากผู้ปฏิบัติงาน และผู้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่ก็มีบางมาตรฐานที่ครูตำรวจตระเวนชายแดนมีความวิตกกังวล โดยเฉพาะมาตรฐานในด้านปัจจัย การจัดสรรปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนของหน่วยงานที่รับผิดชอบโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังทำได้ลำบาก ทั้งในเรื่องปัจจัยด้านบุคลากร คือตัวครูยังไม่มีวุฒิทางการศึกษาและจำนวนครูไม่เพียงพอ ปัจจัยด้านวัสดุคือสื่อวัสดุอุปกรณ์ยังขาดแคลนโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้อาคารสถานที่ยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร เพราะส่วนใหญ่ได้มาจากการบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา ขนาดของอาคารเรียนและห้องเรียนจึงไม่ได้มาตรฐานทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับบริจาค

2. การใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มผู้ปฏิบัติงานจริงในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมและการนำไปใช้ได้จริงของมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

กระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มเพื่อให้ครูตำรวจตระเวนชายแดน และ นายตำรวจนิเทศงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมในครั้งนี้ผู้วิจัยถือว่าเป็นความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานจริงในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงในการนำมาตรฐานการศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปใช้ อีกทั้งกลุ่มบุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นตัวแทนของครูตำรวจตระเวนชายแดน ฉะนั้นมาตรฐานที่ได้ จึงน่าจะเป็นที่ยอมรับของครูตำรวจตระเวนชายแดนโดยทั่วไป ในทำนองเดียวกันดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา และผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานการศึกษาที่ได้ ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาขึ้นมา

3. ผลการเปรียบเทียบมาตรฐานที่ได้จากงานวิจัยกับมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นโดยกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

จากการที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารระดับสูงของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจึงได้มีจัดทำร่างมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนโดยยึดปรัชญา จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นแนวในการพัฒนา ซึ่งทำให้ได้มาตรฐานเพิ่มเติมจากของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่มี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ อีกจำนวน 9 มาตรฐาน 36 ตัวบ่งชี้ โดยมาตรฐานและตัวบ่งชี้ดังกล่าวได้ผ่านการทำประชาพิจารณ์กับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ในเทศก์ และผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ณ โรงแรมฟอร์จูน ในงานฝึกอบรมครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน วันที่ 22-27 เมษายน 2544 ซึ่งได้ผลดังนี้คือ ด้านผู้เรียนเพิ่มอีก 6 มาตรฐาน 22 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการเพิ่มอีก 2 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ และด้านปัจจัยเพิ่มอีก 1 มาตรฐาน 3 ตัวบ่งชี้ รายละเอียดได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ค.

จากมาตรฐานที่เพิ่มขึ้น 9 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่เพิ่มขึ้น 36 ตัว เมื่อนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้ ในส่วนที่เป็นมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เพิ่มอีก 7 มาตรฐาน 17 ตัวบ่งชี้ พบว่ามีความสอดคล้องกัน เนื่องจากมาตรฐานที่เพิ่มขึ้นเป็นการพัฒนาขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมกับปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยมาตรฐานที่

เพิ่มขึ้นเป็นมาตรฐานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้เรียน และประชาชนในชุมชน และเป็นมาตรฐานที่ว่าด้วยกระบวนการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริ 8 โครงการและการสร้างความมั่นคง ผลการพัฒนามาตรฐานการศึกษาสำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแม้จะมีจำนวนมาตรฐานมากกว่าโรงเรียนทั่วไป แต่เป็นมาตรฐานที่ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเห็นว่าเหมาะสมเพราะครอบคลุมภาระงานที่มีการปฏิบัติในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และสอดคล้องตามปรัชญาของโรงเรียนที่ตั้งไว้คือ สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผลความมั่นคง ดังนั้นการเพิ่มมาตรฐานดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้สังคมได้รับรู้และเข้าใจบริบท ภารกิจกับการปฏิบัติงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นผลจากการวิจัยนี้น่าจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนดังนี้

1.1 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอาจนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างฐานข้อมูลสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนและติดตามตรวจสอบคุณภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ฐานข้อมูลดังกล่าวจะเป็นสื่อสำคัญในการเตรียมความพร้อมและสร้างศักยภาพของโรงเรียน ตชด. ในการดำเนินงานประเมินภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และการเตรียมความพร้อมสู่การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต่อไป

1.2 ผู้บริหารและครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนอาจนำมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นนี้ไปใช้ประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจร่วมกับครูผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์ในการวางแผนและการประเมินการดำเนินงานในโรงเรียนให้ครบทุกด้าน อันจะนำไปสู่การร่วมมือและรวมพลังในการจัดปัจจัยและกระบวนการต่างๆ ของโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตชด. ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานของประเทศและนำไปสู่ความเข้าใจและการยอมรับของทุกฝ่ายในภารกิจและคุณภาพของการปฏิบัติภารกิจของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อสังคมไทย

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

2. การสร้างความพร้อมของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนสู่การประกันคุณภาพ

ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลการจัดการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องมีความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ดังนี้

2.1 สิ่งที่เป็นปัญหาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในการพัฒนาตนเองให้สู่การประกันคุณภาพ นั่นคือวุฒิการศึกษาของครู อาคารสถานที่ไม่พร้อม และสื่อวัสดุอุปกรณ์โดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ไม่เพียงพอ

2.2 สิ่งที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนต้องการ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจ นั่นคืออาคารสถานที่ให้พร้อม สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ และที่สำคัญต้องการขวัญและกำลังใจในการทำงาน

2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหานี้คือหากมีความต้องการให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนผ่านการประกันคุณภาพทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน ทั้งผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และฝ่ายแผนงานในการดูแลและสนับสนุน

ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำของการประเมินภายใน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในการเป็นเกณฑ์ของการประเมินภายนอกต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในลำดับต่อไป

2. ควรมีการวิจัยกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สามารถบูรณาการงานด้านการจัดการเรียนการสอนกับการดำเนินงานตามโครงการตามพระราชดำริ

3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาเกณฑ์การประเมินในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ของมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกวรรณ ชูชีพ. 2543. **กรณีศึกษาคุณลักษณะของผู้ดำเนินการสนทนาในการวิจัยแบบ
สนทนากลุ่ม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- กฤตวรรณ โอบนพันธ์. 2537. **การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมวัดคุณลักษณะของนิสิตใหม่ระดับ
ปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. 2539. **40 ปี โรงเรียน ตชด. ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระ
ศรีนครินทร์ราชมราชชนนีและสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรม
ราชกุมารี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอ.เอส. พรีนติ้งเฮาส์.
- กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. 2543. **โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน**. (ม.ป.ท.).
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. 2538. **การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร:
กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. 2538. **การวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษา
นอกโรงเรียน.
- จารุพร นิตินิจ. 2539. **การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยา
นิพนธ์ปริญญาดุขฎีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉวีวรรณ ประจวบเหมาะ. 2527. **เทคนิคและปัญหาการสัมภาษณ์ในงานวิจัยภาคสนามทาง
มนุษยวิทยา**. ข่าวสารวิจัยการศึกษา (กุมภาพันธ์-มีนาคม).
- ชลันดา อินทร์เจริญ. 2538. **การศึกษาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2524(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โชคชัย สิริพนมณี. 2540. **การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยศึกษานิ
เทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยใช้พีดีบีแอลและการสัมภาษณ์
กลุ่มเจาะจง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- นภา คงเมือง. 2532. **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตา ชูโต. 2540. **การวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ พี.เอ็น.การพิมพ์.
- ประวีต เอราวรรณ. 2542. **การวิจัยในชั้นเรียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการ จำกัด.
- พนิดา ศรีธรรมมา. 2539. **สภาพและปัญหาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด)**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิพัฒน์ เพ็งคุ้ม. 2540. **สภาพและการบริหารโรงเรียนของชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคมในความรับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน: ศึกษารายกรณีความคิดเห็นของครูใหญ่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพจิตร วรวาท. 2538. **การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 4 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกรมตำรวจ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธี ครองแก้ว. 2540. **รายงานการศึกษาเพื่อจัดทำเครื่องชี้วัดสำหรับประเมินผลการพัฒนาของกระทรวงมหาดไทย**. กรุงเทพมหานครสำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์และโยธิน แสงวงดี. 2536. **การสนทนากลุ่ม: เทคนิควิธีวิจัยเชิงคุณภาพจากการวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุและการเปลี่ยนแปลงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. (ม.ป.ท.).
- ลัดดา ด้านวิริยะกุล. 2537. **การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมของประสิทธิภาพการมัธยมศึกษา ตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. 2540. **การพัฒนาตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการใช้ครู: การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุและโมเดลเอ็มทีเอ็มเอ็ม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วันชัย ศิริชนะ. 2536. การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาวรรณ คมสันดีวัฒนา. 2526. การส่งเคาะห้่นักเรียนและชุมชนของโรงเรียนไกล
คมนาคมตำรวจตระเวนชายแดน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ. 2541. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสภาพแวดล้อมโรง
เรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา : การเปรียบเทียบระหว่างการใช้เทคนิคเสียงจาก
ภาพและเทคนิคการสนทนากลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ เหมือนชาติ. 2537. การพัฒนาตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของการนิเทศภายในโรง
เรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชาย เพชรช่วย. 2541. การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ใน
สถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2537. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ ทานอก. 2539. การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันทนีย์ ผาสุก. 2534. การปฏิบัติงานของครูตำรวจตระเวนชายแดนในการพัฒนาจิตสำนึก
ต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เยาวชนในถิ่นทุรกันดาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายยนต์ สุวรรณเกต. 2533. สภาพและปัญหาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในจังหวัด
ปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา :
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คุ
สภาลาดพร้าว.

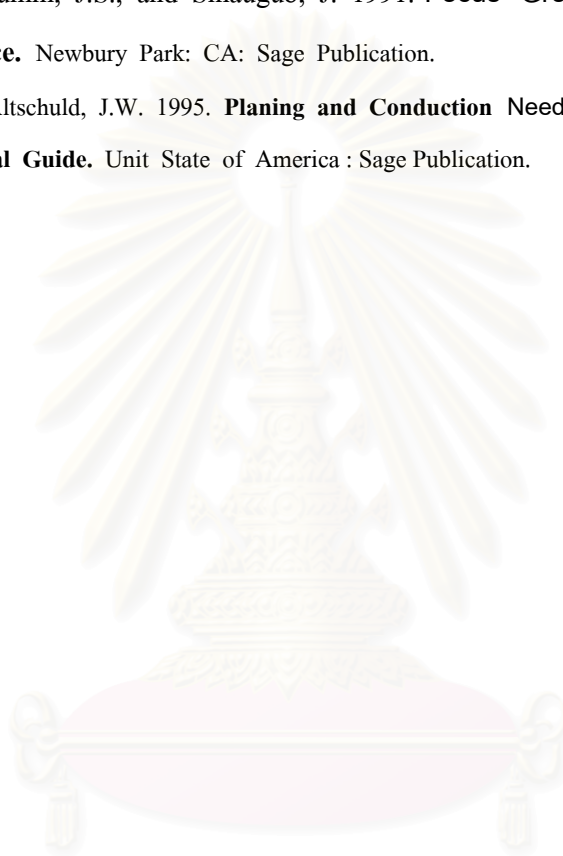
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. **มาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. **รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา :** โดยสุวิมล ว่องวาณิช. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2540. **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระยะที่ 2 พ.ศ. 2540 – 2544.** 2540. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ฟโลทัย.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรื. 2541. **การศึกษาแบบสนทนากลุ่ม เรื่อง ทักษะคิดและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาวะการเจริญพันธุ์ของชาวไทยมุสลิม.** กรุงเทพมหานคร : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2539. **ตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานที่เหมาะสมสำหรับการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานโครงการและแผนงาน.** ศึกษาศาสตร์ ปีที่ 19 สิงหาคม – กันยายน.
- สุภาวศ์ จันทวานิช. 2540. **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุระศักดิ์ เพ็ญสุระ. 2540. **การศึกษาความต้องการในการพัฒนาครูเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ตีรกันันท์. 2542. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. **การประเมินผลภายในของสถานศึกษา : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน . ใน เอกสารการประชุมปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับครูประจำการ, 26 – 27 สิงหาคม 2543 ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.**
- อมรรัตน์ ลาคำเสน. 2535. **การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมเพื่อบ่งชี้สภาพทางการประถมศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เอมอร จังศิริพรปกรณ์. 2541. การพัฒนาตัวบ่งชี้สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำรุง จัฑพานิช. 2535. รายงานผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาการจัดเก็บระบบข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา. สาระสำคัญของการอภิปรายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

- Babbie, E.R.1986. **The Practice of Social Research** . California : Wadsworth.
- Bauman, L.J. and Adairb, E.G. 1992. The use of ethnographic interviewing to inform questionnaire construction. **Health education Quarterly**19(1).
- Brown, L.F. and Ward, V.M. 1992. Technique of Analysis Focus Group Data. **Journal of Evaluation Review** 16(April): 198-209
- Gordon, R.L. 1984. **Interviewing : Strategies, Techniques, and Tactics**. Illinois: Socott, foresman and company.
- Greenbaum,Thomas L. 1998. **The Handbook for Focus Group Research**. London:SAGE Publications.
- Johnstone, J.V. 1981. **Indicators of Education Systems**. London : The Ancher Press, Tiptree Essex.
- Krueger, A.R. 1994. **Focus Group: A Practical Guide for Applied Research**. Thousand Oaks: CA: Sage Publications.
- Krueger, A.R. 1997. **Moderating Focus Group**. United State of America: Sage Publications.
- Morgan, L.D. 1998. **Focus Groups Guidebook**. United state of America : Sage Publications.
- Morgan, L.D. 1988. **Successful Focus Groups** . California : Sage Publications.
- Popham, R.E. 1993. **Educational Evaluation**. United State of America: Alwad Bacon.

- Singer, E., Frankel, M.R. and Glassman, M.R. 1983. The effect of Interviewer **Characteristics and Expectation on Response**. Public opinion Quarterly 47.
- Stewart, W.D., and Shandasani, N.P. 1991. **Focus Groups: Theory and Practice**. Newbury Park: Sage Publication.
- Waughn, S., Schumm, J.S., and Sinaugub, J. 1991. Focus Groups: Theory and **Practice**. Newbury Park: CA: Sage Publication.
- Witkin, B.R. and Altschuld, J.W. 1995. **Planing and Conduction Needs Assessment A Practical Guide**. Unit State of America : Sage Publication.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางในการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง/ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

1. นโยบายของกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
2. ภาระงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
3. มุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. มุมมองเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สกศ. และมาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
5. บทบาทของหน่วยงานต้นสังกัดในการให้การสนับสนุนและส่งเสริมในปัจจุบันต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบรรลุตามวัตถุประสงค์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางในการสัมภาษณ์ครูโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ประเด็นหลักและประเด็นย่อยในการสัมภาษณ์

1. เกี่ยวกับตัวนักเรียน

- 1.1 คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
- 1.2 การปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน
- 1.3 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ของนักเรียน
- 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 1.5 การแสวงหาความรู้ของนักเรียน
- 1.6 ความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียน
- 1.7 การใช้คำพูด กิริยามารยาทและการแต่งกายของนักเรียน
- 1.8 การทำงานเป็นลำดับขั้นตอนของนักเรียน
- 1.9 ความขยัน ความอดทน และความละเอียดรอบคอบในการทำงานของนักเรียน
- 1.10 สุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน
- 1.11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียน
- 1.12 ลักษณะนิสัย ด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬาของนักเรียน

2. เกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ

- 2.1 การจัดองค์กรในโรงเรียน
- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 2.3 การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน
- 2.4 การส่งเสริมบุคลากรเกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียน
- 2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน

- 3.1 ลักษณะของผู้บริหาร
- 3.2 ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู
- 3.3 การวางตนของครู ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา การอุทิศตนในการพัฒนานักเรียน
- 3.4 การแสวงหาความรู้ของครู
- 3.5 คุณวุฒิของครู และจำนวนครู
- 3.6 สื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

- 3.7 อาคาร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน
- 3.8 การสนับสนุนของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา
- 4. การทำงานนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่งานโครงการตามพระราชดำริ
 - 4.1 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
 - 4.2 โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
 - 4.3 โครงการส่งเสริมสหกรณ์
 - 4.4 โครงการส่งเสริมโภชนาการ อนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร
 - 4.5 โครงการฝึกอาชีพ
 - 4.6 โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
 - 4.7 โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
 - 4.8 โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 4.9 การทำงานเกี่ยวกับความมั่นคง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางในการสัมภาษณ์นักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ประเด็นหลักและประเด็นย่อยในการสัมภาษณ์

1. เกี่ยวกับตัวนักเรียน
 - 1.1 ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ การประหยัด ของเพื่อนนักเรียนและของตนเอง
 - 1.2 การร่วมกิจกรรมพัฒนาสถานศึกษา
 - 1.3 การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - 1.4 การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
 - 1.5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายไทยและกฎหมายท้องถิ่นของนักเรียน
 - 1.6 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งเสพติดของนักเรียน
2. เกี่ยวกับครู
 - 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู
 - 2.3 ลักษณะของครูในสายตาของนักเรียน และครูที่นักเรียนต้องการ
3. เกี่ยวกับผู้บริหาร
 - 3.2 ลักษณะของผู้บริหารในสายตาของนักเรียน
 - 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับชุมชน
4. เกี่ยวกับผู้ปกครอง
 - 4.1 การสนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนการสอนของผู้ปกครอง
 - 4.2 การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง
5. เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
 - 5.1 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสายตาของนักเรียน
 - 5.2 อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคภายในโรงเรียน

แนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ปกครองโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

ประเด็นหลักและประเด็นย่อยในการสัมภาษณ์

1. เกี่ยวกับนักเรียน
 - 1.1 การเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ของนักเรียน
 - 1.2 การใช้เวลาว่างของเด็กนักเรียน
 - 1.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียน
 - 1.4 การแสวงหาความรู้ของนักเรียน
 - 1.5 การพูด กิริยามารยาท และการแต่งกายของนักเรียน
2. เกี่ยวกับผู้บริหาร
 - 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 2.2 คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร
 - 2.3 ภาวะผู้นำ และความสามารถในการบริหารของผู้บริหาร
3. เกี่ยวกับครูตำรวจตระเวนชายแดน
 - 3.1 การสอนของครูในโรงเรียน
 - 3.2 การมีมนุษยสัมพันธ์ของครู
 - 3.3 การมีความรับผิดชอบ
4. เกี่ยวกับสภาพทั่วไปภายในโรงเรียน
 - 4.1 การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
 - 4.2 สิ่งเสพติดและปัญหาอบายมุขภายในโรงเรียน
 - 4.3 อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคภายในโรงเรียน
5. เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครอง
 - 5.1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา
 - 5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 5.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาของผู้ปกครอง

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสืออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูล

257

ด่วนที่สุด

ที่ ดช 0024.552/ 451

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
1279 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

16 พฤศจิกายน 2543

เรื่อง การขอความร่วมมือในการทำวิจัย
เขียน คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อ้างถึง หนังสือสำนักงานฝ่ายจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ ทม 0302(2700.0603)
2347 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2543

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แจ้งความประสงค์ขออนุญาตให้

นายโสภณ นาประัง นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ซึ่งอยู่
ระหว่างดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การพัฒนาตัว บ่งชี้มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชาย
แดน” โดยขอเข้าเก็บข้อมูลที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
บ้านห้วยฆ้อง อำเภอลำดวน จังหวัดอำนาจเจริญ ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2543 ถึงวันที่ 31
ธันวาคม 2543 นั้น

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีความยินดีและอนุญาตให้นายโสภณ นาประัง นิสิตชั้น
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา เก็บข้อมูลที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
บ้านป่าก่อ และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง อำเภอลำดวน จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ตามวัตถุประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

พลตำรวจตรี

ขอแสดงความนับถือ

(หิชัย ทศนภักดิ์)

ผู้ช่วย ผู้บัญชาการฯ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

กองกำกับการ 5 กองบังคับการอำนวยการตำรวจตระเวนชายแดน โทร 2799333, 2782300

ภาคผนวก ค
รายนามผู้เชี่ยวชาญ และผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. พลตำรวจตรี สมศักดิ์ นุบผาสุวรรณ
2. พันตำรวจตรีสายสวาท ปัจจาวิทย์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน
4. อาจารย์ ดร. สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์

รายนามผู้ร่วมสนทนากลุ่มภาคเหนือ

1. ร้อยตำรวจโท อนันต์ วงศ์ษา
2. สิบตำรวจโท มงคล ปัญญา
3. นายดาบตำรวจ ภูซงค์ เรืองแก้ว
4. จำสิบตำรวจตรี สมพงษ์ กองอารินทร์
5. ร้อยตำรวจโท สมชาย กาละวงศ์
6. ร้อยตำรวจโท ไพโรจน์ เห็นสิริมงคล
7. สิบตำรวจเอก กิตติพงษ์ เจริญกิจวัฒนกุล
8. จำสิบตำรวจโท ประจวบ ยศเจริญ
9. สิบตำรวจโท ประจวบ ยศเจริญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มภาคกลาง

1. จำสืบทำรวจตรี เรืองยศ สีตาชมพู่
2. จำสืบทำรวจตรี คำเลิศ แก้วรักษา
3. จำสืบทำรวจตรี ยูวฤทธิ์ หลาทอง
4. นายดาบตำรวจ ศักดิ์ชัย เวียงนนต์
5. นายดาบตำรวจ เกียรติศักดิ์ ศิรินอก
6. ร้อยตำรวจโท เสวก จันแก้ว
7. ร้อยตำรวจโท จตุพล พึ่งพราหม
8. ร้อยตำรวจโท เกษม เวียงนาค

รายนามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. จำสืบทำรวจตรี ประสงค์ สายลม
2. จำสืบทำรวจตรี สันติ ไชยรัตน์
3. จำสืบทำรวจตรี ศรชัย แจ่มพันธ์
4. จำสืบทำรวจเอก สันติ แนวจำปา
5. สืบทำรวจเอก ศรชัย พิณจมนตรี
6. จำสืบทำรวจตรี ทศนัย นามเรืองศรี
7. ร้อยตำรวจเอก สรเพชร คงคุณ
8. ร้อยตำรวจโท วีระชัย สาระคำ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มภาคใต้

1. สิบตำรวจเอก ประเสริฐ พรหมบุญแก้ว
2. จ่าสิบตำรวจตรี มนต์ เจียวแห้ง
3. สิบตำรวจโท ศักดา ธนาทิพย์
4. สิบตำรวจเอก วิรัตน์ ทองเทพ
5. นายดาบตำรวจ ยรรยง บุญสิน
6. สิบตำรวจโท เฉลิม หนูเหมือน
7. สิบตำรวจโท สรยุทธ ปานชู
8. นายดาบตำรวจ อภิรักษ์ พรหมสถิตย์

รายนามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนายตำรวจนิเทศงาน

1. พันตำรวจโทหญิงพัชรีวรรณ ใจสุข	}	กก.ตชต. ภาค1
2. ร้อยตำรวจโทปัญญา นันต์แก้ว		
3. ร้อยตำรวจเอกสวัสดิ์ คำภินนธ์		
4. ร้อยตำรวจเอกสรเพชร คงคุณ	}	กก.ตชต. ภาค2
5. ร้อยตำรวจโทวีระชัย สารคำ		
6. ร้อยตำรวจเอกขวัญชัย สิงห์อ่อน		
7. ร้อยตำรวจเอกหญิงสุภาวดี รวดเร็ว	}	กก.ตชต. ภาค3
8. ร้อยตำรวจเอกศิลาศักดิ์ กำแพงคำ		
9. ร้อยตำรวจเอกสุทธิพันธ์ แสงศรีจันทร์		
10. ร้อยตำรวจเอกหญิงอนันท์ ชูช่วย	}	กก.ตชต. ภาค4
11. ร้อยตำรวจโทประพันธ์ แก้วรุ่งฟ้า		
12. ร้อยตำรวจโทปราโมทย์ ภัคดีฉนวน		

ภาคผนวก ง

ร่างมาตรฐานโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่พัฒนาขึ้น
โดยผู้เชี่ยวชาญในกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานที่เพิ่มเติมจากของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาชาติพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญ ในกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐาน ตชด. A มีจิตสำนึกในความเป็นไทย รักแผ่นดินไทย มีความศรัทธาและจงรักภักดีต่อ
สถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย
2. มีความรู้สึกว่าเป็นคนไทย และมีความเป็นชาตินิยม
3. มีความศรัทธาและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

มาตรฐาน ตชด. B มีจิตสำนึกและรู้บทบาทหน้าที่ในการเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย และการ
รักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชนของตน

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจถึงปัญหาและผลกระทบทางด้านความมั่นคง และความสงบ
เรียบร้อยที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน
2. มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการป้องกัน และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้าน
ความมั่นคง และการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่นของตน
3. มีจิตสำนึกและรู้บทบาทหน้าที่ของตนในการป้องกันและแก้ปัญหาเรื่องความมั่นคง
และการรักษาความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่นของตน

มาตรฐาน ตชด. C มีความรู้ความเข้าใจ และยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหา
กษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งการปกครองส่วนท้องถิ่น รู้บทบาทหน้าที่และสิทธิของตนในด้านการ
เมืองการปกครอง

ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและ
การปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะ อบต.
2. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และยอมรับมติของคนส่วนใหญ่
3. มีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ และใช้สิทธิทางการเมืองของตน

มาตรฐาน ตชด. D มีความรู้และจิตสำนึกที่เอื้อต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน

ตัวบ่งชี้

1. มีความคิดในการพึ่งตนเอง

2. มีความเข้าใจและยอมรับในปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพ
3. มีความเข้าใจ และมีจิตสำนึกในการสร้างชุมชนของตนให้เข้มแข็ง
4. รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

มาตรฐาน ตชด. E มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณภาพชีวิต รวมทั้งมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชน
ตัวบ่งชี้

1. มีความเข้าใจในความหมายและองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต
2. มีความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุขภาพอนามัยทั้งด้านโภชนาการ การป้องกันโรค การแก้ปัญหา
3. มีความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมในด้านการผลิต การแปรรูป การถนอมอาหาร และการประกอบอาหารเพื่อการโภชนาการ
4. มีทักษะเบื้องต้นในการประกอบอาชีพ
5. ยอมรับในปรัชญาของระบบสหกรณ์ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการของสหกรณ์

มาตรฐาน ตชด. E ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพอนามัย ทั้งด้านการป้องกันและ
การแก้ไข

ตัวบ่งชี้

1. จำนวนนักเรียนขาดสารอาหาร และน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. จำนวนนักเรียนที่เป็นโรคขาดสารไอโอดีน ไม่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
3. นักเรียนได้รับการดูแลทางด้านทันตอย่างสม่ำเสมอ
4. นักเรียนได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัยที่ถูกสุขลักษณะ

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐาน ตชด. G สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อให้ความรู้และปลูก
ฝังจิตสำนึกในเรื่องความมั่นคงตามปรัชญาของโรงเรียน ตชด.

ตัวบ่งชี้

1. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรท้องถิ่น และแผนการสอนที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ และปรัชญาของสถานศึกษาในด้านความมั่นคง
2. สถานศึกษามีการสาธิตและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงตามปรัชญาของโรงเรียน

มาตรฐาน ตชด.๒ สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้

1. สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนในเรื่องสุขภาพอนามัย เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องระบบสหกรณ์
2. สถานศึกษาจัดให้มีการจัดกิจกรรมในด้านโภชนาการ ทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การถนอม และการประกอบอาหาร
3. สถานศึกษามีการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการของผู้เรียนตามห้วงเวลาที่กำหนด
4. สถานศึกษามีการเฝ้าระวัง ป้องกัน และบำบัดรักษาโรคขาดสารไอโอดีนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
5. สถานศึกษามีการจัดให้ผู้เรียนแปรงฟันหลังอาหารทุกครั้ง
6. สถานศึกษามีการฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นให้กับผู้เรียน
7. สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อสาธิตระบบสหกรณ์
8. สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมเพื่อสาธิตการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. สถานศึกษาจัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิและการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐาน ตชด.๑ ครูมีความรู้ ความสามารถในการให้ความรู้ การปลูกฝังจิตสำนึกในด้านความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต สถานศึกษามีศักยภาพในการจัดกิจกรรม ด้านความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามปรัชญาของโรงเรียน ตชด.
2. ครูมีความสามารถนำเรื่องความมั่นคง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปถ่ายทอดให้ผู้เรียนในลักษณะบูรณาการกับวิชาอื่น
3. ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรม เพื่อความมั่นคงและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประวัติผู้วิจัย

นายโสภณ นาปริง เกิดวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ตำบลฝายกวาง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2542 ปัจจุบันรับราชการ ตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียน บ้านสบพู่“ศรีราชฎ์สงเคราะห์” อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย